

1ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΜΕ ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ

«ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»

Θεσσαλονίκη

24 – 26 Ιουνίου 2016

Περιφερειακή Διεύθυνση
Π.Ε. και Δ.Ε. Κεντρικής Μακεδονίας

Τμήμα Κινηματογράφου
Σχολή Καλών Τεχνών Α.Π.Θ

1ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΜΕ ΔΙΕΘΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
«ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»

Θεσσαλονίκη

24 – 26 Ιουνίου 2016

ΒΙΒΛΙΟ ΠΕΡΙΛΗΨΕΩΝ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

Κινηματογράφος, μετανάστευση και εκπαίδευση: Η αξιοποίηση των ψυχαναλυτικών εννοιών της διχοτόμησης και του μεταβατικού χώρου στον Κινηματογραφικό Γραμματισμό

Ευαγγελία Αβδελίδου

Ψυχολόγος, M.Sc. Σχολικής Ψυχολογίας, Υποψ. Διδάκτωρ Ψυχολογίας ΠΤΔΕ,
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

eavdelidou@gmail.com

Ιωάννα Μπίμπου-Νάκου

Καθηγήτρια Κλινικής Ψυχολογίας, ΠΤΔΕ, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο

bibou@eled.auth.gr

Πρόταση εισήγησης ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Κινηματογράφος

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Η σχολική τάξη, ως εθνικά και πολιτισμικά ετερογενής, καλείται να διαπραγματευτεί ζητήματα σχετικών στερεοτύπων, προκαταλήψεων, συγκρούσεων και απομόνωσης των εθνικών ομάδων. Η ταυτότητα των παιδιών/εφήβων επανακαθορίζεται με βάση τη χώρα υποδοχής, τις εμπειρίες από τη χώρα προέλευσης και τη μετάβαση στη χώρα υποδοχής. Η υιοθέτηση της διχοτόμησης ως συχνός τρόπος διαπραγμάτευσης της μεταναστευτικής εμπειρίας συνδέεται με τις κατηγορίες “μετανάστης-μη μετανάστης”, “ικανός/ανεπαρκής μαθητής”, “ζωηρός/ήσυχος” κλπ. Υποστηρίζουμε ότι η αξιοποίηση της έννοιας του μεταβατικού χώρου, όπως περιγράφεται από τον Winnicott, δυνάμει, αξιοποιεί τις συγκεκριμένες διχοτομήσεις, με στόχο να δημιουργήσει διαφορετικές θέσεις υποκειμένων και ένα πεδίο επαναπροσδιορισμού της ταυτότητας των μαθητών και των κοινωνικών τους σχέσεων. Στο σχολείο, ο κινηματογράφος μπορεί να αποτελεί έναν μεταβατικό φαντασιακό χώρο, που συν-δημιουργείται από τους θεατές ή και παραγωγούς ενός έργου (μαθητές-εκπαιδευτικούς-γονείς), με την γλώσσα των εικόνων. Έτσι, είναι δυνατή η δημιουργία δυναμικών ταυτοτήτων, με διεθνικό χαρακτήρα, που επαναδιαπραγματεύονται πιο δύσκολες ή εκτεθειμένες στο τραύμα πλευρές του εαυτού. Η συγκεκριμένη παρουσίαση αφορά μια ερευνητική πρόταση για την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών με/στον κινηματογράφο και την μετανάστευση. Η πρόταση αποπειράται να διαπραγματευτεί τα ζητήματα της μετανάστευσης στην εκπαίδευση, αξιοποιώντας τις έννοιες του μεταβατικού χώρου και του φαντασιακού στην ψυχανάλυση και την κριτική παιδαγωγική.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ:

Πρόκειται να διεξαχθεί έρευνα δράσης με δείγμα 10-15 εκπαιδευτικών Α΄ Βάθμιας και Β΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης με εξοικείωση με το μεταναστευτικό πληθυσμό, με το δείγμα να έχει αντληθεί μετά από πρόσκληση σε σχολεία αλλά και σε δομές που ασχολούνται με τη μετανάστευση.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ – ΣΚΟΠΟΣ, ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ:

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να διερευνηθεί η έννοια του ενδιάμεσου/μεταβατικού χώρου που δημιουργείται στον κινηματογράφο που αφορά μετανάστες, με τη κριτική εκπαίδευση εκπαιδευτικών στο οπτικοακουστικό υλικό (με την χρήση ταινιών ως υλικό επεξεργασίας και με την διεργασία δημιουργίας μίας ταινίας από εκπαιδευτικούς). Συγκεκριμένα, η παρούσα μελέτη ενδιαφέρεται να μελετήσει α) τις απόψεις των εκπαιδευτικών για την χρήση και αξιοποίηση του κινηματογράφου στα σχολεία γενικά και τις απόψεις τους σχετικά με την εκπαίδευση με/στα ΜΜΕ β) τη διεργασία αξιοποίησης του κινηματογράφου για την συζήτηση της μετανάστευσης στην εκπαίδευση γ) τη διεργασία για την παραγωγή μιας ταινίας μικρού μήκους που θα αποτελέσει εκπαιδευτικό υλικό για τη μετανάστευση στα σχολεία. Κεντρική ερευνητική υπόθεση είναι ότι στο σχολείο, ο κινηματογράφος μπορεί να αποτελεί έναν μεταβατικό φαντασιακό χώρο, που συν-δημιουργείται από τους θεατές ή και παραγωγούς ενός έργου (μαθητές-εκπαιδευτικούς-γονείς), με τη γλώσσα των εικόνων, διευκολύνοντας τη διαπραγμάτευση ζητημάτων που σχετίζονται με τη μετανάστευση.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ:

Πρόκειται για έρευνα δράσης. Το υλικό της έρευνας θα αποτελείται από ερωτηματολόγια αξιολόγησης πριν και μετά την ερευνητική διαδικασία, βιντεοσκόπηση τμημάτων της διαδικασίας επιμόρφωσης και ντοκιμαντέρ που θα δημιουργηθεί από τους εκπαιδευτικούς.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ:

Η έρευνα βρίσκεται στο στάδιο του σχεδιασμού και σε αυτή τη φάση παρουσιάζεται το θεωρητικό της πλαίσιο.

«Μοντέρνοι Καιροί». Κριτικός γραμματισμός στη Β/βάθμια Εκπαίδευση μέσω κινηματογραφικής ταινίας

Αθανασία Αγγέλη

Φιλόλογος, Μ.Εδ., Υποψ.Διδάκτορας Ε.Α.Π.

8aggeli@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός, κινηματογράφος

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Το συγκεκριμένο διδακτικό σενάριο εστιάζει στη θεματική ενότητα «Εργασία», που περιλαμβάνεται στο γλωσσικό μάθημα 'Εκφραση - Έκθεση' της Β' Λυκείου (& της Β' Γυμνασίου). Με την αξιοποίηση της κινηματογραφικής ταινίας 'Μοντέρνοι Καιροί', του Τσ. Τσάπλιν (1936), επιδιώκεται οι μαθητές

- να καλλιεργήσουν κριτική στάση στο προς επεξεργασία θέμα και ταυτόχρονα

- να αναπτύξουν αναστοχαστική ικανότητα έναντι της κινηματογραφικής ταινίας. Δηλαδή, όχι μόνο να λειτουργήσουν ως κριτικοί θεατές (που ερωταποκρινόμενοι συνδιαλέγονται μαζί της) τόσο εντός, όσο και εκτός του σχολικού πλαισίου, αλλά και να απολαύσουν την αισθητική αξία της.
- ειδικότερα, μέσω αυτής της ταινίας βωβού κινηματογράφου, να διαπιστώσουν τη σχέση οπτικού-λεκτικού γραμματισμού στο προς διερεύνηση θέμα και να αναπτύξουν κριτική γλωσσική επίγνωση.
- να αναγνωρίσουν τον ουσιώδη ρόλο άλλων σημειωτικών συστημάτων (πλην προφορικού/γραπτού λόγου) στην πρόσληψη της πραγματικότητας και στην επικοινωνία.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Υιοθετούνται οι αρχές των κριτικών γραμματισμών, των πολυγραμματισμών και της κριτικής ανάλυσης λόγου, καθώς και το μοντέλο του ' τρίτου χώρου ' (σύζευξη του σχολικού με τους εξωσχολικούς γραμματισμούς των μαθητών). Επίσης, υιοθετείται η προσέγγιση της 'πολιτισμικής κατανόησης' (η κριτική ανάλυση συνδυάζεται με την αισθητική απόλαυση). Εφαρμόζονται οι 3 βασικές αρχές της εκπαιδευτικής 'καινοτομίας' (διερευνητική μάθηση με 'φθίνουσα καθοδήγηση', διεπιστημονικότητα-διαθεματικότητα, ομαδοσυνεργατική προσέγγιση) βάσει της κοινωνικής ψυχολογίας, του εποικοδομισμού και της διαπολιτισμικής αγωγής.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

1. Τοποθετημένη πρακτική: Διερεύνηση-καταγραφή των υπαρχουσών αντιλήψεων περί εργασίας στο κοινωνικό περιβάλλον των μαθητών/-τριών. Αξιοποίηση της εμπειρίας τους στην τάξη πριν την προβολή της ταινίας. Ανάδειξη του προβληματισμού και καταγραφή των ερωτημάτων των μαθητών/-τριών στο διερευνώμενο θέμα.
2. Ανοικτή διδασκαλία: Προβολή της ταινίας (ή μέρους της) και συστηματική κριτική ανάλυσή της.
3. Κριτική αναπλασίωση: Διερεύνηση των προσωπικών αξιολογήσεων/στάσεων των μαθητών, ανύψωση/εντοπισμός της αναγκαίας γνώσης και καταγραφή απαντήσεων σε ερωτήματα για: τη στάση-πρόθεση του δημιουργού και την τεκμηρίωσή της, τον εντοπισμό άλλων κινηματογραφικών ταινιών, άλλου οπτικοακουστικού υλικού ή/και άλλου γραπτού κειμένου με το ίδιο θέμα και με ίδια ή διαφορετική οπτική γωνία.
4. Μετασηματοποιημένη πρακτική: Δημιουργία πρωτότυπου κειμένου ή/ε οπτικοακουστικής αποτύπωσης της στάσης/αξιολόγησης των μαθητών στο προς διερεύνηση θέμα, σε προέκταση ή ανατροπή της προσέγγισής του από την ταινία του Τσ. Τσάπλιν.
Στο τέλος κάθε φάσης παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της εργασίας των μικρών ομάδων στην ολομέλεια της τάξης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ (μορφή, περιεχόμενο, διδακτική χρήση):

1^ο στάδιο: Ως αφορμή για την επεξεργασία του συγκεκριμένου θέματος (καθώς & στο 3^ο στάδιο):

Έκφραση-Έκθεση για το Ενιαίο Λύκειο. Τεύχος Β'. Εμπλουτισμένο σχολικό βιβλίο – Θεματική ενότητα: Εργασία: <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSB105/438/2912,11423/>

Νεοελληνική Γλώσσα Β' Γυμνασίου, Εμπλουτισμένο Σχ.Βιβλίο: Ενότητα 5η: Συζητώντας για την εργασία και το επάγγελμα:<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-B110/244/1808,5806/>

2^ο στάδιο: Προβολή ταινίας: Τσάπλιν, Τσ. (1936).

‘Μοντέρνοι Καιροί’ (<https://www.youtube.com/watch?v= ODU9YhskJw>)

3^ο στάδιο: Συμπληρωματικά προς το πληροφοριακό υλικό των μαθητών (& του σχολικού βιβλίου) ή/ε για ανατροφοδότησή τους: Σημειώσεις με ενδεικτικές πηγές άντλησης παράλληλου οπτικοακουστικού υλικού ή κειμένων γραπτού λόγου, καθώς και κατάλληλο εκπαιδευτικό υλικό για την κινηματογραφική γλώσσα.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

Αξιολόγηση	Μαθητές	Διδάσκουσα
Κριτικής στάσης των μαθητών απέναντι α.στην ταινία β.στο διερευνώμενο θέμα	<ul style="list-style-type: none"> Φόρμα ερωτημάτων/στόχων & κριτηρίων (αυτό-) αξιολόγησης σε κάθε φάση Αναστοχαστική (γραπτή) εργασία 	<ul style="list-style-type: none"> Ανάλυση περιεχομένου όλων των γραπτών απαντήσεων των μαθητών. Φύλλο Παρατήρησης
Της επικοινωνιακής ικανότητας & του παραγόμενου λόγου	Πίνακας Αυτοαξιολόγησης	Φύλλο Αξιολόγησης (κριτήρια γλωσσικής ποιότητας βάσει του αντίστοιχου Α.Π.Σ.)
Του εκπαιδευτικού σχεδιασμού & της υλοποίησής του	Ερωτηματολόγιο Αξιολόγησης	Αναστοχαστική αξιοποίηση όλων των στοιχείων

Όταν η λογοτεχνία «συνομιλεί» με τον κινηματογράφο: «Διαβάζοντας» το απόσπασμα Η γνωριμία με τη Μόνικα από το μυθιστόρημα Εροίκα του Κ. Πολίτη και «βλέποντας» την τηλεοπτική και κινηματογραφική του μεταφορά

Άννα Αγγελοπούλου

Δρ Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας, Σχολ. Σύμβουλος Φιλολόγων Ξάνθης
annangelapoulou@gmail.com

**Πρόταση εισήγησης
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ**

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Κινηματογράφος, οπτικοακουστικός γραμματισμός

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ :

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Δευτεροβάθμια

Τάξη/εις: Γ΄ Γυμνασίου

Χρονολογία εφαρμογής: Σχολ. έτη 2008-09 και 2009-2010

Διάρκεια εφαρμογής: Δύο εβδομάδες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Να συναισθανθούν οι μαθητές την ατμόσφαιρα της γνωριμίας δύο έφηβων αγοριών με μια κοπέλα περίπου συνομήλική τους, μέσω της συγκριτικής «συνανάνγνωσης» του λογοτεχνικού αποσπάσματος με τις δύο οπτικοακουστικές μεταφορές (τηλεοπτική και κινηματογραφική), κατανοώντας τις δυνατότητες για μετασχηματισμό του κείμενου σε αυτόνομο οπτικοακουστικό έργο τέχνης του κινηματογράφου.

Να γνωρίσουν τα βασικά εκφραστικά μέσα που χρησιμοποιούνται σ' ένα κείμενο οπτικοακουστικής αφήγησης και να εξοικειωθούν με τον κώδικα της κινηματογραφικής γλώσσας.

Να διευρύνουν την προηγηθείσα ερμηνευτική προσέγγιση του λογοτεχνικού κειμένου με τη θέαση της τηλεοπτικής και κινηματογραφικής μεταφοράς του.

Να «ανακαλύψουν» και να προσδιορίσουν τους τρόπους με τους οποίους ένα λογοτεχνικό κείμενο μπορεί να αναπαρασταθεί οπτικοακουστικά και να μετασηματισθεί η λογοτεχνική αφήγηση σε αυτόνομη κινηματογραφική ταινία μυθοπλασίας.

Να κατανοήσουν τη σχέση επικοινωνίας ανάμεσα στα λογοτεχνικά κείμενα αφήγησης (μυθιστόρημα) και στον κινηματογράφο, αναγνωρίζοντας τα διακριτά όρια στις δύο μορφές τέχνης. Να ασκηθούν στη συγκριτική ανάγνωση λογοτεχνικού κειμένου με την οπτικοακουστική απόδοσή του, αλλά και στη συγκριτική θέαση οπτικοακουστικών έργων διαφορετικών δημιουργών με το ίδιο θέμα, αναπτύσσοντας μ' αυτόν τον τρόπο δεξιότητες «οπτικοακουστικού» γραμματισμού.

Να καλλιεργήσουν την κριτική και δημιουργική σκέψη (φαντασία).

Να αναπτύξουν δεξιότητες αξιολόγησης καλλιτεχνικών έργων, διαμορφώνοντας προσωπικά κριτήρια.

Να γίνουν κριτικοί θεατές τηλεοπτικών και κινηματογραφικών έργων.

Να εκτιμήσουν το ρόλο της λογοτεχνίας και του κινηματογράφου στην ολοκλήρωση του ατόμου.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Μαθητοκεντρική - ομαδοσυνεργατική

Δίωρο σχέδιο μαθήματος εμπλουτισμένο με την αξιοποίηση του κινηματογράφου στο μάθημα της λογοτεχνίας (φύλλα εργασίας).

Δυνατή η επέκταση σε σενάριο διδασκαλίας με τη μέθοδο «project».

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Α' Φάση: «Ας θυμηθούμε και ας φανταστούμε...». Ανάκληση προηγούμενων γνώσεων σχετικά με το διδαγμένο λογοτεχνικό απόσπασμα και ενθάρρυνση των μαθητών να φανταστούν οπτικοακουστικές εικόνες του κειμένου.

Β' Φάση: «Ας παρακολουθήσουμε την τηλεοπτική και κινηματογραφική απόδοση του κειμένου...». Προβολή των δύο οπτικοακουστικών αποδόσεων του αποσπάσματος. Φύλλα εργασίας στις ομάδες των μαθητών με δραστηριότητες σύμφωνες με τη στοχοθεσία.

Γ' Φάση: «Ας συνεργαστούμε, ας ακούσουμε τις απόψεις των άλλων, ας κρίνουμε και ας κριθούμε...». Οι ομάδες απαντούν τα ερωτήματα των φύλλων εργασίας. Στη συνέχεια, παρουσιάζουν τις απαντήσεις και δέχονται σχόλια από τις άλλες ομάδες. Ο διδάσκων συνοψίζει, υπογραμμίζοντας τη συμβολή της κάθε ομάδας. Διευκρινίζει και εμπλουτίζει τα σχόλια των ομάδων, εάν θεωρεί ότι χρειάζεται.

Δ' Φάση: «Ας φανταστούμε μια δική μας οπτικοακουστική απόδοση του αποσπάσματος...». Οι μαθητές καλούνται να φανταστούν μια δική τους οπτικοακουστική διασκευή-απόδοση της ιστορίας. Συζήτηση για τα ερωτήματα που πρέπει να θέσουν για να προχωρήσουν στη δική τους απόδοση.

Ανάθεση ατομικών ή ομαδικών εργασιών και συμφωνία για τον τρόπο και τα κριτήρια αξιολόγησης των εργασιών που θα συνθέσουν-δημιουργήσουν μαθητές.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Σχολικά Εγχειρίδια

«Πάμε σινεμά;» Πρόγραμμα γνωριμίας με την τέχνη του κινηματογράφου. Η κινηματογραφική αφήγηση.

Μια εξιστόρηση με εικόνες και ήχους, Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης 2001.

Ιστοσελίδες σχετικές με τις ταινίες που θα προβληθούν.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Διαμορφωτική αξιολόγηση της πορείας της διδασκαλίας

Αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου από την ομάδα
Ετεροαξιολόγηση

Ο Κινηματογράφος είναι μια *defacto* ολιστική εισβολή στο curriculum

Μιχαήλ Αγραφιώτης
Σκηνοθέτης, Εκπαιδευτικός
michail.agrafiotis@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Κινηματογράφος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ :

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Δευτεροβάθμια

Τάξη/εις: Γυμνάσιο-Λύκειο Καλλιτεχνικού Σχολείου

Χρονολογία εφαρμογής: 2012-2016

Διάρκεια εφαρμογής: 8 ώρες/εβδομάδα

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Η εμπειρία από τα μαθήματα Κινηματογράφου στο Καλλιτεχνικό Σχολείο (τα μόνα σχολεία στην Ελλάδα όπου το μάθημα του Κινηματογράφου βρίσκεται στο ωρολόγιο πρόγραμμα από την πρώτη Γυμνασίου έως την Γ' Λυκείου) δείχνει, ότι το σινεμά ως διδακτικό αντικείμενο, πέρα από την ανάπτυξη επιμέρους γνώσεων και δεξιοτήτων, συμβάλλει σε μια γενικότερη αναβάθμιση του σχολείου σε προσοδευτική κατεύθυνση και στη σύνδεσή του με την καθημερινότητα, τις εμπειρίες και τα εξωσχολικά ενδιαφέροντα των μαθητών-τριών. Η συσσωρευμένη εμπειρία των Καλλιτεχνικών Σχολείων είναι ιδιαίτερα πολύτιμη για την υπόθεση του οπτικοακουστικού γραμματισμού στη χώρα μας.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Εισήγηση, Επίδειξη

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Το μάθημα του Κινηματογράφου έχει να αντιμετωπίσει μια ιδιαιτερότητα: Οι μαθητές-τριες έχουν μια ήδη διαμορφωμένη άποψη για τον Κινηματογράφο πριν και έξω από το σχολείο. Αυτή η άποψη ενισχύεται από την ίδια τη «φύση» του κινηματογράφου, τον πραγματολογικό κανόνα σύμφωνα με τον οποίο όλα οφείλουν να έχουν μια εξήγηση και να παρουσιάζονται ως κανονικά και ομαλά.

Επιπλέον, οι μαθητές-τριες στην καθημερινότητά τους έρχονται σε επαφή και αποκτούν την εμπειρία του χειρισμού της τεχνολογίας της κινούμενης εικόνας. Η αυτοματοποίηση αυτής της τεχνολογίας συνεπάγεται τον «αυτόματο», άρα και «αυτονόητο» χαρακτήρα της κινούμενης εικόνας. Έτσι, σε αντίθεση με τη ζωγραφική και τη μουσική, θεμελιώνεται η εντύπωση ότι δεν απαιτούνται ξεχωριστές τεχνικές δεξιότητες για τη δημιουργία ταινιών.

Εξετάζοντας τον Κινηματογράφο μέσα στο σχολείο έχουμε εκ των πραγμάτων να αντιμετωπίσουμε τον κόσμο στο σύνολο του και, συγχρόνως, αποκωδικοποιώντας και ερμηνεύοντας τη γλώσσα της Κινούμενης Εικόνας, να τον αποδομήσουμε.

Λόγω της προνομιακής σχέσης του κινηματογράφου με την πραγματικότητα, μελετώντας την αισθητική, τους κώδικες και τη γλώσσα του συμβαίνουν δύο πράγματα: μαζί με την Εικόνα, ταυτόχρονα μελετάμε κριτικά τον κόσμο και την ιστορία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ (μορφή, περιεχόμενο, διδακτική χρήση):

Powerpoint: διαφάνειες.

Προβολέας βίντεο: προβολή αποσπασμάτων μαθητικών ταινιών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Τα μαθήματα κινηματογράφου στο Καλλιτεχνικό Σχολείο αξιολογούνται γραπτά ή εργαστηριακά.

Κινούμενη εικόνα, ένα πολυδιάστατο διδακτικό εργαλείο

Ζαφειρία Αθανασοπούλου

Εικαστικός - Εκπαιδευτικός ΠΕ08

zefi.gr@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος, προγράμματα -φεστιβάλ-διαγωνισμοί μαθητικών οπτικοακουστικών προϊόντων

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Τάξη/εις: Β' και Γ' Λυκείου

Χρονολογία εφαρμογής: 2015 - 2016

Διάρκεια εφαρμογής: Ένα τετράμηνο

ΣΤΟΧΟΙ – ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Πρωταρχικοί στόχοι της ενότητας αυτής ήταν, η ανάπτυξη της αυτενεργού σκέψης και του ομαδικού πνεύματος -στο πλαίσιο μιας ομάδας μαθητών/τριών με συγκεκριμένο σχέδιο δράσης και η καλλιέργεια δεξιοτήτων με την εκμάθηση εργαλείων δημιουργίας κινούμενης εικόνας, ως μέσο έκφρασης ιδεών και μετάδοσης μηνυμάτων. Η ανάγκη παρουσίασης του τελικού προϊόντος στο ευρύτερο κοινό υπήρξε βασική επιδίωξη, όπως και η συμμετοχή σε αναγνωρισμένα φεστιβάλ μαθητικών ταινιών, με σκοπό την επικοινωνία μεταξύ άλλων μαθητικών κοινοτήτων που χρησιμοποιούν το ίδιο μέσο έκφρασης.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Στη συγκεκριμένη ενότητα εφαρμόστηκε ως μεθοδολογία διδασκαλίας, το σχέδιο εργασίας (Project) καθώς προάγει την συνεργασία μεταξύ των μαθητών και την λήψη αποφάσεων με δική τους πρωτοβουλία. Το συγκεκριμένο σχέδιο δράσης εξελίχθηκε με τον ακόλουθο τρόπο: α) Πρόταση: Με πρόταση των μαθητών ξεκίνησε η μελέτη της τέχνης των κινουμένων σχεδίων (animation). β) Εποπτικό υλικό - Ανταλλαγή απόψεων: Ακολούθησε συζήτηση με αφορμή την επίδειξη επιλεγμένου υλικού ταινιών. γ) Αυτενέργεια: Αποφασίστηκε από κοινού η δημιουργία μιας ταινίας (animation) που θα συνδύαζε διαφορετικές τεχνικές. δ) Εργασία κατά ομάδες: Δημιουργήθηκαν μικρές ομάδες εργασίας τεσσάρων και πέντε ατόμων και διαμορφώθηκε το πλαίσιο της δράσης. ε) Υλοποίηση. στ) Παρουσίαση τελικού προϊόντος.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ- ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Αρχικά προέκυψε από τους μαθητές η ιδέα προσέγγισης και μελέτης της τέχνης του animation διαμέσου της δημιουργίας μιας ταινίας κινουμένων σχεδίων. Συζητήθηκαν θέματα που αφορούσαν τους συντελεστές και τη διαδικασία δημιουργίας ταινιών αυτού του είδους και προβλήθηκαν ταινίες μικρού μήκους διαφορετικών τεχνικών. Αποφασίστηκε το θέμα της ταινίας και δόθηκε ο τίτλος “Χριστουγεννιάτικες ιστορίες”. Η ταινία θα αποτελούταν από τη συρραφή πολλών επιμέρους ιστοριών. Οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες τεσσάρων και πέντε ατόμων και έγραψαν από κοινού το σενάριο. Ακολούθησε η οπτικοποίηση του σεναρίου (storyboard) και η επιλογή τεχνικής με την οποία θα προέκυπτε το τελικό προϊόν. Στη συνέχεια έγινε ο καταμερισμός εργασιών μεταξύ των μελών της κάθε ομάδας και κατασκευάστηκαν οι χαρακτήρες και τα περιβάλλοντα των ιστοριών. Ακολούθησαν οι λήψεις των φωτογραφιών και του βίντεο και η τελική επεξεργασία στο κατάλληλο λογισμικό εξεργασίας εικόνας και βίντεο. Το τελικό προϊόν δόθηκε στο Μουσικό Σχολείο Θεσσαλονίκης όπου επενδύθηκε με μουσική και ήχο από τους μαθητές του συνόλου “Μουσικές του κόσμου”.

<https://www.youtube.com/watch?v=vSACuuOuMrM>

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Το διδακτικό υλικό αποτελούνταν από τη χρήση εποπτικών μέσων όπως βιβλία για την τέχνη της κινούμενης εικόνας, ταινίες animation και εποπτικού εξοπλισμού, όπως φορητός υπολογιστής, μηχανή προβολής, μηχανή λήψης, φωτογραφική μηχανή. Η επεξεργασία του υλικού και η τελική παρουσίαση του πραγματοποιήθηκαν με λογισμικά επεξεργασίας εικόνας και βίντεο. Επιπλέον χρησιμοποιήθηκαν χαρτιά, χρώματα, μολύβια, μελάνι, πλαστελίνη κ.α για την παραγωγή του οπτικού υλικού των ταινιών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Το σχέδιο εργασίας κινούμενων σχεδίων εξελίχθηκε ομαλά με την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων και του τελικού προϊόντος. Οι μαθητές πήραν πρωτοβουλίες αυτενέργησαν και συνεργάστηκαν αρμονικά στο πλαίσιο της ομάδας. Υπήρξαν παρεξηγήσεις και σποραδικές εντάσεις οι οποίες λύθηκαν με διάλογο και συμβιβαστικό πνεύμα. Υπήρξαν σημαντικά προβλήματα κυρίως λόγω της έλλειψης υλικοτεχνικής υποδομής και των απαιτήσεων που προκύπτουν κατά τη δημιουργία μιας ταινίας με κινούμενη εικόνα.

Υιοθετώ το Βυζαντινό Μουσείο Βέροιας

Σοφία Απιδοπούλου

Νηπιαγωγός

sapidopoulou@gmail.com

Δήμητρα Γιάγκογλου

Νηπιαγωγός

dimgiag@gmail.com

Αγορίτσα Τζίμα

Νηπιαγωγός

agtzima@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστικές διαφημίσεις

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Προσχολική εκπαίδευση

Τάξη/εις: Νηπιαγωγείο (κλασικό και ολοήμερο τμήμα)

Χρονολογία εφαρμογής: Απρίλιος- Μάιος 2016

Διάρκεια εφαρμογής: 15 διδακτικές ώρες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

1. Να εξοικειωθούν με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων για τη δημιουργία – παραγωγή οπτικοακουστικών προϊόντων (βίντεο, αφίσσα) μέσα από το σχέδιο εργασίας «Υιοθετώ το Βυζαντινό Μουσείο Βέροιας», ως μνημείο της πόλης μας
2. Να εξοικειωθούν με το κειμενικό είδος του διαφημιστικού λόγου μέσα από τη δημιουργία της αφίσσας

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Η παρούσα διδακτική πρόταση - υλοποιήθηκε στο 12ο Νηπιαγωγείο Βέροιας - αποτελεί ένα σχέδιο εργασίας στο οποίο ακολουθήθηκε η βιωματική-συνεργατική μέθοδος, διότι προάγει τη συνεργασία και τις διαπροσωπικές σχέσεις.

Χρησιμοποιήθηκαν τεχνικές όπως η αφήγηση, η συζήτηση, η επίλυση προβλημάτων και η λήψη αποφάσεων για την υλοποίηση του κοινού στόχου, όπως τη δημιουργία βίντεο και αφίσσας.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ- ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

1. Αρχική καταγραφή των ιδεών/γνώσεων των παιδιών
2. Επίσκεψη στο Βυζαντινό Μουσείο Βέροιας- φωτογράφιση του χώρου και των εκθεμάτων
3. Γνωριμία με την ιστορία του κτηρίου του Μουσείου (δημιουργία ιστοριογραμμής)
4. Δημιουργία διαφημιστικού σποτ για το Βυζαντινό Μουσείο Βέροιας με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Πολιτιστικής Κληρονομιάς
5. Δημιουργία αφίσσας για την προβολή του Βυζαντινού Μουσείου Βέροιας
6. Αποστολή του διαφημιστικού σποτ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στα σχολεία του Ν. Ημαθίας και στη Εφορεία αρχαιοτήτων Ημαθίας και στον Δήμο Βέροιας
7. Τελική αξιολόγηση (καταιγισμός ιδεών)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. Φωτογραφίες του κτηρίου από την αρχική του χρήση έως σήμερα για τη δημιουργία του διαφημιστικού σποτ.

2. Τα εκθέματα του Βυζαντινού Μουσείου στην πραγματική τους διάσταση, καθώς και οι φωτογραφίες τους οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν στην κατασκευή της αφίσας.

3. Υλικό από το διαδίκτυο

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Ως εργαλείο διερεύνησης, τόσο της αποτελεσματικότητας, όσο και της ανταπόκρισης των μαθητών/τριών, εφαρμόστηκαν οι μέθοδοι της παρατήρησης, και του ημερολογίου.

Κατά την υλοποίηση των δράσεων τα παιδιά έδειξαν εξαιρετικό ενδιαφέρον και παράλληλα, εκτός από τη χαρά της δημιουργίας, απέκτησαν γνώσεις προφορικού και γραπτού λόγου. Προσέγγισαν ένα νέο κειμενικό είδος τον διαφημιστικό λόγο και δημιούργησαν τα δικά τους αυθεντικά πολυτροπικά κείμενα.

Τα κόμικς που μιλάνε. Μια οπτικοακουστική εκδοχή της εικονογράφησης.

Αναστάσιος Αποστολίδης

Συγγραφέας – Εκπαιδευτικός

aapost@afs.edu.gr

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστική εκπαίδευση

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Η κατανόηση κι εφαρμογή της διαδικασίας μετάβασης από το σενάριο στο κόμικ και από το κόμικ στο βίντεο.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Προβολές, ενδιάμεσος σχολιασμός, ανάπτυξη θεωρητικών θεμάτων, βιωματική και συνεργατική εφαρμογή

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ- ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Τεχνική γραφής σεναρίου για κόμικς

Τεχνική μεταφοράς του κόμικ σε βίντεο. Παραδείγματα από «ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ», «ΑΝΤΙΓΟΝΗ», «ΟΔΥΣΣΕΙΑ» και λίγο από... «ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ»

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Τεύχη κόμικς με εκπαιδευτικά θέματα

Έντυπο με εφαρμογή στα Μαθηματικά, που προσεγγίζονται με κόμικς

Έντυπο με περίληψη των βασικών βημάτων κατασκευής κόμικς, που αναπτύσσονται στην εισήγηση.

Φωτογραφική μηχανή και ψηφιακά προγράμματα για τη μετατροπή σε βίντεο.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Από τη συμμετοχικότητα και το παραγόμενο υλικό.

Η σαγήνη της τεχνητής εικονοθέασης

Ιωάννης Π. Ασιόγλου
Καθηγητής ΕΠΑΛ, 14ο Εσπ. ΕΠΑΛ Θεσ/νίκης
iassi@sch.gr

Δέσποινα Ιατρού
Μαθήτρια, 14ο Εσπ. ΕΠΑΛ Θεσ/νίκης
grosser005@gmail.com

Μαρία Κουκουσίδου
Μαθήτρια, 14ο Εσπ. ΕΠΑΛ Θεσ/νίκης
mariakoukouts@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός εγγραμματισμός – οπτικοακουστική εκπαίδευση

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση, εσπερινό ΕΠΑ.Λ. (πρόγραμμα αγωγής υγείας)

Τάξη: Β΄

Χρονολογία εφαρμογής: Σχολ. Έτος 2015-16

Διάρκεια εφαρμογής: Ένα Σχολικό Έτος

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Προσπάθεια Αποκωδικοποίησης και κατανόησης όλων των οπτικοακουστικών μηνυμάτων που κυριαρχούν στο Διαδίκτυο, Τηλεόραση, Κινηματογράφο, Βίντεο, Τηλεόραση, Ραδιόφωνο, Οπτικοακουστικές διαφημίσεις.

2. Διαχείριση των οπτικοακουστικών μηνυμάτων

3. Η προαίρεση του ανθρώπου, η ορθή ψηφιακή παιδεία, η σύγκριση του πραγματικού και εικονικού κόσμου ως μέτρο εσωτερικής αυτογνωσίας

4. Ορθή λήψη αποφάσεων

5. Προσωπική ανάπτυξη και καλλιέργεια δεξιοτήτων ζωής

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

1.Ερμηνεία, κατανόηση του θέματος

2.Ανακάλυψη της γνώσης

3.Εργασία, ανάλυση, επεξηγήσεις, μελέτη σε δοκίμιο του Ε. Παπανούτσου με θέμα: «Η επίδραση της τεχνικής εικονικότητας στη ζωή του ανθρώπου»

4.Παρουσίαση με οπτικοακουστικά μέσα

5.Διαθεματικότητα (συνάρτηση με άλλα επιστημονικά πεδία)

6. Συμμετοχή με άλλες ομάδες (μαθητών, γονέων, φοιτητών) βιωματικά
7. Παρουσίαση εργασίας και μελέτης των μαθητών στο σχολείο

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ- ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Ένας νέος τρόπος ζωής διαμορφώνεται με την χρήση των οπτικοακουστικών μέσων

2. Καθιερώνεται νέος ηλεκτρονικός-εικονικός τρόπος ζωής
3. Νέος υποκατάστατος τρόπος επικοινωνίας
4. Ο νέος τρόπος ζωής δημιουργεί μια νέα δυναμική, μια νέα πρόκληση
5. Είμαστε έτοιμοι να διαχειριστούμε όλα αυτά τα νέα δεδομένα;
6. Ενημέρωση, πρόληψη, ορθή ψηφιακή παιδεία, η σύγκριση του πραγματικού και εικονικού κόσμου ως μέτρο εσωτερικής αυτογνωσίας.
7. Διαχείριση επί τη βάση των νέων δεδομένων, με σκοπό την βελτίωση της προαίρεσης του ανθρώπου
8. Ορθή λήψη αποφάσεων
9. Προσωπική ανάπτυξη και καλλιέργεια δεξιοτήτων ζωής

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. Έντυπα και ψηφιακά οπτικοακουστικά μέσα
2. Μελέτη δοκιμίου του Ε. Παπανούτσου με θέμα: «Η επίδραση της τεχνικής εικονικότητας στη ζωή του ανθρώπου»
3. Το δοκίμιο του Ε. Παπανούτσου «Η επίδραση της τεχνικής εικονικότητας στη ζωή του ανθρώπου» μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εκπαιδευτικό εργαλείο για διδακτική χρήση σε μαθητές Λυκείου

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

1. Η αδυναμία της κοινωνίας, να αποκωδικοποιήσει όλα τα οπτικοακουστικά μηνύματα που κυριαρχούν στο Διαδίκτυο, στην Τηλεόραση, Κινηματογράφο, Βίντεο, Τηλεόραση, Ραδιόφωνο, Οπτικοακουστικές διαφημίσεις, είναι εμφανής.
2. Η σαγήνη της τεχνητής εικονοθέασης καταλήγει στην αποδέσμευση των φυσικών ορίων της ζωής του ανθρώπου και την εξάρτηση του από τη τεχνολογική οπτικοακουστική σφαίρα της άνευ ορίων εικονικής ζωής του
3. Ο Οπτικοακουστικός εγγραμματισμός και η οπτικοακουστική εκπαίδευση ως μέσον προσωπικής ανάπτυξης και δεξιοτήτων ζωής

Η πολιτική σημασία του οπτικοακουστικού εγγραμματισμού The Political Significance of Audiovisual Literacy

Δρ. Ρέα Βαλντέν / Dr. Rea Walldén

Διδάκτωρ φιλοσοφίας, θεωρητικός κινηματογράφου, επιστημονική σύμβουλος στο Υπουργείο Παιδείας /
Ph.D. in Philosophy, film theorist, scientific consultant in the Greek Ministry of Education

rwallden@yahoo.com

Πρόταση εισήγησης ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός – οπτικοακουστική εκπαίδευση

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ:

Η προτεινόμενη εισήγηση επιχειρηματολογεί υπέρ της πολιτικής αναγκαιότητας του οπτικοακουστικού εγγραμματισμού. Ξεκινά ορίζοντας τον οπτικοακουστικό εγγραμματισμό ως την ικανότητα κατανόησης και αποτελεσματικού χειρισμού της οπτικοακουστικής γλώσσας. Χρησιμοποιώντας τα εργαλεία της σημειωτικής θεωρίας, ορίζει την «οπτικοακουστική γλώσσα», και επεξηγεί γιατί προτιμάται ο όρος «οπτικοακουστική» έναντι των προσδιορισμών της σε σχέση με την «κινούμενη εικόνα» ή τις «οθόνες». Στη συνέχεια, διερευνά τους τρόπους με τους οποίους ο οπτικοακουστικός εγγραμματισμός αρθρώνεται με τη δυνατότητα συνειδητής και ενεργού πολιτειότητας, στις συνθήκες αυξανόμενης κυριαρχίας της οπτικοακουστικής επικοινωνίας. Με ανάλυση συγκεκριμένων παραδειγμάτων, καταδεικνύει σε τι ακριβώς συνίσταται και σε τι χρησιμεύει ο οπτικοακουστικός εγγραμματισμός, επικεντρώνοντας σε τρεις κρίσιμες περιοχές εφαρμογής του: στην αξιολόγηση της αξίας του οπτικοακουστικού κειμένου ως τεκμηρίου, στην αντίσταση στη χειραγώγηση μέσω της ταύτισης, και στην αποκωδικοποίηση των λανθανόντων ιδεολογικών μηνυμάτων. Έχοντας διαπιστώσει την κρισιμότητά του ως προϋπόθεση της συνειδητής και ενεργού πολιτειότητας, υποστηρίζω ότι δε μπορεί ο οπτικοακουστικός εγγραμματισμός να αποτελεί ταξικό προνόμιο και συστατικό κοινωνικού αποκλεισμού. Ως εκ τούτου, οφείλει να γίνει κτήμα όλων και ένας από τους αποτελεσματικότερους τρόπους να επιτευχθεί αυτό είναι μέσω της εισαγωγής της οπτικοακουστικής εκπαίδευσης στο σχολικό σύστημα. Η εισήγηση κλείνει με μερικές γενικές κατευθύνσεις για τον τρόπο αυτή της εισαγωγής.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ:

Η προτεινόμενη εισήγηση αφορά θεωρητική έρευνα. Η προσέγγιση είναι σημειωτική και γνωσιολογική. Η ερμηνεία της οπτικοακουστικής γλώσσας που κάνω βασίζεται σε ένα σημειωτικό μοντέλο που έχω αναπτύξει με βάση τη σημειωτική διαστρωμάτωση του Louis Hjelmslev. Στην ανάλυση των οπτικοακουστικών παραδειγμάτων, χρησιμοποιώ επιπλέον τον ορισμό της ταύτισης του Christian Metz και στοιχεία από τη δομική ανάλυση αφήγησης του Algirdas Julien Greimas. Όμως, δε σκοπεύω να παρουσιάσω το θεωρητικό υπόβαθρο αυτό ούτε να χρησιμοποιήσω δύσκολη επιστημονική γλώσσα στην παρούσα εισήγηση. Αντιθέτως, θα χρησιμοποιήσω καθημερινή γλώσσα και συγκεκριμένα παραδείγματα, ώστε η εισήγηση να είναι προσβάσιμη σε ετερογενές και μη εξειδικευμένο κοινό. Βασική πρόθεσή μου είναι να απευθυνθώ στους παιδαγωγούς, με στόχο να καταστήσω σαφές το σε τι ακριβώς συνίσταται η οπτικοακουστική γλώσσα και η ανάλυση των κειμένων της, στην σχολική τάξη ή αλλού.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ:

Η προτεινόμενη εισήγηση χαρτογραφεί τα σημεία άρθρωσης του οπτικοακουστικού εγγραμματισμού με τη δυνατότητα συνειδητής και ενεργού πολιτειότητας. Συμπεραίνει ότι ο οπτικοακουστικός εγγραμματισμός αποτελεί βασική προϋπόθεση της συνειδητής και ενεργού πολιτειότητας, στις σύγχρονες κοινωνικές συνθήκες. Με βάση αυτό το συμπέρασμα, υποστηρίζει την υιοθέτηση του οπτικοακουστικού εγγραμματισμού ως πολιτική προτεραιότητα και την εισαγωγή της οπτικοακουστικής εκπαίδευσης στο σχολικό σύστημα.

«Ώρα για διαφημίσεις»: Τα παιδιά παραγωγοί οπτικοακουστικών διαφημιστικών μηνυμάτων

Λίνα Π. Βαλσαμίδου

M.Ed., M.Sc., M.A., υποψ. Διδάκτωρ “Επικοινωνία και Νέα Δημοσιογραφία”-Α.Π.ΚΥ.,

Ερευνήτρια Advanced Media Institute

pvalsamidou@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικές διαφημίσεις

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Πρωτοβάθμια

Τάξη/εις: Νηπιαγωγείο

Χρονολογία εφαρμογής: 2013

Διάρκεια εφαρμογής: 2 σχολικά τρίμηνα

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Αλφαριθμητισμός στα μέσα

Παραγωγή διαφημιστικών μηνυμάτων στην τάξη

Χρήση ΤΠΕ

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Ομαδοσυνεργατική μέθοδος

Μέθοδος project

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Με δεδομένη τη σπουδαιότητα του αλφαριθμητισμού στα μέσα των παιδιών της πρώιμης παιδικής ηλικίας, της μετάβασής τους από απλούς χρήστες σε παραγωγούς μεσοποιημένου υλικού, αλλά και της επαφής τους με την εκπαιδευτική χρήση των ψηφιακών μέσων και του διαδικτύου, υλοποιήθηκε το παρόν σχέδιο εργασίας που αφορά τη δημιουργία διαφημιστικών μηνυμάτων στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση-Νηπιαγωγείο, με τη χρήση ψηφιακού υλικού/νέων τεχνολογιών.

Σκοπός της διδακτικής εφαρμογής που παρουσιάζεται είναι η εκπαίδευση στα μέσα μαθητών/τριών νηπιαγωγείου. Επιμέρους στόχοι της εφαρμογής είναι: (α) η ανάπτυξη κριτικής στάσης των μαθητών/τριών στα περιεχόμενα των διαφημιστικών μηνυμάτων (β) η χρήση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών για εκπαιδευτικούς σκοπούς και (γ) η παραγωγή διαφημιστικών μηνυμάτων από τους μαθητές/τριες.

Η εφαρμογή, παράλληλα, ανιχνεύει το χώρο της προσχολικής εκπαίδευσης ως πεδίο ενσωμάτωσης ή μη, προγραμμάτων εκπαίδευσης στα μέσα επικοινωνίας.

Ο αλφαριθμητισμός στα μέσα επικοινωνίας, σύμφωνα με τον Buckingham (2007), «είναι η ικανότητα της πρόσβασης, κατανόησης και δημιουργίας μορφών επικοινωνίας εντός μιας ποικιλίας πλαισίων». Κατά συνέπεια, όπως υπογραμμίζει η Ντάβου (2007), η *πρόσβαση* περιλαμβάνει τις απαιτούμενες δεξιότητες και ικανότητες ώστε να ανακαλύψει κάποιος/α τα περιεχόμενα των μέσων, χρησιμοποιώντας τις διαθέσιμες τεχνολογίες και το αντίστοιχο λογισμικό. Η *κατανόηση* περιλαμβάνει την ικανότητα αποκωδικοποίησης ή ερμηνείας των περιεχομένων των μέσων, τη γνώση των διαδικασιών παραγωγής και την ικανότητα της κριτικής των μέσων. Η *δημιουργία* περιλαμβάνει την ικανότητα της χρήσης των μέσων επικοινωνίας για την κατασκευή και την επικοινωνία μηνυμάτων είτε για λόγους αυτοέκφρασης είτε για λόγους επιρροής και αλληλεπίδρασης με τους άλλους. Στο τρίπτυχο αυτό στηρίχθηκε η διδακτική εφαρμογή στην τάξη, που ακολούθησε τα εξής στάδια:

Στάδιο 1^ο-πρόσβαση

Συζήτηση για τα μέσα επικοινωνίας και τα διαφημιστικά μηνύματα

Στάδιο 2^ο-Κατανόηση

Συζήτηση-ανάλυση-ερμηνεία του περιεχομένου των διαφημίσεων

Στάδιο 3^ο-Δημιουργία

Δημιουργία διαφημιστικών μηνυμάτων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ (μορφή, περιεχόμενο, διδακτική χρήση):

-Οπτικοακουστικές διαφημίσεις από το διαδίκτυο/youtube ή/και σε ψηφιακό χώρο αποθήκευσης

-Υλικό από τα αντίστοιχα προγράμματα του ΙΟΜ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Τα στάδια συζήτησης-ανάλυσης διαφημιστικών μηνυμάτων, η παραγωγή των τελικών προϊόντων των παιδιών καθώς και η αξιολόγησή τους στην ολομέλεια της τάξης, κατέδειξαν την εξαιρετικά θετική αποδοχή, τόσο του συνολικού προγράμματος εκπαίδευσης στα μέσα επικοινωνίας, όσο και των τελικών μεσοποιημένων προϊόντων από τα μικρά παιδιά. Παράλληλα, αναδείχθηκε ρητά το γόνιμο έδαφος για τα εν λόγω προγράμματα στην εκπαιδευτική πρακτική του νηπιαγωγείου, στοιχείο που υποδηλώνει και την ανάγκη της άμεσης ενσωμάτωσης/ένταξης σχετικών δραστηριοτήτων στο πρόγραμμά του.

Kids have Rights

Μαρία Βαρδίκου

Καθηγήτρια Αγγλικής Γλώσσας, Δημοτικό Σχολείο Χέρσου Κιλκίς

mvardikou@gmail.com

**Πρόταση εισήγησης
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ**

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Βίντεο κλιπ – οπτικοακουστική δραματοποίηση ποιήματος στην αγγλική γλώσσα

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Τάξη/εις: Δ' τάξη

Χρονολογία εφαρμογής: Μάρτιος 2016

Διάρκεια εφαρμογής: 3 διδακτικές ώρες

ΣΤΟΧΟΙ – ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Η προώθηση μηνυμάτων για την καταπολέμηση των φαινομένων του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και του κοινωνικού αποκλεισμού μέσα από την συγγραφή και την παράλληλη οπτικοακουστική δραματοποίηση ποιήματος στην αγγλική γλώσσα. Η ενίσχυση της αυτοαντίληψης, αυτοκριτικής και αυτοπεποίθησης των μαθητών μέσα στα πλαίσια της πολυγλωσσίας και της πολυπολιτισμικότητας και η ταυτόχρονη συμμετοχή όλων στην δημιουργία του βίντεο κλιπ.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Η διδακτική προσέγγιση της συγκεκριμένης δραστηριότητας εντάσσεται στα πλαίσια της υλοποίησης του προγράμματος με τίτλο «Pupils and their Rights», που ολοκληρώθηκε σε συνεργασία με το Ελληνικό Παρατηρητήριο για τη Διαπολιτισμική Παιδεία και Εκπαίδευση και βασίζεται στη μέθοδο Project.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

- * Επισήμανση βασικότερων εννοιών με την τεχνική του καταιγισμού ιδεών (brainstorming) κι επιλογή λέξεων-κλειδιών (key-words) στην αγγλική γλώσσα
- * Ομαδική συγγραφή ποιήματος
- * Χρήση Η/Υ για την γραφή του τελικού ποιήματος σε μορφή Word και εικονογράφηση του
- * Διανομή στίχων στους μαθητές, αποστήθιση, συλλογική επιλογή κινήσεων και δραματοποίηση
- * Κατασκευή μασκών από μαθητές
- * Εγγραφή σε βίντεο της προσπάθειας των παιδιών
- * Επεξεργασία βίντεο με την τεχνική του Movie Maker
- * Επιλογή μουσικού κομματιού από το διαδίκτυο
- * Χρησιμοποίηση της εφαρμογής DuckCapture για την εισαγωγή εικόνων
- * Προβολή του τελικού βίντεο κλιπ στους υπόλοιπους μαθητές του σχολείου και στους γονείς τους στην γιορτή λήξης του σχολικού έτους
- * Έκφραση συναισθημάτων των μαθητών και διατύπωση σχολίων για την εμπειρία της παραγωγής οπτικοακουστικής δραματοποίησης ποιήματος

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Χρήση Η/Υ και λογισμικών DuckCapture και MovieMaker, βιντεοκάμερας και βιντεοπροβολέα για την προβολή του τελικού βίντεο κλιπ σε μορφή MP4 με τίτλο «Kids Have Rights» σε όλους τους μαθητές του σχολείου και τους γονείς τους. Χρήση χαρτιού κανσόν και μαρκαδόρων για την δημιουργική καλλιτεχνική κατασκευή μασκών για την κάλυψη των χαρακτηριστικών των προσώπων των παιδιών κατά την λήψη με την κάμερα.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Δίνεται έμφαση στις διαδικασίες κατάκτησης της γνώσης σε συνθήκες δημιουργικής εργασίας, αναδεικνύονται οι επικοινωνιακές δεξιότητες των παιδιών και η έκφραση των συναισθημάτων τους στην αγγλική γλώσσα, αναπτύσσεται η κριτική σκέψη σε συνδυασμό με τη φαντασία και το δημιουργικό πνεύμα στα πλαίσια της ομαδικής συνεργασίας για τη γραφή ποιήματος.

Μαθαίνω να ζω στο σχολείο: σχέσεις και συναισθήματα στο σχολικό περιβάλλον

Αικατερίνη Βάσιου

Εκπαιδευτικός Β/θμιας, Διδάκτωρ Παιδαγωγικής Ψυχολογίας,
Διδάσκουσα 407/80 ΠΤΔΕ-Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

evasiou@uowm.gr

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός – οπτικοακουστική εκπαίδευση

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Β/θμια

Τάξη/εις: Β' Λυκείου

Χρονολογία εφαρμογής: 2014

Διάρκεια εφαρμογής: Β' Τετράμηνο

ΣΤΟΧΟΙ – ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

- Βιωματική μελέτη των σχέσεων και των συναισθημάτων μέσα στο σχολικό περιβάλλον - συναισθηματική και κοινωνική μάθηση.
- Αξιοποίηση του διαδικτύου και του οπτικοακουστικού γραμματισμού στη διδασκαλία του μαθήματος "Ερευνητική εργασία-project".
- Διεξαγωγή έρευνας για το πώς αντιλαμβάνονται οι μαθητές την ποιότητα της σχολικής ζωής και για το πώς νιώθουν στο σχολείο τους.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Μέρος της διδασκαλίας του μαθήματος διεξήχθη στο εργαστήριο της πληροφορικής, όπου αξιοποιήθηκαν τα προγράμματα Office-word/power point/excel και Tagxedo. Ακόμη, στην αίθουσα προβολών προβλήθηκε με βιντεοπροβολέα κινηματογραφική ταινία, ενώ οι μαθητές βιντεοσκόπησαν με τα κινητά τους τηλέφωνα τα συναισθήματά τους.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Αρχικά, οι μαθητές/τριες χωρίστηκαν σε τέσσερις ομάδες και έκαναν διαδικτυακή έρευνα, προκειμένου να συλλέξουν πληροφορίες για τα εκπαιδευτικά συστήματα τεσσάρων ιστορικών περιόδων (Αρχαία Αθήνα, Βυζάντιο, Εποχή Καποδίστρια, Δεκαετία του '60). Στη συνέχεια, ζητήθηκε από τους/τις μαθητές/τριες κάθε ομάδας να μπουν στη θέση των μαθητών/τριών της υπό μελέτη περιόδου (καλλιέργεια ενσυναίσθησης) και να αποτυπώσουν σε video τα συναισθήματά τους. Σε επόμενη φάση, προβλήθηκε μέσα στην τάξη η ταινία "Dead poets' society" και ζητήθηκε από τους/τις μαθητές/τριες να μελετήσουν τις κοινωνικές σχέσεις των μαθητών, όπως διαμορφώνονται στο σχολικό περιβάλλον της ταινίας (με συμμαθητές, καθηγητές, γονείς και το άλλο φύλο), και να γράψουν σε word ένα άλλο τέλος για την ταινία (διαχείριση σχέσεων & κίνητρα). Σε επόμενη δραστηριότητα, ζητήθηκε από τους μαθητές/τριες να εκφραστούν δημιουργικά, προκειμένου να ενισχύσουν την αυτογνωσία τους και να

καταγράψουν σε συνεφέλεξο θετικές και αρνητικές εμπειρίες στο σχολείο, καθώς και τα αντίστοιχα συναισθήματα που τους προκαλούν. Επιπλέον, οι μαθητές/τριες διεξήγαγαν ποσοτική έρευνα με ερωτηματολόγια στο σχολείο, προκειμένου να διερευνήσουν αν ο τρόπος που αντιλαμβάνονται την ποιότητα της σχολικής ζωής συνδέεται με τα συναισθήματά τους. Τα αποτελέσματα, που εξήχθησαν με το πρόγραμμα Excel, έδειξαν ότι όσο καλύτερη αντιλαμβάνονται την ποιότητα της σχολικής ζωής οι μαθητές/τριες τόσο περισσότερο θετικό συναίσθημα βιώνουν στο σχολείο. Στο τέλος του τετραμήνου, οι μαθητές/τριες παρουσίασαν με power point τις δραστηριότητες του προγράμματος.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Το διδακτικό υλικό, που παρήχθη κατά την εφαρμογή της παρούσας εφαρμογής, παρουσιάστηκε με αρχείο power point στην αίθουσα εκδηλώσεων του σχολείου, το οποίο εκτυπώθηκε σε τρία αντίτυπα για τη βιβλιοθήκη του σχολείου, ώστε να έχουν πρόσβαση σε αυτό οι υπόλοιποι μαθητές/τριες και οι εκπαιδευτικοί του σχολείου.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Η διδακτική εφαρμογή αξιολογήθηκε θετικά, καθώς επιτεύχθηκαν οι στόχοι που είχαν διατυπωθεί στην αρχή του τετραμήνου. Οι μαθητές μελέτησαν βιωματικά τις σχέσεις και τα συναισθήματα μέσα στο σχολικό περιβάλλον, αξιοποιώντας συγχρόνως το διαδίκτυο και τον οπτικοακουστικό γραμματισμό. Επιπλέον, συμμετείχαν σε όλα τα στάδια πραγματοποίησης μιας ποσοτικής έρευνας από την επιλογή του ερωτηματολογίου μέχρι την εξαγωγή των αποτελεσμάτων.

Δυστυχώς, κατά τη χρονολογία διεξαγωγής του προγράμματος δεν είχε τεθεί σε λειτουργία η ιστοσελίδα του σχολείου, η οποία δημιουργήθηκε ένα χρόνο αργότερα, όπου θα μπορούσε να αναρτηθεί το υλικό της διδακτικής εφαρμογής για άμεση πρόσβαση από τους επισκέπτες της.

Κριτικός Γραμματισμός στα Μέσα για την προσέγγιση του «άλλου», όπου «άλλος»= πρόσφυγας

Ευαγγελία Βουρτσάκη

Εκπαιδευτικός ΠΕ70

vanavourtsaki1@gmail.com

Βασιλική Καυκιά

Εκπαιδευτικός ΠΕ70

vkarta@gmail.com

Μαρία Χατζηθεοδωρίδου

Εκπαιδευτικός ΠΕ70

hajith@otenet.gr

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Α/θμια Εκπαίδευση

Τάξη/εις: Δ΄

Χρονολογία εφαρμογής: 2016

Διάρκεια εφαρμογής: Νοέμβριος 2015 – Μάιος 2016

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

► Να κατανοήσουν τα παιδιά:

- τη διάκριση μεταξύ πρόσφυγα και μετανάστη,
- τις αιτίες που δημιουργούν την προσφυγιά,
- τις δυσκολίες στο ταξίδι διαφυγής,
- τις άσχημες συνθήκες διαβίωσης.

► Να ευαισθητοποιηθούν:

- απέναντι στο προσφυγικό ζήτημα,
- να αναπτύξουν πνεύμα αλληλεγγύης και συνεργασίας με άλλους λαούς,
- να προχωρήσουν σε δράσεις-προτάσεις και με την παραγωγή οπτικοακουστικών προϊόντων.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Μέθοδος Project και Κριτικός Γραμματισμός στα Μέσα από την οπτική της Κριτικής Παιδαγωγικής.

Διαθεματική προσέγγιση- σύνδεση με γνωστικά αντικείμενα.

(Στον σχεδιασμό του διδακτικού σεναρίου συνέβαλαν και οι τρεις εισηγήτριες.)

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

- Επιλογή του θέματος «της προσφυγιάς» από τα παιδιά, ενώ ήταν ήδη χωρισμένα σε ομάδες.
- Εύρεση υλικού (κείμενα, φωτογραφίες, σκίτσα, ταινίες μικρού μήκους) από παιδιά και εκπαιδευτικό.
- Διερεύνηση του θέματος και επεξεργασία του υλικού.
- Θέση ταινιών μικρού μήκους, σχετικά με το θέμα.
- Βιωματικές δράσεις βασισμένες στο θέατρο του καταπιεσμένου του Boal.
- Παραγωγή υλικού από τα παιδιά ανά ομάδες, όπως ζωγραφίες και σκίτσα, κολάζ και power point, μπαίνοντας στη θέση του/της πρόσφυγα γράφουν σκέψεις για τους/τις φίλες που άφησαν, δημιουργία τραγουδιών (στίχοι και εύρεση μελωδίας), δημιουργία μακετών με πλαστελίνη, όπου αναπαριστώνται πρόσφυγες στη διάρκεια του ταξιδιού και ως τελικό προϊόν προκύπτει ένα απλό ολιγόλεπτο animation με την απλή τεχνική της φωτογράφισης και την επεξεργασία στο movie maker, όπου τα παιδιά στέλνουν τα μηνύματά τους.
- Η τελική παρουσίαση γίνεται με θεατρικό δρώμενο, όπου τα παιδιά με παντομίμα αναπαριστούν τις αιτίες, το ταξίδι και τις συνέπειες της προσφυγιάς, με έκθεση των μακετών και με προβολή του clay-mation που δημιούργησαν.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

- Ακρόαση και θέση online παιδικών βιβλίων σχετικά με τους πρόσφυγες. Κάθε φορά ακολουθούσε σχολιασμός και γίνονταν διευκρινίσεις.
- Προβολή ταινιών μικρού μήκους, όπως και βίντεο που έκαναν παιδιά, όλα σχετικά με τις αιτίες ανάδειξης της προσφυγιάς και το ταξίδι και τις δύσκολες συνθήκες διαβίωσης των προσφυγόπουλων.
- Εικόνες και φωτογραφίες προσφύγων. – Σχολιασμός και ανάλυσή τους μέσα από το θέατρο του Boal.

- Κείμενα σχετικά.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Η ακρόαση βιβλίων, οι εικόνες και η θέαση των ταινιών οδήγησαν στην ευαισθητοποίηση των παιδιών για το προσφυγικό ζήτημα, ενώ ενθουσιάστηκαν με τις θεατρικές δράσεις και την παραγωγή οπτικοακουστικού υλικού.

«Βιβλίο και ταινία» σε μια Διδακτική Προσέγγιση οπτικοακουστικού γραμματισμού στο Γυμνάσιο

Ηλίας Γεράκος

Εκπαιδευτικός ΠΕ19, 28ο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης

gerakosilias@gmail.com

Δρ. Ελένη Ρώσσιου

Εκπαιδευτικός Πληροφορικής - Μαθηματικών,

Πειραματικό Σχολείο Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

rossiou@sch.gr

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Β' θμια

Τάξη/εις: Β' και Γ' Γυμνασίου

Χρονολογία εφαρμογής: Σχ. Έτος 2014_2015

Διάρκεια εφαρμογής: 5 μήνες (16 διδακτικές ώρες)

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Σκοπός της διδακτικής εφαρμογής είναι η διερεύνηση του είδους των δραστηριοτήτων που θεωρούνται κατάλληλες να κινητοποιούν τους μαθητές και σταδιακά να τους μετατρέπουν από παθητικούς θεατές - δέκτες- καταναλωτές, σε ενεργητικούς θεατές και εν συνεχεία σε παραγωγούς οπτικοακουστικών (ΟΑ) προϊόντων. Εστιάζει στην καταγραφή των στοιχείων των ΟΑ προϊόντων, για τα οποία οι μαθητές μπορούν να απαντούν σε ερωτήματα (τι, πού, πότε, ποιος, πώς και γιατί).

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Η διδακτική προσέγγιση οπτικοακουστικού γραμματισμού (ΟΑΓ) περιλαμβάνει δραστηριότητες που βασίζονται σε τέσσερις άξονες: α) θέαση ταινίας-κριτική στάση, β) μελέτη-έρευνα ταινίας, γ) παραγωγή

ταινίας και δ) ομαδοσυνεργατικότητα. Ο ρόλος τους εκπαιδευτικού είναι καθοδηγητικός, συντονιστικός, διευκολυντικός και όχι ως ειδικός, αλλά ως μελλοντικός θεατής που αλληλεπιδρά με τους δημιουργούς/μαθητές. Οι μαθητές βελτιώνονται στη διασύνδεση γλωσσικών και οπτικοακουστικών αφηγήσεων, καλλιεργούν τον κριτικό γραμματισμό, παράγουν αξιολογικό-κριτικό λόγο και εξοικειώνονται με τα κατάλληλα υλικά και λογισμικά προκειμένου να υλοποιήσουν πειραματικά σενάρια. Επιπλέον, προωθούνται η ομαδοσυνεργατικότητα και η αυτενέργεια, η αυθόρμητη έκφραση των μαθητών και ο ενεργητικός τρόπος μάθησης με βάση τις αρχές του εποικοδομητισμού.

Χρησιμοποιούνται το βιβλίο “η εφεύρεση του Ούγκο Καμπρέ” (2011, Σέλζνικ, Εκδ. Πατάκη) και η ταινία HUGO (2012, Σκορτσέζε), η οποία αξιοποιείται και ως μια ιστορική αυθεντική αναφορά στην πρώτη εποχή του κινηματογράφου.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Η διαθεματική εφαρμογή του ΟΑΓ στο Γυμνάσιο σχεδιάστηκε ώστε οι μαθητές, να δημιουργήσουν ταινίες με αξιοποίηση της νεοαποκτηθείσας γνώσης, να διασυνδέσουν τις γλωσσικές και οπτικοακουστικές πρακτικές αφήγησης, να αποτιμήσουν τον ρόλο της λογοτεχνίας και να παραγάγουν αξιολογικό - κριτικό λόγο καλλιεργώντας τον κριτικό γραμματισμό.

Εκπονήθηκαν ομαδοσυνεργατικά και διαδοχικά δέκα φύλλα εργασίας (ΦΕ): α) «Από το κάδρο στο πλάνο και... τούμπαλιν», β) «Οπτικές γωνίες λήψης & είδη ήχων», γ) «Οπτικοακουστική Αφήγηση», δ) «Φωτοαφήγηση & Λεζάντες», ε) «Σημειολογικά Στοιχεία Εικόνας», στ) «Ταξινόμηση– Τεχνικές – Τεχνολογία», ζ) «Συνέντευξη από ειδικό κινηματογράφου», η) «Συγγραφή Κριτικής Οπτικοακουστικού έργου», θ) «Δημιουργία Οπτικοακουστικού έργου», ι) «Παρουσίαση - Αξιολόγηση Οπτικοακουστικού έργου»

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Διατίθενται στους μαθητές το βιβλίο και (μέσω dropbox) α) αποσπάσματα του βιβλίου, β) η ταινία HUGO, γ) τα ΦΕ για την σταδιακή απόκτηση γνώσεων με ομαδικές δραστηριότητες που εκπονούνται σε 3 φάσεις: 1η: ο μαθητής-θεατής παρακολουθεί την ταινία και στη συνέχεια μέσω αποσπασμάτων της εξοικειώνεται με βασικά στοιχεία της, 2η: ο μαθητής-κριτικός αποκωδικοποιεί τα μηνύματα της ταινίας και 3η: δημιουργία ταινίας μικρού μήκους με δυνατότητα επιλογής ενός θέματος από τους ίδιους (μαθητής-δημιουργός).

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Η εφαρμογή του ΟΑΓ καθοδηγεί τον ανυποψίαστο μαθητή-θεατή σε κριτικό θεατή που κατανοεί βαθύτερα και στέκεται κριτικά απέναντι σε ένα οπτικοακουστικό έργο με βάση πρότερες εμπειρίες και αναμένεται να βοηθά μελλοντικά μαθητές να αναζητούν και να εστιάζουν ίσως πιο γρήγορα και εύστοχα στα κομβικά σημεία της ταινίας τα οποία καθορίζουν τη βαθύτερη κατανόησή της. Τα σύντομες διάρκειες αποσπάσματα της ταινίας που επιλέχθηκαν βοήθησαν στην κατανόηση του ρόλου του μοντάζ στην δημιουργία πχ. αγωνίας και μυστηρίου. Ο κριτικός στοχασμός των μαθητών-θεατών προωθείται όταν διαπραγματεύονται ομαδοσυνεργατικά σημαντικότερα ή/και λιγότερο σημαντικά κατά την αρχική τους κρίση θέματα του ΟΑ έργου, συγγράφουν κριτικές και μελετούν την ανατροφοδότηση των κριτικών τους. Η διδακτική εφαρμογή του ΟΑΓ ολοκληρώνεται με τη φάση “μαθητής-παραγωγός”, όπου χρησιμοποιούνται κατάλληλα οπτικοακουστικά εργαλεία και ΤΠΕ, για να παράγουν οι μαθητές δικά τους ΟΑ προϊόντα.

«Την ιστορία θα σας πω, φτιαγμένη από εμένα». Μια βιωματική προσέγγιση του ιστορικού της Ελληνικής Επανάστασης μέσω της κινηματογραφικής αφήγησης

Γιούρας Αθανάσιος

Εκπαιδευτικός Α/θμιας Εκπ/σης (ΠΕ70)

giourasa@gmail.com

Στόγιος Δημήτριος

Εκπαιδευτικός Α/θμιας Εκπ/σης (ΠΕ70)

dstogio@yahoo.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστική Εκπαίδευση, κινηματογράφος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Α/θμια εκπ/ση

Τάξη: Ε'

Χρονολογία εφαρμογής: 2016

Διάρκεια εφαρμογής: 2 μήνες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Ανάπτυξη της οπτικής αντίληψης, ανάπτυξη της ικανότητας των μαθητών να διακρίνουν και να βλέπουν.

Αναγνώριση των στοιχείων της εικόνας: άξονες, αντιθέσεις, φως, μορφή, χρώμα.

Ανάπτυξη της αντίληψης του χρόνου: timing, ρυθμός.

Ανάπτυξη αισθητικής και καλλιτεχνικής παιδείας

Κατανόηση διαχωρισμού του πραγματικού από το αναπαριστώμενο.

Κατανόηση της έννοιας της οπτικής γωνίας, ως κυριολεξία και ως στοιχείο της υποκειμενικότητας.

Κατανόηση της διαφοράς αντικειμενικού-υποκειμενικού.

Συνειδητοποίηση της σχέσης μορφής-περιεχομένου στην οπτικοακουστική γλώσσα γενικά, και στην οπτικοακουστική αφήγηση ειδικότερα.

Δημιουργική χρήση των οπτικοακουστικών «τρόπων» και μέσων.

Ανάπτυξη αυτενέργειας και δυναμική προώθηση της συνεργατικότητας και της έμπρακτης συμμετοχής.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Το όλο εγχείρημα στηρίχτηκε στην βιωματική και διαδραστική προσέγγιση του θέματος με κατανομή ρόλων.

Οργάνωση της εργασίας σε επιμέρους project's.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ- ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Έρευνα-ευαισθητοποίηση-μελέτη θέματος

Επιλογή επί μέρους Project's

Κατανομή – μελέτη ρόλων

Γυρίσματα – μαγνητοφωνήσεις – συγκέντρωση υλικού – μοντάζ οπτικοακουστικού υλικού

Παρουσίαση στην τοπική κοινωνία σε εκδήλωση

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Το πρωτόγνωρο συναίσθημα της δημιουργίας μιας ταινίας, από τους ίδιους τους μαθητές σαν πρωταγωνιστές, ήταν και η κοινή χαρά και ικανοποίηση τόσο των ίδιων όσο και των εκπαιδευτικών. Οι μαθητές, όχι μόνον εξοικειώθηκαν με την τέχνη του κινηματογράφου αλλά ταυτόχρονα ανέδειξαν και την δημιουργικότητά τους. Απέκτησαν την ιστορική γνώση αβίαστα και αντιμετώπισαν με κριτικό πνεύμα κάποια συγκεκριμένα ιστορικά γεγονότα και πρόσωπα.

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι με τη βοήθεια του audiovisual literacy τα παιδιά κατάφεραν να περάσουν από το στάδιο του παθητικού και ασυνείδητου δέκτη πληροφοριών στο επόμενο επίπεδο, αυτό του ενεργού και ενσυνείδητου, με κριτικό πλέον πνεύμα, αποδέκτη.

Από το κινηματογραφικό στο λογοτεχνικό κείμενο

Αικατερίνη Γιωτοπούλου

εκπαιδευτικός, υποψήφια διδάκτορας Παιδαγωγικού Τμήματος ΑΠΘ

kgioto@hotmail.com

**Πρόταση εισήγησης
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ**

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Δευτεροβάθμια εκπαίδευση-Λύκειο

Τάξη: Α' Γενικού Λυκείου

Χρονολογία εφαρμογής: Οκτώβριος 2012

Διάρκεια εφαρμογής: 3 διδακτικές ώρες

(Μια διδακτική εφαρμογή ετήσιας διάρκειας με δύο διδακτικά σενάρια πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους 2012-13, στην οποία εμπλέκονται στο μάθημα της λογοτεχνίας ισότιμα λεκτικά και οπτικοακουστικά κείμενα. Θα παρουσιάσουμε συνοπτικά όλη την εφαρμογή και πιο αναλυτικά μια αυτοτελή δραστηριότητα καθώς και την ανταπόκριση των μαθητών σε αυτήν. Θα παραθέσουμε τέλος κάποιες παρατηρήσεις για τη συνολική ανταπόκριση των μαθητών σε όλη την εφαρμογή).

ΣΤΟΧΟΙ – ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

(της συγκεκριμένης δραστηριότητας που είναι ενταγμένη στη στοχοθεσία όλου του σεναρίου και της ετήσιας διδακτικής εφαρμογής)

Οι μαθητές επεξεργάζονται ένα ολόκληρο οπτικοακουστικό και λογοτεχνικό κείμενο παράλληλα. Επιδιώκουμε τη δημιουργία ανεξάρτητων και κριτικών αναγνωστών, των οποίων η αναγνωστική ικανότητα αφορά τόσο λεκτικά όσο και οπτικοακουστικά κείμενα. Επομένως στόχος μας είναι η ανάπτυξη της φιλιανγνωσίας και του γραμματισμού, στόχος που αναφέρεται τόσο στο λογοτεχνικό γραμματισμό όσο και στο γραμματισμό των μέσων. Πιο συγκεκριμένα επιδίωξη μας είναι οι μαθητές να συνειδητοποιήσουν τη σχέση λεκτικού και οπτικοακουστικού κειμένου, να γνωρίσουν τεχνικές με τις οποίες η λογοτεχνία και ο κινηματογράφος κατασκευάζουν και παρουσιάζουν εικόνες και αναπαραστάσεις (του φύλου στην προκειμένη περίπτωση), να κατανοήσουν ότι η λογοτεχνική και η κινηματογραφική αφήγηση μπορεί να αναπαράγει και να τροποποιεί ή να ανατρέπει στερεότυπα, να κατανοήσουν ότι ο δημιουργός δεν ταυτίζεται με τους ήρωες της αφήγησης, να ανασύρουν προσωπικές τους εμπειρίες, σκέψεις και στερεότυπα και να αναστοχαστούν πάνω σε αυτά.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

-Εργασία κατά ζεύγη

-Διάλογος στην ολομέλεια της τάξης

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

(της αυτοτελούς δραστηριότητας)

1. Οι μαθητές παρακολουθούν την ταινία μικρού μήκους «Πίστομα» του Γιώργου Φουρτούνη (2011). Διακόπτουμε την προβολή και οι μαθητές συζητούν πώς αισθάνονται κατά τη διάρκεια της σκηνής, με ποιους τρόπους ο δημιουργός της ταινίας τους έκανε να αισθανθούν έτσι, τι νομίζουν για τους χαρακτήρες, την πλοκή, τον τόπο, κάνουν προβλέψεις και τις δικαιολογούν.
2. Διαβάζουμε το διήγημα «Πίστομα» του Κωνσταντίνου Θεοτόκη (1899) στην τάξη και κρατούν σημειώσεις συγκρίνοντας τα δύο κείμενα σε έναν πίνακα. Οι μαθητές συζητούν για το λογοτεχνικό κείμενο αυτοτελώς και συγκριτικά με την ταινία.
3. Οι μαθητές αναλαμβάνουν να γράψουν μια βιβλιοπαρουσίαση ή μια παρουσίαση ταινίας στην τοπική εφημερίδα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

1. «Πίστομα» του Γιώργου Φουρτούνη (2011), ταινία μικρού μήκους.
2. Κωνσταντίνου Θεοτόκη «Πίστομα» (1899) από την ιστοσελίδα «Σπουδαστήριο Νέου Ελληνισμού».
3. Φύλλα εργασίας.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Η συγκεκριμένη δραστηριότητα είχε ως αποτέλεσμα οι μαθητές να εμπλακούν σε μεγάλο βαθμό στην επεξεργασία των κειμένων, διατύπωσαν κριτικές παρατηρήσεις και ο ρόλος της εκπαιδευτικού περιορίστηκε στο συντονισμό της δραστηριότητας.

Αξιοποίηση κινηματογραφικής ταινίας στην εκπαιδευτική διαδικασία : Το σενάριο και οι χαρακτήρες της ταινίας (Οι περιπτώσεις των ταινιών “Ο Κύκλος των Χαμένων Ποιητών” & “Social Network”)

Ιωάννης Γκροσδάνης

Μεταπτυχιακός φοιτητής, Εκπαιδευτής ενηλίκων

igkros@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός, κινηματογράφος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Τυπική εκπαίδευση / Εκπαίδευση ενηλίκων

Τάξη/εις: Λύκειο και Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση (IEK)

Χρονολογία εφαρμογής: 2015

Διάρκεια εφαρμογής: 2 ώρες

ΣΤΟΧΟΙ – ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

α) Επίπεδο γνώσεων :

- 1) Να αναγνωρίσουν πως μπορεί ένα νέο άτομο να εκφράσει τις σκέψεις – επιθυμίες-συναισθήματα του,
- 2) Να κατανοήσουν τον ρόλο του κινηματογράφου και του θεάτρου στην διευκόλυνση έκφρασης συναισθημάτων και διαχείρισης εσωτερικών συγκρούσεων,
- 3) Να βελτιώσουν την ικανότητα αντίληψης της αγγλικής γλώσσας

β) Επίπεδο ικανοτήτων:

- 1) Να αναλύουν ένα κινηματογραφικό χαρακτήρα,
- 2) Να αντιληφθούν πως μπορεί να γίνει δυνατή η συμφιλίωση δύο διαφορετικών αντιλήψεων
- 3) Να εκφράσουν δικές τους σκέψεις και συναισθήματα ως προς τον ήρωα της ταινίας

γ) Επίπεδο στάσεων:

- 1) Να διευκολύνει τους μαθητές να εκφράσουν τα συναισθήματα τους με μέσο την τέχνη και τον κινηματογράφο
- 2) Να κινητοποιηθούν
- 1) να μελετήσουν λογοτεχνία και να παρακολουθήσουν κινηματογράφο.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

α) Γραπτή άσκηση και παρουσίαση της στην τάξη με ανοιχτή συζήτηση

β) Με αφορμή την προβολή της σκηνής και την ανάπτυξη – πραγματοποίηση της άσκησης δημιουργική προσέγγιση του θέματος με παιχνίδι ρόλων και ομαδοσυνεργατική δημιουργία αντίστοιχης σκηνής που θα κινηματογραφηθεί και θα παρουσιαστεί σε νέα μαθησιακή ενότητα στην αίθουσα από τα παιδιά

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

- 1) Προβολή ταινίας στην αίθουσα
- 2) Μικρή σε διάρκεια συζήτηση πάνω στα θέματα που αναπτύσσει η ταινία
- 3) Επιλογή σκηνής και επαναπροβολή της στην αίθουσα
- 4) Ανάπτυξη άσκησης με οδηγίες που θα δοθούν μέσα από φύλλα εργασίας
- 5) Παρουσίαση φύλλων εργασίας
- 6) Ανοιχτή συζήτηση πάνω στις ιδέες που αναπτύσσονται στην άσκηση
- 7) Σχηματισμός ομάδων με στόχο την δημιουργία ταινιών βίντεο μικρής διάρκειας με σχετικό θέμα – παιχνίδι ρόλων
- 8) Παρουσίαση του οπτικοακουστικού υλικού των συμμετεχόντων μαθητών/ συμμετεχόντων εκπαιδευομένων στην αίθουσα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Εκπαιδευτικό υλικό : Προτζέκτορας, Η/Υ, φύλλα χαρτί, στυλό, ψηφιακή βιντεοκάμερα/smartphone

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Με την συμμετοχή των μαθητών/καταρτιζομένων στις δραστηριότητες μετά την προβολή της ταινίας

Οπτικοακουστικά αφηγήματα στο δημοτικό σχολείο: πολιτισμική γέφυρα σκέψης και δημιουργίας

Χρυσουγή Γλένη

Σχολικός Σύμβουλος Δ. Ε. Φθιώτιδας

xgleni@otenet.gr

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστική εκπαίδευση

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Πρωτοβάθμια

Τάξη/εις: Α, Β, Γ, Δ, Ε, ΣΤ

Χρονολογία εφαρμογής: 2010-2016

Διάρκεια εφαρμογής: Έξι σχολικά έτη σε διαφορετικά τμήματα και σχολεία

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Το πρώτο πρόγραμμα εφαρμόστηκε σε μαθητές της Δ' τάξης Δημόσιου Δημοτικού στην Αθήνα και συνεχίστηκε μέχρι τη ΣΤ'. Στόχοι: η κατανόηση της ετερότητας, η δημιουργία ενσυναίσθησης και αλληλεγγύης, η ανάπτυξη των γλωσσικών δεξιοτήτων, η παροχή κινήτρων για ενεργό συμμετοχή στη διαδικασία μάθησης, η γνωριμία με τα οπτικοακουστικά αφηγήματα μέσα από το κριτικό, πολιτισμικό και δημιουργικό επίπεδο.

Το δεύτερο πρόγραμμα εφαρμόστηκε σε μαθητές διθέσιου Δημοτικού Σχολείου στο Ρεγκίνι στη Φθιώτιδα σε όλες τις τάξεις. Στόχοι η ανάπτυξη των γλωσσικών δεξιοτήτων, η παροχή κινήτρων για ενεργό συμμετοχή στη διαδικασία μάθησης, η γνωριμία με τα οπτικοακουστικά αφηγήματα μέσα από το κριτικό, πολιτισμικό και δημιουργικό επίπεδο.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Αξιοποίηση του κριτικού μοντέλου διδασκαλίας με μικρές παραλλαγές.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Στο πρώτο πρόγραμμα: 1. Συζήτηση με τους μαθητές και επιλογή του τομέα ετερότητας που θα διαπραγματευόμασταν 2. Ανακοίνωση της ταινίας, εισαγωγική συζήτηση για το θέμα, τον σκηνοθέτη, τη χώρα προέλευσης, την εποχή, το είδος 3. Ενημέρωση των γονέων για την προβολή της ταινίας, το σκεπτικό και τους στόχους. 4. Διαφοροποιημένη ή κοινή σκοποθεσία, ανάλογα με το περιεχόμενο και το είδος της ταινίας 5. Επεξηγήσεις ή επισημάνσεις 6. Υποθέσεις για την πλοκή 7. Παρακολούθηση 8. Συνολική και επιμέρους αποτίμηση της ταινίας 9. Εμβάθυνση και ανάλυση 10. Παρακολούθηση ταινίας σε κινηματογραφική αίθουσα 11. Δημιουργική επέκταση.

Στο δεύτερο πρόγραμμα: 1. Παρακολούθηση 2. Επεξεργασία και εμβάθυνση 3. Αξιοποίηση του «Πάμε Σινεμά» του ΥΠΕΠΘ 4. Επεξηγήσεις και επισημάνσεις 5. Δημιουργική επέκταση με γραπτές και εικαστικές εργασίες 6. Παρακολούθηση ταινίας σε κινηματογραφική αίθουσα 7. Δημιουργία ταινίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Ταινίες μικρού και μεγάλου μήκους, «Πάμε σινεμά», λογοτεχνικά βιβλία

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Στο πρώτο πρόγραμμα η αξιολόγηση έγινε στο κριτικό επίπεδο ως οπτικοακουστική καταγραφή στάσεων και αντιλήψεων ως προς την ετερότητα, τη συνεργασία και τη διαφοροποίηση σε δειγματική διδασκαλία με κοινό φοιτητές από το Π.Τ.Δ.Ε. του ΕΚΠΑ. Επίσης, πραγματοποιήθηκε έρευνα με ερωτηματολόγια από το πρόγραμμα «Δάφνη». Στο πολιτισμικό επίπεδο έγινε μέσα από εργασίες και παρουσιάσεις για τα μηνύματα των ταινιών, το ιστορικό και κοινωνικοπολιτισμικό τους πλαίσιο. Στο δημιουργικό επίπεδο η αξιολόγηση περιλάμβανε ετήσια δημιουργία ταινιών της τάξης με τα σημαντικότερα γεγονότα της σχολικής ζωής, ενώ ως καταληκτική εργασία του τριετούς προγράμματος δημιουργήθηκε μία παράσταση με συνδυασμό των τεχνικών θεάτρου και κινηματογράφου.

Στο δεύτερο πρόγραμμα όλα τα επίπεδα αξιολογήθηκαν μέσα από τη συνεργασία με το «Κάμερα Ζιζάνιο», όπου συζητήθηκαν οι συντελεστές και τα στάδια παραγωγής μιας ταινίας, έγινε συγγραφή σεναρίου και γυρίστηκε ταινία μικρού μήκους. Η όλη δράση χρηματοδοτήθηκε από το ίδρυμα Λάτση.

Ο πολυτροπικός γραμματισμός ως μαθησιακή διαδικασία διαπροσωπικής αλληλεπίδρασης: αποπλαισιωμένες γνωστικές δραστηριότητες ή μαθητικές πολυτροπικές δράσεις;

Νικόλαος Γραίκος

*Δρ. Ιστορίας της Τέχνης Φιλοσοφικής Σχολής Α.Π.Θ.,
Σχολικός Σύμβουλος 1^{ης} Εκπ/κής Περιφέρειας Α/θμιας Εκπ/σης Πιερίας*
graikos@otenet.gr

Πρόταση εισήγησης ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Ο πολυτροπικός γραμματισμός αποτελεί θεωρητικό αιτούμενο των ελληνικών προγραμμάτων σπουδών της τελευταίας δεκαπενταετίας σε πολλά διδακτικά αντικείμενα. Μετά την εισαγωγή των νέων διδακτικών εγχειριδίων, πριν από έντεκα περίπου σχολικά έτη, επιχειρήθηκε η πραγμάτωση των θεωρητικών αυτών διακηρύξεων στο επίπεδο των εκπαιδευτικών προτάσεων μέσα από προτεινόμενες δραστηριότητες, που διαχέονται σε όλα τα διδακτικά αντικείμενα με κύριο βάρος το γλωσσικό μάθημα. Ωστόσο, στο πρακτικό αυτό επίπεδο, η βαρύτητα δόθηκε περισσότερο στην αποσπασματική εκμάθηση πολυτροπικών χαρακτηριστικών μέσα από τυπικές ασκήσεις και αποπλαισιωμένες δραστηριότητες, χωρίς να προωθούνται πρακτικές παραγωγής ολοκληρωμένων πολυτροπικών δράσεων, που θα έχουν νόημα για τα παιδιά. Στην έρευνα που πραγματοποιούμε εδώ και δεκαπέντε περίπου σχολικά έτη επιχειρούμε να προσεγγίσουμε το ζήτημα του πολυτροπικού γραμματισμού διερευνώντας την αποτελεσματικότητα των μαθητικών πολυτροπικών δράσεων, που οργανώνονται με άξονες την πραγμάτευση από τα παιδιά θεμάτων, που κινούν το ενδιαφέρον τους σ' όλα τα στάδια εξέλιξής τους, δηλ. της επιλογής, της προετοιμασίας της παραγωγής, της επεξεργασίας, της παρουσίασης και στην αποτίμηση των αποτελεσμάτων τους με βάση πραγματικές περιστάσεις επικοινωνίας. Οι διδακτικές πρακτικές που εφαρμόζουμε έχουν τη μορφή ολιστικών μαθησιακών διαδικασιών διαπροσωπικής αλληλεπίδρασης, που βασίζονται στο βίωμα, στο προσωπικό νόημα και στην ενεργό συμμετοχή των μαθητών και οδηγούν στον αναστοχασμό και στη μεταγνώση. Κύριος στόχος της έρευνάς μας είναι να μελετηθεί η αποτελεσματικότητα των μαθητικών πολυτροπικών δράσεων στον πολυτροπικό γραμματισμό των παιδιών με βάση την ανάδειξη των διαισθητικών τους γνώσεων κατά τη φάση της προετοιμασίας των δράσεων και την ενσυνείδητη κατανόηση των πολυτροπικών χαρακτηριστικών κατά τη φάση της συλλογικής επεξεργασίας και παρουσίασης των εργασιών τους.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ:

Το δείγμα αφορά ένα μεγάλο αριθμό (πλέον των διακοσίων) μαθητικών δράσεων που πραγματοποιήθηκαν σε διάστημα δεκαπέντε (15) σχολικών ετών, οι οποίες:

(α) έχουν τη μορφή ολοκληρωμένων μαθησιακών διαδικασιών όσον αφορά στη συμμετοχή των μαθητριών/ών σε όλες τις φάσεις προετοιμασίας, παραγωγής, επεξεργασίας, παρουσίασης και αποτίμησης των αποτελεσμάτων.

(β) έχουν διάρκεια από δέκα (10) μέχρι σαράντα (40) διδακτικές ώρες εκτός από τα πολύμηνα προαιρετικά προγράμματα που εντάσσονται στο πλαίσιο της Ευέλικτης Ζώνης ή οργανώνονται με τη μορφή πιλοτικής εφαρμογής και διαρκούν πάνω από εξήντα (60) διδακτικές ώρες.

(β) εντάσσονται στο υπάρχον πρόγραμμα σπουδών του σχολείου και πραγματοποιούνται σε όλες τις τάξεις του Δημοτικού σχολείου σε ποικίλα διδακτικά αντικείμενα (Γλώσσα, Μαθηματικά, Ιστορία, Φιλαναγνωσία, Περιβαλλοντική Εκπαίδευση κ.ά.).

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ – ΣΚΟΠΟΣ, ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ:

Σκοποί της ερευνητικής διαδικασίας είναι:

- να διερευνηθεί η δυνατότητα των παιδιών να γραμματιστούν πολυτροπικά αξιοποιώντας τις διαισθητικές τους γνώσεις και συστηματοποιώντας τις γνώσεις που ανακαλύπτουν συνεργατικά συμμετέχοντας σε ολοκληρωμένες πολυτροπικές δράσεις, που έχουν νόημα γι' αυτά και ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες περιστάσεις επικοινωνίας.

- να διαπιστωθούν οι αποτελεσματικότερες πρακτικές πολυτροπικού γραμματισμού των παιδιών, οι οποίες μπορούν να ανταποκριθούν στην πραγματικότητα του σημερινού πρωτοβάθμιου σχολείου.

- να ερευνηθούν οι διαδικασίες που μπορούν να προάγουν τις κριτικές και μεταγνωστικές δεξιότητες πολυτροπικού γραμματισμού των παιδιών.

Βασική υπόθεση της έρευνας

Βασική υπόθεση της έρευνας είναι ότι ο πολυτροπικός γραμματισμός των παιδιών μπορεί να γίνει αποτελεσματικότερος, εάν συνδεθεί με διαδικασίες παραγωγής μαθητικών δράσεων, που βασίζονται στην πραγμάτευση από τα παιδιά θεμάτων, που έχουν προσωπικό νόημα γι' αυτά και κινούν το ενδιαφέρον τους σ' όλα τα στάδια εξέλιξής τους, δηλ. της επιλογής, της προετοιμασίας, της παραγωγής, της επεξεργασίας και της παρουσίασης με βάση την ανταπόκριση σε πραγματικές περιστάσεις επικοινωνίας.

Ερευνητικά ερωτήματα:

- Πόσο αποτελεσματικές μπορεί να είναι οι διαδικασίες πολυτροπικού γραμματισμού των παιδιών που βασίζονται στην παραγωγή εμπρόθετων μαθητικών δράσεων;

- Πόσο εφικτές μπορεί να είναι οι μαθητικές πολυτροπικές δράσεις στο υπάρχον πρόγραμμα του πρωτοβάθμιου σχολείου;

- Πόσο χρήσιμη για τον πολυτροπικό γραμματισμό των παιδιών είναι η εκμάθηση απο-πλαισιωμένων πολυτροπικών χαρακτηριστικών, που αφορούν πολυτροπικά κείμενα, ανάλυση εικόνων και οπτικών τεκμηρίων, χωρίς η διαδικασία αυτή να συνδέεται με την παραγωγή πολυτροπικών εργασιών που θα έχουν νόημα γι' αυτά;

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ:

Οι τεχνικές ανάλυσης και ερμηνείας των αποτελεσμάτων έχουν τα εξής χαρακτηριστικά:

(α) Επιχειρείται αρχικά η διερεύνηση των στοιχείων πολυτροπικού γραμματισμού που είναι ήδη γνωστά στα παιδιά με βάση σχετικό ερωτηματολόγιο, το οποίο συζητείται στην τάξη. Για παράδειγμα στο διδακτικό αντικείμενο της Γλώσσας διερευνώνται αρχικά οι προηγούμενες γνώσεις των παιδιών σε πολυτροπικά κείμενα, που θα χρησιμοποιήσουν στη συνέχεια, όσον αφορά στο οργανωτικό τους πρότυπο, στα γραμματικά και πολυτροπικά τους χαρακτηριστικά και στους σκοπούς της χρήσης τους σε συγκεκριμένα κοινωνικοπολιτισμικά περιβάλλοντα.

(β) Τα στοιχεία που αναλύονται και ερμηνεύονται στη συνέχεια αφορούν:

- στη διατήρηση του μαθητικού ενδιαφέροντος σε όλες τις φάσεις της δράσης και στα αιτήματά τους για την πραγματοποίηση παρόμοιων δράσεων στο μέλλον.

- στην ποιοτική ανάλυση των μαθητικών πολυτροπικών εργασιών σε σχέση με τη βελτίωση και συστηματοποίηση των αρχικών γνώσεων των παιδιών, την ποικιλία της πολυτροπικής έκφρασης και την πρακτική αποτελεσματικότητα σε σχέση με την περίσταση επικοινωνίας.

(γ) Ζητείται η διατύπωση γνώμης των εκπαιδευτικών που συμμετέχουν στη δράση ως προς την αποτελεσματικότητά της με βάση τις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών, των πρακτικών δυσκολιών ένταξης της δράσης στο ωρολόγιο πρόγραμμα, της διαπίστωσης αλλαγών στο επίπεδο γραμματισμού των παιδιών και της διατήρησης του μαθητικού ενδιαφέροντος σε όλη τη διδακτική διαδικασία.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ:

Τα βασικότερα συμπεράσματά μας σε σχέση με την αρχική υπόθεση εργασίας και τα συναφή ερωτήματα είναι τα εξής:

(α) Το αίτημα για αποτελεσματικό πολυτροπικό γραμματισμό δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί ακολουθώντας αυτόνομες και αποπλαισιωμένες δραστηριότητες οπτικοακουστικού, καλλιτεχνικού ή άλλου γραμματισμού, εκτός του παιδαγωγικού πλαισίου και των συγκεκριμένων συνθηκών της σχολικής τάξης, αλλά με βάση την εμπλοκή των παιδιών σε ερευνητικές και εθνογραφικές δράσεις παραγωγής πολυτροπικών εργασιών σε πραγματικές περιστάσεις επικοινωνίας.

(β) Ο σχεδιασμός εκπαιδευτικών διαδικασιών κριτικού πολυτροπικού γραμματισμού προϋποθέτει συστηματικά οργανωμένα στάδια. Σε πρώτο επίπεδο, είναι πολύ σημαντικό ο πολυτροπικός γραμματισμός να βασίζεται σε εμπρόθετες μαθητικές δράσεις, οι οποίες έχουν νόημα για τα παιδιά και εξελίσσονται σε συγκεκριμένα στάδια προετοιμασίας, παραγωγής και αποτίμησης. Σε δεύτερο επίπεδο, βασικό ρόλο στη δημιουργία προϋποθέσεων για την ανάπτυξη κριτικών δεξιοτήτων παίζει η διαδικασία συνεργατικής επεξεργασίας των παραγόμενων πολυτροπικών εργασιών, στη διάρκεια της οποίας συστηματοποιείται η εμπειρική και διαισθητική πολυτροπική κατανόηση και αναπτύσσονται μεταγνωστικές και κριτικές δεξιότητες βελτίωσης των εργασιών, έτσι ώστε να ανταποκρίνονται στις περιστάσεις επικοινωνίας παραγωγής τους. Σε ένα τρίτο επίπεδο, σημαντική είναι η διάχυση των διαδικασιών πολυτροπικού γραμματισμού σε όλα τα διδακτικά αντικείμενα του σχολείου με βάση την εμπλοκή των μαθητών σε ανάλογες πολυτροπικές δράσεις, που θα συνοδεύονται από αντίστοιχες εκπαιδευτικές διαδικασίες παραγωγής και επεξεργασίας πολυτροπικών εργασιών.

(γ) Η συστηματική και μακροχρόνια εμπλοκή της σχολικής τάξης σε πρακτικές πολυτροπικού γραμματισμού, μεταλλάσσει προς το θετικότερο τις γενικότερες εκπαιδευτικές νοοτροπίες της σχολικής ζωής. Ωστόσο αναδεικνύει τον πολύ σημαντικό ρόλο του εκπαιδευτικού της τάξης για την επιλογή και την οργάνωση αποτελεσματικών προγραμμάτων σύμφωνα με τις ανάγκες της τάξης του. Γι' αυτό, απαραίτητη προϋπόθεση προώθησης διαδικασιών πολυτροπικού γραμματισμού στο σχολείο, είναι η ουσιαστική, από άποψη χρόνου και ποιότητας, επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Επίσης η ουσιαστική τους υποστήριξη με σχετικό εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο δεν θα αποτελεί ένα άλλο «διδακτικό εγχειρίδιο», αλλά μια εύχρηστη και αποτελεσματική πηγή θεωρητικής γνώσης, πρακτικών ιδεών και αφετηρία εκπαιδευτικού αναστοχασμού.

Οι κινηματογραφικές ταινίες ως ερεθίσματα δημιουργικής γραφής με ταυτόχρονη απόπειρα επίτευξης στόχων οπτικοακουστικού γραμματισμού. Διδακτικές προτάσεις στα πλαίσια μιας έρευνας δράσης.

Σταύρος Γρόσδος
Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε.
stavros@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός – οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Πρωτοβάθμια

Τάξη/εις: Δ', Ε' και Στ'

Χρονολογία εφαρμογής: 2012-2013

Διάρκεια εφαρμογής: 6 μήνες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Η διδακτική παρέμβαση αποτελεί τμήμα ερευνητικής μελέτης με τα χαρακτηριστικά έρευνας δράσης, στην οποία τα έργα της τέχνης (ζωγραφικά έργα, οι εικονογραφήσεις των λογοτεχνικών βιβλίων και οι εικόνες του κινηματογράφου) χρησιμοποιήθηκαν ως ερεθίσματα παραγωγής ιδεών στο προσυγγραφικό στάδιο με την τεχνική της τροποποίησης και ανατροπής μοτίβων: “Τι θα συνέβαινε αν...”. Ταυτόχρονα, επιχειρήθηκαν βήματα επίτευξης στόχων οπτικοακουστικού γραμματισμού με την απόπειρα κριτικής προσέγγισης οπτικοακουστικών προϊόντων. Κύριο ερευνητικό ερώτημα αποτέλεσε, εάν η εφαρμογή δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής σε παιδιά προεφηβικής ηλικίας μεταβάλλει σε θετική κατεύθυνση τη στάση των μαθητών/τριών απέναντι στην διαδικασία της συγγραφής κειμένων και η χρήση τεχνικών δημιουργικής γραφής οδηγεί στην βελτίωση των κειμένων που παράγουν οι μαθητές/τριες ως προς τα δημιουργικά τους χαρακτηριστικά.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Μέρος των εννέα (9) τετράωρων μαθημάτων τα οποία σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν με την εφαρμογή δραστηριοτήτων δημιουργικής γραφής σε δεκαπέντε (15) σχολικές τάξεις (Δ', Ε' και Στ') του δημοτικού σχολείου, με εμπλοκή των εννοιών της δημιουργικής γραφής και του οπτικοακουστικού γραμματισμού, αποτελούν οι τρεις διδακτικές παρεμβάσεις με τη χρήση αποσπασμάτων κινηματογραφικών ταινιών (Μαίρη Πόπινς – σκην. Ρόμπερτ Στίβενσον, Τα κόκκινο μπαλόκι – σκην. Αλμπέρ Λαμορίς, Το χαμίλι – σκην. Τσάρλι Τσάπλιν).

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Τα στάδια της διδασκαλίας: (α) Προβολή του έργου (κινηματογραφική ταινία), (β) Συζήτηση – Πρώτες αυθόρμητες εντυπώσεις των μαθητών/τριών, (γ) Κριτική προσέγγιση του έργου, (δ) Δραστηριότητες δημιουργικής γραφής (φύλλο εργασίας), (ε) Προεκτάσεις (δραστηριότητες εικαστικές, κίνησης κ.λπ.).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Αποσπάσματα κινηματογραφικών ταινιών (Μαίρη Πόπινς - σκην. Ρόμπερτ Στίβενσον, Τα κόκκινο μπαλόνι - σκην. Αλμπέρ Λαμορίς, Το χαμίνι - σκην. Τσάρλι Τσάπλιν), αποσπάσματα λογοτεχνικών κειμένων, φύλλα εργασίας.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Ως προς τη συλλογή δεδομένων επιλέχθηκε η πολυμεθοδική προσέγγιση (παρατήρηση, συμπλήρωση ερωτηματολογίου και συνέντευξη από τους/τις εκπαιδευτικούς). Επιπλέον, αξιολογήθηκαν: (α) Τα παραδοτέα των μαθητών/τριών (κείμενα τα οποία προήλθαν από διαδικασίες δημιουργικής γραφής) και (β) Η συμμετοχή των μαθητών/τριών στις δράσεις.

Η ψηφιακή αφήγηση ως εργαλείο οπτικο-ακουστικού γραμματισμού για συλλογική δημιουργική μάθηση στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για την αειφορία

Μαρία Δασκολιά

Επίκουρη Καθηγήτρια Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Τμήμα Φ.Π.Ψ., Πανεπιστήμιο Αθηνών
mdaskol@ppp.uoa.gr

Ρέα Φλώρου

Απόφοιτη ΠΜΣ ΘΕΠΑΕ (Περιβαλλοντική Εκπαίδευση για την Αειφορία), Τμήμα Φ.Π.Ψ., Πανεπιστήμιο Αθηνών
flourea@hotmail.com

Κατερίνα Μακρή

Διδάκτορας Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας, Τμήμα Φ.Π.Ψ., Πανεπιστήμιο Αθηνών
kmakrh@ppp.uoa.gr

Πρόταση εισήγησης ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Η παρούσα ερευνητική εργασία εξετάζει μαθησιακές δυνατότητες που προσφέρει η ψηφιακή αφήγηση (digital storytelling) ως διδακτική και εκφραστική τεχνική στο πλαίσιο ενός σύγχρονου οπτικο-ακουστικού γραμματισμού με αντικείμενο την αειφορία στην πόλη. Το ενδιαφέρον εστιάζεται στη διερεύνηση της «συλλογικής δημιουργικότητας» ως μιας σύνθετης και δυναμικής διαδικασίας που οικοδομείται προοδευτικά στο χρόνο και στο πλαίσιο της κοινωνικής αλληλεπίδρασης των μελών μιας μαθησιακής κοινότητας που αξιοποιούν ψηφιακά εκφραστικά μέσα για συν-κατασκευή γνώσης (ψηφιακές ιστορίες). Η

συγκεκριμένη προσέγγιση εξετάζεται ως προς αξιοποίησή της σε μαθησιακά περιβάλλοντα που προωθούν εναλλακτικούς τρόπους παραγωγής νοημάτων μέσω οπτικο-ακουστικού γραμματισμού για έννοιες και ζητήματα σύνθετα, ανοιχτά και αμφιλεγόμενα, όπως η αειφορία στην πόλη. Στο πλαίσιο της έρευνας σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε εκπαιδευτική δράση διάρκειας 2 μηνών, στην οποία πήραν μέρος προπτυχιακοί φοιτητές δημιουργώντας την ψηφιακή τους ιστορία (βίντεο) για την αειφόρο πόλη. Η έρευνα που διενεργήθηκε είχε ως σκοπό να εξετάσει εάν και με ποιους τρόπους προάγεται η συλλογική δημιουργικότητα και μάθηση των φοιτητών για την έννοια της 'αειφορίας'/'αειφόρου πόλης' με ψηφιακά μέσα μέσω της συλλογικής κατασκευής ιστοριών.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ:

Η έρευνα ήταν ποιοτική και εξετάστηκαν οι διαδικασίες και τα προϊόντα που δημιουργήθηκαν από 11 προπτυχιακούς φοιτητές του Τμήματος ΦΠΨ του ΕΚΠΑ, οι οποίοι μοιράστηκαν σε 3 ομάδες.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ – ΣΚΟΠΟΣ, ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ:

α) Εάν και σε ποιο βαθμό αναπτύσσουν οι φοιτητές δημιουργικές ιδέες για την έννοια της 'αειφορίας'/'αειφόρου πόλης' στο πλαίσιο μιας συνεργατικής κατασκευής ψηφιακών ιστοριών.

β) Εάν και με ποιους τρόπους διαφοροποιούνται, εξελίσσονται και/ή εμπλουτίζονται οι ιδέες αυτές κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

γ) Σε ποιο βαθμό επιτυγχάνεται η διαμόρφωση μιας συλλογικής αντίληψης για την έννοια της αειφορίας στην πόλη, μέσα από την εμπλοκή και συνεργασία των μελών των ομάδων.

δ) Σε ποιο βαθμό καταφέρνουν οι φοιτητές να αναπαραστήσουν δημιουργικά την έννοια της 'αειφόρου πόλης' μέσω της παραγωγής ενός τελικού προϊόντος ψηφιακής αφήγησης.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ:

Συλλέχτηκαν και αναλύθηκαν συνδυαστικά πολλά και διαφορετικά είδη δεδομένων, όπως: οι ηχογραφημένοι (και απομαγνητοφωνημένοι) διάλογοι των φοιτητών και οι εστιασμένες συνεντεύξεις στις ομάδες συζήτησης (focus groups), τα μηνύματα στην πλατφόρμα ηλεκτρονικής τάξης, το «συμβόλαιο συνεργασίας» και οι συλλογικές γραπτές αναφορές προόδου της κάθε ομάδας, νοητικοί χάρτες, σενάρια ιστοριών, αρχεία προόδου ψηφιακών ιστοριών, φόρμες αυτοαξιολόγησης ομάδων συμπληρωμένες ατομικά, τελικές ψηφιακές ιστορίες, μυστική ψηφοφορία για την πιο δημιουργική ιστορία και σημειώσεις της ερευνήτριας. Για την ανάλυση των δεδομένων ακολουθήθηκε η ανάλυση περιεχομένου (θεματική ανάλυση).

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ:

Τα αποτελέσματα της έρευνας αναδεικνύουν την ψηφιακή αφήγηση ιστοριών σε ισχυρό μαθησιακό εργαλείο, το οποίο ενδείκνυται για την προσέγγιση «δύσκολων» εννοιών, όπως αυτή της αειφορίας, ενώ επίσης καλλιεργεί τη δημιουργική σκέψη των εκπαιδευομένων. Οι φοιτητές κατάφεραν να προσεγγίσουν με τρόπο σύνθετο και σε βάθος την έννοια της αειφόρου πόλης και να αναπαραστήσουν μια συλλογική οπτική για το περιβάλλον της πόλης τους, της Αθήνας. Η ερμηνεία και αποτύπωση της αειφορίας επιτεύχθηκε μέσα από συλλογικές διαδικασίες διαπραγμάτευσης, που υποστηρίχτηκαν από την ψηφιακή αφήγηση ιστοριών, ως μια πλατφόρμα διαλόγου για την αειφορία. Και τις τρεις ομάδες ανέπτυξαν σημαντικό αριθμό ιδεών και επεξεργάστηκαν τις ιδέες που κατέθεσαν, εκ των οποίων ορισμένες παρουσίασαν πρωτοτυπία, ενώ οι περισσότερες κρίθηκαν χρήσιμες ενδο-ομαδικά.

Η δημιουργία βιντεοκλίπ ως μέτρο πρόληψης και αντιμετώπισης του σχολικού εκφοβισμού στα πλαίσια του 2ου Πανελληνίου διαγωνισμού «Λέμε ΟΧΙ στον εκφοβισμό» του Βρετανικού Συμβουλίου και της Διεθνούς Οργάνωσης Ολυμπιακής Εκεχειρίας

Ελένη Δελημπέη

Εκπαιδευτικός Πληροφορικής 6^{ου} Διαπολιτισμικού Δημοτικού Ελευθερίου – Κορδελιού Θεσσαλονίκης
edelimpe@gmail.com

Στέργιος Παπαδόπουλος

Διευθυντής 6^{ου} Διαπολιτισμικού Δημοτικού Ελευθερίου – Κορδελιού Θεσσαλονίκης
sterpapa63@gmail.com

Γιώργος Δελημπέης

Εκπαιδευτικός Πληροφορικής ΕΠΑΛ Λεχαινών
delibeis@sch.gr

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Βίντεο - 2ος Πανελλήνιος διαγωνισμός «Λέμε ΟΧΙ στον εκφοβισμό» του Βρετανικού Συμβουλίου και της Διεθνούς Οργάνωσης Ολυμπιακής Εκεχειρίας

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Τάξη/εις: Ε τάξη

Χρονολογία εφαρμογής: σχ. έτος 2014-2015

Διάρκεια εφαρμογής: 2 μήνες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

- 1) Προβληματισμός- ευαισθητοποίηση σχετικά με το θέμα του σχολικού εκφοβισμού
- 2) Αποτύπωση προσωπικών εμπειριών
- 3) Τρόποι αντιμετώπισης – πρόληψης του φαινομένου
- 4) Εξοικείωση με προγράμματα - συσκευές επεξεργασίας - καταγραφής ήχου και εικόνας

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες των 4 ατόμων. Η κάθε ομάδα αναλαμβάνει να ερευνήσει βιβλιογραφικά το θέμα του σχολικού εκφοβισμού και να παρουσιάσει τα ευρήματα της στην ολομέλεια της τάξης. Ακολουθεί συζήτηση σχετικά με το θέμα όπου δίνεται η αφορμή στους μαθητές να καταθέσουν τις δικές τους εμπειρίες. Στη συνέχεια αποτυπώνουν τις σκέψεις τους σε μορφή στίχων και με τη βοήθεια του Διαδικτύου βρίσκουν ήχο-μελωδία της αρεσκείας τους. Ακολουθεί ηχογράφηση και η επεξεργασία του

τραγουδιού με πρόγραμμα επεξεργασίας ήχου. Έπειτα, αποφασίζεται με ποιον τρόπο θα δραματοποιηθούν οι στίχοι και ακολουθούν τα γυρίσματα. Τέλος, γίνεται το μοντάζ συνδυάζοντας εικόνα και ήχο χρησιμοποιώντας πρόγραμμα επεξεργασίας βίντεο.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

- 1) Μελέτη φαινομένου
- 2) Συζήτηση – Προβληματισμός – Εμπειρίες μαθητών
- 2) Στίχοι
- 3) Αναζήτηση μουσικής
- 4) Ηχογράφηση
- 5) Γυρίσματα
- 6) Μοντάζ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ;

- 1) Ηλεκτρονικός υπολογιστής – Μικρόφωνο - Ηχεία
- 2) AVS Video Editor - πρόγραμμα επεξεργασίας βίντεο – ήχου (για την ηχογράφηση)
- 3) Ψηφιακή φωτογραφική μηχανή με δυνατότητα καταγραφής βίντεο (για τις λήψεις)
- 4) Movie Maker - Πρόγραμμα επεξεργασίας βίντεο (για το μοντάζ)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Η αξιολόγηση του Project έγινε με τη βοήθεια ποιοτικής έρευνας (ομαδικές συνεντεύξεις), όπου προέκυψε πως οι μαθητές αποκόμισαν γενικότερα θετικές εμπειρίες από την εμπλοκή τους στη συγκεκριμένη εργασία. Ένωσαν πως τους δόθηκε η δυνατότητα να μιλήσουν για προσωπικά τους βιώματα και έμαθαν τρόπους πρόληψης και αντιμετώπισης παρόμοιων καταστάσεων. Επίσης αποκόμισαν γνώσεις Πληροφορικής που θεωρούν ότι θα τις χρησιμοποιήσουν και εκτός σχολείου.

Ένα από τα βίντεο που προέκυψαν από την παραπάνω διδακτική πρόταση, όπως υλοποιήθηκε πέρυσι στο 6ο Διαπολιτισμικό Δ. Σχ. Ελευθερίου-Κορδελιού, κέρδισε το πρώτο βραβείο ανάμεσα σε 544 συμμετοχές στον 2ο Πανελλήνιο Διαγωνισμό «Λέμε ΟΧΙ στον εκφοβισμό», που διοργάνωνε το Βρετανικό Συμβούλιο σε συνεργασία με τη Διεθνής Οργάνωση Ολυμπιακής Εκεχειρίας.

Ψηφιακή αφήγηση: ένα ταξίδι στο Χρόνο

Γεώργιος Δελιόπουλος
Δρ. Φιλολόγος, 5ο Γυμνάσιο Κοζάνης
georgedelipoulos@yahoo.gr

Γλύκα Διονυσοπούλου
Εικαστικός, ΤΕΕΤΦ, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

**Πρόταση εισήγησης
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ**

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Γυμνάσιο

Τάξη/εις: Γ΄

Χρονολογία εφαρμογής: Διδακτικό έτος 2015-2016

Διάρκεια εφαρμογής: Δεκέμβριος 2015 – Απρίλιος 2016

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Μέσα από τη συγκεκριμένη διδακτική εφαρμογή οι μαθητές καλούνται:

1. να πλαισιώσουν την ιστορική αφήγηση με πλούσιο οπτικοακουστικό υλικό.
2. να κατανοήσουν καλύτερα τα ιστορικά γεγονότα, τις ιστορικές συνθήκες και τη δράση των ιστορικών προσώπων μέσα από αυτή την οπτικοακουστική αναπλαισίωση.
3. να προσεγγίσουν με μια κριτική ματιά το σχετικό οπτικοακουστικό υλικό, αναγνωρίζοντας τα ποικίλα σημειώματα των εικόνων και των ηχητικών.
4. να αξιοποιήσουν δημιουργικά τη φαντασία τους, συνδυάζοντάς την με τις ιστορικές τους γνώσεις σε πρωτότυπες ιστορικές αφηγήσεις.
5. να δημιουργήσουν βίντεο, αξιοποιώντας και επιλέγοντας το κατάλληλο οπτικοακουστικό υλικό, ώστε να πλαισιώσουν τις δικές τους πρωτότυπες ιστορίες.
6. να ασκηθούν στα ψηφιακά εργαλεία επεξεργασίας εικόνων, ήχου και δημιουργίας βίντεο (λογισμικά Audacity, Windows Movie Maker, Pixlr).
7. να παρουσιάσουν το έργο τους στην ολομέλεια της τάξης, στους μαθητές του σχολείου και στην ευρύτερη κοινωνία, αναδεικνύοντας παράλληλα τον ενεργό ρόλο του ίδιου του σχολείου.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Η διδακτική εφαρμογή βασίστηκε σε τέσσερις βασικούς άξονες. Ο πρώτος ήταν η ομαδοσυνεργατικότητα, η επιδίωξη δηλαδή δημιουργίας μικρο-ομάδων για τη στενότερη συνεργασία των μαθητών μεταξύ τους. Ο δεύτερος άξονας ήταν η ανάδειξη και η αξιοποίηση της δημιουργικότητας των παιδιών, καθώς και των ποικίλων δεξιοτήτων και κλίσεων τους (δημιουργία βίντεο, αναζήτηση εικόνων στο Διαδίκτυο, ικανότητα αφήγησης). Ο τρίτος άξονας ήταν η αξιοποίηση των ΤΠΕ μέσα από τη χρήση λογισμικών, που παρείχαν τη δυνατότητα χρήσης, επεξεργασίας και δημιουργίας οπτικοακουστικού υλικού. Ο τελευταίος άξονας ήταν η διαρκής αξιολόγηση (ετεροαξιολόγηση, αυτοαξιολόγηση) της διδακτικής εφαρμογής με μια εξωστρεφή διάθεση στην παρουσίαση του μαθητικού έργου στο σχολείο και στην τοπική κοινωνία.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

1ο στάδιο: Στο μάθημα της Ιστορίας Γ΄ Γυμνασίου οι μαθητές παρακολουθούν αρκετές ιστορικές ταινίες και ντοκιμαντέρ, ενώ βλέπουν πολλές εικόνες και ακούν ηχητικά ντοκουμέντα σχετικά με τα γεγονότα της σύγχρονης και νεότερης Ιστορίας.

2ο στάδιο: Οι μαθητές εμπνέονται από το οπτικοακουστικό υλικό και γράφουν τις δικές τους ιστορίες για διάφορα ιστορικά γεγονότα του 18ου, 19ου και 20ου αιώνα. Με αυτές τις ιστορίες είναι σαν να «μεταφέρονται» σε άλλες εποχές και μέρη, σαν να είναι οι ίδιοι αυτόπτες μάρτυρες των γεγονότων.

3ο στάδιο: Οι ιστορίες παρουσιάζονται και συζητούνται στην τάξη.

4ο στάδιο: Οι μαθητές, χωρισμένοι σε ομάδες, κάνουν μια ιστοεξερεύνηση στο εργαστήριο Πληροφορικής του σχολείου και αναζητούν φωτογραφίες και ηχητικά εφέ, για να επενδύσουν κατάλληλα τις ιστορίες τους.

5ο στάδιο: Οι μαθητές ηχογραφούν τις ιστορίες τους στο εργαστήριο Πληροφορικής, με τη βοήθεια του ελεύθερου λογισμικού Audacity. Παράλληλα, επιλέγουν ένα ορχηστρικό μουσικό φόντο για τις ιστορίες τους.

6ο στάδιο: Οι μαθητές ενώνουν τις επιλεγμένες εικόνες και τα ηχητικά με τις ηχογραφημένες αφηγήσεις σε ένα βίντεο με τη βοήθεια του λογισμικού Windows Movie Maker. Κάθε παιδί, λοιπόν, δημιουργεί το δικό του βίντεο για την ιστορία του, στο εργαστήριο Πληροφορικής του σχολείου.

7ο στάδιο: Οι μαθητές προβάλλουν το έργο τους και ανατροφοδοτούνται από τα σχόλια συμμαθητών, γονέων και εκπαιδευτικών.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Για τη διδακτική εφαρμογή απαιτείται σύνδεση στο Διαδίκτυο για την ιστοεξερεύνηση, καθώς και τα λογισμικά Audacity, Windows Movie Maker, Pixlr. Το σχετικό οπτικοακουστικό υλικό, το οποίο χρησιμοποιήθηκε κατά τη διδασκαλία των μαθημάτων (ιστορικές ταινίες, ντοκιμαντέρ, εικόνες) αλιεύθηκε από το Διαδίκτυο.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Στο τέλος της χρονιάς οι μαθητές συμπλήρωσαν ένα φύλλο αυτοαξιολόγησης. Μέσα από τις απαντήσεις τους φάνηκε ότι αποκόμισαν πολλά. Εξοικειώθηκαν περισσότερο με την ύλη της Ιστορίας Γ΄ Γυμνασίου, κατανόησαν καλύτερα και διασκέδασαν το μάθημα, μελέτησαν τη δράση των προγόνων τους και συνεργάστηκαν αρμονικά μεταξύ τους. Επίσης, τους άρεσε που δημιούργησαν δικά τους έργα και τα παρουσίασαν στο ευρύ κοινό.

Η Διαχρονικότητα της Αφηγηματικής Δομής του Κλασικού Χόλυγουντ και η σημασία της για τον Οπτικοακουστικό Γραμματισμό στην Ψηφιακή Εποχή

Δρ. Γιώργος Δημητριάδης

Λέκτορας μ.α. - City College, Διεθνές Τμήμα του Πανεπιστημίου του Sheffield

Εκπ/κός αγγλικής γλώσσας στην Π/βάθμια Εκπ/ση

geodimitriadis@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Η παρούσα έρευνα εξηγεί την μακροβιότητα της αφηγηματικής δομής του Κλασικού Χόλυγουντ, τοποθετώντας παράλληλα τον ψηφιακό κινηματογράφο στην ίδια γενεαλογία. Εντοπίζει την επιβίωση της δομής αυτής μέχρι την σημερινή ψηφιακή κινηματογραφική παραγωγή, παρ' όλες τις τροποποιήσεις που έχει υποστεί, στην συμβατότητα μεταξύ της Κλασικής αφήγησης και της αφηγηματικά δομημένης λειτουργίας του ανθρώπινου μυαλού. Η ανακάλυψη από την γνωσιακή επιστήμη του τελευταίου αυτού στοιχείου αποτελεί πολύτιμο στοιχείο στην προσέγγιση του οπτικοακουστικού γραμματισμού στην εκπαίδευση, καθώς και σε οποιοδήποτε άλλο περιβάλλον βασίζεται στην παροχή και λήψη πληροφορίας.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ:

Η παρούσα έρευνα είναι βιβλιογραφική/ερευνητική. Ως εκ τούτου, δεν έγινε συλλογή δεδομένων.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ – ΣΚΟΠΟΣ, ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ:

Η παρούσα έρευνα έχει δύο στόχους: (α) να παράσχει τεχνολογική και ιστορική σύνδεση μεταξύ της Κλασικής αφηγηματικής δομής του κινηματογράφου γενικά και της πρόσφατης κινηματογραφικής παραγωγής συγκεκριμένα, με ιδιαίτερο βάρος στον ψηφιακό κινηματογράφο, και (β) να εξηγήσει την μακροβιότητα αυτής της δομής μέσω της γνωσιακής συμβατότητάς της με τον τρόπο που ο ανθρώπινος νους διατηρεί και συνδέει σχηματικές πληροφορίες.

Υποθέσεις:

Υ1. Η εφαρμογή της Κλασικής αφηγηματικής δομής υπήρξε ως τώρα αδιάλειπτη στην κινηματογραφική ιστορία.

Υ2. Η κινηματογραφική αφήγηση πάντα και συνεχώς προσαρμοζόταν στις σύγχρονες της, ανά εποχή, τεχνολογικές καινοτομίες και καλλιτεχνικές τάσεις, διατηρώντας τις βασικές αρχές της.

Υ3. Η Κλασική αφηγηματική δομή εκμεταλλεύεται τους εγγενείς μηχανισμούς που διαθέτει η ανθρώπινη νόηση για κατανόηση, σύνδεση και διατήρηση πληροφοριών.

Ερευνητικά Ερωτήματα:

E1. Ποια στοιχεία κινηματογραφικής αφήγησης επιβιώνουν όλες αυτές τις δεκαετίες;

E2. Με ποιους τρόπους η ψηφιακή τεχνολογία διατηρεί ή μεταβάλλει την Κλασική αφήγηση;

E3. Ποιες είναι οι συμβατότητες μεταξύ ανθρώπινης νόησης και αφήγησης;

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ:

Κατά τη διάρκεια της αναζήτησης για κοινά στοιχεία στην ιστορία του imaging, η έρευνα βρήκε τεχνολογικούς και δημιουργικούς συνδέσμους μεταξύ του παρελθόντος του κινηματογράφου και της ψηφιακής κινηματογραφικής παραγωγής. Η επιβίωση της Κλασικής δομής ερευνάται επίσης μέσω των διαφόρων τάσεων της κινηματογραφικής παραγωγής μέσα στην πάροδο του χρόνου. Η αποδεδειγμένη προτίμηση του κοινού στην Κλασική αφήγηση προσεγγίζεται χρησιμοποιώντας ευρήματα από την γνωσιακή ψυχολογία τα οποία εξηγούν μια ουσιώδη συμβατότητα μεταξύ αφηγηματικής δομής και του τρόπου με τον οποίο ο ανθρώπινος νους διαχειρίζεται πληροφορίες.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ:

Ο κινηματογράφος ανέκαθεν χρησιμοποιούσε τις τεχνολογικές καινοτομίες προς όφελός του, περικλείοντας και τροποποιώντας αναλόγως την κλασική αφήγηση. Οι θεατές προσλαμβάνουν πολύ καλά τη σύνδεση μεταξύ γεγονότων στην Κλασική αφήγηση, γεγονός που προσφέρει πολύτιμες πληροφορίες σε σχέση με τον οπτικοακουστικό γραμματισμό και την επεξεργασία πληροφοριών που προέρχονται από οπτικοακουστικά μέσα. Θέτοντας το παραπάνω ως βάση με σκοπό την εξήγηση και την παροχή θεωρητικού πλαισίου για αυτόν τον γραμματισμό, η παρούσα έρευνα εξηγεί ότι η λειτουργία οργάνωσης πληροφοριών και μνήμης από τον ανθρώπινο νου είναι κατά βάση αφηγηματικής μορφής και κάνει χρήση σχηματικών συνδέσεων μεταξύ ομαδοποιημένων πληροφοριών.

Ο Ντανταϊστικός κινηματογράφος επισκέπτεται το Δημοτικό Σχολείο

Εμορφίλη Δημητριάδου

Εκπαιδευτικός Εικαστικών στο 1^ο Δ.Σ. Γιαννιτσών

filis_d@hotmail.com

Αλέξανδρος Μοσκοφίδης

Εκπαιδευτικός Πληροφορικής στο 1^ο Δ.Σ. Γιαννιτσών

ale3andro@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Κινηματογράφος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Α/βάθμια

Τάξη/εις: ΣΤ΄

Χρονολογία εφαρμογής: 2015-2016

Διάρκεια εφαρμογής: 4 Μήνες (Δεκέμβριος -Μάρτιος)

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Ο στόχος μας ήταν να γνωρίσουμε ένα καλλιτεχνικό κίνημα και να το αναλύσουμε διεξοδικά με έναν πιο βιωματικό και εμπειρικό τρόπο. Επίσης να αποκτήσουμε εμπειρία στις νέες τεχνολογίες και να αποκωδικοποιήσουμε από τις απαρχές του (πειραματικός κινηματογράφος) το θαυμαστό κόσμο του κινηματογράφου. Και ειδικότερα να πειραματιστούμε στο μοντάζ ασυνέχειας μεταφέροντας τα δικά μας απόρρητα και συνειρμικά μηνύματα.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Ομαδοσυνεργατική με τη μέθοδο project

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

1. Ανάλυση του Ντανταϊστικού κινήματος και παρουσίαση καλλιτεχνών.
2. Ανάλυση του κινηματογραφικού είδους.
3. Προβολή ταινιών Νταντά.
4. Πρόταση ενός «τύπου σενάριο» για την ταινία μας.
5. Δημιουργία ομάδων, ηθοποιών και υπεύθυνων στη διαδικασία παραγωγής της ταινίας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Βίντεο:

Hans Richter / Vormittagsspuk / Rhythmus 21 / Filmstudie

Viking Eggeling / Symphonie Diagonale

Man Ray /Le retour a la raison / EmakBakia
Rene Clair - Francis Picabia / Entr' acte
Fernand Leger - Dubley Murphy / Belletmecanique

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Συμμετοχή των παιδιών μέσα από διαδικασίες συνεργατικής εργασίας, απόκτηση τεχνικών δεξιοτήτων και γνώσεων ιστορίας της τέχνης.

Οπτικοακουστικός γραμματισμός στη β' ξένη γλώσσα

Χριστίνα Δημητριάδου

Εκπαιδευτικός Γερμανικής Φιλολογίας Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Πανεπιστημίου Μακεδονίας
spyridonas2@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός – οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος, βίντεο

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Α/θμια

Τάξη: ΣΤ' (τμήμα γερμανικής γλώσσας)

Χρονολογία εφαρμογής: 2014-15

Διάρκεια εφαρμογής: τρίμηνο

Στο 9ο ΔΣ Νάουσας, οι μαθητές της ΣΤ' τάξης δημιούργησαν μια ταινία μικρού μήκους στο μάθημα της γερμανικής γλώσσας ως μέρος ενός διαθεματικού προγράμματος με θέμα την ενδοσχολική βία και τίτλο «Video-Projekt-Διαμάχες στο σχολείο», που εντάχθηκε στο πλαίσιο της οργάνωσης δράσεων για την Πανελλήνια Ημέρα κατά της Σχολικής Βίας.

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Γενικός σκοπός: Παραγωγή ενός ολιγόλεπτου βίντεο στο μάθημα των γερμανικών, ώστε να συνεισφέρει στη διαδικασία συνειδητοποίησης του φαινομένου της βίας στο δημοτικό.

Ειδικότεροι στόχοι:

Απόκτηση δεξιοτήτων

α) επικοινωνιακών: οι μαθητές ακολούθησαν τη λογική μιας δραματικής πράξης και κατανόησαν τις συμπεριλαμβανόμενες σε αυτήν σκηνές, έμαθαν τους διαλόγους των σκηνών, συμμετείχαν σε θεατρικό παιχνίδι ρόλων, χρησιμοποίησαν τη γλώσσα ως κύριο εκφραστικό εργαλείο, άρθρωσαν το λόγο με καθαρότητα και σαφήνεια.

β) τεχνολογικών: οι μαθητές έμαθαν να χειρίζονται βιντεοκάμερα, Η/Υ και γνώρισαν βασικές λειτουργίες του Movie Maker, όπου επεξεργάστηκαν το ψηφιακό υλικό .

γ) κοινωνικών: οι μαθητές παρήγαγαν έργο συνεργατικά, ασκήθηκαν σε δημοκρατικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων, προώθησαν στάσεις και συμπεριφορές ενάντια στη βία και το σχολικό εκφοβισμό.

δ) γλωσσικών: οι μαθητές διεύρυναν τις λεξικολογικές και γραμματικές τους γνώσεις στη γερμανική γλώσσα, βελτίωσαν την κατανόηση του ακουστικού και γραπτού & την παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Διαθεματικό ομαδοσυνεργατικό project με οπτικοακουστικά μέσα.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ:

Εισαγωγή στο θέμα:

Ανάγνωση του βιβλίου του Μερκούριου Αυτζή «Ο Ορφέας και οι νταήδες με τα κίτρινα ποδήλατα» (θέμα: εκφοβισμός)

Συζήτηση στην τάξη: χαρακτήρες, πλοκή, χρονοχρόνος

Αφήγηση από την οπτική άλλων χαρακτήρων του βιβλίου

Εντοπισμός των σημείων αναφοράς στη βία

Ανάλυση της σειράς των γεγονότων

Αναζήτηση της πιθανής αιτίας πίσω από τη βίαιη συμπεριφορά των παιδιών

Εξωτερίκευση συναισθημάτων, προσωπικών βιωμάτων

Βιωματικά εργαστήρια:

Διερεύνηση της σχολικής βίας με παιχνίδια ρόλων

Αφηγηματολογικές δραστηριότητες:

Συγγραφή περίληψης στα ελληνικά

Μετάφραση με τη βοήθεια λεξιλογίου στα γερμανικά

Εικαστικές δημιουργίες:

Επιλογή σκηνών και οπτικοποίηση μέσω ζωγραφικής

Δημιουργική γραφή:

Συγγραφή και ανταλλαγή φανταστικών ηλεκτρονικών μηνυμάτων στα γερμανικά με θέμα τον πρωταγωνιστή. Μετάφραση στα γερμανικά.

Καταγραφή ιστορίας σαν ποίηση

Συγγραφή διαλόγων (θέμα: αν το θύμα αποφάσιζε να μιλήσει;). Μετάφραση στα γερμανικά .

Καταχώριση φανταστικών γεγονότων στο “ημερολόγιο του πρωταγωνιστή”

Καλλιτεχνικές δημιουργίες:

Κατασκευή φιγούρων των συναισθημάτων

Συγκέντρωση υλικού σε βιβλίο

Έβδομη τέχνη:

Συγκέντρωση ιδεών σε σενάριο (ελληνική & γερμανική εκδοχή) - δημιουργία ταινίας μικρού μήκους: «Σπάσε τη σιωπή».

Παρουσίαση (PowerPoint - φωτογραφίες – slideshows - ταινία)

Σχολική εκδήλωση ξενόγλωσσων προγραμμάτων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Βιβλίο Μερκούριου Αυτζή (αφόρμηση)

Φύλλα εργασίας (Βιωματικά εργαστήρια)

Παραγωγή πλούσιου υλικού (περίληψη, ηλεκτρονικά μηνύματα, διάλογοι, ποίηση, μετάφραση, ζωγραφική, ημερολόγιο, εικαστικές δημιουργίες, δημιουργία βιβλίου, 7η τέχνη)

Ερωτηματολόγιο (ανατροφοδότηση)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Διαγνωστική

Διαμορφωτική

Τελική

Αυτό-αξιολόγηση εκπαιδευτικών

Ανατροφοδότηση (ερωτηματολόγιο μαθητών)

Αξιολόγηση κοινού (σχολική κοινότητα & γονείς, ημέρα εκδήλωσης)

Συμμετοχή: 12ο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Νάουσας. Διάκριση μαθητικής ταινίας: επεξεργασία εικόνας & οπτική σύνθεση.

«Ανοίγουμε δρόμους στη φαντασία χτίζοντας μια παιδαγωγική του ονείρου» Διδακτική πρόταση- πρόγραμμα για τον Κινηματογράφο στο πλαίσιο του μαθήματος της Αισθητικής Αγωγής

Τριανταφυλλιά Δημοπούλου

Ηθοποιός, Εκπαιδευτικός Θεάτρου, Κινηματογραφίστρια

triantafiliad@hotmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Κινηματογράφος, εκπαιδευτικό πρόγραμμα

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Τάξη/εις: Ε΄

Χρονολογία εφαρμογής: 2015-2016

Διάρκεια εφαρμογής: Ένας χρόνος

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Ο γενικός σκοπός της διδασκαλίας του ονείρου στο πλαίσιο του μαθήματος της Θεατρικής Αγωγής στην Ε΄ Τάξη του Δημοτικού Σχολείου, είναι να ονειρευτούν. Επιδίωξη η ανάπτυξη των νοητικών, φυσικών και ψυχικών ικανοτήτων των μαθητών/τριών, μέσα από την επικοινωνία και την χαρά της δημιουργικής έκφρασης. Το όνειρο «ως εμπειρία με νόημα», σταδιακά και με κίνητρο τη δημιουργία μιας κινηματογραφικής ταινίας, θα οδηγήσει τους μαθητές/τριες στην εξοικείωση και κατανόηση καλλιτεχνικών μορφών, αλλά και του ίδιου του αφηγηματικού λόγου.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Στην ανάπτυξη της πρότασης συνεκτιμήθηκαν οι περισσότερες παιδαγωγικές θεωρίες μάθησης. Αντλήθηκαν παιδαγωγικά εργαλεία κυρίως από τις θεωρίες του «κονστρουκτιβισμού», της «συνεργατικής» αλλά και «ατομικής μάθησης» καθώς και των θεωριών «των πολλαπλών ευφυϊών» του Gardner και της «νοηματικής μάθησης» του Ausubel και Egan.

Το θέατρο, η δημιουργική γραφή-γλώσσα και τα εικαστικά, αποτέλεσαν τα κύρια μαθήματα εισαγωγής στην κινηματογραφική γλώσσα και δημιουργία. Η συγκεκριμένη διδακτική πρόταση διαχέεται και σε άλλα γνωστικά αντικείμενα όπως η πληροφορική, η ξένη γλώσσα, η ιστορία κ.ο.κ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ- ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Μέσα σε 36 μονώρα μαθήματα οι μαθητές και οι μαθήτριες με σκοπό να ονειρευτούν και κίνητρο την παραγωγή κινηματογραφικής ταινίας:

Αυτοσχεδίασαν σωματικά αλλά και λεκτικά, ομαδικά και ατομικά, αφηγήθηκαν τα όνειρα τους, κράτησαν ημερολόγια ονείρων, έγραψαν και ζωγράρισαν όνειρα.

Γνώρισαν διάφορα ζωγραφικά κινήματα με εστίαση στον σουρεαλισμό. Διάβασαν και έπαιξαν με την σουρεαλιστική ποίηση. Έγραψαν δικά τους σουρεαλιστικά ποιήματα και ζωγράρισαν σουρεαλιστικά.

Είδαν αποσπάσματα σουρεαλιστικών ταινιών καθώς και κινουμένων σχεδίων, και επιχείρησαν να γράψουν το δικό τους σουρεαλιστικό κινηματογραφικό σενάριο. Στο μάθημα της Πληροφορικής δημιούργησαν το σενάριο σε κόμικς και στα Εικαστικά σχεδίασαν τα κοστούμια και προετοίμασαν τους χώρους γυρισμάτων. Μάθανε για τα πλάνα, το ντεκουπάζ και την κινηματογραφική σκηνοθεσία και ανέλαβαν ευθύνες και αρμοδιότητες συντελεστών κινηματογραφικής παραγωγής. Έκαναν πρόβες και γύρισαν την ταινία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Καλλιτεχνικά Λευκώματα → παρουσίαση και γνωριμία με τις τάσεις και τους καλλιτέχνες

Υπολογιστής → Αποθήκευση υλικού, μοντάζ και μέσο διασύνδεσης με εξωτερικές χρήσιμες συσκευές

Διαδίκτυο → έρευνα και παρουσίαση

Βιντεοπρωτόκολλος → προβολή ταινιών, φωτογραφιών, ζωγραφικής κ.α.

Ποιητικές Συλλογές, λογοτεχνικά κείμενα, φωτοτυπίες → δημιουργική γραφή

Κάμερα λήψης-φωτογραφική μηχανή- μικρόφωνο → εξοπλισμός γυρισμάτων

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Η προτεινόμενη αξιολόγηση δεν είναι βαθμολογική. Είναι αξιολόγηση των ομάδων εργασίας αλλά και αυτοαξιολόγηση των μαθητών/τριών και του ίδιου του εκπαιδευτικού. Προκύπτει μέσα από επικοινωνιακό διάλογο, συμπεράσματα, ανταλλαγή ιδεών, συναισθημάτων, εντυπώσεων και ανατροφοδοτεί μελλοντικές δράσεις. Ερωτηματολόγια και γραπτή απολογιστική έκθεση.

Η συμβολή του οπτικοακουστικού γραμματισμού στη διαθεματική προσέγγιση της διδασκαλίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Παναγιώτης Δόμβρος

Εκπαιδευτικός Αγγλικών (ΠΕ06)– Θεατρολόγος (MA Leeds University),

1ο Γυμνάσιο Πανοράματος

pdomvros@gmail.com

**Πρόταση εισήγησης
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ**

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Τάξη/εις: Α΄ Γυμνασίου

Χρονολογία εφαρμογής: Απρίλιος 2013, Μάιος 2014

Διάρκεια εφαρμογής: Τέσσερις (4) διδακτικές ώρες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Ο αρχικός στόχος ήταν η παρουσίαση του διηγήματος του Oscar Wilde “The Devoted Friend”, το οποίο βρίσκεται σε μετάφραση και με τίτλο «Ο Πιστός Φίλος» στα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Α΄ γυμνασίου, στους μαθητές της Α΄ γυμνασίου στο μάθημα των Αγγλικών ως μια μικρή εισαγωγή στην Αγγλική Λογοτεχνία. Την περίοδο εκείνη, υπήρχε έντονη δραστηριοποίηση όλων μας στο θέμα του σχολικού εκφοβισμού και της απομόνωσης, φυσικής και ψυχολογικής, πολλών μαθητών. Έτσι γεννήθηκε η ιδέα μιας ολιστικής προσέγγισης στην έννοια της «φιλίας» και πως αυτή βιώνεται σε διάφορες ηλικίες αλλά και κοινωνικοπολιτικές συνθήκες. Η διαθεματική προσέγγιση έλυσε τα προβλήματα της περιορισμένης, σε αυτή την ηλικία, γνώσης της αγγλικής γλώσσας και η αναζήτηση του υλικού διευρύνθηκε σε διάφορα οπτικοακουστικά μέσα διαδικτυακά και μη.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Ομαδοσυνεργατική, βιωματική, project

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Το τμήμα χωρίστηκε σε 4 ομάδες εργασίας. Κάθε ομάδα είχε στη διάθεσή της ένα laptop με σύνδεση στο internet. Η πρώτη ώρα της εφαρμογής λειτούργησε ως αφόρμηση. Εξετάσαμε μια «αρνητική» εκδοχή της φιλίας μέσω αποσπάσματος από την τηλεοπτική σειρά “The Big Bang Theory”. Ακολούθησαν βιωματικές δραστηριότητες. Κατόπιν προβλήθηκε το διαφημιστικό σποτ “Calsberg puts friends to the test” και έγινε συζήτηση.

Στη δεύτερη ώρα η τάξη χωρίστηκε σε 4 ομάδες εργασίας και μελέτησε την όψη της φιλίας όπως αυτή διαφαίνεται στο κείμενο του βιβλίου τους «Ο πιστός φίλος». Προβλήθηκε η κινηματογραφημένη έκδοση του θεατρικού “The Devoted Friend” από μαθητές.

Οι μαθητές ανέλαβαν τη μετατροπή του ελληνικού πεζού σε θεατρικό με το αγγλικό θεατρικό κείμενο ως οδηγό, διαδικασία εύκολη και σχετικά γρήγορη μια και υπήρχε εύκολη αντιστοίχιση του ενός κειμένου με το άλλο. Ακολούθησε σύντομη συζήτηση. Στη φάση αυτή της εφαρμογής οι μαθητές βίωσαν τη διαδικασία της ομαδικής συγγραφής ενός θεατρικού κειμένου. Η παρουσίαση του θεατρικού με τις ομάδες να εναλλάσσονται στις διάφορες σκηνές προκάλεσε αίσθηση στους μαθητές και η ευχαρίστηση ήταν έκδηλη.

Την τέταρτη ώρα οι μαθητές επέστρεψαν στα πόστερ που είχαν φτιάξει την πρώτη ώρα και αναθεώρησαν την ιεράρχηση των ιδιοτήτων του καλού φίλου. Τέλος η κάθε ομάδα παρουσίασε το πόστερ της στην ολομέλεια.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

- «Ο Πιστός Φίλος» διήγημα του Oscar Wilde από το βιβλίο Νεοελληνικών Κειμένων στα ελληνικά.
- Διασκευή του παραπάνω κειμένου σε θεατρικό έργο στ’ αγγλικά.
- Κινηματογραφική εκδοχή του παραπάνω αγγλικού κειμένου από μαθητές.
- Οπτικοακουστικό υλικό που περιελάμβανε διαφημίσεις, τηλεοπτικές σειρές, ντοκιμαντέρ.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Οι μαθητές ανταποκρίθηκαν με ενθουσιασμό και έφεραν εις πέρας τις δραστηριότητες που τους ανατέθηκαν. Η χρήση των οπτικοακουστικών ερεθισμάτων, καθώς και του θεάτρου έδωσε στους μαθητές δημιουργική διέξοδο, τη δυνατότητα της ενσυναίσθησης και της καλύτερης κατανόησης του υλικού.

Ο ελληνικός κινηματογράφος για την προσφυγιά και τη μετανάστευση: μια διδακτική πρόταση

Απόστολος Ζάρας

Εκπαιδευτικός – Φιλολόγος (ΠΕ 02)

zartolis@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Η εκπαιδευτική αξία της κινηματογραφικής τέχνης δεν είναι να διευκολύνει τους μαθητές να μάθουν, αλλά να τους δείξει το κριτήριο και το κίνητρο να χειριστούν οι ίδιοι τον τρόπο μετάδοσης της πληροφορίας. Και αυτό έχει άμεση εφαρμογή στο σχολικό μάθημα, αναβαθμίζοντάς το από μια διαδικασία μετάγγισης γνώσεων σε ένα πεδίο ζωντανού διαλόγου. Δύο «κλειδιά» για την ένταξη κινηματογραφικών έργων σε κάποιο μάθημα:

- η θεματική σύνδεσή τους με την διδακτέα ύλη και

- η συνειδητοποίηση ότι όσο θεματικά συγγενής με το μάθημα και αν είναι μια ταινία, η προβολή της από μόνη της δεν θα είχε κανένα νόημα χωρίς συγκεκριμένη μέθοδο παρουσίασής της στην τάξη και εμπλοκής των μαθητών σε δημιουργικό διάλογο.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Η μέθοδος που προτείνουμε περιλαμβάνει τα εξής στάδια:

1. εισαγωγική παρουσίαση της ταινίας ή των επιλεγμένων αποσπασμάτων της από τον εκπαιδευτικό,
2. προβολή της ταινίας ή των επιλεγμένων αποσπασμάτων (από DVD, κατά προτίμηση σε οθόνη),
3. εμπύχωση συζήτησης πάνω στις αρχικές εντυπώσεις,
4. αναλυτική προσέγγιση του έργου και συσχετισμός με την διδακτική ενότητα με τη βοήθεια δομημένου ερωτηματολογίου με ερωτήσεις για το θέμα, την πλοκή και τους χαρακτήρες ή τις μορφολογικές επιλογές και τα δομικά χαρακτηριστικά της ταινίας,
5. δεύτερη θέαση για την τεκμηρίωση των απόψεων, τη δημιουργία νέων ερωτημάτων ή την επεξεργασία των αρχικών,
6. δημιουργικές παρεμβάσεις των μαθητών.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Τις ταινίες επιβάλλεται να δει ο εκπαιδευτικός πριν τις προβάλλει στους μαθητές του, ώστε να αποφασίσει αν θα τις προβάλλει στην πλήρη τους μορφή ή αποσπασματικά. Επίσης, καλό θα ήταν να μεθοδεύσει την προβολή τους:

- i) είτε κατά τη διάρκεια μιας διδακτικής ώρας,
- ii) είτε κατά τη διάρκεια ενός προγράμματος σχολικών δραστηριοτήτων με θέμα την προσφυγιά και τη μετανάστευση,
- iii) είτε σε μια ανεξάρτητη εκδήλωση που έχει προετοιμάσει η μαθητική κοινότητα για τον εορτασμό της παγκόσμιας ημέρας για τους πρόσφυγες/μετανάστες ή της παγκόσμιας ημέρας κατά του ρατσισμού και της ξενοφοβίας.

Το σημαντικότερο, όμως, είναι:

- α) η προετοιμασία των παιδιών για την προβολή και
- β) το τι έπεται της προβολής, η διαδικασία ανατροφοδότησης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Προχωρήσαμε στη σύνθεση του παρακάτω καταλόγου κινηματογραφικών ταινιών με διάφορα κριτήρια:

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΤΑΙΝΙΑΣ
1	Γράμμα από το Σαρλερουά
2.	Γράμματα από την Αμερική
3.	Η ελληνική κοινότητα Χαϊδελβέργης
4.	Νύφες
5.	Αμέρικα Αμέρικα
6.	Πολίτικη κουζίνα
7.	Η τελευταία αρκούδα του Πίνδου
8.	Και το τρένο πάει στον ουρανό
9	Τα δελφινάκια του Αμβρακικού
10.	Απ' το χιόνι
11.	Πρόσφυγες, ταξίδι δίχως τέλος
12.	Ο δρόμος για τη Δύση
13.	Βρωμοέλληνες
14.	Υπάρχουν λιοντάρια στην Ελλάδα;
15.	Ξένος, όνειρο ή πραγματικότητα;
16.	Ο μετανάστης
17.	Ταξίδι στα Κύθηρα
18.	Τα σαλιγκάρια της Λουλούς
19	La promesse (Η υπόσχεση)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Με βάση τα παραπάνω, λοιπόν, θα μπορούσαμε να πούμε ότι η ένταξη του κινηματογράφου στο σχολικό πρόγραμμα υπηρετεί δύο στόχους:

- 1) να δώσει στους μαθητές τα εφόδια ώστε από παθητικοί θεατές μηνυμάτων να γίνουν ενεργοί θεατές, οξύνοντας έτσι το προσωπικό τους βίωμα και
- 2) να εμπλουτίσει το σχολικό πρόγραμμα με μια επίκαιρη και ζωντανή γλώσσα.

Οπτικοακουστική εκπαίδευση και δημοφιλής κουλτούρα: μελέτη περίπτωσης γνωστής τηλενουβέλας

Αντώνης Ζαρίντας

Εκπαιδευτικός Μ.Α., Μ.Sc., Ερευνητής Advanced Media Institute

zarintas@gmail.com

Πρόταση εισήγησης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ/ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστική εκπαίδευση

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Πρωτοβάθμια

Τάξη/εξ: Ε΄

Χρονολογία εφαρμογής: 2014-2015

Διάρκεια εφαρμογής: Τέσσερις εβδομάδες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

ΣΚΟΠΟΣ:

Τα παιδιά να αναπτύξουν δεξιότητες εγγραμματισμού στα Μέσα αναλύοντας κριτικά τα διάφορα είδη μέσων και παράγοντας μιντιακό περιεχόμενο που θα τα βοηθήσει να συμμετέχουν αποτελεσματικά στην κοινωνική ζωή.

ΣΤΟΧΟΙ:

Τα παιδιά

να διερευνήσουν την επίδραση των Μέσων στις ζωές τους

να προβληματιστούν για τη μεσοποίηση του πολιτισμού

να αναλύουν κριτικά τα διάφορα κείμενα των Μέσων

να εντοπίζουν ρητά ή υπόρρητα μηνύματα

να διερμηνεύουν τα νοήματα που κατασκευάζουν τα Μέσα

να δημιουργούν, να αναλύουν και να αξιολογούν πολυτροπικά μιντιακά περιεχόμενα

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Κονστрукτιβιστική μέθοδος, Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, Διερευνητική μάθηση

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ- ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Η μελέτη περίπτωσης γνωστής τηλενουβέλας αποτέλεσε ένα σημαντικό σκέλος μιας ολοκληρωμένης ενότητας Εκπαίδευσης στα Μέσα που αφορούσε την ολιστική προσέγγιση και διερεύνηση του μιντιακού οικοσυστήματος. Η ενότητα βασίστηκε στη διαλεκτική σχέση ανάμεσα στη δημιουργικότητα και την κριτική, αλλά και στον διαρκή αναστοχασμό.

Το σχολείο, συνήθως, δίνει το μήνυμα ότι αυτά που ενδιαφέρουν τα παιδιά –κοντολογίς, η δημοφιλής κουλτούρα των Μέσων– δεν ενδιαφέρουν το ίδιο. Την ίδια στιγμή εδραιώνεται και το αντίστροφο: ό,τι ενδιαφέρει το σχολείο δεν ενδιαφέρει τα παιδιά. Στην παιδαγωγική, όμως, των Μέσων τα θέματα διδασκαλίας αναδύονται από τις ζωές των παιδιών. Κατ' αυτόν τον τρόπο, τα ανεπίσημα ενδιαφέροντα

των παιδιών μετατοπίζονται από την περιφέρεια της σχολικής ζωής στην κεντρική σκηνή. Όταν η δημοφιλής κουλτούρα εισέρχεται στη σχολική καθημερινότητα τα όρια αναμειγνύονται ανάμεσα στο υψηλό και χαμηλό, το επίσημο και ανεπίσημο. Ρητά και υπόρρητα νοήματα αναδύονται και τίθενται υπό διαπραγμάτευση. Συμβάσεις, στερεότυπα, αναπαραστάσεις αποδομούνται με αβίαστο και παιγνιώδη τρόπο. Δημιουργείται, εν τέλει, ένα πεδίο στο οποίο οι κυρίαρχοι ορισμοί ρευστοποιούνται και επανεξετάζονται υπό το φως της κριτικής.

Σε αυτό το πλαίσιο, τα παιδιά ψήφισαν την αγαπημένη τους τηλεοπτική σειρά και κατόπιν την ανέλυσαν εις βάθος. Προβληματίστηκαν πάνω στις απολαύσεις που αντλούν από την παρακολούθηση της συγκεκριμένης σειράς, αλλά και των αλλαγών που επιφέρει στην προσωπική μιντιακή ρουτίνα και οικογενειακή λειτουργία. Διερεύνησαν το κοινό-στόχος και τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για να τραβήξουν την προσοχή. Συνειδητοποίησαν τον τρόπο που οργανώνεται μια τηλεοπτική παραγωγή και ασχολήθηκαν με θέματα οικονομίας, μάρκετινγκ και διαφήμισης. Παράλληλα, εντόπιζαν και αποδομούσαν αναπαραστάσεις, αξίες, ιδεολογίες, πρότυπα και στερεότυπα.

Σημαντική πτυχή των μαθημάτων αποτέλεσε η παραγωγή. Τα παιδιά με γκροτέσκο τρόπο παρώδησαν διάφορες σκηνές της τηλενουβέλας. Δεν μιμήθηκαν απλώς αυτά που έβλεπαν, αλλά τα μετασχημάτισαν αποκαλύπτοντας μέσα από ένα ασεβές παιχνίδι υπόρρητα νοήματα.

Η παρέμβαση κατέδειξε ότι τα παιδιά, συνήθως, ξέρουν περισσότερα από τους δασκάλους τους σχετικά με τη δημοφιλή κουλτούρα. Είναι ο τομέας που έχουν αυτοπεποίθηση. Ως εκ τούτου, η μελέτη της τηλενουβέλας, έδωσε «φωνή» και ευκαιρίες για σχολική επιτυχία σε όλα τα παιδιά, ειδικά σε εκείνα που συνήθως δεν τα καταφέρνουν στο παραδοσιακό μάθημα. Ταυτόχρονα, η εισαγωγή της δημοφιλούς κουλτούρας δημιούργησε κλίμα ευφορίας. Η τάξη εκτός από πιο δημοκρατική, έγινε και πιο απολαυστική, γεγονός που υποβοήθησε την επίτευξη των αρχικών μαθησιακών στόχων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ (μορφή, περιεχόμενο, διδακτική χρήση):

Τέσσερα tablets «Google Nexus 7»

Προσωπικά tablets των παιδιών (Bring Your Own Device)

Εφαρμογή Android (VivaVideo)

Υπηρεσία σύννεφου «Google Drive»

Βίντεο με τρέιλερ και σκηνές της τηλενουβέλας (YouTube)

Επίσημη ιστοσελίδα της τηλενουβέλας

Προβολέας με διαδραστικό πίνακα

Υλικό που έφερναν τα παιδιά (φωτογραφίες, βίντεο, παρουσιάσεις, εργασίες)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Συντρέχουσα αξιολόγηση, καταγράφοντας καθημερινά την πορεία, διάφορα κριτικά σχόλια, τον βαθμό συμμετοχής στο μάθημα και συνεργασίας στις ομάδες, τη συνεισφορά στο μαθησιακό κεφάλαιο της τάξης με προαιρετικές εργασίες και πρότζεκτ, στάσεις και συμπεριφοράς κ.λπ.

Αυτοαξιολόγηση και ετεροαξιολόγηση των έργων κάθε ομάδας

Φάκελος επιτευγμάτων κάθε ομάδας

Ομαδικός αναστοχασμός

Ραδιοφωνική εκπομπή από παιδιά νηπιαγωγείου

Αθηνά Ζησοπούλου

Νηπιαγωγός

atzisop@yahoo.gr

Ελένη Ζησοπούλου

Νηπιαγωγός, Διδάκτορας ΤΕΠΑΕ - ΑΠΘ

elzisop@yahoo.gr

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Ραδιόφωνο

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Προσχολική

Τάξη/εις: Νηπιαγωγείο

Χρονολογία εφαρμογής: 2015-16

Διάρκεια εφαρμογής: 4 μήνες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

- να γνωρίσουν την ιστορική και τεχνολογική εξέλιξη του ραδιοφώνου
- να ακούσουν διαφορετικά ραδιοφωνικά προγράμματα
- να αντιληφθούν ότι το ραδιόφωνο είναι μέσο ενημέρωσης και ψυχαγωγίας
- να κατανοήσουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ραδιοφωνικών εκπομπών
- να γνωρίσουν ποιοι άνθρωποι εργάζονται στο ραδιόφωνο
- να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους και να έρθουν σε επαφή με διαφορετικά είδη προφορικού λόγου (συνέντευξη, διαφήμιση, μικρής διάρκειας εκπομπή στην τάξη κ.λπ.)
- να χρησιμοποιήσουν τη φωνή τους με διάφορους τρόπους και να γνωρίσουν τη δύναμη και τις δυνατότητές της
- να δημιουργήσουν τη δική τους εκπομπή
- να αναπτύξουν ιδιαίτερες κλίσεις και δεξιότητες, να εκφραστούν ομαδικά και δημιουργικά

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Συνεργατική μάθηση

Project

Συζήτηση - διάλογος, επίδειξη, παρατήρηση, παιχνίδια ρόλων, δραματοποίηση, καταιγισμός ιδεών, μάθηση μέσω ανακάλυψης, παιχνίδι.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ- ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Ανίχνευση υπάρχουσας γνώσης, συλλογή πληροφοριών, επεξεργασία και εξαγωγή συμπερασμάτων, ακρόαση ραδιοφωνικών εκπομπών, αξιολόγηση ραδιοφωνικών προγραμμάτων.

Προσέγγιση της ραδιοφωνικής γλώσσας μέσα από παιχνίδια και σχετικές δράσεις (με παιχνίδια για το χρώμα, την ένταση, τη χροιά της φωνής κ.ά., το παιχνίδι του δημοσιογράφου, δημιουργία διαφημίσεων και διαφορετικών ραδιοφωνικών προγραμμάτων από τα παιδιά).

Οργάνωση και προετοιμασία εκπομπής και μετάδοσής της από το FM 100,6.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Εικόνες, βιβλία, το διαδίκτυο, ραδιόφωνα, μικρόφωνα, ψηφιακές συσκευές αποθήκευσης ήχου, ραδιοφωνικό στούντιο.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Αρχικά έγινε ανίχνευση των γνώσεων και των ιδεών των παιδιών για το ραδιόφωνο.

Ακολούθησε διαμορφωτική αξιολόγηση όπου αξιολογήθηκαν οι γνώσεις που απέκτησαν τα παιδιά, η σχέση που διαμόρφωσαν με το ραδιόφωνο και η συμβολή τους στη δημιουργία της ραδιοφωνικής εκπομπής. Επίσης το πρόγραμμα αξιολογήθηκε και από τους γονείς μέσα από ερωτηματολόγια.

Βλέπω, παίζω και δημιουργώ με ταινίες μικρού μήκους

Ουρανία Ιατροπούλου

Νηπιαγωγός, Κάτοχος Μεταπτυχιακού τίτλου

«Προγραμματισμός Αγωγής και Εκπαίδευσης στην Πρώτη Παιδική Ηλικία»

rania.iatropoulou@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Κινηματογράφος, Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Πρωτοβάθμια

Τάξη/εις: Νηπιαγωγείο

Χρονολογία εφαρμογής: 2013 - 2014

Διάρκεια εφαρμογής: 2 – 3 μήνες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Σκοπός : Να έρθουν οι μαθητές/τριες σε επαφή με την τέχνη του κινηματογράφου και τις τέχνες, που εμπερικλείει (Θέατρο, μουσική, χορός, λογοτεχνία) μέσα από δράσεις οπτικοακουστικής αγωγής.

Στόχοι:

α) Να εξοικειωθούν με τα είδη του ήχου και τη συμπληρωματική λειτουργία τους (θόρυβοι, ομιλίες, μουσική) σε ένα οπτικοακουστικό απόσπασμα

β) Να εξοικειωθούν με τα εκφραστικά μέσα των οπτικοακουστικών κειμένων (θέατρο, χορός, κινήσεις - εκφράσεις, μουσική) και να συνειδητοποιήσουν την κατασκευαστική τους διάσταση

- γ) Να εντοπίσουν τις ιδιαιτερότητες μεταξύ δυο συγκρίσιμων στοιχείων, που προέρχονται από εντελώς διαφορετικά είδη κειμένων (animation – ταινία, λογοτεχνία μέσα σε κείμενο- βιβλίο και σε ταινία)
- δ) Να αποκτήσουν ικανότητες διάκρισης της δράσης σε κάθε κινηματογραφικό απόσπασμα και αναπαράστασης παίζοντας ρόλους ή με συμβολικούς ήρωες – υποκατάστατα
- ε) Να εξοικειωθούν με τα βασικά κάδρα
- στ) Να καλλιεργηθεί η ενσυναίσθηση (προσωπική ενδυνάμωση) και η επικοινωνία των μαθητών

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Βιωματική προσέγγιση, ομαδοσυνεργατική και ατομική εργασία, Τ.Π.Ε., debate

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ- ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

1. Επιλογή και προβολή ταινιών
2. Καταγραφή και ταξινόμηση υλικού
3. Επεξεργασία στοιχείων, εξαγωγή συμπερασμάτων
4. Παρουσίαση

Επιλέγονται τρεις ταινίες:

- «Charlie Chaplin – The Lion’s Cage»: Προσεγγίζεται η εργασία στο τσίρκο, δίνοντας έμφαση στον είδος της ταινίας (κωμωδία, βουβός κινηματογράφος) και στις αλλαγές που προκαλούνται στο είδος αλλάζοντας τη μουσική και βάζοντας διαλόγους. Πρώτη επαφή με τα πλάνα

- «Up – Ψηλά στον ουρανό »(απόσπασμα) : προσέγγιση της απώλειας, επαφή με την τέχνη του θεάτρου (θεατρική απόδοση), επαφή την τεχνική της κινούμενης εικόνας (animation) - δημιουργία κινούμενης εικόνας στο λογισμικό Revelation Natural Art και movie maker. Εξερεύνηση της περιγραφικότητας της μουσικής και των ήχων, σύγκριση έγχρωμου- ασπρόμαυρου κινηματογράφου. Επαφή με τα πλάνα, το φως και τη σκιά και το ρόλο τους στην ταινία.

- «Το δέντρο που έδινε»: η προσέγγιση του θέματος επικεντρώθηκε στα συναισθήματα, τα οποία βίωσαν μέσα από τεχνικές του θεάτρου δημιουργώντας τους δικούς ήρωες με πλαστελίνη και της αφήγησης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

ΤΠΕ: εφαρμογές (όπως το porcorn maker), υπηρεσίες του web 2.0 (όπως το YouTube) και λογισμικά (όπως το movie maker, revelation Natural Art), ως μέσο προβολής, δημιουργίας λόγου και δημιουργίας ταινίας.

Φύλλα εργασίας: έκφραση συναισθημάτων και ιδεών, αξιολόγηση (διδασκαλίας, τεχνικών και μεθόδων οπτικοακουστικών μέσων και κινηματογράφου)

Υλικά Χειροτεχνίας: μιογιές, χαρτιά, μαρκαδόροι, πλαστελίνη χρησιμοποιώντας τα για την παραγωγή εικαστικών έργων και ως μέσο δημιουργίας

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Στόχοι: Τα παιδιά ήρθαν σε επαφή με διάφορες μορφές τέχνης (θέατρο, κινηματογράφος, μουσική) και διάφορες τεχνικές (πλάνο, ήχος, αφήγηση), εξέφρασαν ιδέες, προβληματίστηκαν, δημιούργησαν και διασκέδασαν.

Διαδικασία: εξοικειώθηκαν με συνεργατικές μεθόδους, έμαθαν να κάνουν σεβαστές και αποδεκτές όλες τις απόψεις και έδωσαν λύσεις σε προβλήματα που προέκυψαν.

Διδασκαλία ταινίας τεκμηρίωσης στην ερευνητική εργασία Α' Λυκείου

Δέσποινα Καβαλλάρη

ΠΕ09 Β/θμιας, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Πανεπιστημίου Δ. Μακεδονίας

deskavallari@yahoo.gr

Χριστίνα Δημητριάδου

ΠΕ07 Α/θμιας, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Πανεπιστημίου Μακεδονίας

spyridonas2@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός – οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος, βίντεο, τηλεόραση

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Ενταγμένη στο θεματικό κύκλο «Τέχνη και Πολιτισμός» και στοχεύοντας στον εγγραμματισμό στην οπτικοακουστική, στα μέσα και τον κινηματογράφο, η πρόταση θα συνεισφέρει στην καλλιέργεια της δεξιότητας “ανάγνωσης” και παραγωγής μιας ταινίας τεκμηρίωσης.

Οι εκπαιδευόμενοι αναμένεται να:

αναπτύξουν την ικανότητα να αξιολογήσουν την αξιοπιστία των ΜΜΕ και ειδικότερα των ντοκιμαντέρ σε σύγκριση με το δελτίο ειδήσεων· κατανοήσουν ότι η “αλήθεια” διαφοροποιείται από την “ακρίβεια”· αναπτύξουν τις δεξιότητες κατανόησης προφορικού και παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου· ενδυναμώσουν τη δυνατότητα αντίληψης του κινηματογράφου ως μορφή τέχνης· ενισχύσουν τον οπτικοακουστικό τους εγγραμματισμό· αναπτύξουν κριτική στάση απέναντι στο μιντιακό “κείμενο”· αξιοποιήσουν γνώσεις για την παραγωγή ντοκιμαντέρ.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Διερευνητική, Διεπιστημονική, Διαθεματική Ομαδοσυνεργατική Εργασία με οπτικοακουστικά μέσα διάρκειας τετραμήνου

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ:

1) ΑΦΟΡΜΗΣΗ

Οι μαθητές σχεδιάζουν την εικόνα ενός δελτίου ειδήσεων. Δημιουργείται λίστα στον πίνακα ή διαδικτυακό mindmapping εργαλείο των στοιχείων με τα οποία αναγνωρίζουμε το είδος. Ψηφιακή εικόνα ή clip παρωδίας δελτίου ειδήσεων & σχετική συζήτηση ενισχύουν την κατανόηση. Εισάγεται η έννοια «ντοκιμαντέρ» και οι μαθητές περιγράφουν ντοκιμαντέρ που έχουν δει.

2) ΑΝΑΛΥΣΗ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ

Η ολομέλεια παρακολουθεί & αναλύει ολιγόλεπτο ντοκιμαντέρ (αφήγηση, θεματολογία, πλάνα,...). Παράγονται λίστες που συνοψίζουν τις «συμβάσεις» του είδους.

3) ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΥΝΝΕΤΕΥΞΕΩΝ

Οι μαθητές μελετούν συνεντεύξεις σκηνοθετών ντοκιμαντέρ: α) ολομέλεια β) κατά ομάδες, εξετάζοντας στόχο και βαθμό αλήθειας των ντοκιμαντέρ.

4) ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ- ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΜΑΘΗΜΑ

Οι μαθητές παρακολουθούν ιστορικό ντοκιμαντέρ: εξετάζουν τον οπτικοακουστικό τους εγγραμματισμό βάσει ερωτηματολογίου (πνευματική ιδιοκτησία, οικονομικά, αξιοπιστία,...). Γίνεται σύνδεση με το κεφάλαιο ιστορίας «Μ. Κωνσταντίνος: Εκχριστιανισμός και ισχυροποίηση της ρωμαϊκής Ανατολής» και σύγκριση των μεθόδων που αναπτύσσουν τα δύο είδη (βιβλίο και ταινία) για να χειριστούν το θέμα.

5) ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Οι ομάδες αξιοποιούν νέες γνώσεις και παράγουν «πολυτροπική έκθεση» με θέμα: «Μια ταινία τεκμηρίωσης λέει μια αλήθεια, αλλά όχι ΤΗΝ αλήθεια».

6) ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Διεξάγεται συζήτηση: ΜΜΕ – ανθρώπινες «κατασκευές» - κώδικες – μηνύματα – σκοπός – αξίες – παραποίηση,... . Οι ομάδες παρακολουθούν απόσπασμα ενός δελτίου ειδήσεων, συμπληρώνουν το φύλλο εργασίας «Ντοκιμαντέρ & Δελτίο ειδήσεων - Ομοιότητες και διαφορές» και αναπτύσσουν ερευνητική έκθεση επί του συνολικού υλικού.

7) ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΓΝΩΣΗΣ

Δημιουργία ταινίας τεκμηρίωσης

8) ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ/ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Στρογγυλή τράπεζα: Αναστοχασμός

Οι δημιουργίες προβάλλονται στη σχολική κοινότητα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Εργαστήριο ΤΠΕ

Ψηφιακή εικόνα ή clip (παρωδία δελτίου ειδήσεων: εντοπισμός συμβάσεων)

Curitiba: The Smart City (διαδίκτυο, ανάλυση ντοκιμαντέρ)

Συνέντευξη του σκηνοθέτη Σταύρου Ψυλλάκη (διαδίκτυο: κείμενο & βίντεο, ανάλυση στην ολομέλεια)

Κατάλογος 10 συνεντεύξεων σκηνοθετών (διαδίκτυο, μελέτη ανά ομάδες)

Βιβλίο ιστορίας Α' Λυκείου & Ντοκιμαντέρ «Μέγας Κωνσταντίνος» ~ History Channel (διαδίκτυο, σύνδεση με μάθημα ιστορίας)

Ερωτηματολόγιο (οπτικοακουστικός εγγραμματισμός)

Ενδεικτική λίστα λογισμικών επεξεργασίας βίντεο

Φύλλο εργασίας «Ντοκιμαντέρ & Δελτίο ειδήσεων-Ομοιότητες και διαφορές» (συμπεράσματα)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Συλλογική ερευνητική έκθεση, Πολυτροπικές εκθέσεις, Ταινίες τεκμηρίωσης (ενδεχόμενη συμμετοχή σε μαθητικό φεστιβάλ κινηματογράφου)

Άλλο σχετικό υλικό

Διδάσκοντας κινηματογράφο σε ενήλικες στο Πρόγραμμα «Ακαδημία Πλάτωνος»

Βαγγέλης Καλαμπάκας

Σκηνοθέτης Κινηματογράφου

kalambakas@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός-Οπτικοακουστική εκπαίδευση, Κινηματογράφος, Εκπαιδευτικά Προγράμματα Δια Βίου Μάθησης

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Δια Βίου Μάθηση (Ενήλικες, Απόφοιτοι ΑΕΙ)

Χρονολογία εφαρμογής: 2013 - 2015

Διάρκεια εφαρμογής: 21 μήνες (7 εκπαιδευτικοί κύκλοι)

Το Πρόγραμμα "ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΛΑΤΩΝΟΣ – ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ" είναι μια σύμπραξη του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών του Ιδρύματος Ωνάση, του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού και του Ιδρύματος Νεολαίας και Δια Βίου Μάθησης, που υλοποιήθηκε στην Αθήνα από το 2012 έως το 2015. Στο πλαίσιο του Προγράμματος πραγματοποιήθηκαν μεταξύ άλλων Α) Εκπαιδευτικά Προγράμματα βραχείας διάρκειας για Ενήλικους Πολίτες και Β) Εξειδικευμένα Εκπαιδευτικά Προγράμματα για Απόφοιτους Ανώτατης Εκπαίδευσης. (<http://www.plato-academy.gr>)

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Στόχος της συγκεκριμένης εφαρμογής ήταν η καλλιέργεια οπτικοακουστικού εγγραμματισμού, εισάγοντας τους μαθητές στα "μυστικά" της κινηματογραφικής (και κατ' επέκταση οπτικοακουστικής) γλώσσας και παρακινώντας τους στην κριτική και δημιουργική εξερεύνηση των κωδίκων και συμβάσεων της. Επιδίωξή μου ήταν, με την ολοκλήρωση κάθε εκπαιδευτικού κύκλου, οι μαθητές να είναι σε θέση να:

1. Κατανοούν την εξέλιξη, την ετερογένεια και τον εκφραστικό πλούτο της κινηματογραφικής τέχνης.
2. Αναγνωρίζουν τα βασικά δομικά στοιχεία ενός κινηματογραφικού έργου (ή άλλου οπτικοακουστικού προϊόντος), να διακρίνουν τους εκφραστικούς του κώδικες και να αιτιολογούν τις επιλογές του δημιουργού του.
3. Προτείνουν τις δικές τους λύσεις στα αισθητικά και πρακτικά ζητήματα που υπεισέρχονται σε όλα τα στάδια της οπτικοακουστικής κατασκευής, από την αρχική ιδέα ως το τελικό μοντάζ, οξύνοντας το προσωπικό τους βλέμμα και αναπτύσσοντας τη δική τους καλλιτεχνική έκφραση.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

- Η διδασκαλία βασίστηκε κατά κύριο λόγο στο διάλογο μεταξύ των μαθητών, με την παρακίνηση και καθοδήγηση του διδάσκοντα.
- Τα θεωρητικά θέματα προσεγγίστηκαν παραστατικά, μέσα από ποικίλες εκδοχές και εφαρμογές τους, με τη βοήθεια πλήθους παραδειγμάτων από κινηματογραφικές ταινίες και άλλου οπτικοακουστικού υλικού.
- Δόθηκε ίσο βάρος στο αναλυτικό (θεωρητικό) και το συνθετικό (εργαστηριακό) μέρος του μαθήματος.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ- ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

- Το θεωρητικό σκέλος του μαθήματος περιλάμβανε: Α) μια γενική πλοήγηση στους επί μέρους τομείς της κινηματογραφικής δημιουργίας (π.χ. αφήγηση, εικαστικές επιλογές, ήχος, μοντάζ) για την εξοικείωση των μαθητών με τα βασικά εργαλεία και τεχνικές της οπτικοακουστικής κατασκευής, ή Β) εμβάθυνση σε ένα συγκεκριμένο αντικείμενο μελέτης (π.χ. "κινηματογράφος και πραγματικότητα", "η πόλη στον κινηματογράφο", "χτίζοντας τον κινηματογραφικό χρόνο" κ.ά.).
- Το εργαστηριακό σκέλος του μαθήματος αφιερώθηκε στην προσωπική δημιουργία των ίδιων των μαθητών, εφαρμόζοντας στην πράξη όσα είχαν μελετηθεί στη θεωρία. Κάθε εκπαιδευτικός κύκλος περιλάμβανε από μικρές δημιουργικές ασκήσεις πάνω στο εκάστοτε αντικείμενο, έως την κατασκευή, ατομικά ή συλλογικά, ολοκληρωμένων ταινιών μικρού μήκους.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

- Οπτικοακουστικό υλικό (γραφήματα, φωτογραφίες, αποσπάσματα ταινιών) για τη διδασκαλία θεωρητικών θεμάτων
- DVD επιλεγμένων κινηματογραφικών ταινιών για προβολή και συζήτηση
- Σημειώσεις, ερωτηματολόγια, οδηγός περαιτέρω μελέτης (βιβλιογραφία, διαδίκτυο)
- Εργασίες των μαθητών

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

- Η ανταπόκριση των μαθητών ήταν εξαιρετικά θετική, κρίνοντας από τη μεγάλη προσέλευση και την ενεργή συμμετοχή τους, αλλά και το επίπεδο των ατομικών και συλλογικών projects.
- Ενδιαφέρον στοιχείο αποτέλεσε η σύνθεση των τμημάτων από μαθητές διαφορετικών ηλικιών, επαγγελματιών και κοινωνικών ομάδων, που προσέδωσε μια ιδιαίτερη δυναμική στο διάλογο.
- Ως μόνο αρνητικό στοιχείο του προγράμματος θεωρώ την αυτοτέλεια κάθε 3-μηνου διδακτικού κύκλου, με συνέπεια τη δυσκολία επέκτασης της διδασκαλίας μιας θεματικής ενότητας σε συνεχόμενους κύκλους.

Η αξιοποίηση του οπτικοακουστικού γραμματισμού στην εκπαίδευση: ένα σενάριο διδακτικής στο μάθημα της Ιστορίας

Ελένη Καραμανώλη

Φιλολογος, Υποψήφια Διδάκτωρ Α.Π.Θ.

ekaramanoli@edlit.auth.gr

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Με το εν λόγω διδακτικό σενάριο προσδοκείται οι μαθητές να αντιληφθούν την αποτελεσματική προσέγγιση του παρελθόντος μέσα από εναλλακτικές πρακτικές ερχόμενοι αντιμέτωποι με την κινηματογραφική εκδοχή της ιστορίας. Με στόχο να κινητοποιηθεί το ενδιαφέρον των μαθητών, να ενισχυθεί η παρατηρητικότητά τους και φυσικά να καλλιεργηθεί η ικανότητα άντλησης πληροφοριών, πράγμα που σημαίνει ότι το σχολείο δεν μπορεί να αγνοεί το σύγχρονο πολιτισμικό περιβάλλον και την κυριαρχία της κινούμενης εικόνας, ούτε τη δύναμή της ως μέσου μαρτυρίας και τεκμηρίωσης. Έτσι, η κριτική και συστηματική αξιοποίηση του κινηματογράφου ως ιστορική πηγή μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο παιδαγωγικό εργαλείο, ώστε οι μαθητές να οδηγηθούν στην ανάπτυξη γνώσεων πάνω σε ιστορικές αναπαραστάσεις και αφηγήσεις.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Θα ακολουθηθεί η συμμετοχική μέθοδος διδασκαλίας με σκοπό την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ- ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Για να είναι αποτελεσματική η χρήση του κινηματογράφου ως ιστορικής πηγής απαιτείται η τήρηση ορισμένων προϋποθέσεων:

- επιλογή γενικού υλικού με κριτήρια τη διδακτική πρόθεση και λειτουργία
- σύγκριση τμημάτων του υλικού με άλλες ιστορικές πηγές και βιβλιογραφία-αξιολόγηση-καταγραφή σχολίων
- επιλογή συγκεκριμένου υλικού ανάλυση-σημειώσεις, σχόλια σε επιλεγμένες σκηνές ή διαλόγους-σύγκριση με άλλο υλικό
- προβολή του υλικού κατόπιν εισαγωγικής συζήτησης και διευκρίνησης των καθηκόντων των μαθητών
- διακοπές της προβολής για συζήτηση και ανάλυση
- προβολή αποσπασμάτων με και χωρίς ήχο, με στόχο την αξιολόγηση της επίδρασής του στον τρόπο πρόσληψης της κινούμενης εικόνας
- δεύτερη συνολική προβολή
- κατ' οίκον εργασία

Οι δραστηριότητες που θα οργανωθούν για την αξιοποίηση του κινηματογραφικού υλικού είναι:

- γρήγορη θεώρηση του υλικού
- ανάλυση σύγκριση με άλλο υλικό
- παρουσίαση συμπερασμάτων με τη μορφή κειμένου
- λόγοι χρησιμοποίησης υλικού
- αναζήτηση πληροφοριών για το υλικό (τίτλος, χρόνος και τόπος παραγωγής, δημιουργός, υποδοχή από το κοινό και τους ειδικούς κλπ)
- ανάλυση συγκεκριμένων σκηνών, έναυσμα για περαιτέρω έρευνα-καταλογογράφηση σχετικών θεμάτων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Κινηματογραφική ταινία με ιστορικό περιεχόμενο, συγκεκριμένα για την περίοδο του Εμφυλίου Πολέμου στην Ελλάδα. Η διδακτική χρήση του κινηματογράφου προσφέρεται για την ανάπτυξη γνώσεων σε ιστορικές αναπαραστάσεις, βοηθά στην απόδοση νοήματος με άμεσο τρόπο και συγκεκριμένο σε γεγονότα που συνέβησαν άλλοτε και αλλού για τα οποία οι μαθητές γνωρίζουν λίγα πράγματα, παρέχει ικανοποιητική αίσθηση του τόπου και της ιστορικής περιόδου, εθίζει τους μαθητές στη διατύπωση ενεργητικών ερωτημάτων και μπορεί να αποτελέσει βάση για εισαγωγή των μαθητών σε ζητήματα ιστορικής ερμηνείας ή μέσο διασάφησης γεγονότων και θεμάτων.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Η ιστορική ταινία θα αξιολογηθεί ως ιστορική πηγή και θα διαπιστωθεί αν είναι αποτελεσματική η χρήση της και κατά πόσο συμβάλλει στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των μαθητών

Διαδραστική Διδασκαλία των Κοινωνικών Επιστημών μέσω Οπτικοακουστικών Τεχνών

Βασιλική Κατσαρού

Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Κλάδου Οικονομολόγοι – ΠΕ 09

Πειραματικό Γενικό Λύκειο Πανεπιστημίου Κρήτης – Ρέθυμνο

vaskatsarou@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Βίντεο

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Δευτεροβάθμια

Τάξη/εις: Α' Λυκείου

Χρονολογία εφαρμογής: 2016

Διάρκεια εφαρμογής: 2ο Τετράμηνο

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

- Να αναπτύξουν οι μαθητές ικανότητες αυτογνωσίας και δεξιότητες ενσυναίσθησης.
- Να αναγνωρίζουν και να σέβονται τη διαφορετικότητα.
- Να αναγνωρίζουν και να επιδεικνύουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρίες.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι είναι μέλη μιας ομάδας, η οποία χαρακτηρίζεται τόσο από ομοιότητες όσο και από διαφορές.
- Να ενθαρρυνθούν για την υιοθέτηση συμπεριφορών που προάγουν την αποδοχή του διαφορετικού.
- Να παράγουν ένα πρωτότυπο οπτικοακουστικό προϊόν.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της παρούσας ερευνητικής εργασίας, υιοθετήθηκε η διδακτική προσέγγιση της βιωματικής μάθησης, της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας και του παιχνιδιού ρόλων.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

1η Συνάντηση: Προτείνονται παιχνίδια συνεργασίας, εμπιστοσύνης και επικοινωνίας, μέσα από τα οποία οι μαθητές θα αισθανθούν οικείοι και αλληλέγγυοι.

Δραστηριότητα 1 – «Το κρεμμύδι της ομοιότητας / διαφορετικότητας»

Δραστηριότητα 2 - «Οι ομάδες των άλλων»

Δραστηριότητα 3 – «Προβολή ταινίας μικρού μήκους»

Προκειμένου να εμπλουτιστούν οι απόψεις των μαθητών σχετικά με τα άτομα με αναπηρίες, παρακολούθησαν τη ταινία μικρού μήκους «Pet Shop – Κατάστημα Ζώων»

<https://www.youtube.com/watch?v=bEix-ioVN90>

2η Συνάντηση: Οι μαθητές ήρθαν σε επαφή με τον Πρόεδρο του Σωματείου Ατόμων με Αναπηρία ΑμεΑ Νομού Ρεθύμνης.

3η και 4η Συνάντηση: Οι μαθητές επισκέφτηκαν σχολεία της πόλης του Ρεθύμνου, με στόχο να καταγράψουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρίες. Οι μαθητές που συμμετείχαν μπήκαν κυριολεκτικά στη θέση ενός ατόμου με αναπηρία, καθώς ένας μαθητής ακολούθησε την ομάδα φορώντας ωτοασπίδες (κωφός), ένας άλλος έχοντας τα μάτια του δεμένα (τυφλός) και ένας τρίτος σε αναπηρικό αμαξίδιο (κινητικά προβλήματα). Η όλη δράση κινηματογραφήθηκε.

5η – 6η - 7η και 8η Συνάντηση: Οι μαθητές σε ομάδες μόνταραν τα πλάνα των κινηματογραφικών λήψεων. Κάθε μία από τις ομάδες παρέδωσε ένα ολιγόλεπτο βίντεο 1,5-2,5 λεπτών. Τα βίντεο αυτά έδωσαν το τελικό οπτικοακουστικό προϊόν της δράσης ([Ανεμπόδιση Πρόσβαση](#)).

Παράλληλα, μία ομάδα ασχολήθηκε με τη συγγραφή του κειμένου της αφήγησης που επένδυσε ηχητικά το βίντεο, αλλά και την επιλογή της μουσικής.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

- Φύλλα Χαρτί – Φωτοτυπίες για τα Φύλλα Εργασίας Α και Β, καθώς και φύλλα αξιολόγησης τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για τον αναστοχασμό και την αξιολόγηση.
- Μαντήλια - Ωτοασπίδες – Μπαστούνι - Αναπηρικό Αμαξίδιο, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια των βιωματικών δράσεων.
- Βιντεοκάμερα για την κινηματογράφιση της βιωματικής δράσης.
- Εργαστήριο Υπολογιστών – Κινητά τηλέφωνα για την ηχογράφιση της αφήγησης.
- Εργαστήριο Υπολογιστών – Πρόγραμμα Μοντάζ για την παραγωγή του οπτικοακουστικού προϊόντος.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Στο τέλος κάθε δράσης υπήρξε αναστοχασμός. Οι μαθητές συμπλήρωναν τα Φύλλα Εργασίας και στη συνέχεια, σε κύκλο, μιλούσαν για την εμπειρία τους και τα συναισθήματα που βίωσαν. Ο εκπαιδευτικός συντόνιζε τη συζήτηση και ενθάρρυνε τους μαθητές να εκφραστούν.

Δημιουργία βίντεο animation με την τεχνική του stop motion με παιδιά νηπιαγωγείου και τίτλο «Η αρπαγή της Περσεφόνης»

Χρυσουγή Κέκελη

Νηπιαγωγός, ΠΕ60

chrysk14@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Βίντεο – stop motion – animation

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Πρωτοβάθμια

Τάξη/εις: Νηπιαγωγείο

Χρονολογία εφαρμογής: 2014

Διάρκεια εφαρμογής: 10 μέρες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

- Να έρθουν τα παιδιά σε επαφή με τα μέσα και τις διαδικασίες δημιουργίας ενός animation.
- Να αντιληφθούν και να αναπαράγουν την χρονική διαδοχή των γεγονότων στον σχετικό μύθο (της αρπαγής της Περσεφόνης).
- Να κατασκευάσουν τα σκηνικά και μέρος των αξεσουάρ των ηρώων.
- Να εκφραστούν δημιουργικά.
- Να συνεργάζονται αρμονικά σε μικρές ομάδες.
- Να συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων.
- Να συνθέσουν και να αναπαράγουν προφορικά μικρές προτάσεις.
- Να εξοικειωθούν με τη λειτουργία του windows movie maker.
- Να καλλιεργηθεί η ενεργός συμμετοχή και η αυτοπεποίθησή τους.
- Να διασκεδάσουν.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

- Εργασία σε μικρές ομάδες (ομαδοσυνεργατική).
- Σχέδιο εργασίας – project.
- Διεπιστημονική προσέγγιση του θέματος.
- Βιωματική μάθηση.
- Χρήση νέων τεχνολογιών.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ- ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Οι δραστηριότητες που αφορούν τη δημιουργία του βίντεο έγιναν στο πλαίσιο ενός προγράμματος που εφαρμόζαμε την περίοδο εκείνη στην τάξη, με τίτλο «Το σιτάρι για τον άνθρωπο».

Διαβάσαμε τον μύθο της αρπαγής της Περσεφόνης από τον Πλούτωνα και παρακολουθήσαμε στο youtube ανάλογο βιντεάκι.

Αποφασίσαμε να φτιάξουμε κι εμείς το δικό μας βίντεο.

Τα παιδιά αφηγήθηκαν την ιστορία με μικρές προτάσεις, τις οποίες κατέγραψε η νηπιαγωγός.

Αφού μελετήσαμε την ιστορία πιο διεξοδικά, αποφασίσαμε για τα σκηνικά στην κάθε σκηνή.

Τα παιδιά χωρίστηκαν σε μικρές ομάδες και κατασκεύασαν τα σκηνικά ζωγραφίζοντας σε χαρτί και με τη χρήση πλαστελίνης (για τον Όλυμπο).

Έφεραν playmobil. Κάποιοι απ' αυτούς ντύθηκαν και με λίγη πλαστελίνη.

Προχωρήσαμε στη λήψη φωτογραφιών που έγινε κυρίως από τα παιδιά με τη βοήθεια της νηπιαγωγού, για την μετακίνηση των ηρώων.

Χρησιμοποιώντας ένα ψηφιακό μαγνητόφωνο έγινε η ηχογράφηση των παιδιών τα οποία έλεγαν τα λόγια που είχαμε προαποφασίσει ότι θα ακουστούν.

Οι φωτογραφίες περάστηκαν σε φάκελο στον υπολογιστή, επιλέξαμε αυτές που θα κρατούσαμε και τις βάλαμε στο windows movie maker.

Φτιάξαμε την πρώτη και την τελευταία καρτέλα των τίτλων. Τα παιδιά έγραψαν τον τίτλο, τα ονόματά τους και επέλεξαν το εφέ παρουσίασης.

Το βιντεάκι επενδύθηκε μουσικά.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Το βίντεο που δημιουργήθηκε είναι ανεβασμένο στο youtube στον ακόλουθό σύνδεσμο

<https://youtu.be/zyJSQkUXpzE>

Ως υλικό ουσιαστικά χρησιμοποιήθηκε ο μύθος.

Playmobil.

Πλαστελίνη.

Χαρτί.

Μαρκαδόροι.

Φωτογραφική μηχανή.

Ψηφιακό μαγνητόφωνο.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Οι παιδαγωγικοί στόχοι επιτεύχθηκαν.

Τα παιδιά το διασκέδασαν πολύ και ένιωσαν περήφανα για το αποτέλεσμα.

Η διαδικασία τους συνεπήρε και το ενδιαφέρον τους κρατήθηκε αμείωτο σε όλες τις φάσεις.

Στα αρνητικά θα ανέφερα τον αριθμό των λήψεων που θα άπρεπε να είναι περισσότερες, λόγω της αργής σχετικά ομιλίας των παιδιών ή εναλλακτικά οι φωτογραφίες έπρεπε να τραβηχτούν μετά την ηχογράφηση της ιστορίας.

Οπτικοακουστικός γραμματισμός – Κινηματογραφική αφήγηση – Ιστορία: Βασικές έννοιες και δεξιότητες της κινηματογραφικής αφήγησης.

Κελεσίδης Ευάγγελος

Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε.

ekelesidis@gmail.com

Μπότσας Γεώργιος

Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε.

gbotsas@sch.gr

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός – οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ :

Η επιμορφωτική δράση πραγματοποιήθηκε σε 5 απογευματινά εργαστηριακά μαθήματα πάνω στην κινηματογραφική αφηγηματική γλώσσα και στη χρήση της στην εκπαίδευση.

Η επιμόρφωση εφαρμόστηκε σε ομάδα εκπαιδευτικών πολλών ειδικοτήτων.

Χρονολογία εφαρμογής: Φεβρουάριος-Μάρτιος 2016

Διάρκεια εφαρμογής: 14 ώρες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Να γνωρίσουν τη γλώσσα και το συντακτικό της κινηματογραφικής αφήγησης
Να μάθουν για τις δυνατότητες της προφορικής αφήγησης στην εποχή των εικόνων
Να γνωρίσουν τις τεχνικές μιας βιντεοσκόπησης
Να μπορούν να διαχειρίζονται το καταγεγραμμένο υλικό με λογισμικό επεξεργασίας βίντεο

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Βασική μορφή υλοποίησης του σεμιναρίου ήταν η βιωματική άσκηση και η προσομοίωση.
Πραγματοποιήθηκαν προβολές αφηγηματικών τεχνικών.
Χρησιμοποιήθηκε επίσης σε μικρότερο βαθμό η εισήγηση.
Τέλος, έγιναν εργαστηριακές ασκήσεις με τη χρήση λογισμικού ψηφιακού μοντάζ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ- ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Πραγματοποιήθηκαν 5 δίωρα βιωματικά εργαστήρια με το παρακάτω περιεχόμενο:
Από την αφήγηση στην κινηματογραφική αφήγηση
Οι τεχνικές της συνέντευξης
Η γλώσσα και οι τεχνικές της βιντεοσκόπησης
Ανάπτυξη της ιδέας ενός ιστορικού ντοκιμαντέρ
Επίδειξη του λογισμικού ψηφιακού μοντάζ
Πραγματοποιήθηκαν 2 εργαστηριακά μαθήματα εκμάθησης του λογισμικού ψηφιακού μοντάζ
Τέλος έγινε παρουσίαση των βίντεο που παρήγαγαν οι επιμορφούμενοι.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ (μορφή, περιεχόμενο, διδακτική χρήση):

Χρησιμοποιήθηκαν έντυπα για το συντακτικό, την ορολογία και τις τεχνικές της κινηματογραφικής αφήγησης.
Επίσης χρησιμοποιήθηκαν βίντεο επίδειξης του λογισμικού για το ψηφιακό μοντάζ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Η αξιολόγηση του βιωματικού σεμιναρίου έγινε από την παραγωγή τρίλεπτων βίντεο πάνω σε ένα συγκεκριμένο θέμα.

Η Σχέση των Εφήβων & Νέων Ενηλίκων Μαθητών με τα Οπτικοακουστικά Μέσα: Παραγωγές των Εσπερινών Σχολείων της Εύβοιας

Ζαχαρούλα Κεχρή
Σχολική Σύμβουλος Αγγλικής Ν. Ευβοίας
zkechri@gmail.com

Βασιλική Κωνσταντινάκη
Διευθύντρια Εσπερινού Γυμνασίου Χαλκίδας
vaconsta@gmail.com

Γεωργία Μοσχολιού

Εκπαιδευτικός Αγγλικής στα Εσπερινά ΓΕ.Λ. & ΕΠΑ.Λ. Χαλκίδας

georgiamoscholiou@yahoo.com

Πρόταση εισήγησης ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός – οπτικοακουστική εκπαίδευση

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Αρχικά έγινε καθορισμός του προβλήματος που ορίστηκε ως «*εκπαιδευτικοί και μαθητές δεν έχουν τις γνώσεις και την αυτοπεποίθηση ώστε να χρησιμοποιήσουν τα οπτικοακουστικά μέσα αποτελεσματικά για την εκπαιδευτική κοινότητα και δη σε αυτή των εσπερινών σχολείων*».

Στη συνέχεια υπήρξε επισκόπηση στις ελληνικής και ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας (βιβλία, άρθρα κλπ) όπου διαπιστώθηκε διεθνής κινητικότητα για προώθηση του οπτικοακουστικού γραμματισμού ως ισχυρό εργαλείο στο χώρο της εκπαίδευσης π.χ. πρόγραμμα “*Film Nation UK's Filmclub*”.

Ακολούθως, διατυπώθηκαν οι υποθέσεις όπως παρουσιάζονται παρακάτω οι οποίες διερευνήθηκαν μέσω των κάτωθι ερευνητικών ερωτημάτων.

Αναφορικά με την επιλογή ερευνητικής μεθόδου, καταλήξαμε στη *βιβλιογραφική ανασκόπηση* σε συνδυασμό με *ερωτηματολόγια* που διανεμήθηκαν σε μαθητές και εκπαιδευτικούς των τριών εσπερινών σχολείων και με *δομημένες συνεντεύξεις* με συμμετέχοντες στις παραγωγές (ποσοτική & ποιοτική έρευνα).

Η ερμηνεία των αποτελεσμάτων έγινε συνδυαστικά και στην κατεύθυνση εξυπηρέτησης των ερευνητικών ερωτημάτων, των στοιχείων της βιβλιογραφίας και των απόψεων που διατυπώθηκαν στις συνεντεύξεις.

Τέλος, η συγγραφή της τελικής εισήγησης πραγματοποιήθηκε έτσι ώστε να τονιστούν τα οφέλη του Οπτικοακουστικού γραμματισμού – όπως αναδείχθηκαν μέσα από την παρούσα έρευνα - για το σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας στα εσπερινά σχολεία και με τις ιδιαιτερότητες που τα διακρίνουν.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ:

Μεθοδολογία: Δομημένες Συνεντεύξεις, Ερωτηματολόγια, Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας

Το Δείγμα: Εκπαιδευτικοί & Μαθητές του Εσπερινού Γυμνασίου, του Εσπερινού ΓΕΛ & του Εσπερινού ΕΠΑΛ Χαλκίδας

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ – ΣΚΟΠΟΣ, ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ:

Σκοπός: Να διαπιστωθεί ποια είναι η σχέση των εφήβων/νέων ενηλίκων μαθητών με τα οπτικοακουστικά προϊόντα & ποια η εκπαιδευτική χρησιμότητά τους.

Υποθέσεις: 1^η - Βάσει της βιβλιογραφίας και της εμπειρίας των εισηγητριών, η δημιουργία οπτικοακουστικών προϊόντων από μαθητές, με την υποστήριξη των εκπαιδευτικών, συμβάλλει στη θετική αλλαγή στάσης και συμπεριφοράς των συμμετεχόντων στην ομαδική εργασία και παράλληλα συνεισφέρει στον επαγγελματικό προσανατολισμό τους.

2^η - Οι εκπαιδευτικοί διαφαίνεται ότι έχουν ανάγκη περαιτέρω επιμόρφωσης στην κατεύθυνση του οπτικοακουστικού γραμματισμού ώστε να δύνανται να υποστηρίξουν αποτελεσματικότερα τις σχετικές πρωτοβουλίες.

Ερευνητικά Ερωτήματα: (α) Ποιες είναι οι απόψεις των εκπαιδευτικών για την οπτικοακουστική εκπαίδευση; (β) Ποιες είναι οι ανάγκες των εκπαιδευτικών για την ανάπτυξη σχετικών επιμορφωτικών

δράσεων; (γ) Ποια επίδραση ασκεί η παραγωγή οπτικοακουστικών προϊόντων στους μαθητές; (δ) Ποια είναι η συμβολή των οπτικοακουστικών τεχνών στην παροχή ολοκληρωμένης εκπαίδευσης;

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ:

Όσον αφορά τις τεχνικές ανάλυσης, τα στατιστικά στοιχεία που προέκυψαν από τα ερωτηματολόγια εξετάζονται συνδυαστικά και με εναλλακτικούς τρόπους, απεικονίζονται σε γραφήματα και ερμηνεύονται στη βάση εξυπηρέτησης των ερευνητικών ερωτημάτων αλλά και στην κατεύθυνση επαλήθευσης/διάψευσης στοιχείων της βιβλιογραφικής ανασκόπησης ή των απόψεων που διατυπώθηκαν στις συνεντεύξεις.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ:

Τα οπτικοακουστικά προϊόντα απαλύνουν τις ανισότητες στο σχολείο καθώς οι μαθητές μπορούν να συμμετέχουν ενεργά και ισότιμα ανεξάρτητα από τις επιδόσεις τους στα μαθήματα του ωρολογίου προγράμματος.

Οι μαθητές κατανοούν τα σύνθετα ζητήματα καλύτερα μέσα από ταινίες παρά από γραπτά κείμενα.

Μαθητές και εκπαιδευτικοί δηλώνουν ότι εκφράζονται ευκολότερα μέσω μιας ταινίας για θέματα που τους προκαλούν αμηχανία όπως ο ρατσισμός, η ομοφοβία κ.λπ.

Οι μαθητές ανακαλύπτουν ταλέντα τους (*πολλαπλή νοημοσύνη*) και νέες επαγγελματικές διεξόδους με τη συμμετοχή τους στην παραγωγή οπτικοακουστικών προϊόντων.

Οι εκπαιδευτικοί διαπιστώνουν βελτίωση στη συμπεριφορά μαθητών που συμμετέχουν σε ενδοσχολικές οπτικοακουστικές παραγωγές.

Οι εκπαιδευτικοί επιθυμούν επιμόρφωση στο πεδίο του οπτικοακουστικού γραμματισμού, οι ανάγκες τους είναι αχαρτογράφητες και στη συντριπτική πλειοψηφία τους πιστεύουν ότι θα πρέπει να διδάσκεται ως μάθημα επιλογής, άποψη που συμμερίζονται και οι μαθητές τους.

Η Διερεύνηση των Αντιλήψεων των Μαθητών για τη Χρήση του Μουσικού Βίντεο στο Μάθημα της Μουσικής: Μία Έρευνα Δράσης

Μαίη Κοκκίδου

Εντεταλμένη Λέκτορας, ΠΜΣ, Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

ugenius@otenet.gr

Μαρία Τσαλίκη

Εκπαιδευτικός Μουσικής, 18ο Δ.Σ. Καλαμαριάς, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

maria_rassia@hotmail.com

Αναστασιάδου Ξανθίππη

Εκπαιδευτικός Μουσικής, 3ο Δ.Σ. Ξάνθης, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

xanastasiadou2004@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση, βίντεο

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ: Στη σύγχρονη ψηφιακή εποχή, παρατηρούμε τις ανατροπές στην παραδοσιακή έννοια της μουσικής εμπειρίας και αντιλαμβανόμαστε την αναγκαιότητα του πολυτροπικού μουσικού γραμματισμού. Ωστόσο, δεν έχουν αναπτυχθεί ανάλογες μουσικοπαιδαγωγικές προσεγγίσεις και, ειδικότερα, μεθοδολογικά εργαλεία για την ένταξη και αξιοποίηση των μουσικών βίντεο στο μάθημα της μουσικής. Σε αυτό το πλαίσιο προβληματισμού, σχεδιάστηκε και εκπονήθηκε μία έρευνα δράσης που βασίστηκε στο πρωτότυπο project «Φίλοι: εγώ κι εσύ μαζί». Μέσα από το project, οι μαθήτριες/ μαθητές είχαν τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με το μουσικό βίντεο, να προβληματιστούν γύρω από τη χρήση του, να το συνδέσουν με την καθημερινή ζωή και να αναπτύξουν δεξιότητες δημιουργίας και πολυτροπικού μουσικού γραμματισμού. Η κοινωνική και συναισθηματική μάθηση αποτέλεσαν ένα βασικό στόχο παράλληλα με την καλλιέργεια των μουσικών δεξιοτήτων. Η έρευνα και η διδακτική παρέμβαση ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 2015 και ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2016.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ:

Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 60 μαθητές (30 κορίτσια) της ΣΤ' τάξης δημόσιου δημοτικού σχολείου σε προάστιο της Θεσσαλονίκης. Από αυτούς οι 17 λαμβάνουν μουσική εκπαίδευση εκτός σχολικού προγράμματος.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ – ΣΚΟΠΟΣ, ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ:

Σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση των στάσεων και των αντιλήψεων των μαθητών αναφορικά με τη χρήση οπτικοακουστικού υλικού, και συγκεκριμένα του μουσικού βίντεο, στο μάθημα της μουσικής. Τα ερευνητικά ερωτήματα έχουν ως ακολούθως: Το μουσικό βίντεο είναι ελκυστικό και ευχάριστο για τις μαθήτριες / τους μαθητές και λειτουργεί ως κίνητρο για τη μάθηση; Ποιος είναι ο ρόλος του μουσικού βίντεο στις καθημερινές μουσικές εμπειρίες των μαθητών εντός και εκτός σχολείου; Οι μαθήτριες/ μαθητές αντιλαμβάνονται το μουσικό βίντεο ως μέσω διδασκαλίας – μάθησης;

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ:

Οι μαθητές και οι μαθήτριες κλήθηκαν να αξιολογήσουν το project «Φίλοι: εγώ κι εσύ μαζί» ένα μήνα μετά την ολοκλήρωσή του, μέσα από ερωτηματολόγια ανοικτού τύπου. Δεδομένα αντλήθηκαν επίσης από τους φακέλους εργασιών των μαθητών (portfolios) και τις σημειώσεις/παρατηρήσεις της εκπαιδευτικού (ημερολόγιο). Το εργαλείο για την επεξεργασία των δεδομένων από τα ερωτηματολόγια ήταν η μέθοδος της θεματικής ανάλυσης. Επισημάνθηκαν μοτίβα στις απαντήσεις των μαθητών και προσδιορίστηκε η συχνότητα αυτών. Επίσης εντοπίστηκαν διακριτά ποιοτικά χαρακτηριστικά στο σύνολο των απαντήσεων. Η ερμηνεία των αποτελεσμάτων περιλαμβάνει τις μεταβλητές του φύλου και της μουσικής εκπαίδευσης πέραν των σχολικών μαθημάτων. Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν αφορούν πολλές πτυχές της υλοποίησης της διδακτικής παρέμβασης όμως η παρούσα έρευνα επικεντρώνεται στη χρήση του μουσικού βίντεο ως μέσω οπτικοακουστικού γραμματισμού στην τάξη της μουσικής.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ:

Σύμφωνα με τα πρώτα αποτελέσματα της έρευνας φαίνεται ότι οι μαθητές βρίσκουν ενδιαφέρουσα, ευχάριστη και πρωτότυπη τη χρήση οπτικοακουστικού υλικού στο μάθημα της μουσικής, ωστόσο δεν

αντιλαμβάνονται το μουσικό βίντεο ως μέσο καλλιέργειας του μουσικού γραμματισμού. Αναδύθηκε ξεκάθαρα η τάση των μαθητών της ΣΤ' Δημοτικού να αναζητούν την οπτικο-ακουστική εμπειρία της μουσικής και να επιλέγουν το μουσικό βίντεο ως μέσο για μουσική ακρόαση στην καθημερινότητά τους. Το μουσικό βίντεο φαίνεται να αυξάνει το ενδιαφέρον των μαθητών για το μάθημα της μουσικής.

CIN-ειδητά Γλώσσα: Διδάσκοντας την ελληνική γλώσσα μέσα από σκηνές ελληνικού κινηματογράφου

Αλέξανδρος Μιχαήλ

Εκπαιδευτικός, 3ο Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Ευόσμου

alexandrosfm@gmail.com

Μαρία Κουκλατζίδου

Δρ., Εκπαιδευτικός, 3ο Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Ευόσμου

mkouklatzidou@yahoo.gr

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός, κινηματογράφος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Βαθμίδα Εκπαίδευσης:	Α/θμια
Τάξη/εις:	Γ
Χρονολογία εφαρμογής:	2014
Διάρκεια εφαρμογής:	13 διδακτικές ώρες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Ο σχεδιασμός, η εφαρμογή και η αξιολόγηση διδακτικών σεναρίων προσφέρουν τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να αντιληφθεί εις βάθος τα ζητήματα που προκύπτουν όσον αφορά τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, αλλά και κάθε άλλου γνωστικού αντικειμένου. Μέσα από την υλοποίηση σεναρίων μάθησης είναι εφικτό να ενεργοποιηθεί ένα ευρύ πεδίο γνώσεων, στάσεων και δεξιοτήτων όλων των εμπλεκόμενων στη μαθησιακή πορεία, καθώς παρατηρείται μια περισσότερο μαθητοκεντρική/δραστηριοκεντρική προσέγγιση των επιθυμητών διδακτικών στόχων. Ο εκπαιδευτικός, αποδεχόμενος τη βασική φιλοσοφία/ιδεολογία που διέπει τη μάθηση (και κατ' επέκταση τις μαθησιακές στρατηγικές που υιοθετεί), έχει τη δυνατότητα να λειτουργήσει μέσα σε ένα διαφορετικό εκπαιδευτικό περιβάλλον, στο οποίο οι γνώσεις, οι γραμματισμοί και οι σχέσεις των εμπλεκόμενων βρίσκονται σε συνεχή επαναπροσδιορισμό. Βασικός στόχος του σεναρίου είναι η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας (και ιδιαίτερα των συγκεκριμένων στόχων του τίθενται στο σενάριο (βλ. παρακάτω ενότητα) μέσα από ένα επικοινωνιακό μέσο, όπως είναι ο κινηματογράφος. Μέσα από βιωματικές και ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες, επιχειρείται η καλλιέργεια ποικίλων γραμματισμών, οι οποίοι αποτελούν καίριο σημείο

αναφοράς των προτεινόμενων σεναρίων μάθησης. Ακόμη, υιοθετείται η ενσωμάτωση τεχνολογικών εργαλείων σε διδακτικές φάσεις του σεναρίου, καθώς η αξιοποίησή τους προσφέρει πολλά τόσο στην κατάκτηση των επιμέρους στόχων όσο και στον τεχνολογικό, λειτουργικό και κριτικό γραμματισμό μαθητών και εκπαιδευτικών.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Στο προτεινόμενο σενάριο μάθησης χρησιμοποιούνται διαφορετικές διδακτικές πρακτικές, μέθοδοι και στρατηγικές, ώστε να βοηθηθεί η κατάκτηση των διδακτικών στόχων, στην εκάστοτε μαθησιακή περίπτωση. Η εργασία σε ομάδες αποτελεί μια μέθοδο η οποία χαρακτηρίζει πολλές από τις προτεινόμενες δραστηριότητες. Επιπλέον, μέσα από βιωματικές πρακτικές, οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να εμπλακούν ενεργά σε διάφορες φάσεις εξέλιξης της μαθησιακής πορείας, ενώ η λειτουργία στην ολομέλεια της τάξης προσφέρει την ευκαιρία στους μαθητές να επιχειρηματολογήσουν για την άποψη που εκφέρουν καθώς και να καλλιεργήσουν την αυτοπεποίθησή τους. Με τον τρόπο αυτό, ο εκπαιδευτικός έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει διαφορετικές διδακτικές προσεγγίσεις, οι οποίες έχουν ως απώτερο στόχο τη δημιουργία ενός ευχάριστου μαθησιακού περιβάλλοντος.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ- ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Η αφόρμηση για το παρόν σενάριο μάθησης δόθηκε μέσα από την προβολή του αποσπάσματος από την ταινία «Μοντέρνα Σταχτοπούτα». Η εκπαιδευτικός πρόβαλε στον πίνακα της τάξης την πρώτη διαφάνεια από το αρχείο «Παρουσίαση εκπαιδευτικού_1». Στη συνέχεια πρόβαλε το σχετικό απόσπασμα στον πίνακα της τάξης με τη βοήθεια του βιντεοπροβολέα. Μόλις ολοκληρώθηκε η προβολή του αποσπάσματος, η εκπαιδευτικός μοίρασε στους μαθητές το πρώτο φύλλο εργασίας, το οποίο ήταν κοινό για όλες τις ομάδες μαθητών, ενώ παράλληλα πρόβαλε στον πίνακα της τάξης το φύλλο εργασίας, στο οποίο μία ομάδα μαθητών υλοποίησε την προβλεπόμενη δραστηριότητα. Μόλις ολοκληρώθηκε η πρώτη δραστηριότητα, η εκπαιδευτικός πρόβαλε τη δεύτερη παρουσίαση «Παρουσίαση εκπαιδευτικού_2». Μόλις εμφανίστηκε η πρώτη διαφάνεια, η εκπαιδευτικός κάλεσε τους μαθητές να εντοπίσουν τα σημεία στίξης που υπάρχουν στο κείμενο που υπάρχει μπροστά τους. Μέσα από συζήτηση οι μαθητές εστίασαν στα αποσιωπητικά και στη χρήση που έχουν. Μόλις προβλήθηκε η έκτη κατά σειρά διαφάνεια, η εκπαιδευτικός μοίρασε στις ομάδες των μαθητών το φύλλο εργασίας «Τα αποσιωπητικά», το οποίο ήταν διαφορετικό από ομάδα σε ομάδα. Μία ομάδα μαθητών ανέλαβε να υλοποιήσει τις εργασίες του φύλλου στον πίνακα της τάξης. Αξιοποιώντας το εν λόγω φύλλο εργασίας, οι μαθητές επιχειρήσαν να καταγράψουν τις ιδέες τους σχετικά με την εικόνα που έβλεπαν, χρησιμοποιώντας τα σημεία στίξης (και φυσικά τα αποσιωπητικά). Στο τέλος, η εκπαιδευτικός πρόβαλε την τελευταία διαφάνεια της παρουσίασης, στην οποία υπήρχε μία άσκηση συμπλήρωσης κόμματος και αποσιωπητικών και η οποία επιλύθηκε από την ολομέλεια της τάξης. Στην επόμενη διδακτική ώρα οι μαθητές αποφάσισαν να δημιουργήσουν το δικό τους κινηματογραφικό σενάριο με αφορμή τα φύλλα εργασίας που αντιστοιχούσαν στην προηγούμενη δραστηριότητα. Οι μαθητές προσπάθησαν να δημιουργήσουν το δικό τους σενάριο σχετικά με τα πρόσωπα που παρουσιάζονται στο φύλλο εργασίας της κάθε ομάδας. Κατέγραψαν τις σκέψεις τους σε δικό τους φύλλο χαρτί και στη συνέχεια ανέλαβαν να δραματοποιήσουν στην ολομέλεια της τάξης την ιστορία που δημιούργησαν οι ίδιοι γύρω από την φωτογραφία που είχαν ως ερέθισμα. Μόλις ολοκλήρωσε η κάθε ομάδα τις εργασίες της ακολούθησε δραματοποίηση της ιστορίας στην ολομέλεια. Στη συνέχεια η εκπαιδευτικός πρόβαλε ένα άλλο απόσπασμα από την ταινία «Αγάπη μου παλιόγρηνα». Αφού μοίρασε στους μαθητές το αντίστοιχο φύλλο εργασίας «Θυμάσαι τι χαρά που κάναμε;», οι μαθητές κατέγραψαν τα λόγια των ηθοποιών, τα οποία εμπλούτισαν στη συνέχεια με τη χρήση των σημείων στίξης που έμαθαν. Έπειτα, οι μαθητές κλήθηκαν να αφηγηθούν την ιστορία που υπάρχει στην ταινία (ιστορία με εικόνες). Στη συνέχεια η εκπαιδευτικός κάλεσε τους μαθητές να σκεφτούν τους χρόνους που χρησιμοποιούνται στο απόσπασμα της ταινίας, όπως επίσης και τις λέξεις που φανερώνουν χρόνο και βοηθούν στην εναλλαγή από την μία βαθμίδα χρόνου σε μια άλλη. Στη

συνέχεια η εκπαιδευτικός πρόβαλε στην ολομέλεια της τάξης το απόσπασμα της ταινίας «Ραντεβού στον αέρα». Αμέσως μετά την προβολή του αποσπάσματος, η εκπαιδευτικός μοίρασε στους μαθητές το αντίστοιχο φύλλο εργασίας «Ραντεβού στον αέρα!». Οι μαθητές αξιοποίησαν το PowerPoint ως λογισμικό παρουσίασης με απώτερο σκοπό την προβολή των αποτελεσμάτων τους στην ολομέλεια της τάξης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Ιστοσελίδες

Απόσπασμα από την ταινία «Μοντέρνα Σταχτοπούτα», <http://www.youtube.com/watch?v=fkMZDjHvhGE>

Απόσπασμα από την ταινία «Αγάπη μου παλιόγρια», <http://www.youtube.com/watch?v=iKjaGxqqUFE>

Απόσπασμα από την ταινία «Ραντεβού στον αέρα», <http://www.youtube.com/watch?v=Pxy4DHoPNNk>

Ηλεκτρονική άσκηση για σχήματα λόγου (μεταφορά – κυριολεξία),

<http://users.sch.gr/salnk/online/glossa/glsxhmata.htm>

Στοιχεία ταινίας, <http://www.tainiothiki.gr/v2/filmography/view/1/1572/>

Στοιχεία ταινίας, <http://www.tainiothiki.gr/v2/filmography/view/1/82>

Στοιχεία ταινίας, <http://www.tainiothiki.gr/v2/filmography/view/1/1992>

Εικονικά περιβάλλοντα

Επεξεργαστής κειμένου

Λογισμικό δημιουργίας παρουσιάσεων, PowerPoint

Λογισμικό δημιουργίας ψηφιακών αφηγήσεων

Ηλεκτρονικό Λεξικό της Νέας Ελληνικής (http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Στο τελευταίο διδακτικό δίωρο η εκπαιδευτικός ζήτησε από τους μαθητές να αναστοχαστούν σχετικά με τις δραστηριότητες που υλοποίησαν. Στη συνέχεια πρόβαλε μια ηλεκτρονική άσκηση η οποία σχετίζεται με τα σχήματα λόγου (ως εμπέδωση σε αυτά που διδάχθηκαν). Έπειτα, κάλεσε τους μαθητές να παρουσιάσουν στην ολομέλεια της τάξης τις δικές τους παρουσιάσεις από την 4η και 5η δραστηριότητα. Με τον τρόπο αυτό ολοκληρώθηκε το σενάριο. Στον ατομικό ηλεκτρονικό φάκελο κάθε μαθητή συγκεντρώθηκαν όλες οι απαραίτητες πληροφορίες και περιγράφηκε ο ρόλος και ο βαθμός συμμετοχής των μαθητών σε όλες τις φάσεις ανάπτυξης του σεναρίου. Τα ψηφιακά προϊόντα των μαθητών αναρτήθηκαν στο ιστολόγιο της τάξης και εκτυπωμένα στον πίνακα ανακοινώσεων.

Το ιστορικό βίωμα μέσα στη μεταπολεμική λογοτεχνία: Αντίσταση γυναικών και νέων – Γερμανική Κατοχή

Καλλιόπη Κυριαζή

Φιλολόγος Λυκείου

kalliope1812@yahoo.gr

**Πρόταση εισήγησης
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ**

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός, κινηματογράφος, βίντεο

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Λύκειο

Τάξη/εις: Γ

Χρονολογία εφαρμογής: 2015

Διάρκεια εφαρμογής: 8 ώρες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Η σχολική εμπειρία μέχρι τώρα με έχει οδηγήσει στις ακόλουθες διαπιστώσεις:

-το μάθημα της μεταπολεμικής λογοτεχνίας στην τελευταία τάξη του λυκείου είναι απόλυτα απαξιωμένο πρώτα από τους ίδιους τους διδάσκοντες φιλόλογους και μετά από τους μαθητές με το κραταιό επιχείρημα των πανελλαδικών

-το κεφάλαιο της μεταπολεμικής Ελλάδας στο μάθημα της Ιστορίας ή δεν διδάσκεται ή αποσιωπάται μερικά και συνολικά από το φόβο της ιδεολογικής τοποθέτησης

Συνέπεια των δύο είναι, ενήλικοι και σχεδόν ενήλικοι πολίτες-μαθητές αγνοούν το πιο πρόσφατο και προβληματικό κομμάτι του παρελθόντος που δεν είναι παρελθόν γιατί όλες οι σύγχρονες αναφορές παραπέμπουν σ' αυτό: «ο ρόλος της Γερμανίας τότε και τώρα, το κατοχικό δάνειο, οι αποζημιώσεις του Διστόμου, ακραία κόμματα αμφισβητούν φανερά τις πρακτικές των Ναζί, την ύπαρξη πολιτικών διώξεων και στρατοπέδων κ.λ.π.». Αν λοιπόν, αποτελεί γενικό στόχο για τη διδασκαλία της λογοτεχνίας η δημιουργία κριτικής συνείδησης, η ευαισθησία σε καιρία θέματα και προβλήματα της κοινωνικής ζωής, η διαμόρφωση στάσεων και συστήματος αξιών μέσα από τον εμπλουτισμό της εμπειρίας των μαθητών μας, τότε θα πρέπει εμείς, οι διαμεσολαβητές, να νομιμοποιήσουμε την υποκειμενικότητα και της ιστορίας και της λογοτεχνίας. Δηλαδή, η ηθική εντιμότητα απέναντι στους πολίτες- μαθητές μας απαιτεί να αναγνωρίσουμε πως η λογοτεχνία εμπεριέχει αξίες- άρα υποκειμενικότητα- και η ιστορία εκτός από επιστήμη και σχολικό βιβλίο είναι ζωή των ανθρώπων, βίωμα-κι αυτό υποκειμενικό- και σ' αυτό το σημείο συναντιούνται. Η αλήθεια του βιώματος, της μαρτυρίας δίνει μάχη με τη λήθη των μαθητών μας και ακριβώς επειδή εμπεριέχει συναίσθημα διεγείρει και το ενδιαφέρον τους.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Η προσέγγιση του θέματος γίνεται μέσα από διαθεματική οπτική αφού εμπλέκονται τα μαθήματα της Νεότερης Ιστορίας και της ΝΕ Γλώσσας. Στη διδακτική πράξη συνεισφέρουν πολλές θεωρητικές προσεγγίσεις από διαφορετική οπτική κάθε φορά. Η άποψη πως ο δημιουργός εγγράφεται με την ιδεολογία του στο έργο, η άποψη πως το ίδιο το κείμενο μας παρέχει το υλικό για την ερμηνεία του, η άποψη πως ο αναγνώστης καθορίζει την ερμηνεία κάθε φορά. Αξιοποιούνται (;; νομίζω) στο σενάριο αυτό αντιλήψεις για τη λογοτεχνική ιστορικότητα με έμφαση στο κοινωνικό-ιδεολογικό πλαίσιο δημιουργίας του κειμένου όσο και νεότερες θεωρίες για τον ενεργό και δημιουργικό ρόλο του αναγνώστη στην παραγωγή νοήματος (παραγωγή προσωπικού λόγου, μονοτροπικού και πολυτροπικού). Το σενάριο υλοποιείται ομαδοσυνεργατικά.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

1η ΩΡΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ Σύντομη παρουσίαση των θεματικών ενοτήτων (αντίσταση – κατοχή), των στόχων και των κειμένων του βιβλίου τους. Χωρισμός ομάδων.

2Η ΩΡΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

Γίνεται προβολή της ταινίας «πουλιά στο βάλτο» με επιλογή σημείων από τη δασκάλα (20' περίπου). Συγχρόνως οι μαθητές κρατούν χειρόγραφες σημειώσεις. Συμπληρώνεται το 1ο φύλλο εργασίας με τις καθοδηγητικές ερωτήσεις και τη δική μου παρακολούθηση για διευκρινιστικές ερωτήσεις.

3Η /4η ΩΡΑ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ:

Υλοποιούνται οι δραστηριότητες των φύλλων εργασίας με παρεμβάσεις και διευκρινίσεις.

6Η ΩΡΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ Με αφετηρία την ανάγνωση και τον σχολιασμό του κειμένου «Πολιορκία» του Α. Κοτζιά, εστιάζουμε στην περιγραφή της κατοχικής Αθήνας και τουκαθολικού λιμού, με προέκταση τις προβολές του ντοκυμαντέρ «χρονικό της κατοχής» και σκηνών της ταινίας «το ξυπόλυτο τάγμα». Ακολουθεί η υλοποίηση των δραστηριοτήτων του φύλλου εργασίας.

Ακολουθεί απόσπασμα του ντοκυμαντέρ «ΤΟ ΚΑΤΟΧΙΚΟ Δ'ΑΝΕΙΟ» και ακολουθεί συζήτηση για το υλικό τμήμα της κατοχής ενώ στη συνέχεια γράφονται τα συμπεράσματα από τους μαθητές σύμφωνα με τα φύλλα εργασίας που πήραν φωτοτυπημένα.

7Η ΩΡΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ Γίνεται ανάγνωση και σχολιασμός του κειμένου «+13-12-1943» του Γ. Ιωάννου και ως προέκτασή του προβάλλονται επιλεγμένα αποσπάσματα από την διδάσκουσα των ντοκυμαντέρ - μαρτυριών: «αίμα και θρήνος στα Καλάβρυτα» και «το ολοκαύτωμα των Καλαβρύτων».

8Η -9Η ΩΡΑ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ Υλοποιούνται οι δραστηριότητες των φύλλων εργασίας κατά ομάδες με οπτικοακουστικό υλικό από ολοκαυτώματα στη Ελλάδα. Προτείνεται η ανάρτηση όλων στο ιστολόγιο της λογοτεχνίας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Σχολικό εγχειρίδιο Κειμένων νεοελληνικής λογοτεχνίας Γ'τεύχος · Σύνδεση στο διαδίκτυο · Επεξεργαστής κειμένου · Φυλλομετρητής · Λογισμικό παρουσίασης · βιντεοπροβολέας · Φωτοτυπίες των φύλλων εργασίας. Κείμενα σχολικού βιβλίου: · Τατιάνα Γκρίτση – Μιλλιές: Μια ιστορία της αντίστασης (περιοδικό Επιθεώρηση Τέχνης) · Τίτος Πατρίκιος: Οφειλή · Τάσος Λειβαδίτης: Καντάτα (απόσπασμα) · Κλείτος Κύρου: Κραυγή δέκατη Πέμπτη. Βίντεο από το αρχείο της ΕΡΤ και το youtube.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Η πραγματική ανάγκη των μαθητών μου ήταν να δουν οπτικοακουστικό υλικό και να το συζητήσουν συνδέοντάς το με σύγχρονες αναφορές. Η δυσκολία του γραπτού, η έλλειψη αναγκαίου χρόνου στο σχολικό πρόγραμμα, το φορτίο των εξετάσεων είναι ήδη αρκετά εμπόδια. Το άνοιγμα της σκέψης και της φαντασίας «χωρίς πρόγραμμα»: αυτό μου ζήτησαν και χωρίς καμία ενοχή τους το παρείχα. Δηλώνω ευθαρσώς ερασιτέχνης, με ό τι κι αν αυτό σημαίνει.

Το παιδί, το περιβάλλον του και η κάμερα-φωτογραφική μηχανή

Ανδρέας Λατίνος

Εκπαιδευτικός ΠΕ70

latinisandreas@yahoo.gr

Κυριάκος Ρόντσης

Πτυχιούχος Αρχιτεκτονικής ΑΠΘ

kos@c-lab.gr

Ιωάννης Μαυρίδης

Πληροφορικός ΠΕ 20

imavridis@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός, κινηματογράφος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Δημοτικό (13ο Δημ. Σχ. Σερρών)

Τάξη/εις: Ε΄ και ΣΤ΄

Χρονολογία εφαρμογής: 2012 έως και 2016

Διάρκεια εφαρμογής: 4 σχολικά έτη

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Να επισκεφθούν χώρους καλλιτεχνικής δημιουργίας και μουσεία με κινηματογραφικό ή φωτογραφικό ενδιαφέρον.

Να ανακαλύψουν τους βασικούς φωτογραφικούς κανόνες, τεχνικές κινηματογραφικής αφήγησης (ήχος, stop motion, φωτισμός κτλ) και την επεξεργασία τους μέσα από τον υπολογιστή.

Να μάθουν για τους ανθρώπους που βρίσκονται πίσω από την κάμερα.

Να αναλάβουν τα ίδια τα παιδιά ρόλους για την δημιουργία της ταινίας ανάλογα με τις κλίσεις τους.

Να επιλέξουν φυσικά ή τεχνητά σκηνικά για την υποστήριξη της ταινίας.

Να απολαύσουν το τελικό αποτέλεσμα σε μια εκδήλωση ανοιχτή στην τοπική κοινότητα.

Να συμμετέχουν σε μαθητικά φεστιβάλ. αλλά και σε διεθνή φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους.

Να ασκηθούν στη δημιουργική γραφή και τη γλώσσα του κινηματογράφου.

Να αποκτήσουν δεξιότητες χρήσης της σύγχρονης τεχνολογίας.

Συναισθηματικοί-ψυχοκινητικοί-συμμετοχής και δράσης.

Να έρθουν σε επαφή με ευρύτερες τοπικές κοινωνικές δυνάμεις.

Να συνεργαστούν με σχολεία του εξωτερικού μέσω του δικτύου σχολείων της ASP net της Unesco.

Να αναδειχθεί η δημιουργικότητα των μαθητών και της άλλης οπτικής με την οποία βλέπουν τον κόσμο γύρω τους.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Η μεθοδολογική προσέγγιση που προτείνεται περιλαμβάνει διδακτικές μεθόδους όπως: Η γνωστική - εποικοδομιστική, η διερευνητική η ομαδοσυνεργατική

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Μελετήσαμε φυσικά τις βασικές τεχνικές λεπτομέρειες του κινηματογράφου.

Γνωρίσαμε ότι τα βίντεο που βλέπουμε αποτελούνται από πολλές σταθερές ακίνητες εικόνες που εναλλάσσονται πολύ γρήγορα δίνοντας την ψευδαίσθηση στον ανθρώπινο εγκέφαλο ότι κινούνται

Δημιουργήσαμε το ζωτρόπιο

περάσαμε στη τεχνική stop motion Σχετικά με τον ήχο και την εικόνα

Μάθαμε πόσο σημαντικό είναι να ξέρεις να χειρίζεσαι 2 διαφορετικά συστήματα καταγραφής την εικόνα και τον ήχο

Μάθαμε τη χρήση συσκευής καταγραφής ήχου ώστε να καταγράψουμε καθαρό ήχο

Μάθαμε τις βασικές ρυθμίσεις μιας φωτογραφικής μηχανής ώστε να ελέγχουμε το φως που μπαίνει κάθε φορά στον αισθητήρα

Μάθαμε για τους φακούς σε μια μηχανή και για ποιο σκοπό χρησιμοποιούμε τον καθένα

Σχετικά με τις κινήσεις

Μάθαμε πως μπορούμε να προσθέσουμε κίνηση στην κάμερα μας

Πώς χρησιμοποιούμε τον τρίποδα

Πώς τοποθετούμε το slaidερ πάνω στον τρίποδα

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Δημιουργία 4 ταινιών μικρού μήκους με θέματα όπως το σεβασμό στη διαφορετικότητα την αιεφόρο ανάπτυξη, τη φαντασία των παιδιών και την οικονομική κρίση. Δημιουργία 2 blog για την προβολή και ενίσχυση του κινηματογραφικού εργαστηρίου

<http://st2igmes.blogspot.gr/> και <http://42pempta.blogspot.gr/>

Συμμετοχή σε διεθνή και πανελλήνια φεστιβάλ με πολλές και σημαντικές διακρίσεις συνεργασία με σχολεία του εξωτερικού.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Η εκπαιδευτική δραστηριότητα προώθησε νέες εναλλακτικές μαθητοκεντρικές διδακτικές μεθόδους κατά την εφαρμογή της.

Προώθησε σε μεγάλο βαθμό τη βιωματική- εμπειρική μάθηση (learning by doing) με προσομοιώσεις, παιχνίδια ρόλων, αφηγηματικές ανασυνθέσεις, χρήση εποπτικών μέσων, επισκέψεις, κατασκευές κ.ά. Η τάξη μετατράπηκε σε βιωματικό εργαστήριο Καλλιέργησε τη δημιουργικότητα και φαντασία των μαθητών.

Εξάλλου η φύση του προγράμματος του κινηματογραφικού εργαστηρίου αποτελεί ένα υπερθέαμα που επέτρεψε την υλοποίηση παρεμφερών υποθεμάτων (φωτοιστορίες –ταινία stop motion) τη δυνατότητα συνέχισης σε επόμενη χρονική στιγμή δηλαδή το επόμενο σχολικό έτος.

Δόθηκε η ευκαιρία να αρθούν ζητήματα αποκλεισμού μαθητών.

TALK SHOW με θέμα:

« Αλληλεγγύη στα προσφυγόπουλα: τι μπορούμε να κάνουμε; »

Αναστασία Λαφάρα

Δ/ντρια βου Δ.Σ. Νάουσας, Ms στις Επιστήμες της Αγωγής

analafara@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Εκπαιδευτικά προγράμματα, τηλεόραση

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Έχει εφαρμοστεί στο παρελθόν με θέμα τον σχολικό εκφοβισμό

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Πρωτοβάθμια Εκπ/ση

Τάξη: ΣΤ΄

Χρονολογία εφαρμογής: 2013-2014

Διάρκεια εφαρμογής: 12 ώρες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Σκοπός του προγράμματος είναι να προετοιμάσει όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας για θέματα αλληλεγγύης και αλληλοβοήθειας στους πρόσφυγες, καλλιεργώντας το σεβασμό στη διαφορετικότητα.

Επιμέρους στόχοι:

Τα παιδιά να:

- εργαστούν σε ομάδες
- μάθουν για τα φαινόμενα της προσφυγιάς και της μετανάστευσης
- αποκτήσουν ενσυναίσθηση
- διερευνήσουν τα προβλήματα διαβίωσης και επιβίωσης που αντιμετωπίζουν τα παιδιά των προσφύγων και οι οικογένειές τους και το συναισθηματικό τους φορτίο
- εντοπίσουν το ρόλο τους στην αναπαραγωγή και διαχείριση των προβλημάτων
- επισημάνουν συγκρουόμενους κώδικες συμπεριφοράς και στάσεις ζωής απέναντι σε αυτά
- διατυπώσουν προτάσεις και πιθανές λύσεις στα προβλήματα και το ρόλο που μπορούν να τα ίδια να διαδραματίσουν
- κατανοήσουν τη δύναμη της εικόνας και του βίντεο στην επικοινωνία του θέματος
- μάθουν για τη χρήση της κάμερας

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Η μέθοδος πρότζεκτ, με χρήση οπτικοακουστικού υλικού και κάμερας.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Αρχικά προσεγγίζεται με συζήτηση, brain-storming, παραμύθια, εικαστική έκφραση, κ.ά. το θεωρητικό πλαίσιο, αποσαφηνίζονται έννοιες και φαινόμενα (4 ώρες).

Στη συνέχεια χωρίζονται τα παιδιά σε 4 ομάδες και ανατίθενται όλοι οι ρόλοι για 4 τηλεοπτικές συζητήσεις:

Α) των μαθητών, με κοινό από εκπ/κούς και γονείς

Β) των εκπ/κών, με κοινό από μαθητές/ριες και γονείς

Γ) των γονέων (Σύλλογος Γονέων), με κοινό από μαθητές και εκπ/κούς

Δ) των δημοσιογράφων- αρχισυντακτών - παρουσιαστών, με κοινό από μαθητές, εκπ/κούς και γονείς της παραπάνω τάξης.

Επεξεργασία θέματος και προετοιμασία απαντήσεων/ομάδα (15-20'), διάρκεια εκπομπής 20'.

Η ομάδα δημοσιογράφων, προσκαλεί και αποδέχονται την πρόσκληση μαθητές, εκπ/κοί και γονείς (σε ρόλους) και συζητά τις συνθήκες διαβίωσης των προσφυγόπουλων, αναζητώντας τρόπους έκφρασης αλληλεγγύης και αλληλοβοήθειας.

Τους συντονίζουν και τους βοηθούν να εκθέσουν τις απόψεις τους και αναζητούν προτάσεις και τρόπους υλοποίησης συγκεκριμένων ενεργειών και δράσεων.

Γίνεται προβολή των βιντεοσκοπημένων συζητήσεων σε όλο το σχολείο και σε ειδική εκδήλωση στους γονείς.

Κάλεσμα για υλοποίηση των συμπερασμάτων σε πραγματικές συνθήκες.

(Διάρκεια 8 ώρες)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Το διδακτικό σενάριο περιλαμβάνει φύλλα εργασίας σχετικά με την κατανόηση εννοιών και παραμέτρων του θέματος, επεξεργασία παραμυθιών και τραγουδιών.

Η διάρκεια υπολογίζεται στις 12 διδακτικές ώρες περίπου, είτε ως πρόγραμμα Αγωγής Υγείας, είτε θέμα ευέλικτης ζώνης είτε εντάσσεται διαθεματικά στα πλαίσια Γλώσσας, Γεωγραφίας, Θρησκευτικών και Εικαστικών.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Η αξιολόγηση του προγράμματος είναι διαμορφωτική, γίνεται καθημερινά από τον εκπ/κό και στο τέλος κάθε δράσης. Δυσκολίες εμφανίζονται συνήθως στις βιντεοσκοπήσεις και στα πλάνα.

Η επιτυχία του προγράμματος θα αποτυπωθεί στην ανταπόκριση όλων στο κάλεσμα για αλληλεγγύη στις πραγματικές συνθήκες εφαρμογής των αποτελεσμάτων του σεναρίου, από τα παιδιά, τους εκπ/κούς και τους γονείς.

Δική μας Γνώμη: από την ταινία στην οπτική γωνία

Μαρία Λεωνίδα

Σκηνοθέτης, Υπεύθυνη του Κέντρου Εκπαιδευτικών Δράσεων Καρπός

maria@karposontheweb.org

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος, προγράμματα-φεστιβάλ-διαγωνισμοί μαθητικών οπτικοακουστικών προϊόντων

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Α' και Β' άθμια

Τάξη/εις: Ε –Στ Δημοτικού, Α,Β, Γ

Χρονολογία εφαρμογής: 2015

Διάρκεια εφαρμογής: 10/2015-12/2015

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Σκοπός της δράσης είναι οι μαθητές να πάρουν μέρος σε μια δημιουργική συζήτηση για θέματα που τους αφορούν αναπτύσσοντας επιχειρήματα και απόψεις. Επίσης να αναπτύξουν δεξιότητες ανάγνωσης της εικόνας. Ακόμη, η δράση "η Δική μας Γνώμη" καλλιεργεί την ψηφιακή κουλτούρα μαθητών και εκπαιδευτικών καθώς και μια σειρά από εμπειρίες που αφορούν την κουλτούρα ενός θεατή κινηματογραφικών ταινιών:

☒ ομαδική παρακολούθηση ταινιών

☒ προβολή των ίδιων ακριβώς ταινιών σε διαφορετικούς τόπους και σε κοινό θεατών με διαφορετικά τοπικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά

☒ κριτική στάση του κάθε θεατή, που εκφράζεται μέσα από την απονομή συμβολικών διακρίσεων κοινού.

☒ ανάπτυξη κριτικού λόγου και διατύπωση επιχειρημάτων που προκύπτουν από την προσπάθεια αιτιολόγησης των επιλογών κάθε ομάδας θεατών

Σκοπός επιπλέον της δράσης ήταν να διερευνηθούν κάποιες ψηφιακές δεξιότητες των εκπαιδευτικών και η επάρκεια των σχολικών μονάδων για το συντονισμό και την υλοποίηση μιας τέτοιας δράσης.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Συνδυασμός τριμερούς και ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας. Ενέχει καθοδηγούμενα σημεία και άλλα σημεία ελεύθερης έκφρασης των μαθητών .

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Ομαδική προβολή, προτροπή σε συζήτηση και διαπραγμάτευση σε μικρές ομάδες, έγγραφη κατάθεση επιλογών ομάδας

Γραπτή κριτική: Ατομική συμμετοχή με έγγραφο κείμενο

Μετά την προβολή των μαθητικών ταινιών ακολουθεί ψηφοφορία μέσα από την ειδικά σχεδιασμένη νεανική διαδικτυακή πλατφόρμα που βρίσκεται στην ιστοσελίδα <http://myopinion.karrosontheweb.org>

Οι μαθητές-θεατές απαντούν ομαδικά στα παρακάτω ερωτήματα:

☒ Ποια ταινία θα διάλεγα για να δείξω σ' ένα φίλο μου;

☒ Ποια ταινία θα άρεσε περισσότερο στους γονείς μου;

☒ Ποια ήταν η πιο ασυνήθιστη ταινία που "σηκώνει συζήτηση";

☒ Τα αποτελέσματα καταγράφονται online άμεσα και είναι διαθέσιμα για κάθε μαθητή, ομάδα ή ενδιαφερόμενο να τα δει και να κάνει τις όποιες συγκρίσεις.

Παράλληλα οι μαθητές παροτρύνονται να συμμετάσχουν στο "Διαγωνισμό γραπτής κινηματογραφικής κριτικής" και να προσεγγίσουν γραπτά – και κριτικά - όποια από τις 11 ταινίες που παρακολούθησαν επιλέξουν. Για τη γραπτή κριτική υπάρχουν οδηγίες στη σχετική ιστοσελίδα της Δικής Μας Γνώμης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Οι 11 βραβευμένες ταινίες από το Διαγωνισμό Βιντεομουσεία 2014.

Προβολή και συζήτηση, σχολιασμός, ψηφοφορία μεταξύ μικρών ομάδων μαθητών.

Βασικές οδηγίες για το πώς γράφεται μια κριτική ταινίας, ανεπτυγμένες για τις δύο βαθμίδες.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Σχολιασμός online και μέσω mail κατά τη διάρκεια της δράσης.

Συμπλήρωση ανώνυμου ερωτηματολογίου μετα το πέρας της δράσης από τους συντονιστές εκπαιδευτικούς.

Στην Ελλάδα της Κατοχής: Διδάσκοντας Ιστορία μέσα από τη δημιουργία ενός ιστορικού ντοκιμαντέρ

Ελένη Μάλλιου - Πετρέα

Εκπαιδευτικός Φιλολόγος, Υποψήφια Διδάκτορας, Ελληνογερμανική Αγωγή
malliou@ea.gr

Ιωάννης Φιλιππάκης

Εκπαιδευτικός Φιλολόγος, Ελληνογερμανική Αγωγή

Γεώργιος Ιωαννίδης

Εκπαιδευτικός Φιλολόγος, Ελληνογερμανική Αγωγή

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστική εκπαίδευση, Κινηματογράφος, Βίντεο

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Γυμνάσιο

Τάξη/εις: Γ΄ Γυμνασίου

Χρονολογία εφαρμογής: 2014

Διάρκεια εφαρμογής: 1 διδακτικό έτος

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Οι στόχοι προσδιορίστηκαν σε τρία επίπεδα:

Γνωστικό αντικείμενο: α) να κατανοήσουν τις συνθήκες που επικρατούσαν στην Ελλάδα κατά την περίοδο της Κατοχής, β) να αναζητήσουν πληροφορίες και να γνωρίσουν τόπους μνήμης, γ) να μελετήσουν τον απόηχο της περιόδου στη λογοτεχνία και τη μουσική.

Μαθησιακή διαδικασία: α) να αναλάβουν ενεργό ρόλο στη μαθησιακή διαδικασία, β) να αναπτύξουν συνεργατικότητα, γ) να έλθουν σε επαφή με τη μέθοδο έρευνας των ιστορικών γεγονότων, δ) να εξοικειωθούν στην ανάλυση ιστορικών πηγών.

Χρήση των σύγχρονων τεχνολογιών: α) να αναπτύξουν δεξιότητες αναζήτησης των πληροφοριών που αντλούν από το διαδίκτυο, β) να αξιοποιήσουν ανοιχτά λογισμικά τα οποία προάγουν την ιστορική έρευνα, γ) να ασκηθούν στη χρήση λογισμικών για την παραγωγή βίντεο.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Το διδακτικό σενάριο δομείται σε δύο ενότητες με στόχο την μελέτη των ιστορικών γεγονότων και τη δημιουργία ενός πρωτότυπου ιστορικού ντοκιμαντέρ, στο οποίο προβάλλεται η εποχή, οι ιδιαιτερότητες της και τόποι μνήμης της Αθήνας. Η κατάληξη του θέματος είναι η διάχυση συμπερασμάτων στη σχολική κοινότητα.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Η πρώτη φάση εφαρμογής είναι η μελέτη των ιστορικών γεγονότων, με στόχο την κατανόηση του ιστορικού πλαισίου. Στη συνέχεια οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες εργασίας. Κάθε ομάδα είχε αναλάβει τη μελέτη μίας διαφορετικής πτυχής της ιστορικής περιόδου. Κάθε ομάδα μελέτησε το υπόθεμα και το παρουσίασε στη συνέχεια στην ολομέλεια της τάξης.

Μετά την ολοκλήρωση των παρουσιάσεων οι μαθητές επισκέφτηκαν τόπους μνήμης στην Αθήνα. Στόχος ήταν η βιωματική προσέγγιση της ιστορικής γνώσης. Οι τόποι που επισκέφτηκαν οι μαθητές ήταν: Κομαντατούρ, Στρατόπεδο Χαΐδαρίου, Σκοπευτήριο Καισαριανής.

Στη συνέχεια οι μαθητές ασχολήθηκαν με τη δημιουργία ενός ιστορικού ντοκιμαντέρ.

Τα στάδια δημιουργίας του ντοκιμαντέρ ήταν:

Περιεχόμενο: Συζήτηση και Προβληματισμός σχετικά με τη δομή και το περιεχόμενο του ντοκιμαντέρ.

Καθορισμός Δομής και Διάρκειας

Συγγραφή Αφηγηματικών Μερών

Επιλογή μουσικής επένδυσης

Επιλογή φωτογραφιών και βίντεο

Σύνθεση υλικού

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ :

Ιστορικά συγγράμματα

Άρθρα και μελέτες που αποτυπώνουν επιστημονικά τα γεγονότα της ιστορικής περιόδου
Βιογραφίες
Λογοτεχνικά έργα
Διαδικτυακοί τόποι

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Το τελικό αποτέλεσμα ήταν ένα ντοκιμαντέρ διάρκειας 12 λεπτών.

Το ιστορικό ντοκιμαντέρ μπορεί να αποτελέσει ένα πολυσύνθετο εκπαιδευτικό εργαλείο. Στο πλαίσιο αυτό κρίθηκε ότι η δημιουργία ενός ιστορικού ντοκιμαντέρ από τους ίδιους τους μαθητές αποτελεί μία ευκαιρία να ασχοληθούν σε βάθος τα παιδιά με ένα θέμα, να το μελετήσουν διεξοδικά και να το παρουσιάσουν με το δικό τους τρόπο.

Μαθητικός Οφθαλμός: Μια ταινία μυστηρίου μικρού μήκους

Βασιλική Μαλούτα

Καθηγήτρια φιλόλογος, 4ο Γυμνάσιο Νεάπολης

galifer@sch.gr

Πρόδρομος Σαράτσογλου

Καθηγητής πληροφορικής, 4ο Γυμνάσιο Νεάπολης

psarals@yahoo.gr

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Κινηματογράφος- οπτικοακουστική εκπαίδευση

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Γυμνάσιο

Τάξη/εις: Β, Γ Γυμνασίου

Χρονολογία εφαρμογής: 2015-2016

Διάρκεια εφαρμογής: 6 μήνες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

1. Να εξοικειωθούν οι μαθητές με την κινηματογραφική γλώσσα και τη διαδικασία παραγωγής μιας ταινίας.
2. Να αναπτύξουν αυτενέργεια, δημιουργικότητα μέσω της συγγραφής σεναρίου.
3. Να εκθέτουν τις ευαισθησίες τους και να εκφράζονται ποικιλοτρόπως.
4. Να αντιληφθούν την πλήρη αλληλεξάρτηση των μελών μιας κινηματογραφικής ομάδας, να μάθουν να συνεργάζονται και να αναλαμβάνουν ευθύνες.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

1. Βιωματική, εμπειρική μάθηση
2. Θεατροκεντρική μέθοδος
3. Επίλυση προβλημάτων (Μέσα από τη δημιουργική γραφή διατυπώνουν υποθέσεις- διερευνούν πιθανές στρατηγικές-επιλέγουν την καλύτερη ιδέα- την εφαρμόζουν).
4. Ομαδοσυνεργατική μέθοδος

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

1. Ασκήσεις γνωριμίας και εξοικείωσης των μαθητών μεταξύ τους (θεατρικό παιχνίδι).
2. Ανάγνωση βυζαντινού μυθιστορήματος, Χάλκινος Οφθαλμός
3. Συζήτηση για το τι θέλουν να δημιουργήσουν
4. Οικειοποίηση των μαθητών με τη διαδικασία δημιουργίας της ταινίας
5. Καταιγισμός ιδεών και καταγραφή τους για το σενάριο
6. Συνδιαμόρφωση της ταυτότητας των ηρώων της ταινίας
7. Συγγραφή σεναρίου
8. Διανομή ρόλων
9. Πρόβες
10. Γυρίσματα
11. Μοντάζ
12. Προβολή-ανατροφοδότηση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Βιβλία (ανάγνωση βυζαντινού μυθιστορήματος, Χάλκινος Οφθαλμός), υλικό από το διαδίκτυο (ιστορικά κείμενα), εκπαιδευτικό υλικό εικονοληψίας, ηχοληψίας, επεξεργασίας κινούμενης εικόνας και ήχου στον υπολογιστή.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

1. Διαμορφωτική αξιολόγηση κατά τη διάρκεια της υλοποίησης της ταινίας(ερωτήσεις, παρατηρήσεις συζήτηση)
2. Τελική αξιολόγηση :
 - με ερωτηματολόγιο στο τέλος της διαδικασίας
 - με εισηγήσεις των παιδιών σε μαθητικό φεστιβάλ που αξιολογούσαν το πρόγραμμα - συζήτηση.

“CRIMSON IDOL” – Μια ταινία στα πλαίσια της πλατφόρμας eTwinning με θέμα την ενδοοικογενειακή βία, τις εξαρτήσεις, τη showbusiness και την αυτοπεποίθηση

Χριστιάνα Ματεντσίδου
ΠΕ03 – μαθηματικός, Γυμνάσιο Ρεντίνας
christiana_ma@hotmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Προγράμματα – φεστιβάλ – διαγωνισμοί μαθητικών οπτικοακουστικών προϊόντων, κινηματογράφος.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Τάξη/εις: Γ' Γυμνασίου και ΣΤ' Δημοτικού

Χρονολογία εφαρμογής: 2014-2015

Διάρκεια εφαρμογής: 8 μήνες

(Στα πλαίσια της πλατφόρμας eTwinning, μέσα από συνεργασία δύο ευρωπαϊκών σχολείων από Ελλάδα και Ισπανία, δημιουργήθηκε μια ταινία, βασισμένη στο ομώνυμο θεματικό μουσικό άλμπουμ «Crimson Idol», του συγκροτήματος W.A.S.P.)

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

* Να ευαισθητοποιήσουμε γονείς και παιδιά (καθώς αυτά αποτελούν τους αυριανούς γονείς) στο θέμα της βίας, των εξαρτήσεων, του χώρου του θεάματος και να περάσουμε το μήνυμα της πίστης στις δυνάμεις που κρύβει ο καθένας μέσα του.

* Κοινωνικοποίηση μαθητών - Ένταξη σε ομάδες (ενδοσχολικές και διακρατικές) - Συνεργασία - Ανάλυση ευθυνών - Αντιμετώπιση δυσκολιών – Εύρεση λύσεων – Τήρηση χρονοδιαγράμματος
Ανακάλυψη νέων δεξιοτήτων - Βελτίωση γλωσσικών ικανοτήτων - Ανάπτυξη δεξιοτήτων στη χρήση ψηφιακών μέσων, Η/Υ (hardware, software).

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Διαμοιράστηκε ψηφιακό και έντυπο υλικό με σκοπό να γίνει καλύτερη προσέγγιση στην απόδοση του έργου. Μέσω καταιγισμού ιδεών προέκυψαν τα στάδια της δημιουργίας του έργου. Ήταν μια βιωματική δράση, καθώς οι μαθητές υποδύθηκαν ρόλους, έγιναν σεναριογράφοι, σκηνοθέτες, μοντέρ, οπερατέρ. Λειτουργήσαν ομαδοσυνεργατικά τόσο σε ενδοσχολικό όσο και σε διακρατικό πλαίσιο.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Εύρεση συνεργάτη εκπαιδευτικού και σχολείου.

Συμπλήρωση δηλώσεων συμμετοχής από γονείς.

Διαμοιρασμός ψηφιακού και έντυπου υλικού στους μαθητές για την κατανόηση της θεματολογίας.

Γνωριμία μέσω διαδικτυακών συναντήσεων με το συνεργαζόμενο σχολείο.

Καταιγισμός ιδεών, καταμερισμός εργασιών

Πρόβες/Γυρίσματα/Μοντάζ/Υποτιτλισμός

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Διαδίκτυο

Βιβλιοθήκη σχολείου

Βιωματικό σεμινάριο (τεχνικές σκηνοθεσίας/ληψης σκηνών/στοριμπορντ/μονταζ)

Τεχνολογία – Η/Υ – Προγράμματα:

Ψηφιακές κάμερες

Audacity, Photoshop, Sony VegasPro

Μουσικός εξοπλισμός

Web2.0. εργαλεία (Twinspace, Viber, Whatsapp, Skype, Facebook).

Dropbox, Wetransfer
MSWord.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Επετεύχθησαν οι στόχοι που ετέθησαν.

Ο αντίκτυπος του εγχειρήματος αυτού στους μαθητές ήταν μεγάλος καθώς ο καθένας ανακάλυψε νέες πτυχές της προσωπικότητάς του, νέες κλίσεις (συγγραφή, μουσική, ηχοληψία, σκηνοθεσία, φωτογραφία, υποκριτική, επεξεργασία εικόνας/ήχου), απέκτησε μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση, συνέπεια, υπευθυνότητα και συνεργατικότητα, με πολλή δουλειά, επιμονή και υπομονή.

Η δουλειά αυτή έχει προβληθεί σε πανελλήνια και διεθνή συνέδρια (8ο Διεθνές Κινηματογραφικό Φεστιβάλ Artfools, 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο eTwinning, 4ο Πανελλήνιο Εκπαιδευτικό Συνέδριο Κεντρικής Μακεδονίας «Αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στη διδακτική πράξη», Διεθνές Συνέδριο «Αξιολόγηση στην Εκπαίδευση», 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο «ΝΕΟΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ», 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο για την τυποποίηση, τα πρότυπα και την ποιότητα στην εκπαίδευση), σε webzines και σε ραδιοφωνικό σταθμό.

Η Εθνική Υπηρεσία Υποστήριξης (ΕΥΥ) του eTwinning έκρινε το έργο ως άξιο τιμητικής διάκρισης και του απένειμε εθνική ετικέτα ποιότητας.

Οπτικοακουστική εκπαίδευση στο Γενικό Λύκειο: μέσα, τρόποι, εφαρμογές

Άννα Ματσιώρη

Εκπαιδευτικός ΠΕ09

amat65@hotmail.com

Τριανταφυλλιά Σύβακα

Εκπαιδευτικός ΠΕ05

sivakatr@gmail.com

Ελένη Μαργαρού

Εκπαιδευτικός ΠΕ02

elenimargarou@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος, βίντεο

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Γενικό Λύκειο

Τάξεις: Α', Β', Γ'

Διάρκεια εφαρμογής: Σχ. έτη 2010-11, 2011-12, 2013-14, 2014-15, 2015-16

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

1. Η χρήση του ήχου και της εικόνας και των ψηφιακών μέσων που τα υπηρετούν ως εναλλακτικών εκπαιδευτικών εργαλείων.
2. Η εξοικείωση των μαθητών με τη «γλώσσα» του ήχου και των εικόνων, η απόκτηση δεξιοτήτων οπτικοακουστικής αγωγής.
3. Η αξιοποίηση ιδιαίτερων κλίσεων και ικανοτήτων των μαθητών (κινηματογράφηση, σκηνοθεσία, μοντάζ, μουσική επένδυση, ηθοποιία, συγγραφή σεναρίου κ.ά.) που συμβάλλουν στην προσωπική και επαγγελματική τους ανάπτυξη.
4. Η βιωματική επαφή των μαθητών με τα βασικά επαγγέλματα που σχετίζονται με τον κόσμο του ήχου και της εικόνας.
5. Η δημιουργία Δικτύου για
 - υποστήριξη των εκπαιδευτικών στη γνωριμία με τα αντίστοιχα ψηφιακά εργαλεία και στη μεθόδευση της διδασκαλίας για την κατάκτηση οπτικοακουστικού γραμματισμού,
 - συνεργασία όλων των τύπων σχολείων στο πλαίσιο ενός Δικτύου-εργαστηρίου οπτικοακουστικής εκπαίδευσης για μαθητές και εκπαιδευτικούς,
 - ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας και συνεργασίας,
 - άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Ανακαλυπτική μάθηση
Χειραφετική – επικοινωνιακή διδακτική
Ομαδοσυνεργατικές πρακτικές
Βιωματική μάθηση (learning by doing)
Παιδαγωγική των πολυγραμματισμών

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

- Αναζήτηση πληροφοριών (μύθος/λογοτεχνικό έργο/θεωρία μαθήματος, τρόποι έκφρασης μέσα από τις τέχνες και τις ΤΠΕ)
- Σύλληψη & συγγραφή σεναρίου/ποιήματος
- Ενημέρωση για τα βήματα δημιουργίας κινηματογραφικής ταινίας, video clip, φωτορομάντζου
- Κινηματογράφηση
- Σύνθεση μουσικής/χορογραφίας - Επένδυση με μουσική, χορό
- Ηλεκτρονική επεξεργασία
- Υποτιτλισμός
- Προβολή και συζήτηση
- Δημιουργία Δικτύου σχολείων

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Ψηφιακά εργαλεία και εκπαιδευτικά κείμενα για:

- τη δημιουργία:
 - κινηματογραφικής ταινίας για τη διδασκαλία μαθημάτων του Αναλυτικού Προγράμματος,
 - κινηματογραφικών ταινιών, video-clip, φωτορομάντζου για την μετα-αφήγηση μύθων και λογοτεχνικών έργων και την άσκηση στην αγγλική και γαλλική γλώσσα.
- την επένδυση των οπτικοακουστικών προϊόντων με:
 - μουσική,
 - χορό,
 - ξενόγλωσσους υπότιτλους.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Παράγοντας τα δικά τους οπτικοακουστικά προϊόντα, οι μαθητές:

- ανακάλυπταν και κατακτούσαν αβίαστα, αυτόβουλα, ποικίλη γνώση,
- ανέπτυξαν δεξιότητες χειρισμού ψηφιακών εργαλείων και ταλέντα που δεν υποψιάζονταν πως έχουν (σκηνοθεσίας, δημιουργίας σεναρίου, οργάνωσης κινηματογραφικής παραγωγής κλπ),
- ήλθαν σε επαφή με ποικίλες μορφές τέχνης, προσέλαβαν και αποκωδικοποίησαν μηνύματα και αποτύπωσαν πολυτροπικά τα δικά τους αξιοποιώντας ποικίλους σημειωτικούς τρόπους,
- μέσα από την ποίηση, τη μουσική, το τραγούδι και το χορό τούς δόθηκε η δυνατότητα να ερευνήσουν, να εκφραστούν, να επικοινωνήσουν, να αναπτύξουν τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους,
- ήρθαν σε πραγματικές συνθήκες σε επαφή με επαγγέλματα που σχετίζονται με τον κόσμο του ήχου και της εικόνας,
- βίωσαν τις συνθήκες δημιουργίας ενός καλλιτεχνικού έργου.

Όμιλος Δημιουργικής Γραφής και Κινηματογράφου: Αξιοποίηση της Δημιουργικής Γραφής, της Τεχνολογίας Πληροφοριών και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) και του Κινηματογράφου στην τυπική και μη τυπική εκπαίδευση. Εφαρμογή και διαπιστώσεις

Αλεξάνδρα Μαυρίδου

Φιλολόγος, MEd Δημιουργικής Γραφής, Υπ. Διδάκτωρ,
Πειραματικό Σχολείο Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
alexandra.mauridou@gmail.com

Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου

Φιλολόγος, Δρ. Γλωσσολογίας, Πειραματικό Σχολείο Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
k.ilioroulou@yahoo.gr

Γεώργιος Ρουβάς

Πληροφορικός, MEd Πληροφοριακών Συστημάτων, εξωτερικός συνεργάτης
Ομίλου Δημιουργικής Γραφής Πειραματικού Σχολείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
gsrouvas@yahoo.co.uk

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Τάξη/εις: Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου & Α΄, Β΄ Λυκείου

Χρονολογία εφαρμογής: 2015-2016

Διάρκεια εφαρμογής: Οκτώβριος 2015-Μάιος 2016

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

1. Εξοικείωση με την αισθητική και την ιστορία των οπτικοακουστικών τεχνών.
2. Επίτευξη οπτικοακουστικής, καλλιτεχνικής και κινηματογραφικής παιδείας.
3. Καλλιέργεια και ανάπτυξη δεξιοτήτων κριτικής προσέγγισης οπτικοακουστικών προϊόντων και δημιουργικής κινηματογραφικής έκφρασης.
4. Συγγραφή κριτικών και σεναριακών κειμένων.
5. Οργάνωση και παραγωγή πρωτότυπων οπτικοακουστικών προϊόντων.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

1. Μαθητοκεντρική, ομαδοσυνεργατική και συμμετοχική διδασκαλία.
2. Βιωματική πρόσληψη της γνώσης.
3. Διαθεματική προσέγγιση.
4. Τυπική και μη τυπική εκπαίδευση.
5. Ψηφιακός και οπτικοακουστικός γραμματισμός.
6. Ενδοκειμενικότητα, υπερκειμενικότητα, επικοινωνιακή διεπίδραση.
7. Έμφαση στη διαδικασία και όχι μόνο στο τελικό προϊόν.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

1. Ταξινόμηση οπτικοακουστικών τεχνών κατά είδος και ανάλυση ιδιαίτερων χαρακτηριστικών.
2. Ανάλυση της αισθητικής, της γλώσσας και του περιεχομένου των σεναριακών κειμένων.
3. Δραστηριότητες δημιουργικής γραφής για παραγωγή πρωτότυπου σεναριακού υλικού.
4. Συγγραφή ολοκληρωμένων σεναρίων με βάση τις οπτικοακουστικές μήτρες, παρουσίαση στην ολομέλεια, επάλληλες γραφές.
5. Εξοικείωση με τα απαιτούμενα τεχνολογικά μέσα για την παραγωγή οπτικοακουστικών προϊόντων.
6. Μετάβαση από το σενάριο στην παραγωγή οπτικοακουστικών προϊόντων, επεξεργασία, προβολή, κριτική από την ολομέλεια.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

1. Προβολή και αξιοποίηση προϊόντων οπτικοακουστικών τεχνών (ταινιών μικρού και μεγάλου μήκους, βιντεοκλίπ, διαφημίσεων, animation κτλ.).
2. Έντυπο και ψηφιακό υλικό (φύλλα εργασίας, διαδραστικές εφαρμογές) κριτικής προσέγγισης του ανωτέρω υλικού.
3. Ασκήσεις δημιουργικής γραφής με στόχο τη συγγραφή και επεξεργασία μέσω των επάλληλων γραφών σεναριακών κειμένων.
4. Αξιοποίηση διαδικτυακών βάσεων δεδομένων, ιστότοπων οπτικοακουστικών τεχνών και ανάλογου ενδιαφέροντος ηλεκτρονικών βιβλιοθηκών.
5. Χρήση λογισμικών επεξεργασίας γραφικών (π.χ. GIMP, Adobe Photoshop & Illustrator) για τη δημιουργία αφίσας.
6. Χρήση λογισμικών επεξεργασίας βίντεο (π.χ. Adobe After Effects & Premiere) για επεξεργασία των καρτέ, υποτιτλισμό και μοντάζ.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Η Δημιουργική Γραφή, οι ΤΠΕ και ο Κινηματογράφος αναδεικνύονται σε καινοτόμα εκπαιδευτικά εργαλεία. Η εύστοχη αξιοποίησή τους προαπαιτεί έμπειρες γνώσεις και ανάλογη τεχνογνωσία από τους διδάσκοντες. Δεν καταργούν τους παραδοσιακούς τρόπους ανάγνωσης, συγγραφής και διδασκαλίας,

αλλά τους διευρύνουν λαμβάνοντας υπόψη τη νέα θεώρηση της έννοιας του κειμένου από τις σύγχρονες γλωσσολογικές και λογοτεχνικές προσεγγίσεις.

«Πι όπως πιστεύω»: Ένα project Διαπολιτισμικής προσέγγισης της Θρησκευτικής Ετερότητας μέσω Λογοτεχνίας και Κινηματογραφικής Πολυτροπικότητας

Αλέξανδρος Μιχαήλ

Εκπαιδευτικός ΠΕ70, 3ο Πειραματικό Δημοτικό Σχολείο Ευόσμου Θεσ/νίκης

alexandrosfm@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Μέσα από την εφαρμογή του project, μεταξύ άλλων, οι μαθητές/τριες επιδιώκεται να:

- αντιληφθούν την αξία και οικουμενικότητα του θρησκευτικού αισθήματος
- έρθουν σε επαφή με τη θρησκευτική ετερότητα (θρησκείες, πιστούς, εκπροσώπους, ναούς, σύμβολα)
- εντοπίζουν παραδείγματα στερεότυπου τρόπου σκέψης και προκαταλήψεων στην καθημερινότητα
- κατανοήσουν πως οι διαφορές ανάμεσα στους ανθρώπους αποτελούν παράγοντα εμπλουτισμού και γόνιμης αλληλεπίδρασης και όχι διχόνοιας
- αναπτύξουν τη συναισθηματική τους νοημοσύνη και την ενσυναίσθηση
- αισθανθούν τα οφέλη από την ειρηνική συνύπαρξη, συνεργασία και αλληλεπίδραση των λαών
- λαμβάνουν με σαφήνεια τα μηνύματα ενός λογοτεχνικού κειμένου
- «ξεκλειδώνουν» μια κινηματογραφική ταινία και να τη χρησιμοποιούν όχι μόνο ως μέσο ψυχαγωγίας, αλλά και ως αφορμή για προβληματισμό και σκέψη.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Το παρόν σχέδιο εργασίας διαπνέεται από τις αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και εμπεριέχει βασικά στοιχεία της μεθόδου project. Στο πλαίσιο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας περιλαμβάνει βιωματικές, ενεργητικές και επικοινωνιακές δραστηριότητες, οι οποίες στοχεύουν στην ενίσχυση των διαφορετικών ειδών σκέψης. Λειτουργεί με το μοντέλο της ομαδοσυνεργατικής μάθησης και ενσωματώνει τη διδακτέα ύλη διαθεματικά, αναπλαισιώνοντας την επιστημονική γνώση σε σχολική, ενώ ωθεί τους-τις μαθητές-τριες στην επαφή με τον κοινωνικό περίγυρο και τις διάφορες κοινωνικο-πολιτισμικές ομάδες αναφοράς, συνδέοντας τη σχολική ζωή με όψεις της καθημερινότητας.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Α' στάδιο: Εισαγωγή στην έννοια της θρησκευτικής ετερότητας

1. Σε χαρτί του μέτρου που απεικονίζει περίγραμμα ανθρώπου οι μαθητές-τριες κολλούν χαρτάκια με τις δικές τους απόψεις σχετικά με το γιατί οι ίδιοι-ες πιστεύουν στον Θεό. Στη συνέχεια τους μοιράζονται σύμβολα θρησκειών, τα μελετούν και κάνουν υποθέσεις για αυτά.

Β' στάδιο: Η θρησκευτική ετερότητα στη Λογοτεχνία

1. Ανάγνωση και επεξεργασία με ερωτήσεις του λογοτεχνικού κειμένου «Τα Χριστούγεννα του Τα Κι Κο» από το Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε'-Στ' Δημοτικού.

2. Κατασκευή και παρουσίαση διαφορετικών θρησκευτικών συμβόλων

3. Δημιουργία παγκόσμιου χάρτη των θρησκειών και θρησκευτικής γωνιάς της τάξης.

4. Οργάνωση ενός πάρτι για τον Τα Κι Κο, αναζητώντας στοιχεία του κινέζικου πολιτισμού (τραγούδια, συνταγές, ρούχα, τέχνη) μέσω διαδικτύου.

5. Δημιουργία λευκώματος με στοιχεία του πολιτισμού της περιοχής τους (ιστορικά και θρησκευτικά μνημεία, φαγητά, μουσικές, παιχνίδια)

Γ' στάδιο: Η θρησκευτική ετερότητα στον Κινηματογράφο

1. Προβολή και επεξεργασία με ερωτήσεις της κινηματογραφικής ταινίας «Η ζωή του Πι».

2. Μέσω εκτυπωμένων καρτέ της ταινίας, οι ομάδες έρχονται σε επαφή με ναούς διαφορετικών θρησκειών και κάνουν συγκρίσεις.

3. Κατασκευή με απλά υλικά ομοιωμάτων εκπροσώπων διαφορετικών θρησκειών - θεατρικό δρώμενο με θέμα τον διαθρησκειακό διάλογο.

4. Παιχνίδι «κρεμάλας» με ονόματα πιστών διαφορετικών θρησκειών

5. Αλληγορική δραστηριότητα συσχετισμού της πορείας ενός καραβιού στη θάλασσα με την πορεία ενός πιστού στον κόσμο.

6. Δημιουργία αφισών με μηνύματα αγάπης από διαφορετικές θρησκείες.

Δ' στάδιο: Αντιστοίχιση με την καθημερινή ζωή

1. Επίσκεψη σε ορθόδοξο ναό και σε ναούς άλλους θρησκειών ή ομολογιών

2. Συνομιλία / συνέντευξη με εκπροσώπους διαφορετικών θρησκειών

3. Επαφή με μαθητές-τριες άλλων θρησκειών ή ομολογιών μέσα διαδικτύου, ταχυδρομείου ή δια ζώσης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

- Λογοτεχνικό κείμενο «Τα Χριστούγεννα του Τα Κι Κο» από το Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων Ε'-Στ' Δημοτικού (σελ. 164-167)

- Κινηματογραφική ταινία «Η ζωή του Πι» (Life of Pi)

- Εγκυκλοπαίδειες

- Λογισμικό δημιουργίας παρουσιάσεων "Power point"

- Google έγγραφα

- Πρόγραμμα τηλεπικοινωνιών "Skype"

- Υλικά για κατασκευές

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Προτεινόμενες δραστηριότητες αξιολόγησης

1. Δημιουργία ενός παγκόσμιου συμβόλου αγάπης και ενότητας ανάμεσα στους πιστούς όλων των θρησκειών

2. Συζήτηση ανατροφοδότησης και ανταλλαγής απόψεων γύρω από τις αξίες που χρειάζεται να έχει ένας κόσμος που χαρακτηρίζεται από διαφορετικότητα και τη στάση μας απέναντι σε ανθρώπους με διαφορετική θρησκεία

Η μουσική μεταγλώττιση του βωβού κινηματογράφου στην τάξη

Αθανάσιος Μπιλιλής

Δάσκαλος Μουσικής (ΠΕ16) Α/θμια Εκπαίδευσης, PhD

athbililis@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Α΄ ΜΙΑ

Τάξη/εις: ΣΤ , Β

Χρονολογία εφαρμογής: 2013, 2016

Διάρκεια εφαρμογής: 4 + 2 ΜΗΝΕΣ

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Προσέγγιση της ερμηνείας εκφράσεων, κινήσεων και γλώσσας σώματος με βάση σκηνές από τον βωβό κινηματογράφο, καθώς και τις επιλογές μουσικής τους συνοδείας και μεταγλώττισης.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

- 1) Ομαδοσυνεργατική
- 2) Κίνητρα αναζήτησης περαιτέρω διερεύνησης και ανακάλυψης των γνωστικών ερεθισμάτων στην τάξη
- 3) Μουσική πράξη (μια μικρή ορχήστρα κρουστών ως σύνολο-ομάδα)

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

- 1) Πληροφοριακή – ιστορική γνωριμία και εξοικείωση με τον βωβό κινηματογράφο
- 2) Προβολή αποσπασμάτων και ταινιών μικρού μήκους της συγκεκριμένης κινηματογραφικής περιόδου και τεχνοτροπίας
- 3) Συζήτηση ως προς τη μουσική τους συνοδεία
- 4) Επιλογή μιας σκηνής ως αντικείμενο εργασίας τόσο για την επιλογή μουσικής όσο και για τη μουσική σύζευξή της με ήχους παραγόμενους από τα παιδιά.
- 5) Συγκριτικές ακροάσεις μουσικών συνοδειών με συμπερασματική κατεύθυνση την κάθε φορά
- 6) Δημόσια παρουσίαση ενός μέρους της εργασίας
- 7) Ανατροφοδότηση στην τάξη

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Αποσπάσματα από ταινίες του βωβού κινηματογράφου και ταινίες μικρής διάρκειας βωβού κινηματογράφου

Μουσικά όργανα, κυρίως κρουστά

Μουσικές ακροάσεις

Πληροφοριακές γνωστικές αναφορές

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Τόσο στην εφαρμογή του project στη ΣΤ' τάξη όσο και στον πειραματισμό με τη Β' τάξη

- 1) υπήρξε ενδιαφέρον συμμετοχής και εμπλοκής από τους μαθητές
- 2) υπήρξε αρκετά ικανοποιητική έως ικανοποιητική αντανάκλαση των δοθέντων γνωστικών αναφορών και δεδομένων
- 3) υπήρξε βιωματική γνωριμία με ένα «άγνωστο πεδίο» της πολιτισμικής ιστορίας
- 4) ήταν εμφανής η χαρά των παιδιών από τη συμμετοχή τους.

Οπτικοακουστικός γραμματισμός – Κινηματογραφική αφήγηση – Ιστορία: Πρώτα ερευνητικά δεδομένα

Γεώργιος Μπότσας

Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε.

gbotsas@sch.gr

Ευάγγελος Κελεσιδης

Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε.

ekelesidis@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός – οπτικοακουστική εκπαίδευση, Κινηματογράφος

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Στα πλαίσια της λειτουργίας του Τοπικού Δικτύου Σχολείων για την Τοπική Ιστορίας της Χαλκιδικής οι εκπαιδευτικοί επιμορφώθηκαν στον οπτικοακουστικό γραμματισμό και στην κινηματογραφική αφήγηση με σκοπό τη δημιουργία κινηματογραφικών ιστορικών αφηγήσεων. Διερευνήθηκαν, μετά την επιμόρφωση και την υλοποίηση προγραμμάτων, οι απόψεις των εκπαιδευτικών αυτών σε σχέση με τον οπτικοακουστικό γραμματισμό, την κινηματογραφική αφήγηση, την εφαρμογή τους στην προφορική ιστορία και στη διδασκαλία του αντικείμενου της Ιστορίας. Η διερεύνηση έγινε σε επίπεδο στόχων υλοποίησης και αποτελεσμάτων. Επίσης ερευνήθηκαν και οι απόψεις των μαθητών που πήραν μέρος στην υλοποίηση τέτοιων προγραμμάτων οπτικοακουστικού γραμματισμού, κινηματογραφική αφήγησης και Ιστορίας. Τα αποτελέσματα συζητούνται υπό το φως της βιβλιογραφίας στο πεδίο του οπτικοακουστικού γραμματισμού και της διδακτικής της Ιστορίας.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ:

Είκοσι οχτώ εκπαιδευτικοί διαφορετικών ειδικοτήτων καθώς και μαθητές Δ, Ε και Στ τάξεων από τάξεις Σχολείων της 1^{ης} και 2^{ης} Εκπαιδευτικών Περιφερειών Δημοτικής Εκπαίδευσης της Χαλκιδικής πήραν μέρος στη μελέτη.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ – ΣΚΟΠΟΣ, ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ:

Σκοπός της μελέτης ήταν η διερεύνηση των στάσεων των εκπαιδευτικών απέναντι στον οπτικοακουστικό γραμματισμό, την κινηματογραφική αφήγηση, αλλά και στην παιδαγωγική εκμετάλλευσή τους στη διδασκαλία της Ιστορίας. Ακόμη στόχος ήταν να ελεγχθούν τα αποτελέσματα που είχε η εμπλοκή μαθητών και μαθητριών στην υλοποίηση τέτοιων προγραμμάτων στο πεδίο της γνωστικής, συναισθηματικής, ψυχολογικής ανάπτυξής τους.

Οι υποθέσεις ήταν οι παρακάτω:

1. Οι εκπαιδευτικοί που επιμορφώθηκαν και εκπαιδεύτηκαν στον οπτικοακουστικό γραμματισμό και στην κινηματογραφική αφήγηση έχουν θετικότερη στάση απέναντι στη χρήση τους κατά την υλοποίηση προγραμμάτων προφορικής Ιστορίας και πρόσβασης στις ιστορικές μη γραπτές πηγές.
2. Οι εκπαιδευτικοί αυτοί θέτουν περισσότερο θετικούς και υψηλούς στόχους στη διδασκαλία της Ιστορίας για τους μαθητές τους, ενώ αναμένουν πιο θετικά και πιο αξιοποιήσιμα σε διάφορα επίπεδα αποτελέσματα (γενικότερη βελτίωση στο γνωστικό πεδίο, στο συναισθηματικό πεδίο, στη συμπεριφορά).
3. Οι μαθητές θεωρούν πως είχαν σημαντικά κέρδη στον ακαδημαϊκό – γνωστικό, συναισθηματικό τομέα, καθώς και στα κίνητρα και στην ψυχολογική τους σχέση με το Σχολείο και τους δασκάλους τους

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ:

Χρησιμοποιήθηκαν δύο ξεχωριστά ερωτηματολόγια για τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές που βασίστηκαν στη μελέτη για το Γραμματισμό στον 21^ο Αιώνα και σε θεωρητικές και ερευνητικές εργασίες (Γρόσδος, 2008• Παντελιάδου & Μπότσας, 2007• Κελεσιδής, 2006• Baylen & D'Alba, 2015).

Οι κλίμακες των ερωτηματολογίων ήταν τετράβαθμες τύπου Likert, εκτός από μια περίπτωση όπου χρησιμοποιήθηκε πεντάβαθμη Likert κλίμακα.

Οι αναλύσεις που χρησιμοποιήθηκαν εξαιτίας του μικρού δείγματος ήταν σε μεγάλο βαθμό μη παραμετρικές.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ:

1. Οι εκπαιδευτικοί θεωρούν σημαντική την επίδραση του οπτικοακουστικού γραμματισμού και της κινηματογραφικής αφήγησης σε γνωστικό, συναισθηματικό και ψυχολογικό επίπεδο.
2. Πιστεύουν πως οι στόχοι που πρέπει να υπηρετηθούν από μια τέτοια παρέμβαση έχουν περισσότερο να κάνουν με την απόλαυση του έργου, την καλλιέργεια αισθητικής συνείδησης, τη χαρά της δημιουργίας, την επικοινωνία με τους άλλους και τη συμμετοχή.
3. Επίσης αναφέρουν πως η εφαρμογή τέτοιων προγραμμάτων στη διδασκαλία της Ιστορίας αυξάνει το ενδιαφέρον των παιδιών για την Ιστορία και έχει επίδραση στη βελτίωση της αυτοεκτίμησης των παιδιών, καθώς και στην καλλιέργεια της δημιουργικότητας και των επικοινωνιακών δεξιοτήτων τους.
4. Είναι προσανατολισμένοι στο να χρησιμοποιούν τις αρχές του οπτικοακουστικού γραμματισμού στη διδασκαλία της Ιστορίας και έχουν σκοπό να χρησιμοποιήσουν εφαρμογές της κινηματογραφικής αφήγησης.
5. Οι μαθητές και οι μαθήτριες δήλωσαν πως η δημιουργία ταινίας με ιστορικό περιεχόμενο είχε θετικά και σημαντικά αποτελέσματα για τους ίδιους και τη σχέση τους με το Σχολείο

Σινεμά ο Παράδεισος: Ο κινηματογράφος ως πρακτική και ψυχαγωγία

Αθανάσιος Μωραΐτης

Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, 3ο Δημ. Σχολείο Κρύας Βρύσης

athanasiosmoraitis@hotmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Κινηματογράφος, Προγράμματα – φεστιβάλ – διαγωνισμοί μαθητικών οπτικοακουστικών προϊόντων.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Πρωτοβάθμια εκπαίδευση

Τάξη/εις: Στ' τάξη

Χρονολογία εφαρμογής: 2014-2015

Διάρκεια εφαρμογής: 5 μήνες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Α. Να γνωρίσουν οι μαθητές την αισθητική, τη γλώσσα και τα είδη της κινηματογραφικής τέχνης.

Β. Να διαμορφώσουν την αισθητική αντίληψη του σκεπτόμενου, κριτικού θεατή.

Γ. Να εκφράσουν προφορικά, γραπτά και ερμηνευτικά τα συναισθήματά τους μέσα από το ομαδικό πνεύμα και τη συνεργασία.

Δ. Να απολαύσουν, ως θεατές, κινηματογραφικές ταινίες.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Μέθοδος project, ερωτηματολογία, προβολές ταινιών, παιχνίδι ρόλων, συνεντεύξεις με επαγγελματίες κινηματογραφιστές, συνεργασία με φορείς (Μουσείο Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης).

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

1ος μήνας: Έναρξη του προγράμματος με συζήτηση, με θέμα τις αγαπημένες ταινίες των μαθητών. Ακολούθησαν παιχνίδια ρόλων και παντομίμας σχετικά με το θέμα των αγαπημένων ταινιών των μαθητών. Προβλήθηκαν αποσπάσματα κινηματογραφικών ταινιών, από τις πρωτοπόρες ταινίες του βωβού κινηματογράφου έως τις σύγχρονες υπερπαραγωγές. Προηγήθηκε μία σύντομη εισαγωγή στην ιστορία του κινηματογράφου.

2ος μήνας: Εισαγωγή σε κινηματογραφικές έννοιες και όρους (κινηματογραφική «γλώσσα»). Επιλογή του θέματος της ταινίας μικρού μήκους σύμφωνα με τα ενδιαφέροντα των μαθητών και τους όρους συμμετοχής του μαθητικού διαγωνισμού. Συγγραφή του σεναρίου της μικρού μήκους ταινίας. Προβολές ταινιών μικρού μήκους (ελληνικής και διεθνούς παραγωγής).

3ος μήνας: Πρόβες γυρισμάτων της μικρού μήκους ταινίας. Συνεντεύξεις μέσω διαδικτύου (τηλεδιάσκεψη) με τεχνικούς του κινηματογράφου. Προβολές ταινιών.

4ος μήνας: Έναρξη των γυρισμάτων της μικρού μήκους ταινίας. Επίσκεψη στο Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης. Επίσκεψη στο Μουσείο Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης. Προβολές ταινιών.

5ος μήνας: Τεχνική επεξεργασία της μικρού μήκους ταινίας (μοντάζ, μουσικές επιλογές). Δημιουργία αφίσας της ταινίας (τεχνικές που προτιμήθηκαν: ζωγραφική, κολάζ, φωτογραφία). Παρουσίαση της ταινίας σε εκδήλωση του σχολείου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Το υλικό που χρησιμοποιήθηκε ήταν: ψηφιακοί δίσκοι κινηματογραφικών ταινιών (dvd), διαδίκτυο (για έρευνα και προβολή βίντεο), κινηματογραφικά βιβλία (βιογραφίες σκηνοθετών και ηθοποιών, κινηματογραφικά φεστιβάλ, κινηματογραφικά βραβεία κ.ά.), έντυπα αρχειοθέτησης και κριτικής ταινιών, έντυπα δημιουργίας σκριπτ, ψηφιακοί δίσκοι μουσικής, προτζέκτορας, φορητός υπολογιστής, ψηφιακή βιντεοκάμερα, ηχεία.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού προγράμματος πραγματοποιούνταν ύστερα από το τέλος κάθε δράσης, με αναστοχασμό όλων των συμμετεχόντων (μαθητών και εκπαιδευτικού), καθώς και με την συμπλήρωση ερωτηματολογίων όπου οι μαθητές έκριναν την κάθε δράση. Η ταινία εκπροσώπησε το σχολείο συμμετέχοντας στο φεστιβάλ μαθητικών ταινιών «Ένας πλανήτης – μια ευκαιρία».

«Με μια κάμερα στο χέρι»

Αναστοχαστική προσέγγιση του εκπαιδευτικού προγράμματος στο πλαίσιο της ανάπτυξης του οπτικοακουστικού γραμματισμού μέσα στο σχολείο

Ειρήνη Μωσαΐδου

Εκπαιδευτικός, πρ. Υπεύθυνη Πολιτιστικών Θεμάτων Δ.Ε.

mosaidou@sch.gr

Πρόταση εισήγησης ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος, βίντεο

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Με αφορμή το εκπαιδευτικό πρόγραμμα “Με μια κάμερα στο χέρι”, επανεξετάζεται ο ρόλος του προγράμματος μέσα στους κόλπους της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης καθώς και η σημασία του στην ανάδειξη της ανάγκης εγγραμματοσμού των μαθητών στο οπτικοακουστικό πεδίο. Η μελέτη 30 ταινιών, που δημιουργήθηκαν και προβλήθηκαν στη διάρκεια του προγράμματος, δίνει σημαντικές πληροφορίες για τις προθέσεις και τα νοήματα που παράγονται ή επικοινωνούνται μέσα στο κοινωνικό και σχολικό πλαίσιο. Αναδεικνύουν, επίσης, την οπτικοακουστική παιδεία σε βασικό στοιχείο κατανόησης / ερμηνείας του σύγχρονου κόσμου μέσα από μια διαδικασία δημιουργικής έκφρασης των μαθητών.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ:

Η μελέτη στηρίζεται στην κοινωνική σημειωτική με έμφαση στις νεώτερες αντιλήψεις για τον οπτικό σχεδιασμό και την οπτική αντίληψη και στη γλώσσα του κινηματογράφου ως κώδικα που σημασιοδοτεί την εικόνα.

Ερευνητικό δείγμα αποτελούν 30 μαθητικές ταινίες που δημιουργήθηκαν και προβλήθηκαν στο πλαίσιο του ανωτέρω προγράμματος.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ – ΣΚΟΠΟΣ, ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Σκοπός της ανακοίνωσης είναι να αναδειχθεί η διαδικασία παραγωγής μαθητικών οπτικοακουστικών προϊόντων ως μια εκπαιδευτική πρακτική της μη τυπικής εκπαίδευσης η οποία θεμελιώνει δημιουργικά τη σχέση των εφήβων με την οπτικοακουστική εκπαίδευση.

Ο στόχος επιτυγχάνεται μέσα από την έρευνα της χρήσης γλώσσας και της σημασίας που παράγεται, την αναζήτηση των στοιχείων που υπερτερούν και τον τρόπο απεικόνισης της κοινωνικής ζωής των νέων. Αναζητείται ο αποδέκτης των μηνυμάτων και οι αποκωδικοποιήσεις που μπορούν να λάβουν χώρα.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ:

Οι ταινίες καταγράφονται και ταξινομούνται ως οπτικά κείμενα με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά βάσει συγκεκριμένων μεταβλητών που προέκυψαν από την ανάλυση των απεικονιζόμενων στοιχείων χρησιμοποιώντας το λειτουργικό μοντέλο των Kress και Van Leeuwen σε συνδυασμό με τη γραμματική της κινηματογραφικής γλώσσας.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ:

Ο οπτικός τρόπος επικοινωνίας που εδραιώνεται ανάμεσα σε οποιουσδήποτε διεπιδραστικούς συμμετέχοντες, ενδυναμώνει το νέο μέσο αναπαράστασης και επικοινωνίας, που αποτελεί ο μαθητικός κινηματογράφος, συμβάλλοντας σε έναν αναστοχαστικό σχολιασμό του σύγχρονου κόσμου.

Οπτικοακουστικά μέσα για την διδασκαλία και την μεταγνωστική διαδικασία: Η περίπτωση του μαθήματος των μεταδοτικών ασθενειών σε μαθητές/τριες της Στ' Δημοτικού

Πηνελόπη Ξανθίδου

Δρ Διδακτικής Φυσικών Επιστημών, Σχολική Σύμβουλος Π.Ε.

xanthipg@sch.gr

Νίκος Σταμπολίδης

Δρ Φυσικών Επιστημών, τέως Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε.,

Διευθυντής 9ου Γυμνασίου Καλαμαριάς

nikstab1@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός, οπτικοακουστική εκπαίδευση

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Αξιοποιώντας την συγκλίνουσα και την αποκλίνουσα σκέψη επιδιώκουμε οι μαθητές/τριες:

Να κατανοήσουν τους τρόπους μετάδοσης των μικροβίων, αλλά και τους τρόπους προστασίας από αυτά.

Να κατανοήσουν τους τρόπους με τους οποίους εισέρχονται συνήθως τα μικρόβια στο σώμα μας.

Να κατανοήσουν τους τρόπους προφύλαξης από τη μετάδοση των μικροβίων.

Να γνωρίσουν τη χρησιμότητα των εμβολίων, των ορών και των αντιβιοτικών.

Να κατανοήσουν ότι ένα αντιβιοτικό είναι κατάλληλο για συγκεκριμένες ασθένειες.

Να κατανοήσουν τις έννοιες και τις διαδικασίες μέσα από την ταινία που θα παρακολουθήσουν, καθώς και να αποτιμήσουν κριτικά τη συγκεκριμένη ταινία (οπτικοακουστικός γραμματισμός)

Να επαληθεύσουν βιωματικά τι γνωρίζουν και τι έχουν κατανοήσει από αυτά που διδάχτηκαν μετά από τη διδασκαλία (αναστοχασμός-μεταγνώση)

Να αποκτήσουν τις δεξιότητες χρήσης του moviemaker (οπτικοακουστική εκπαίδευση)

Να δημιουργήσουν την δική τους ταινία βασισμένη σε αυτά που έχουν μάθει (μεταβίβαση γνώσης), εφαρμόζοντας τις δεξιότητες που απόκτησαν για την χρήση του moviemaker

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

«Μαθαίνουμε όταν συζητάμε από τις εμπειρίες μας!»

Βιωματικές δράσεις, ομαδοσυνεργατική διαδικασία και χρήση οπτικοακουστικών μέσων (ταινίας, ηλεκτρονικών comics) για την αναζήτηση πληροφοριών και την κατανόηση εννοιών, καθώς και την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης, ώστε να χρησιμοποιηθούν για την δημιουργία ταινίας, που αφορά την μετάδοση ασθενειών, ώστε «μαθαίνω κάνοντας» (learning by doing)

Με αυτόν τον τρόπο οι μαθητές/τριες, αφού έχουν παρακολουθήσει μια διδασκαλία κατανόησαν τις έννοιες και στη συνέχεια πρέπει μόνοι τους και με την διακριτική καθοδήγηση των εκπαιδευτικών να διαπιστώσουν τι έχουν συγκρατήσει, ώστε να μπορούν να ανακαλέσουν σε δεδομένη περίπτωση που τους χρειάζονται αυτές οι γνώσεις (καλλιέργεια μεταγνώσης). Η συζήτηση για τη γνωστική τους εμπειρία από τη διδασκαλία του μαθήματος υλοποιείται μέσα από την δημιουργία σεναρίου και ταινίας, που βασίζονται σε αυτήν και την επεξεργασία της.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Περιγραφή, ανάλυση, συζήτηση των εννοιών, διαδικασιών με βάση το Αναλυτικό Πρόγραμμα και το βιβλίο διδασκαλίας (βιβλίο μαθητή Στ' τάξης)

Συζήτηση για την αναγκαιότητα απόκτησης γνώσεων για τις μεταδοτικές ασθένειες (τι, πώς, πότε, γιατί το διδασκόμαστε).

Παρακολούθηση ταινίας, κριτική στάση και συζήτηση.

Παρακολούθηση ηλεκτρονικών comics, κριτική στάση και συζήτηση.

Δημιουργία λεξικού (ορολογία)

Δημιουργία σταυρόλεξου (ηλεκτρονικά)

Δραματοποίηση (παιχνίδι ρόλων)

Εκπαίδευση στη χρήση moviemaker (οπτικοακουστική εκπαίδευση)

Δημιουργία σεναρίου βασισμένου στις γνώσεις που αποκτήθηκαν με την διδακτική διαδικασία (επιλογή εικόνων και δημιουργία κειμένου)

Δημιουργία της δικής μας ταινίας (εικόνα+κείμενο+ήχος) με movie maker (μεταγνωστική διαδικασία)

Παρουσίαση των ταινιών,-συζήτηση

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Βιβλίο μαθητή Στ΄ τάξης

Ταινία από εκπαιδευτικό λογισμικό (Ο Παστέρ και οι μικροοργανισμοί Σειρά Η Επιστήμη) για την διδασκαλία εννοιών, διαδικασιών και την καλλιέργεια του οπτικοακουστικού γραμματισμού

Ηλεκτρονικά comics για την διδασκαλία εννοιών, διαδικασιών και την καλλιέργεια του οπτικοακουστικού γραμματισμού

Μονιemaker: Εκπαίδευση για χρήση του moniemaker (οπτικοακουστική εκπαίδευση) και εφαρμογή του για παραγωγή ταινίας σχετικής με τη μετάδοση ασθενειών

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Γνωστικό πεδίο: Κατανόηση και ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας μέσω της χρήσης των οπτικοακουστικών μέσων

Κατανόηση μέσω βιωματικών δραστηριοτήτων της διαδικασίας μετάδοσης ασθενειών.

Δεξιότητες: Απόκτηση δεξιοτήτων μέσω της χρήσης οπτικοακουστικών μέσων για λήψη φωτογραφιών και παραγωγή ταινίας (moniemaker).

Μεταγνωστική διαδικασία: Μέσω της δημιουργίας λεξικού, σταυρόλεξου και ταινίας κατανόηση της μετάδοσης ασθενειών.

Στάσεις/συμπεριφορές: Συνεργασία για τη δημιουργία και παρουσίαση της δικής μας ταινίας.

Διαδικτυακό Ραδιόφωνο (WebRadio 11_6,2)

Παναγιώτης Παβέλης

Εκπαιδευτικός ΠΕ70

panpavelis@gmail.com

Ελένη Παπαθεοδώρου

Εκπαιδευτικός ΠΕ70

elenipap@sch.gr

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός, ραδιόφωνο

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, Δημοτικό Σχολείο
Τάξη/εις:Στ΄

Χρονολογία εφαρμογής: Σχολικό έτος 2014 - 2015

Διάρκεια εφαρμογής: 9 μήνες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Οι μαθητές:

Να γνωρίσουν τον τρόπο λειτουργίας και χρήσης του διαδικτυακού ραδιόφωνου.

Να αναπτύξουν συνεργατικές, διαλογικές καθώς και συγγραφικές δεξιότητες

Να αναπτύξουν κριτική σκέψη ώστε να μπορούν να κρίνουν τις πληροφορίες από το διαδίκτυο.

Να αυξηθεί η συνεκτικότητα των μελών μιας ομάδας.

Να βελτιώσουν την επικοινωνία με τους άλλους.

Με το Μαθητικό ραδιόφωνο επιδιώκεται:

Ευρύτερη επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας καθώς και παραγωγή θετικού κλίματος στον σχολικό χώρο.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Με έρευνα στο διαδίκτυο αποκτήθηκαν γνώσεις και δεξιότητες για τη δημιουργία και χρήση ενός διαδικτυακού ραδιόφωνου. Με τη χρήση ΤΠΕ το ραδιόφωνο έγινε μέσο έκφρασης όλων των μαθητών.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Με τη βοήθεια των εκπαιδευτικών ηχογραφήσαν ραδιοφωνικές εκπομπές που είχαν σχέση με θέματα που απασχολούν την μαθητική κοινότητα. Η επιλογή του θέματος από τους μαθητές και η επεξεργασία ήταν μια διαδικασία η οποία γινόταν μέχρι να πραγματοποιηθεί η μετάδοση της εκπομπής στο Web Radio. Ενότητες που συναντούσαν οι μαθητές στη διδακτέα ύλη γινόταν αφορμή προκειμένου να ετοιμάσουν και το ανάλογο θέμα προς συζήτηση ώστε να «βγει» στον αέρα. Με διάλογο κατέληγαν στα κείμενα τα οποία θα εκφωνούσαν. Αφού ολοκλήρωναν τα σχετικά κείμενα ελέγχονταν και εγκρίνονταν από επιτροπή μαθητών οι οποίοι καθοδηγούνταν από τους εκπαιδευτικούς. Ακολουθούσε η ηχογράφηση των κειμένων και η επεξεργασία τους στον υπολογιστή μέχρι να αποκτήσουν την τελική τους μορφή. Στις ιστορίες που δημιουργούσαν οι μαθητές έκαναν και την ανάλογη δραματοποίηση. Έγραφαν, μικρά θεατρικά έργα, υποθετικούς διαλόγους και συνεντεύξεις από ήρωες του παρελθόντος. Έπαιζαν μουσική στο αρμόνιο της τάξης και αφού γινόταν επεξεργασία του ήχου και μετατροπή στο ανάλογο Format αποθηκεύονταν στον υπολογιστή για να μεταδοθεί στην ανάλογη ώρα. Σε συγκεκριμένες ώρες της ημέρας το webRadio ήταν «ανοιχτό» στους ακροατές. Πολλές εκπομπές ήταν και μαγνητοφωνημένες ώστε να ακούγονται τις απογευματινές ώρες. Η εργασία αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα μας http://users.sch.gr/panpavelis/drastiriotites_st_2014_2015/2.htm

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Η δημιουργία κειμένων και η ανάγνωσή τους στο ραδιόφωνο γινόταν από τους οκτώ υπολογιστές της τάξης. Η δυνατότητα χρήσης των ΤΠΕ βοήθησε στη δημιουργία επεξεργασίας και ηχογράφησης κειμένων μέχρι το τελικό στάδιο εκπομπής στον «αέρα».

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Ως μεθοδολογικά εργαλεία αξιολόγησης χρησιμοποιήθηκαν οι εμπειρικές παρατηρήσεις των εκπαιδευτικών και η αξιολόγηση των παραδοτέων (τα κείμενα των ραδιοφωνικών εκπομπών). Το Web Radio προκάλεσε το ενδιαφέρον των μαθητών οι οποίοι διδάχτηκαν από τον τρόπο σκέψης, την μεθοδολογία και τα εργαλεία της πληροφορικής. Οικοδόμησαν νέες γνώσεις, επέλεξαν τη θεματολογία και έκριναν τις πληροφορίες. Έζησαν βιωματικά τη γνώση, βελτίωσαν την επικοινωνία τους στο σχολικό περιβάλλον και δεν έμειναν παθητικοί ακροατές. Δημιούργησαν και συμμετείχαν ενεργά. Διάφορα θέματα όπως η ενδοσχολική βία, η ασφάλεια του διαδικτύου, αγωγή υγείας, η διατροφή, ήταν βασικά ζητήματα που έγιναν αντικείμενα συζήτησης στο Web Radio.

«Με μια απλή κάμερα και με συνεργασία μπορείς να κάνεις θαύματα»: η οπτικοακουστική παιδεία από τη σκοπιά των μαθητών/ριών-δημιουργών της ταινίας “Fortress Europe”

Σωτήρης Παλάσκας

Δρ. Παιδαγωγικής, Κινηματογραφιστής, Εκπαιδευτικός ΠΕ02 στο Εσπερινό Γυμνάσιο-Λύκειο Κω

sotir.palas@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστική εκπαίδευση, Κινηματογράφος

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Τα τρία τελευταία χρόνια στο Εσπερινό Γυμνάσιο-Λύκειο Κω έχει συσταθεί Κινηματογραφική Ομάδα, με πρωτοβουλία του γράφοντος και συμμετοχή μαθητών/ριών από όλες τις τάξεις του σχολείου. Καρπός της προσπάθειας της ομάδας κατά το τρέχον σχολικό έτος υπήρξε η δημιουργία της ταινίας “Fortress Europe”, η οποία, μεταξύ άλλων, βραβεύτηκε με το 2ο βραβείο καλύτερης ταινίας στον 2ο Διεθνή Μαθητικό Διαγωνισμό Ταινιών Μικρού Μήκους «Ένας πλανήτης, μια ευκαιρία». Μετά την ολοκλήρωση της παραγωγής της ταινίας ζητήθηκε από τους μαθητές/ριες της ομάδας να προβούν στην αποτίμηση της όλης διαδικασίας, με σκοπό την ανίχνευση της παιδαγωγικής της ωφέλειας.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ:

Η έρευνα είναι μια μελέτη περίπτωσης. Το δείγμα αποτελούν οι δέκα (10) μαθητές/ριες του Εσπερινού Γυμνασίου-Λυκείου Κω που υπήρξαν ο πυρήνας της Κινηματογραφικής Ομάδας κατά το σχολικό έτος 2015-2016.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ – ΣΚΟΠΟΣ, ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ:

Σκοπός της έρευνας είναι να ανιχνευθεί η παιδαγωγική ωφέλεια της δημιουργικής διάστασης του Κινηματογράφου στην εκπαίδευση. Με άλλα λόγια, να απαντηθεί το ερώτημα αν και με ποιον τρόπο η δημιουργία μιας ταινίας στο πλαίσιο του σχολείου προσφέρει κάτι –και τι είναι αυτό που προσφέρει– στους μαθητές/ριες. Έχοντας ως αφετηρία τη σχετική βιβλιογραφία, διατυπώθηκε η υπόθεση ότι η εν λόγω διαδικασία βοηθά στην επίτευξη παιδαγωγικών στόχων που κατατάσσονται και στους τρεις τομείς της κατά τον Bloom ταξινομίας: α) γνωστικό, που αφορά την απόκτηση γνώσης, β) συναισθηματικό, που αφορά τη διαμόρφωση στάσεων και γ) ψυχοκινητικό, που αφορά την καλλιέργεια δεξιοτήτων.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ:

Ως καταλληλότερη μέθοδος για την καταγραφή των απόψεων των μαθητών/ριών κρίθηκε η συνέντευξη με ημι-δομημένο ερωτηματολόγιο. Τα δεδομένα των συνεντεύξεων προσεγγίστηκαν με τη μέθοδο της κριτικής ερμηνευτικής ανάλυσης.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ:

Η επεξεργασία των δεδομένων επιβεβαιώνει την αρχική υπόθεση. Οι ίδιοι οι μαθητές/ριες-δημιουργοί της ταινίας “Fortress Europe” αναφέρουν ότι η όλη διαδικασία τους ωφέλησε πολλαπλά:

α) Ως προς τον γνωστικό τομέα, στο να αποκτήσουν γνώσεις με τρόπο άμεσο και βιωματικό και να καλλιεργήσουν την κριτική τους σκέψη.

β) Ως προς τον συναισθηματικό τομέα, στο να διαμορφώσουν θετικές στάσεις απέναντι σε μείζονα κοινωνικά ζητήματα και να αποκτήσουν αυτοσυνείδηση και αυτοπεποίθηση.

γ) Ως προς τον ψυχοκινητικό τομέα, στο να μάθουν να συνεργάζονται, να αυτενεργούν και να επικοινωνούν – τόσο μεταξύ τους όσο και με τον ‘έξω κόσμο’.

Η εισαγωγή, επομένως, στα αναλυτικά προγράμματα της Οπτικοακουστικής Παιδείας, βασική συνιστώσα της οποίας είναι ο Κινηματογράφος στη δημιουργική του διάσταση, είναι επιτακτική ανάγκη για τη μετάβαση σε ένα σχολείο που συμβαδίζει με την εποχή του. Ένα σχολείο στο οποίο οι μαθητές/ριες δεν αντιμετωπίζεται πλέον ως παθητικοί αποδέκτες αλλά ως αυτόνομες προσωπικότητες, που μαθαίνουν να δρουν, να συνεργάζονται και να δημιουργούν.

Αλλάζοντας οπτική: Μια παρέμβαση οπτικοακουστικού γραμματισμού και εκπαίδευσης

Νικόλαος Παναγιώτου

Επίκουρος Καθηγητής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στη Διεθνή Δημοσιογραφία

Ευθυμία Ανδρεάδου

Απόφοιτη του Τμήματος Επιστήμων της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία και μεταπτυχιακή φοιτήτρια,

στην διαδικασία εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας με τίτλο «Καλλιέργεια και αξιοποίηση του

Οπτικοακουστικού Γραμματισμού: Το Εθνολογικό Μουσείο Θράκης μπροστά από το φακό.» του

Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών « Καινοτόμες Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις σε Πολυπολιτισμικά

Εκπαιδευτικά Περιβάλλοντα» του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία του

Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης.

efiand3@yahoo.gr

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Τριτοβάθμια εκπαίδευση

Τάξη/εις: Φοιτητές 3ου και 4ου έτους και απόφοιτοι του Τμήματος Επιστημών της Εκπαίδευσης στην Προσχολική Ηλικία και του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης.

Χρονολογία εφαρμογής: Μάρτιος 2016

Διάρκεια εφαρμογής: 8 εβδομάδες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Σκοπός ήταν ο σχεδιασμός και υλοποίηση προγράμματος Οπτικοακουστικής Εκπαίδευσης. Στόχος ήταν η δημιουργία οπτικοακουστικού έργου το οποίο θα δίνει τη δυνατότητα κατανόησης των ιστορικών και πολιτισμικών διαστάσεων των μουσειακών εκθεμάτων του Εθνολογικού Μουσείου Θράκης. Αξιοποιήθηκαν υπάρχουσες και κατακτήθηκαν νέες δεξιότητες εγγραμματοσμού σε Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας (φωτογραφία, κινηματογράφος, ηχητικό υλικό κ.α).

Τέλος στόχος ήταν, οι κατεκτημένες δεξιότητες να αξιοποιηθούν για τον σχεδιασμό και υλοποίηση δώρου οπτικοακουστικού προγράμματος.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Σχεδιάστηκαν 27 τρίαωρα εργαστήρια κυρίως με οργανωμένες δραστηριότητες. Κάθε εργαστήριο αξιολογούνταν από τους συμμετέχοντες ως προς την κατάκτηση γνωστικών και κοινωνικών δεξιοτήτων αλλά και αποτύπωση της εμπειρίας τους.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ- ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Οι δραστηριότητες προσέγγιζαν την φωτογραφία ως προς την ανάγνωση, ερμηνεία και την κατάκτηση γνώσεων λήψης φωτογραφίας. Έγινε μετάβαση στον κινηματογράφο και επαφή με την ιστορία του φωτογραφικού και κινηματογραφικού μέσου, των αρχών κινηματογράφησης για την κατάκτηση των κινηματογραφικών συμβάσεων οι οποίες δημιουργούν τις συνθήκες για την ανάγνωση, την ερμηνεία και τον κριτικό στοχασμό. Ακολούθησε η θέαση κινηματογραφικών έργων διαφόρων κινηματογραφικών ειδών και ανάλυση αυτών. Ακολούθησε η παραγωγή οπτικοακουστικών έργων και η προβολή τους στο κοινό ολοκληρώνοντας με δώρο εργαστήριο οπτικοακουστικού γραμματισμού σε τμήμα Ε΄ τάξης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Φωτογραφίες διακεκριμένων φωτογράφων και της ομάδας.

Κινηματογραφικά έργα μυθοπλασίας, ντοκιμαντέρ, animation.

Μουσειακά εκθέματα

Ψηφιακό υλικό για την ιστορία της φωτογραφίας και του κινηματογράφου και για κατάκτηση δεξιοτήτων χρήσης Μ.Μ.Ε. και τη δημιουργία οπτικοακουστικών έργων.

Προγράμματα επεξεργασίας εικόνας, ήχου, βίντεο, animation.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε παρουσιάζοντας φωτογραφική έκθεση, animation με την τεχνική stop motion animation, ντοκιμαντέρ και την υλοποίηση οπτικοακουστικού εργαστηρίου. Από την ανάλυση και ερμηνεία των αξιολογήσεων και των απόψεών τους που αποτυπώθηκαν σε συνέντευξη σε ομάδα εστίασης, φαίνεται ότι οι βασικοί στόχοι, επετεύχθησαν. Ήρθαν σε επαφή με το γνωστικό αντικείμενο και κατέκτησαν δεξιότητες που τους καθιστούν ικανούς να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν πρόγραμμα Οπτικοακουστικού Γραμματισμού με ανασταλτικό παράγοντα τον μεγάλο αριθμό εργαστηρίων στο πιεστικό χρόνο των 8 εβδομάδων.

Κινηματογράφος: διευρύνοντας τις δυνατότητες έκφρασης στη σχολική πράξη

Σοφία Πανταζή

Καθηγήτρια ΠΕ02, Υποψήφια διδάκτωρ Νεοελληνικής Φιλολογίας, Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ

sophiapantazi@gmail.com

Εύα Πέππα

Καθηγήτρια ΠΕ02

eva3peppa@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός, προγράμματα

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Δευτεροβάθμια

Τάξη/εις: Α΄ & Β΄ 1ου ΓΕΛ Ναυπλίου

Χρονολογία εφαρμογής: 2013-2014, 2014-2015

Διάρκεια εφαρμογής: Νοέμβριος - Μάιος

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Η γλωσσική διδασκαλία στη Β/θμια εκπαίδευση εδώ και μια 15ετία έχει αναγνωρίσει τον πολυγραμματισμό ως αναγκαιότητα της σύγχρονης επικοινωνίας. Οι πολλοί και διαφορετικοί σημειωτικοί τρόποι επικοινωνίας που συνδιαρθρώνουν το σύγχρονο μήνυμα απαιτούν σύνθετες ικανότητες, διευρύνοντας το πεδίο του ενδιαφέροντος, από τη μονοκρατορία του γραπτού και προφορικού λόγου, και στην εικόνα. Ο μαθητής-καταναλωτής εικόνων, εξοικειωμένος με τη φυσικότητα της παρουσίας τους στον κόσμο του, αντιλαμβάνεται πως το σχολείο εξακολουθεί να υποβαθμίζει τη σημασία τους, αφού εξασκείται και ελέγχεται αποκλειστικά στην παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου.

Με αυτά τα δεδομένα της εκπαιδευτικής πραγματικότητας επιδιώξαμε να επιχειρήσουμε την προσέγγιση του οπτικοακουστικού γραμματισμού στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης διδακτικής πρότασης: με αφετηρία τη γνωριμία των μαθητών με την ιδιαίτερη γλώσσα του κινηματογράφου, επιδιώξαμε να παράγουν οι μαθητές οπτικοακουστικό υλικό μέσω του οποίου θα προβάλλουν προσωπικές τους σκέψεις και συναισθήματα.

Συγκεκριμένα επιδιώξαμε:

Να γνωρίσουν και να εξοικειωθούν οι μαθητές με τα δομικά στοιχεία του κινηματογραφικού κώδικα.

Μέσω της παρακολούθησης ταινιών με κοινό θεματικό άξονα (σχολείο, εφηβεία) να αντιληφθούν τις διαφορετικές οπτικές όσο και τις διαφορετικές αισθητικές αποδόσεις του θέματος.

Να διατυπώσουν κριτική άποψη για τα έργα και να τα συνδέσουν με τις προσωπικές τους εμπειρίες.

Να μετακινηθούν από την παρατήρηση και την κριτική δημιουργιών άλλων, σε μια προσωπική εμπλοκή στην παραγωγή έργου.

Να δημιουργήσουν συνεργατικά, με την αξιοποίηση των ΤΠΕ μια μυθοπλαστική αφήγηση βασισμένη στις δικές τους εμπειρίες από τον μικρόκοσμο στον οποίο ανήκουν.

Να χρησιμοποιήσουν τον κινηματογραφικό τεχνικό εξοπλισμό αξιοποιώντας τις γνώσεις τους για την κινηματογραφική γλώσσα.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Εμπλοκή διαφορετικών παιδαγωγικών τεχνικών με έμφαση στην ενεργό συμμετοχή, τη συνεργασία και τη βιωματική προσέγγιση.

Ειδικότερα:

Παρακολούθηση ταινιών με ενθάρρυνση για στοχασμό και σύνδεση με προσωπικές εμπειρίες.

Διαλογική συζήτηση και έκφραση κριτικής άποψης και γνώμης.

Ομαδοσυνεργατική παραγωγή μικροαφηγήσεων με αφορμή το οπτικό υλικό.

Δραματικές-βιωματικές τεχνικές στη φάση ανάπτυξης σεναρίου.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Νοέμβριος- Μάρτιος:

α. “Κινηματογραφική Λέσχη”: παρακολούθηση ταινιών με κοινή θεματική και συζήτηση-κριτική/ δημοσίευση κριτικών στην πλατφόρμα.

β. “Η γλώσσα του κινηματογράφου”: Εισηγήσεις μαθητών και ειδικού για την ιστορία και τη γλώσσα του κινηματογράφου, την διαδικασία της κινηματογραφικής παραγωγής και την τεχνική συγγραφής σεναρίου.

Οι δύο αυτές δραστηριότητες προγραμματίζονταν εναλλάξ.

Δεκέμβριος-Απρίλιος: συνεργατική ανάπτυξη σεναρίου

Απρίλιος - Μάιος: προετοιμασία γυρισμάτων, παραγωγή μικρού μήκους ταινίας, επεξεργασία οπτικού και ηχητικού υλικού.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Βιβλιογραφία

Διαδικτυακές πηγές

Διαλέξεις από καθηγητή του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Βιωματικά εργαστήρια

Με αφετηρία το διδακτικό υλικό οι μαθητές δημιούργησαν κείμενα και παρουσιάσεις ppt που παρουσίασαν στην ομάδα και δημοσίευσαν στην πλατφόρμα.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Οι μαθητές:

Εξοικειώθηκαν με τον κινηματογραφικό κώδικα.

Ανέδειξαν τα οπτικοακουστικά μέσα ως πρόσφορα ερεθίσματα διαλόγου και έκφρασης, εξωτερικεύοντας προβληματισμούς για τα θέματα της σχολικής ζωής και της εφηβείας.

Ανέπτυξαν ενδιαφέρον για τη σημασία της μη λεκτικής έκφρασης αλλά και προβληματισμό για την αισθητική απόδοση της οπτικοακουστικής αφήγησης.

Ωθήθηκαν σε δημιουργική γραφή (πρωτότυπο σενάριο) ξεπερνώντας τους περιορισμούς του τυπικού προγράμματος για το μάθημα της Ν.Ε. Γλώσσας.

Βελτίωσαν τις επιδόσεις τους στις ΤΠΕ (δημιουργία διαδικτυακής πλατφόρμας για την κατανομή εργασιών, διαμοίραση γνωστικού υλικού, δημοσίευση κριτικών, επεξεργασία σεναρίου).

Αξιοποίησαν τη συνέργεια διαφορετικών γνωστικών αντικειμένων και δημιούργησαν συνεργατικά πρωτότυπο υλικό.

Οι κινηματογραφικές ταινίες και η διαμόρφωση της ιστορικής σκέψης στο μάθημα της Ιστορίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Ένα διδακτικό παράδειγμα στην Ιστορία της Γ' Γυμνασίου.

Αντωνία Παπαδάκη
Σχολική Σύμβουλος ΠΕ02 Πέλλας
toniapap@otenet.gr

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

1. Να ασκηθούν οι μαθητές στον οπτικοακουστικό γραμματισμό, δηλαδή να μάθουν να διαβάζουν, να ερμηνεύουν και να κατανοούν την πληροφορία που παρουσιάζεται με τη μορφή εικόνας και ήχου αλλά και να δημιουργούν τέτοιου είδους κείμενα με απώτερο σκοπό την ορθή επικοινωνία.
2. Να κατανοήσουν τις κινηματογραφικές συμβάσεις και ότι μια κινηματογραφική ταινία είναι ένα πολυτροπικό κείμενο που λειτουργεί μέσα σε συγκεκριμένα συμφραζόμενα.
3. Να διακρίνουν το σύμβολο από το σημαινόμμο, την εικόνα από την πληροφορία, την πληροφορία από την ερμηνεία.
3. Να συσχετίζουν τις εικόνες με τον λόγο της ιστοριογραφίας και την ιστορική σκέψη.
4. Να κατανοήσουν ότι μια κινηματογραφική ταινία ιστορικού περιεχομένου αποτελεί ερμηνεία της ιστορίας, οπότε μπορεί να προβληθεί στα πλαίσια της αντίστοιχης ενότητας και να μελετήσουν την ερμηνευτική προσέγγιση του σκηνοθέτη ως πηγή προβληματισμού.
5. Να προσεγγίσουν τις έννοιες του εθνικισμού, της προπαγάνδας, του ρατσισμού, της ετερότητας, της προκατάληψης και του πολέμου
6. Να διερευνήσουν τη σχέση «εμείς» και οι «άλλοι» μέσα στα πλαίσια πολυπολιτισμικών κοινωνιών.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Επιλέγεται η ανακαλυπτική ή διερευνητική μάθηση και προωθείται με τεχνικές όπως είναι η εμπλουτισμένη διδασκαλία, εφόσον βασίζεται σε πρόσθετο διδακτικό υλικό (οπτικοακουστικές πηγές όπως είναι η κινηματογραφική ταινία, γραπτές όπως είναι τα αποσπάσματα λογοτεχνίας και τα αποσπάσματα από ιστορικά βιβλία, χάρτες), η ερωταπόκριση, η Εκπαίδευση μέσα από την Τέχνη (ανάγνωση λογοτεχνίας), η ομαδοσυνεργατική και η χρήση των ΤΠΕ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

1η Φάση-διάρκειας 1 διδακτικής ώρας. Ο εκπαιδευτικός εισάγει τους μαθητές στο πλαίσιο του Β Παγκοσμίου πολέμου (ενότητα 46 του σχ. Εγχειριδίου) κάνοντας τις απαραίτητες συνδέσεις και με την ενότητα 42, όπου γίνεται αναφορά στην άνοδο του ναζισμού.

2η Φάση-διάρκειας 2 διδακτικών ωρών. Εργασία των μαθητών σε ομάδες πάνω σε φύλλα εργασίας κάνοντας χρήση του διαδικτύου, προκειμένου να προετοιμαστούν για την προβολή της ταινίας, και παρουσίαση των εργασιών.

3η Φάση-διάρκειας 3 ωρών: Προβολή της ταινίας. Οι μαθητές έχουν μπροστά τους ένα φύλλο εργασίας για να σημειώνουν τα πρόσωπα του έργου, τους χώρους της δράσης και τους όρους ή τις έννοιες που εμπεριέχονται στην ταινία, καθώς και τις σκηνές που τους εντυπωσιάζουν ή ακόμη και τις απορίες που δημιουργούνται.

4η Φάση-διάρκειας 1 ώρα: συζήτηση με βάση τις παρατηρήσεις των μαθητών και ανάδειξη των βασικών θεμάτων και μηνυμάτων της ταινίας σε σχέση πάντα με τους στόχους που έχουν τεθεί.

5η Φάση-διάρκειας 1 ώρα: παρουσίαση εργασιών

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Προβάλλεται η κινηματογραφική ταινία «Η ζωή είναι ωραία» του Μπενίνι.

Χρησιμοποιείται το σχολικό εγχειρίδιο Ιστορίας της Γ' Γυμνασίου, ενότητες 42 και 46.

Ιστοσελίδες που αφορούν τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο, τη γενοκτονία των Εβραίων και τον κινηματογράφο ως κείμενο.

Εκπαιδευτικός Φάκελος του Εβραϊκού Μουσείου με πολλά στοιχεία, μαρτυρίες και ντοκουμέντα για τη γενοκτονία.

Βιβλία ποίησης και λογοτεχνίας και ιστοσελίδες σχετικές

Χάρτες που απεικονίζουν την Ευρώπη την εποχή που εξετάζουμε.

Φύλλα εργασίας που έχουν σχεδιαστεί από τον εκπαιδευτικό για την αξιοποίησή τους στη 2η και 3η φάση του σεναρίου.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Οι μαθητές αξιολογούνται καθ' όλη τη διάρκεια των φάσεων για την ενεργή συμμετοχή τους, την ανάληψη πρωτοβουλιών και το πνεύμα συνεργασίας. Ωστόσο, προτείνονται και δημιουργικές εργασίες τις οποίες εκπονούν οι μαθητές ατομικά, εταιρικά ή ομαδικά.

Μαθητικοί Διαγωνισμοί Βίντεο της Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης 2.0: Αποτίμηση της Περιόδου 2011-2016

Σοφία Παπαδημητρίου

Εκπαιδευτική Ραδιοτηλεόραση –Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων,

Advanced Media Institute – Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

sofipapadi@gmail.com

Πρόταση εισήγησης

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ/ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Προγράμματα -φεστιβάλ-διαγωνισμοί μαθητικών οπτικοακουστικών προϊόντων

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Δημοτικό- Γυμνάσιο-Λύκειο

Τάξη/εις: Ε΄-ΣΤ΄ Δημοτικού- Γυμνάσιο-Λύκειο

Χρονολογία εφαρμογής: 2011-2016

Διάρκεια εφαρμογής: πενταετής

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Η ενεργητική συμμετοχή των μαθητών στη δημιουργική παραγωγή οπτικο-ακουστικών προϊόντων

Η εργασία σε ομάδες

Η ανάπτυξη της δημιουργικότητας και συνεργατικής δημιουργικότητας

Η καλλιέργεια ατομικών, συνεργατικών και ψηφιακών δεξιοτήτων.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Η Εκπαιδευτική Ραδιοτηλεόραση μπαίνοντας δυναμικά στην ψηφιακή εποχή και συνδεδεμένη οργανικά με τους νέους ανθρώπους και τις κοινότητές τους, μετασηματίστηκε σε μια multimedia πλατφόρμα από το 2011. Συνδέθηκε με τους σημαντικότερους ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης και προσφέρει στις ομάδες των μαθητών και εκπαιδευτικών τους, το περιβάλλον και τα εργαλεία για να αναπτύξουν τα δικά τους multimedia projects. Το χρονικό διάστημα 2011-16 διενεργήθηκε μεγάλος αριθμός διαγωνισμών μαθητικών οπτικο-ακουστικών προϊόντων με ευρεία ανταπόκριση στις μαθητικές κοινότητες. Στο άρθρο παρουσιάζονται ο σχεδιασμός, οι στόχοι και τα αποτελέσματα των εκπαιδευτικών δράσεων των μαθητικών οπτικο-ακουστικών προϊόντων της Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης 2.0.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ- ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Σχεδιασμός των εκπαιδευτικών δράσεων

Ανάπτυξη στα σχολεία

Αξιολόγηση – Αποτελέσματα

Συζήτηση - Αναστοχασμός

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ (μορφή, περιεχόμενο, διδακτική χρήση):

Υλικό υποστήριξης των εκπαιδευτικών δράσεων ανά περίπτωση

Διάθεση των οπτικοακουστικών δημιουργιών στο Διαδίκτυο

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Αποτίμηση των ποσοτικών και ποιοτικών μετρήσεων των μελετών περίπτωσης των έργων της Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης 2.0 (2011-2016).

**Οι απόψεις μαθητών δημοτικού σχολείου για τον κοινωνικό αποκλεισμό
μέσω της κινηματογραφικής εκπαίδευσης**

Δημήτρης Παπαδόπουλος

Εκπαιδευτικός Α/θμιας εκπαίδευσης, υποψήφιος Διδάκτορας Τμήματος Κινηματογράφου ΑΠΘ

e-mail: dpapadd@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Η παρούσα έρευνα αποτελεί τμήμα της μεταπτυχιακής εργασίας που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών στις 'Επιστήμες της Αγωγής' του Π.Τ.Δ.Ε. Εστιάζει και μελετάει: **α)** τις απόψεις των παιδιών για τον κοινωνικό αποκλεισμό **β)** τα παιδιά ως χρήστες των ΜΜΕ με βάση το παράδειγμα του κινηματογράφου (ως πολιτισμικό μέσο και έκφραση) **γ)** τις απόψεις των παιδιών για τη χρήση των ταινιών ως μέσου – εργαλείου για τη διερεύνηση και την εκπαίδευση σε ζητήματα κοινωνικού αποκλεισμού.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ:

Για τους σκοπούς της μελέτης πραγματοποιήθηκαν τέσσερις ομάδες εστίασης στις οποίες συμμετείχαν εικοσιτέσσερις μαθητές από σχολεία της Θεσσαλονίκης. Ένα από τα σχολεία ανήκει στο γεωγραφικό διαμέρισμα της Ανατολικής Θεσσαλονίκης και το άλλο είναι επαρχιακό σχολείο στα Δυτικά της πόλης. Στο πρώτο σχολείο φοιτούν κυρίως παιδιά που προέρχονται από τα μεσαία και ανώτερα κοινωνικά στρώματα. Στο δεύτερο σχολείο φοιτούν παιδιά από όλα τα κοινωνικά στρώματα καθώς και παιδιά Ρομά (παράλληλα και σε τμήμα ένταξης).

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ – ΣΚΟΠΟΣ, ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Ο σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να εστιάσει και να μελετήσει: **α)** τα παιδιά ως χρήστες των ΜΜΕ με βάση το παράδειγμα του κινηματογράφου (ως πολιτισμικό μέσο και έκφραση) **β)** τις απόψεις των παιδιών για τη χρήση των ταινιών ως μέσου – εργαλείου για τη διερεύνηση και την εκπαίδευση σε ζητήματα κοινωνικού αποκλεισμού. Το θεωρητικό και μεθοδολογικό υπόβαθρο της μελέτης δομήθηκε με βάση τις θεωρίες της κοινωνικής κατασκευής και τη νέα κοινωνιολογία της παιδικής ηλικίας, του κοινωνικού αποκλεισμού και το πεδίο των πολιτισμικών σπουδών στον τομέα που αναφέρεται στη μελέτη των ΜΜΕ. Τα ερευνητικά ερωτήματα, σύμφωνα με τους παραπάνω σκοπούς της έρευνας, αφορούσαν τις απόψεις των παιδιών: **α)** ως χρήστες των ΜΜΕ με βάση το παράδειγμα του κινηματογράφου. Θέλαμε να διερευνήσουμε παράγοντες που διαμορφώνουν το πλαίσιο χρήσης και κατά συνέπεια επηρεάζουν και καθορίζουν τη σχέση των παιδιών ως χρηστών/θεατών με τα ΜΜΕ (Morley, 1989). Τέτοιοι παράγοντες είναι τα κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά της κουλτούρας των παιδιών ως θεατών, όπως για παράδειγμα οι προτιμήσεις σχετικά με το μέσο (κινηματογράφος ή τηλεόραση), το είδος των ταινιών που βλέπουν, τη συχνότητα θέασης ταινιών, την κατανόηση και πρόσληψη του περιεχομένου τους, τη θέαση ταινιών ως παράγοντα διαμόρφωσης των κοινωνικών σχέσεων των παιδιών.

β) τις απόψεις των παιδιών για τον κοινωνικό αποκλεισμό (ερμηνεία, κατηγορίες, σύνδεση με συγκεκριμένους παράγοντες, πλαίσια αναφοράς στο σχολείο και εκτός σχολείου).

γ) τις απόψεις τους για τη χρήση των ταινιών ως μέσου – εργαλείου για τη διερεύνηση και εκπαίδευση σε ζητήματα κοινωνικού αποκλεισμού και κατ' επέκταση σε θέματα που αφορούν τις ζωές τους. Αρχικά θέλαμε να διερευνήσουμε τις απόψεις των παιδιών γενικά για τη χρήση του κινηματογράφου στο πλαίσιο του σχολείου. Μας ενδιέφερε να συζητήσουμε μαζί τους για τις πρακτικές που ακολουθούνται στο σχολείο και τους εκπαιδευτικούς πριν και μετά τη θέαση των ταινιών. Στη συνέχεια θέλαμε να διερευνήσουμε γενικότερα, τη δυνατότητα της εισαγωγής της εκπαίδευσης με και/στα ΜΜΕ στο χώρο του σχολείου και ειδικότερα της κινηματογραφικής εκπαίδευσης με σκοπό την ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας των παιδιών και τη συμμετοχή τους στο πολιτικό και κοινωνικό γίγνεσθαι ως ενεργοί πολίτες. Στο τέλος συζητάμε με τα παιδιά την πρακτική της έρευνάς μας και ζητάμε να αξιολογήσουν το μεθοδολογικό της πλαίσιο.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ:

Ως μεθοδολογικά εργαλεία χρησιμοποιήθηκαν οι κινηματογραφικές ταινίες και οι ομάδες εστίασης. Ειδικότερα κατά την επεξεργασία και ανάλυση του ερευνητικού υλικού που προέκυψε από την απομαγνητοφώνηση ακολουθήθηκαν τα εξής στάδια:

- α) κωδικοποίηση
- β) εντοπισμός κοινών τόπων
- γ) εντοπισμός κοινών γραμμών επιχειρηματολογίας
- δ) επιλογή των κατάλληλων αποσπασμάτων

Στη συνέχεια η ανάλυση των συνεντεύξεων βασίστηκε στις αρχές της ανάλυσης λόγου. Ειδικότερα, χρησιμοποιήθηκε αυτή η εκδοχή της ανάλυσης λόγου (Potter & Wetherell, 1987) που επικεντρώνεται κυρίως στο περιεχόμενο του λόγου και όχι στα ρητορικά του χαρακτηριστικά. Η επεξεργασία των απομαγνητοφωνημένων κειμένων έγινε με τη βοήθεια του NVivo.

Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων είναι ανάλογη με τους στόχους της έρευνας και τα ερευνητικά ερωτήματα. Αρχικά μας ενδιαφέρει ο λόγος των παιδιών ως θεατών (προτιμήσεις) σχετικά με τη χρήση των ΜΜΕ. Μας ενδιαφέρει επίσης, με βάση το λόγο τους, τι 'είδους' θεατές συγκροτούν (διαπραγμάτευση και ερμηνεία φιλικού κειμένου, επιδράσεις του σε σύγκριση με τις προϋπάρχουσες αντιλήψεις τους). Στη συνέχεια εξετάζουμε το λόγο των παιδιών σε σχέση με τις ερμηνείες τους σε ζητήματα που αφορούν τον κοινωνικό αποκλεισμό. Στο τέλος μας ενδιαφέρει ο λόγος των παιδιών σχετικά με τη χρήση των ταινιών ως μέσου - εργαλείου στην εκπαίδευση γενικά και ειδικότερα σε ζητήματα που αφορούν τον κοινωνικό αποκλεισμό καθώς επίσης και η δυνατότητα ένταξης ή όχι της εκπαίδευσης στα ΜΜΕ στα πλαίσια του αναλυτικού προγράμματος. Εξετάζουμε επίσης το κατά πόσο τα παιδιά κατέχουν γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με την παραγωγή ΜΜΕ αλλά και διερευνούμε τις απόψεις τους σχετικά με τις επιθυμίες τους αλλά και τη χρησιμότητα από την εκμάθηση των δεξιοτήτων για την παραγωγή ΜΜΕ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ:

Σε σχέση με το πρώτο ερευνητικό ερώτημα, διαπιστώσαμε ότι τα παιδιά καταναλώνουν σημαντικό χρόνο στην ενασχόλησή τους με τα ΜΜΕ και συγκεκριμένα στη θέαση ταινιών. Σύμφωνα με τα παιδιά, από τη διαδικασία της θέασης αντλούν απόλαυση, ενώ ταυτόχρονα η διαδικασία αυτή συγκροτεί ένα χωροχρόνο που επιτρέπει την ανάπτυξη των κοινωνικών σχέσεων τόσο μεταξύ παιδιών και ενηλίκων όσο και μεταξύ συνομηλίκων. Σημαντικοί παράγοντες που διαμορφώνουν το προφίλ των παιδιών ως χρηστών των ΜΜΕ ως προς τις επιλογές και την ερμηνεία είναι το φύλο, η κοινωνική τάξη και οι κοινωνικές εμπειρίες. Άλλη διαπίστωση είναι, ότι τα παιδιά ακολουθούν προσωπικές 'στρατηγικές' θέασης και διαπραγμάτευσης των ταινιών. Η διαπραγμάτευση αφορά αποδοχή ή αντίσταση ή προσαρμογή στο δικό τους κοινωνικό κόσμο. Το είδος της διαπραγμάτευσης που επιλέγουν, φαίνεται να εξαρτάται από τον κοινωνικό τους κόσμο και το κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο αναφοράς. Τα παιδιά επανακατασκευάζουν σημεία των ταινιών, προσπαθώντας να δημιουργήσουν νόημα με βάση συνθήκες ανοικτές στα ίδια. Αποτελούν ενεργητικούς θεατές.

Στο δεύτερο ερευνητικό ερώτημα ο κοινωνικός αποκλεισμός δομείται στο λόγο των παιδιών ως μια διαδικασία στην οποία διαμεσολαβούν μηχανισμοί που συνδέονται με συμπεριφορές και στρατηγικές εκμετάλλευσης καθώς και με ήδη καθορισμένες ταξικές ταυτότητες. Ωστόσο μπορεί να αφορά και άτομα ανεξάρτητα από την οικονομική τους κατάσταση. Συνδέεται με την έλλειψη κοινωνικής αλληλεγγύης και μπορεί να είναι αποτέλεσμα ψυχολογικών και συναισθηματικών διεργασιών. Σε σχέση με το λόγο των ενηλίκων σχετικά με τις κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες, οι διαφορές που παρατηρούνται αφορούν την κατασκευή στο λόγο των παιδιών ομάδων και ατόμων με έλλειψη ισχύος (εξουσίας).

Σε σχέση με το τρίτο ερευνητικό ερώτημα, τα περισσότερα παιδιά φαίνεται να εμφανίζουν θετική στάση στην εισαγωγή του μαθήματος κινηματογραφικής εκπαίδευσης (στα πλαίσια της εκπαίδευσης στα ΜΜΕ)

στο αναλυτικό πρόγραμμα. Κοινό παρανομαστή αποτελεί η αναγνώριση ότι η διαδικασία που ακολουθήθηκε ήταν διαφορετική και πιο ευχάριστη από τα τυπικά μαθήματα του σχολικού προγράμματος. Αξιολογούν ως θετικά: την απόλαυση, τη δύναμη της εικόνας, το συμπληρωματικό ρόλο της εικόνας στην κατανόηση της θεωρίας, τη συμβολή των ταινιών στην κατανόηση του 'πραγματικού κόσμου' και την ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων. Οι ταινίες δε χρησιμοποιούνται στο ελληνικό σχολείο ως εκπαιδευτικό εργαλείο. Τα παιδιά έχουν γνώσεις σχετικά με τη διαδικασία παραγωγής μιας ταινίας, ωστόσο επιθυμούν να διδαχθούν στο σχολείο μια σειρά από δεξιότητες. Τα παιδιά Ρομά επιπρόσθετα επιθυμούν να μάθουν σχετικά με την παραγωγή ΜΜΕ προκειμένου να ενδυναμώσουν τη θέση τους. Τα παιδιά εξέφρασαν, άνετα και με ευχαρίστηση τις απόψεις τους. Έδειξαν ότι μπορούν, όπως και οι ενήλικοι, να συμμετέχουν σε δομημένες ή ημι-δομημένες συνεντεύξεις και να αρθρώνουν έναν ιδιαίτερα δυναμικό λόγο.

Η χρήση του κινηματογράφου ως μέσο ευαισθητοποίησης των εκπαιδευομένων απέναντι στα Α.μ.Ε.Α.

Μαρία Παπαδοπούλου

Υποψήφια Διδάκτωρ, Τμήμα Κινηματογράφου, Σχολή Καλών Τεχνών,

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

maria_artistry@yahoo.gr

Χριστίνα Αδάμου

Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Κινηματογράφου, Σχολή Καλών Τεχνών,

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

cadamou@film.auth.gr

Πάυλος Πανταζής

Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Κινηματογράφου, Σχολή Καλών Τεχνών,

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

ppantazi@film.auth.gr

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Β' βάρθμια εκπαίδευση, Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας

Τάξη/εις: 1

Χρονολογία εφαρμογής: 2016

Διάρκεια εφαρμογής: 6 διδακτικές ώρες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Οι στόχοι που τέθηκαν ήταν σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων :

Γνώσεις: Οι εκπαιδευόμενοι να είναι σε θέση να καταλαβαίνουν το νόημα τις ταινίας και τα δευτέρα νοήματα πίσω από το προφανές.

Δεξιότητες: Οι εκπαιδευόμενοι να είναι σε θέση να 'διαβάζουν' τον κινηματογραφικό χαρακτήρα και να ελέγχουν την ορθότητα της θέσης τους.

Στάσεις: Να αντιλαμβάνονται και να υιοθετούν νέες λιγότερο δυσλειτουργικές θέσεις-στάσεις με βάση το κοινωνικό όφελος

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Η μεθοδολογία που επιλέχτηκε να εφαρμοστεί είναι αυτή της Μετασχηματίζουσας Μάθησης μέσα από την αισθητική εμπειρία. Πρόκειται για μια εκπαιδευτική μέθοδο η οποία μπορεί να βοηθήσει τους εκπαιδευτές ενηλίκων να ενσωματώσουν την αισθητική εμπειρία στην εκπαιδευτική διεργασία που συντονίζουν. Η ενίσχυση της αυτοδυναμίας της σκέψης είναι πολύ σημαντική για την εκπαίδευση ενηλίκων, η επίτευξη μεγαλύτερης αυτοδυναμίας της σκέψης μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσα από τη μετασχηματίζουσα μάθηση. Οι εκπαιδευόμενοι θα πρέπει να ενθαρρύνονται να διερευνούν όλες τις διαστάσεις του πλαισίου αναφοράς που μελετούν και αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσα από τη μετασχηματίζουσα εκπαίδευση και όχι μέσα από μια εκπαίδευση που απλώς παρέχει πληροφορίες. Η μετασχηματίζουσα μάθηση μέσα την αισθητική εμπειρία λειτουργεί μέσα στο πλαίσιο της θεωρίας της μάθησης αυτής, με σκοπό την εμπλοκή των εκπαιδευομένων σε μια διεργασία κριτικού στοχασμού πάνω σε σημαντικά έργα τέχνης, που θα τους βοηθήσει να επαναπροσδιορίσουν μη λειτουργικές τους ιδέες και να γίνουν πιο χειραφετημένοι απέναντι σε ιδεολογίες και στάσεις οι οποίες συνήθως παίζουν βασικό ρόλο στην ζωή τους.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Η μέθοδος της Μετασχηματίζουσας Μάθησης μέσα από την Αισθητική εμπειρία αποτελείται από έξι στάδια

1) Εκπαιδευτικό Συμβόλαιο

2) Ζητείται από τους εκπαιδευόμενους να γράψουν σε ένα χαρτί ξεχωριστά ο καθένας και ανώνυμα την άποψή τους για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και αποφεύγουν ως τώρα να αναφέρουν. Οι απαντήσεις συλλέγονται, διαβάζονται, ταξινομούνται και γράφονται στον πίνακα. Δεν γίνεται σχολιασμός αλλά μια απλή καταγραφή και ομαδοποίηση. Από την καταγραφή προκύπτουν τα παρακάτω υποθέματα: 1) Τα άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμΕΑ) με φοβίζονται, τους λυπάμαι, δεν θα μπορούσα να συναναστραφώ μαζί τους ή να εργαστώ σε ένα πλαίσιο με ΑμΕΑ. 2) Δεν μπορούν να φροντίσουν τον εαυτό τους (να αυτοεξυπηρετηθούν), η εκπαίδευση τους και η νοσηλεία τους κοστίζει

3) Προσδιορισμός των υποθεμάτων: Α) Η συναναστροφή του γενικού πληθυσμού με τα ΑμΕΑ

Β) Το κόστος ζωής και εκπαίδευσης των ΑμΕΑ για την κοινωνία

Κριτικά ερωτήματα :

Α) Τα άτομα με ειδικές ανάγκες θα μπορούσαν να προστατευτούν;

Β) Τα άτομα με ειδικές ανάγκες είναι βάρος για την κοινωνία;

4) Προτείνονται τα παρακάτω κινηματογραφικά έργα που έχουν σχέση με τα κριτικά ερωτήματα

Ταινία	A	B
Το όνομά μου είναι Sam	✓	✓
Forest Gump	✓	✓
Rain man	✓	✓
Η 8 ^η ημέρα	✓	✓

Γίνεται η επιλογή έργου από τους εκπαιδευόμενους

5) Προβολή ταινίας - Βάσει της τεχνικής του Perkins (όπως αυτή έχει διαμορφωθεί για κινηματογραφικά έργα) πραγματοποιείται επεξεργασία του κινηματογραφικού έργου με τη χρήση ερωτηματολογίου.

6) Κριτικός αναστοχασμός, συζήτηση πάνω στα αποτελέσματα σύγκριση με τις αρχικές θέσεις.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Οι εκπαιδευόμενοι μέσα από τέσσερις κινηματογραφικές ταινίες επιλέγουν να επεξεργαστούν τις δύο.

Αφού οι εκπαιδευόμενοι δουν τα επιλεγμένα αποσπάσματα από δυο ταινίες απαντούν σε ένα ερωτηματολόγιο και κάνουν μια ομαδική εργασία με θέμα: Να φτιάξετε μια δικιά σας διασκευή για την ταινία (να πάρετε ένα κομμάτι της και να το διασκευάσετε). Μετά θα το παρουσιάσετε στους άλλους σαν θεατρικό έργο ή σαν αφήγηση.

Η όλη η διαδικασία βασίζεται στον κριτικό αναστοχασμό ενός θέματος και στην επαναξιολόγηση των αρχικών θέσεων των εκπαιδευομένων.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Μέσα από την παρατήρηση της εκπαιδευτικού με τη χρήση ημερολογίου παρατηρήθηκε πως η άκαμπτη και ίσως για μερικούς σκληρή θέση των εκπαιδευόμενων καθώς και οι φόβοι τους άρχισαν να χαλαρώνουν. Έχτιζαν ένα προστατευτικό τοίχος γύρω τους από φόβο που προέρχεται κυρίως από άγνοια. Θετικό αποτέλεσμα τις διαδικασίας αποτέλεσε το γεγονός πως μερικοί εκπαιδευόμενοι ζήτησαν τις ταινίες για να τις δουν ολόκληρες με την οικογένειά τους

Σκοπός της διαδικασίας αυτής δεν ήταν να αλλάξουν με ένα βωρο σεμινάριο οι στάσεις και οι απόψεις ζωής αλλά να ευαισθητοποιηθούν οι εκπαιδευόμενοι και να αρχίσουν να βλέπουν τα Α.μ.Ε.Α. και από άλλη οπτική γωνία. Με αυτή τη μεθοδολογία ο δάσκαλος κατανοεί τα όρια της εκπαίδευσης, κι έτσι, δεν πέφτει σε κυνισμό, πεσιμισμό ή αφελή αισιοδοξία, αφού κατανοεί ότι το σχολείο δεν αποτελεί μοχλό για την αλλαγή της πραγματικότητας, αλλά μπορεί να συμβάλει προς αυτή την κατεύθυνση.

Ψηφιακές αφηγήσεις - αναδιηγήσεις μύθων. Δημιουργώντας νέα μαθησιακά περιβάλλοντα.

Αναστάσιος Παπάς

Εκπαιδευτικός - ΠΕ70 στο 92ο Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης, Μth, Υποψ. Διδάκτορας Θεολογικής

papastasos@gmail.com

Ελένη Μπούσια

Εκπαιδευτικός - ΠΕ70 στο 1ο Δημοτικό Σχολείο Νεάπολης Θεσσαλονίκης

lebousi@gmail.com

**Πρόταση εισήγησης
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ**

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση, βίντεο

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Α/θμια

Τάξη/εις: Ε και Στ (συνεργασία 92ου Δ.Σχ. Θεσσαλονίκης & 1ου Δ.Σχ. Νεάπολης με το ερευνητικό κέντρο Cicero του Πανεπιστημίου του Ελσίνκι - MoViE (Mobile Video Experience))

Χρονολογία εφαρμογής: 2014

Διάρκεια εφαρμογής: Ιανουάριος- Μάρτιος 2014

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Γνωστικοί στόχοι: λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία μέσω κειμενικών ειδών (αφήγηση – περιγραφή), καλλιέργεια ψηφιακού γραμματισμού.

Παιδαγωγικοί-σημσιολογικοί: ανάπτυξη της αισθητικής απόλαυσης μέσα από την επαφή με έργα τέχνης στα μουσεία, σε βάθος ανάλυση και αναγνώριση των νοημάτων των μύθων, καλλιέργεια προσωπικότητας, έκφραση προσωπικών αξιών με τη δημιουργία artefacts.

Κοινωνικοί-ψυχοκινητικοί στόχοι: βελτίωση επικοινωνιακών δεξιοτήτων και ερμηνευτικών ικανοτήτων, χειρισμός διαφωνιών, καλλιέργεια δεσμών, συνεργασία – συνδιαμόρφωση ψηφιακών αφηγήσεων, άρθρωση/επικοινωνία λόγου.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Χρησιμοποιήθηκε το μοντέλο της αυτοκατευθυνόμενης μάθησης (self directed learning) μέσω της οπτικοακουστικής παιδείας δίνοντας το ρυθμό και την πρωτοβουλία στους μαθητές να εξασκήσουν και τελειοποιήσουν ικανότητες δοκιμάζοντας υποθέσεις, επινοώντας μεταφορές, κατασκευάζοντας αφηγήσεις, σε συνεργασία με συμμαθητές τους (ομαδική και συνεργατική μέθοδος) με έμφαση στη συνδυαστική (blended learning) –σύγχρονη/ασύγχρονη επικοινωνία, στην ανοιχτή από απόσταση μάθηση. Υπήρξε ευελιξία κατά το σχεδιασμό, επαναπροσδιορισμός των ρόλων δασκάλου-μαθητή. Κρατήσαμε το ρόλο του συντονιστή, διακριτικά επεμβαίνοντας όπου υπήρξε ανάγκη, και συν διαμορφώσαμε με τους μαθητές τις δραστηριότητες για να εναρμονισθούν με όσα είχαν πραγματικά ανάγκη.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Με αφετηρία πίνακες του Μουσείου του Λούβρου από την έκθεση του Τελλογλείου Ιδρύματος Τεχνών ΑΠΘ, με θέμα αρχαίους ελληνικούς μύθους κατά την περίοδο της Αναγέννησης, οι μαθητές αναζήτησαν τους μύθους και στη συνέχεια τους αποτύπωσαν τη δική τους ερμηνεία, χρησιμοποιώντας φορητές ψηφιακές συσκευές.

Πριν την παραγωγή: ενημερώθηκαν για τη χρήση των ψηφιακών μέσων και εφαρμογών με τις οποίες θα ήταν δυνατό να γυρίσουν και να επεξεργαστούν τις οπτικές τους αφηγήσεις, την αφηγηματική δομή τόσο των σεναρίων όσο και της ψηφιακής αφήγησης, την ορολογία που θα χρησιμοποιούσαν, τη χρήση της εικόνας και του ήχου.

Παραγωγή: Οι ομάδες αυτοοργανώθηκαν ως προς το χώρο που θα γυρίσουν (επέλεξαν τις τάξεις, το σχολείο, τη γειτονιά τους), τους ρόλους που θα αναλάμβαναν τα μέλη, τα φροντιστηριακά αντικείμενα, όπως και τον τρόπο παρουσίασης.

Post production: Η επεξεργασία του ψηφιακού υλικού που είχαν στα χέρια τους έγινε τοπικά στους Η/Υ των εργαστηρίων των σχολείων μας με τη χρήση λογισμικού που ήταν εγκατεστημένο σε αυτούς (windows movie maker) και με το λογισμικό που χρησιμοποιεί ο κόμβος MoViE. σχολιασμός/κριτική των artefacts, διαμοιρασμός στο MoViE.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Το project υλοποιήθηκε σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο του Ελσίνκι (με συντονίστρια την κα Μ. Βιβίτσου). Το υλικό που παράχθηκε είναι αναρτημένο στις πλατφόρμες MoViE, το youtube και την Wikispaces. Χρησιμοποιήσαμε την τεχνολογία τόσο για την επικοινωνία σε πραγματικό χρόνο -για να γνωριστούν οι μαθητές μεταξύ τους (Google Hangout)- και την online υπηρεσία της Google, Google Docs -στη φάση συγγραφής των σεναρίων, όσο και την ασύγχρονη επικοινωνία -δημιουργία βίντεο για να ανταλλάξουν πληροφορίες για τους ίδιους με μαθητές από τη Φινλανδία και να αλληλεπιδράσουν. Η εργασία αποτυπώθηκε ψηφιακά σε ένα wiki. Υπήρξε διάδραση με την πολυεθνική κοινότητα της πλατφόρμας MoViE

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Η συνεργασία ήταν ομαλή και εποικοδομητική. Οι μύθοι εκφράστηκαν μέσα από τις καθημερινές εμπειρίες των παιδιών που βίωναν έντονα τις επιπτώσεις της πρόσφατης οικονομικής κρίσης, καθώς κλήθηκαν να δημιουργήσουν μια μεταφορά, να ερμηνεύσουν μύθους και να τους αναδιηγηθούν με σημερινά δεδομένα -να τους αποδώσουν τη σπερματική μορφή τους δίνοντας σύγχρονο περιεχόμενο- και παράλληλα να καταργήσουν τη στάση του μαθητή που λειτουργεί ως παθητικός δέκτης όσων συμβαίνουν γύρω του αλλά και της γνώσης. Υπήρξαν κάποιες περιπτώσεις έντασης και ασυνεννοησίας. Συναντήσαμε δυσκολίες τεχνικής φύσης και χρονικούς περιορισμούς.

Παιδί και Κινηματογράφος- Μια διδακτική πρόταση σε μαθητές/τριες της Δ΄ τάξης Δημοτικού Σχολείου

Νικόλαος Πασχαλίδης

Δάσκαλος, Διευθυντής 16ου Δημοτικού Σχολείου Δράμας

nikolapash@yahoo.gr

Χαράλαμπος Πασχαλίδης

Φοιτητής Σχολής Καλών Τεχνών Τμήματος Κινηματογράφου ΑΠΘ

xaris_pasch@hotmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Κινηματογράφος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Πρωτοβάθμια

Τάξη/εις: Ε΄

Χρονολογία εφαρμογής: 2014

Διάρκεια εφαρμογής: 9 διδακτικές ώρες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Να γνωρίσουν και να αγαπήσουν οι μαθητές τον κινηματογράφο.

Ο κινηματογράφος να αποτελέσει ελκυστικό-δημιουργικό μέσο που θα οδηγήσει στη μάθηση μέσα από ευχάριστες βιωματικές δραστηριότητες.

Η καλλιέργεια και η ανάπτυξη συναισθηματικής νοημοσύνης και ενσυναίσθησης.

Η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης.

Να καλλιεργηθεί η αγάπη και ο σεβασμός προς τη φύση και τον άνθρωπο.

Να αναδειχθούν οι ιδιαίτερες κλίσεις και τα ταλέντα των μαθητών.

Οι μαθητές οι ίδιοι να γίνουν δημιουργοί.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Η μεθοδολογία της διδακτικής πρότασης στηρίζεται στον κοινωνικό εποικοδομισμό, όπου η γνώση οικοδομείται με: συνεργατική μάθηση (ομαδοσυνεργατική διδασκαλία), κριτική διερεύνηση, συζήτηση-ανταλλαγή απόψεων και οικοδόμηση στις ήδη υπάρχουσες γνώσεις, μέσω σχεδίου δράσης (Project).

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

α) Η θέαση των ταινιών και η πληροφόρηση. Η επαφή των παιδιών με την τέχνη του κινηματογράφου επιδιώκεται μέσα από τη θέαση ταινιών και προχωρά στη γνωριμία με την ιστορία, τα αισθητικά ρεύματα, με τα είδη που έχουν αναπτυχθεί στην έβδομη τέχνη και με τον ξεχωριστό ρόλο που κατέχει κάθε συντελεστής που συμμετέχει στη δημιουργία μιας ταινίας (παραγωγός, σεναριογράφος, σκηνοθέτης, ηθοποιός, μουσικός, οπερατέρ, μοντέρ κλπ).

β) Η υλοποίηση δημιουργικών δραστηριοτήτων. Οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες εργασίας εργάζονται πριν τη θέαση της ταινίας, κατά τη διάρκεια της θέασης και μετά. Ειδικότερα πριν την προβολή, ο δάσκαλος αναφέρει τον τίτλο της ταινίας και δίνεται η αφορμή να ξεκινήσει η συζήτηση για το θέμα και το περιεχόμενο της ταινίας. Ενδεικτικές δραστηριότητες σε αυτό το στάδιο μπορεί να είναι η συζήτηση και η έκφραση συναισθημάτων, η συγγραφή άλλων τίτλων που ταιριάζουν στην ιστορία της ταινίας, το παιχνίδι ρόλων σε αγαπημένες σκηνές της προβολής, η ζωγραφική ηρώων της ταινίας ή αγαπημένων σκηνών, η συσχέτιση θεμάτων από την ταινία με λογοτεχνικά έργα που έχουν διαβάσει οι μαθητές, η δημιουργία αφίσας, η προφορική έκφραση ή η δημιουργία γραπτού κειμένου σχετικά με ένα νέο σενάριο για το τέλος της ταινίας, η σύγκριση άλλων ηρώων ή θεμάτων σε διάφορες χρονικές περιόδους.

γ) Η γνωριμία με τα τεχνολογικά μέσα του κινηματογράφου. Στο στάδιο αυτό οι μαθητές γνωρίζουν τη χρήση της κάμερας και απλού λογισμικού μοντάζ.

δ) Οι μαθητές γίνονται δημιουργοί, γράφουν σενάριο και δημιουργούν τη δική τους ταινία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Αίθουσα με υπολογιστές, Προβολέας, Βιντεοκάμερα, Λογισμικό επεξεργασίας βίντεο.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Αυθεντική αξιολόγηση κατά την οποία το παραγόμενο υλικό (ταινία) αποτελεί το υλικό της αξιολόγησης

Μια φορά κι έναν καιρό στον κίνημα... το... γράφω

Άννα Παυλίδου

Δασκάλα (ΠΕ 70), 1ο Δημ. Σχ. Ν. Μηχανιώνας

anna.pavlidou95@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Α/Θμια

Τάξη/εις: Γ' (Τρίτη)

Χρονολογία εφαρμογής: 2 Διδακτικά έτη (2015-2017)

Διάρκεια εφαρμογής: 2 Διδακτικά έτη (2015-2017)

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Το διδακτικό σενάριο έχει ως κύριο στόχο του μέσα από την τέχνη του κινηματογράφου, και πιο συγκεκριμένα από ταινίες του κλασικού ελληνικού κινηματογράφου, των δεκαετιών 50' και 60', να προκαλέσει τους μαθητές να εμπλακούν σε δράσεις σχετικές με θεματικές, όπως:

- ☐ Σχολείο
 - ☐ Παλιά Επαγγέλματα
 - ☐ Αξιοθέατα-Μνημεία της Ελλάδας
 - ☐ Γειτονίες του χθες και του σήμερα
 - ☐ Κοινωνία και Αναπηρία
 - ☐ Οι αριθμοί στη ζωή μας
 - ☐ Ερμηνεία λαϊκών λέξεων και φράσεων (Η θεματική αυτή διέπει την επεξεργασία όλων των υπόλοιπων)
 - ☐ Υποστήριξη θεματικών ενοτήτων στο γνωστικό αντικείμενο της Γλώσσας.
- Παράλληλα με τις παραπάνω δράσεις θα επιδιωχθεί οι μαθητές:
- ☐ Να αντιληφθούν την ανάγκη του ανθρώπου να εκφραστεί μέσα από την τέχνη
 - ☐ Να αναγνωρίσουν ότι η δυναμική του κινηματογράφου είναι η ρεαλιστική απεικόνιση της εποχής των ταινιών.
 - ☐ Να αναδείξουν και να ερμηνεύσουν δρώμενα, αξίες, στάσεις, σχέσεις ζωής του παρελθόντος μέσα στο κοινωνικό πλαίσιο της εποχής που γυρίζεται κάθε ταινία και να τα συγκρίνουν με τη σύγχρονη εποχή

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Με τη μέθοδο των σχεδίων εργασίας (μέθοδος project) οι μαθητές μέσα από την μεταξύ τους αλληλεπίδραση και τη σχέση τους με το δάσκαλό τους υλοποιούν Φύλλα Εργασίας αναπτύσσοντας κριτική σκέψη και συνεργατικές δεξιότητες με βιωματική, συνεργατική και πολυαισθητηριακή προσέγγιση της γνώσης.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ- ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Οι μαθητές ενισχύουν τις πρότερες γνώσεις τους για τον κινηματογράφο μέσα από το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Πάμε σινεμά;» και το Φύλλο Εργασίας που το συνοδεύει.

Στη συνέχεια γίνεται επεξεργασία των θεματικών ενοτήτων με προβολή σκηνών από ταινίες και την υποστήριξη των Φύλλων Εργασίας.

Κάθε θεματική ενότητα κλείνει με δράσεις που προβάλλονται ως επιστέγασμα όσων προηγήθηκαν.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

ΕΝΤΥΠΟ ΥΛΙΚΟ: Φύλλα Εργασίας, εικόνες, φωτογραφίες, παρουσίαση αντικειμένων παλιού σχολείου, κουίζ, κολλάζ, κόλλες Α4, χαρτόνια

ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ: 1 ηλεκτρονικός υπολογιστής, βιντεοπροβολέας, ηχεία, εκτυπωτής, απλά αντικείμενα για το στήσιμο παγωμένων εικόνων

ΨΗΦΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ: Σύνδεση στο διαδίκτυο, Ηλεκτρονικές διευθύνσεις,

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Πάμε σινεμά;»

Λογισμικά: Φυλλομετρητής, κειμενογράφος (Word), σταυρόλεξο και συμπλήρωση λέξεων (Hotpotatoes), ψηφιακό βιβλίο (issuu), παρουσίαση (PowerPoint), ψηφιακό ψηφιδωτό (Jigsawplanet), ψηφιακή αφίσα (gloster), Google Earth, video, ιστολόγιο

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ: Παιδικό Μουσείο Θεσσαλονίκης, Μουσείο Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, επίσκεψη σε τράπεζα

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

ΔΙΑΜΟΡΦΩΤΙΚΗ: Αξιολογείται το ενδιαφέρον, η συμμετοχή, οι αντιδράσεις των μαθητών καθώς και πώς εκτελούν τα Φύλλα Εργασίας

ΤΕΛΙΚΗ: Η τελική αξιολόγηση γίνεται με δράσεις που ακολουθούν τα Φύλλα Εργασίας, διαφορετικά για κάθε θεματική ενότητα (έκθεση αντικειμένων, κολλάζ, ψηφιακή αφίσα, δημιουργική γραφή, κτλ).

Τεχνολογία και εκπαιδευτικοί

Βασίλειος Πετράς

Εκπαιδευτικός ΕΑΕ ΠΕ70, Μ.Α., Ερευνητής Advanced Media Institute

vassilispetras@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Τις τελευταίες δεκαετίες, το χαμηλό κόστος, η ψηφιοποίηση, η φορητότητα και η ενοποίηση νέων αλλά και παλαιότερων οπτικοακουστικών τεχνολογιών, οδήγησε στην ευρεία διάδοσή τους. Οι νέες αυτές τεχνολογίες προεκτείνουν δυναμικά και πολυτροπικά τις ανθρώπινες αισθήσεις και επιπλέον διευρύνουν και απελευθερώνουν την ανθρώπινη επικοινωνία με τρόπους που δεν είχαν προβλεφθεί στο παρελθόν.

Τα νέα ψηφιακά εργαλεία και τα ποικίλα συνεργατικά περιβάλλοντα, έχουν ήδη εξασφαλίσει τη θέση τους στην κοινωνία, ιδιαίτερα ανάμεσα στους νέους και ενέχουν τη δυνατότητα να ενισχύουν τη διδασκαλία και τη μάθηση, εντός και εκτός σχολείου.

Προς αυτή την κατεύθυνση, το πλαίσιο της Τεχνολογικής Παιδαγωγικής Γνώσης Περιεχομένου (TPACK) των Mishra και Koehler (2006), αποτελεί ένα θεωρητικό μοντέλο, το οποίο προσπαθεί να συλλάβει τις βασικές ιδιότητες των γνώσεων των εκπαιδευτικών, που απαιτούνται για την ενσωμάτωση των νέων οπτικοακουστικών τεχνολογιών, αλλά και εν γένει της τεχνολογίας, στη διδασκαλία, έτσι ώστε να γίνει πιο εφικτός ο στόχος της τεχνολογικής ολοκλήρωσης στην εκπαίδευση.

Η TPACK ορίζεται ως το αποτέλεσμα των συνδέσεων και των αλληλεπιδράσεων μεταξύ του περιεχομένου, της τεχνολογίας και της παιδαγωγικής. Οι επτά συνιστώσες που συνθέτουν το εν λόγω πλαίσιο είναι:

Γνώση περιεχομένου (CK): βαθιά γνώση των γνωστικών αντικειμένων.

Γνώση Παιδαγωγικής (PK): γνώση των θεωριών μάθησης και των μεθόδων διδασκαλίας.

Γνώση Τεχνολογίας (TK): γνώση των εργαλείων της τεχνολογίας.

Παιδαγωγική Γνώση Περιεχομένου (PCK): γνώση του τρόπου με τον οποίο ένα γνωστικό αντικείμενο μετατρέπεται σε διδασκαλία.

Τεχνολογική Γνώση Περιεχομένου (TCK): γνώση του τρόπου με τον οποίο ένα γνωστικό αντικείμενο μπορεί να σχετιστεί με την τεχνολογία.

Τεχνολογική Παιδαγωγική Γνώση (TPK): κατανόηση της αλληλεπίδρασης των δυνατοτήτων της τεχνολογίας και των απαιτήσεων της διδασκαλίας.

Τεχνολογική Παιδαγωγική Γνώση Περιεχομένου (TPACK): γνώση για αποτελεσματική διδασκαλία με την τεχνολογία, διατηρώντας μια δυναμική ισορροπία μεταξύ τεχνολογίας, παιδαγωγικής και περιεχομένου.

Η παρούσα μελέτη διερευνά το βαθμό αυτεπάρκειας των εν ενεργεία Ελλήνων και Ελληνίδων εκπαιδευτικών στην TPACK.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ:

529 εκπαιδευτικοί Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ – ΣΚΟΠΟΣ, ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ:

Ο σκοπός της έρευνας που παρουσιάζεται, είναι ο έλεγχος των συνιστωσών του πλαισίου της TPACK σε Ελληνίδες και Έλληνες εν ενεργεία εκπαιδευτικούς και η συσχέτισή τους με μεταβλητές που αφορούν την επιμόρφωση στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) και το βαθμό ενασχόλησης με τις νέες τεχνολογίες.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ:

Πραγματοποιήθηκε επισκόπηση πεδίου, με ανώνυμο ερωτηματολόγιο αυτοαναφοράς, πεντάβαθμης κλίμακας Likert, το οποίο έχει ήδη χρησιμοποιηθεί σε προηγούμενες έρευνες στο εξωτερικό. Τα αποτελέσματα της έρευνας συγκρίθηκαν με αποτελέσματα προηγούμενων ερευνών και περιγράφηκαν οι πιθανοί λόγοι που συντέλεσαν στη συμφωνία ή ασυμφωνία τους με τα πορίσματα της παρούσας έρευνας.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ:

Από τα αποτελέσματα της έρευνας φάνηκε, ότι οι πεποιθήσεις αυτοαποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών κυμαίνονται σε υψηλότερα επίπεδα στις επιμέρους μεταβλητές του TPACK, που αποτελούν παραδοσιακές εκπαιδευτικές γνώσεις: Γνώση Περιεχομένου, Γνώση Παιδαγωγικής, Παιδαγωγική Γνώση Περιεχομένου και σε χαμηλότερα όταν υπεισέρχεται η τεχνολογία: Γνώση Τεχνολογίας, Τεχνολογική Γνώση Περιεχομένου, Τεχνολογική Παιδαγωγική Γνώση, Τεχνολογική Παιδαγωγική Γνώση Περιεχομένου. Η κατοχή Η/Υ, ο χρόνος ενασχόλησης με αυτούς και η κατοχή κινητού τηλεφώνου με σύνδεση στο διαδίκτυο, συσχετίζονται θετικά με όλες τις μεταβλητές, ενώ όσοι/ες έχουν

επιμορφωθεί στις ΤΠΕ, παρουσιάζουν υψηλότερους μέσους όρους σε μεταβλητές που σχετίζονται με την τεχνολογία.

Η διδασκαλία των οπτικοακουστικών αναπαραστάσεων στο σχολείο: Ψυχο-πολιτισμικά στερεότυπα στη μουσική του Παλιού Ελληνικού Κινηματογράφου

Δρ. Νίκος Πουλάκης

Μέλος ΕΤΕΠ, Εργαστήριο Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας, Τμήμα Μουσικών Σπουδών,
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

npoulaki@music.uoa.gr

Πρόταση εισήγησης ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Η μουσική και ο κινηματογράφος αποτελούν οχήματα μεταφοράς ποικίλων εμπειρικών, εκφραστικών και επικοινωνιακών μορφών και είναι πολύτιμα για την ευαισθητοποίηση των μαθητών σε πολιτισμικούς προβληματισμούς που τίθενται στο πλαίσιο των σύγχρονων κοινωνικών συστημάτων. Είναι, επιπλέον, εμφανές ότι ο οπτικοακουστικός γραμματισμός στην εκπαίδευση μέσα από τη δυνατότητα ανάλυσης συγκεκριμένων κινηματογραφικών ταινιών στο πλαίσιο ενός μαθήματος μπορεί να αποδειχτεί εξαιρετικά χρήσιμη διαδικασία. Μέσα από παραδειγματικές περιπτώσεις από τον Παλιό Ελληνικό Κινηματογράφο, παρουσιάζεται ο τρόπος σύνδεσης της μουσικής με την εικόνα, αναδεικνύοντας αναπαραστάσεις οι οποίες τις περισσότερες φορές «κατασκευάζουν» σταθερά και προκαθορισμένα ψυχο-πολιτισμικά στερεότυπα, βοηθώντας τους μαθητές να προσεγγίσουν κριτικά τα σύγχρονα οπτικοακουστικά μέσα.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ:

Σε μία αρχική πιλοτική φάση, η έρευνα υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Εκτός, όμως, από τους σπουδαστές, η εν λόγω πρόταση διδασκαλίας είναι δυνατό να εφαρμοστεί και σε άλλες βαθμίδες εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό, οι μαθητές θα διδαχθούν διάφορους τρόπους προσέγγισης και ανάλυσης των σύνθετων οπτικοακουστικών αποτυπώσεων στον κινηματογράφο, διαμέσου των οποίων θα αποκρυπτογραφήσουν ποικίλα ψυχο-πολιτισμικά στερεότυπα που ενσωματώνονται στις ταινίες.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ – ΣΚΟΠΟΣ, ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ:

Παραδοσιακά –τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο– η προτεραιότητα δίνονταν σχεδόν πάντοτε στην οπτική πρόσληψη των φαινομένων. Σε έναν κόσμο που η καθημερινότητα κατακλύζεται από πολυμεσικές επικοινωνιακές κατασκευές, στόχος της εισήγησης είναι να αναδείξει την ισότιμη διαχείριση

της οπτικής και της ηχητικής διάστασης των οπτικοακουστικών μέσων και να προσφέρει ένα πλαίσιο διδασκαλίας των πολιτισμικών στερεοτύπων μέσω των μουσικών-κινηματογραφικών αναπαραστάσεων.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ:

Η προσέγγιση στηρίζεται σε κατεξοχήν ποιοτική μεθοδολογία έρευνας, η οποία περιλαμβάνει κυρίως την «ανάλυση λόγου» (discourse analysis) οπτικοακουστικών κειμένων. Μολονότι συχνά έχει θεωρηθεί ότι οι ταινίες του δημοφιλούς εμπορικού κινηματογράφου (popular films) αποτελούν κοινότυπα πολιτισμικά προϊόντα, ωστόσο η προτεινόμενη μεθοδολογία αξιοποιεί την οικειότητα των μαθητών σε σχέση με τις εν λόγω ταινίες και τη δυναμική της ευρύτερης διάστασής τους ως ιδιαίτερων πολιτισμικών μορφωμάτων.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ:

Μέσα από την προτεινόμενη προσέγγιση, οι μαθητές αναδεικνύονται τελικά σε ενεργούς παράγοντες κριτικής ανάγνωσης των ταινιών, ενώ η τάξη συνολικά αποτελεί ένα σύνθετο πλέγμα διαφορετικών απόψεων για θέματα που προκύπτουν μέσα από έναν ανοικτό τρόπο αξιοποίησης του κινηματογραφικού ως οπτικοακουστικού υλικού και τον συνδυασμό ήχου και εικόνας. Η παρατήρηση αυτή είναι ιδιαίτερα χρήσιμη, έτσι ώστε να αποτελέσει τον άξονα γύρω από τον οποίο είναι δυνατό να σχεδιαστεί και να οργανωθεί μία κριτική διδασκαλία των οπτικοακουστικών μέσων στη σύγχρονη εκπαιδευτική πράξη.

Απολογισμός της δετούς δράσης του Διεθνούς Μαθητικού Διαγωνισμού Ταινιών Μικρού Μήκους

Ιωάννης Πούλιος

Εκπαιδευτικός, Υπεύθυνος Σχολικών Δραστηριοτήτων Π.Ε. Σερρών
serreschools@gmail.com

Χρήστος Κρυστάλλης

Εκπαιδευτικός
chris.krystallis@gmail.com

Χριστίνα Ευαγγελινού
Καθηγήτρια ΤΕΦΑΑ Σερρών
evaggeli@phed-sr.auth.gr

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Φεστιβάλ - διαγωνισμοί μαθητικών οπτικοακουστικών προϊόντων

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Α/θμια και Β/θμια

Τάξη/εις: Όλες

Χρονολογία εφαρμογής: 2010-2016

Διάρκεια εφαρμογής: 6 έτη

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Σκοπός του διαγωνισμού είναι να δοθεί στους μαθητές η ευκαιρία να εκφραστούν καλλιτεχνικά, να γίνουν δημιουργοί, να εξοικειωθούν με τη «γλώσσα» της κινηματογραφικής αφήγησης και να αποκτήσουν δεξιότητες οπτικοακουστικής αγωγής. Ακόμη να γίνουν κριτές, μελετητές και ερευνητές του περιβάλλοντός τους και να ευαισθητοποιηθούν ως προς την ανάγκη εξασφάλισης όρων αξιοπρεπούς διαβίωσης για όλους τους κατοίκους του πλανήτη.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Το θέμα της ταινίας μικρού μήκους είναι ελεύθερη επιλογή των δημιουργών, μαθητών και εκπαιδευτικών.

Οι κατηγορίες βράβευσης είναι:

- ταινία (μυθοπλασία, ντοκιμαντέρ, animation)
- μουσική επένδυση ταινίας (μουσική σύνθεση ή & τραγούδι)
- εξώφυλλο/αφίσα ταινίας

Τα σχολεία μπορούν να συμμετάσχουν σε όποιες κατηγορίες επιλέξουν.

Ο διαγωνισμός ξεκινάει κάθε Σεπτέμβριο, με την έναρξη δηλαδή του σχολικού έτους. Τα σχολεία ενημερώνονται μέσω εγκυκλίου του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων. Όσα το επιθυμούν υποβάλουν μέσω ηλεκτρονικής φόρμας αίτηση συμμετοχής. Στη συνέχεια λαμβάνουν ηλεκτρονικά βιβλίο με υποστηρικτικό υλικό, ιδέες, προτάσεις κλπ. Το διάστημα από τον Οκτώβριο ως τον Ιανουάριο κάθε έτους δημιουργούν την ταινία τους. Η ταινία αυτή υποβάλλεται σε τρία αντίτυπα στην οργανωτική επιτροπή του διαγωνισμού. Κάθε Φεβρουάριο γίνεται η αξιολόγηση των ταινιών που βραβεύονται την άνοιξη σε ειδική τελετή στην Αθήνα. Οι βραβευμένες ταινίες αναρτώνται στο κανάλι του διαγωνισμού στο youtube: <https://www.youtube.com/channel/UC7Kh3DPnrd7oQAokjM04VhQ>

Σημειώνουμε ότι συνδιοργανωτές του διαγωνισμού είναι:

- η Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Σερρών
- το Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους της Δράμας
- το Τμήμα Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης του ΥΠ.Π.Ε.Θ.
- η ΕΡΤ
- η Πρεσβεία της Κύπρου στην Αθήνα (Μορφωτικό Γραφείο-Σπίτι της Κύπρου)

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Τα διδακτικά βήματα για τη δημιουργία ταινίας μικρού μήκους περιγράφονται στον οδηγό που έχει δημιουργηθεί από τη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Σερρών και είναι τα ακόλουθα:

Πρώτο βήμα: Ενημέρωση

Ενημερώστε τους γονείς για τη δημιουργία της ταινίας. Δεν το κάνετε μόνο για να εξασφαλίσετε τη σύμφωνη γνώμη τους (απαιτείται έγγραφη συγκατάθεσή τους για να συμμετέχουν οι μαθητές σας στη μαγνητοσκόπηση, δηλαδή για να φαίνονται τα πρόσωπά τους στην ταινία). Το κάνετε γιατί θα χρειαστείτε τη βοήθειά τους στα γυρίσματα (μια τεχνική εργασία, συμμετοχή των γονέων στους ρόλους ενηλίκων που πιθανόν να προβλέπονται στην ταινία σας κλπ). Αν έχετε γονείς που δε θέλουν τα παιδιά τους να συμμετάσχουν στη μαγνητοσκόπηση, εντάξτε τα σε άλλες δημιουργικές ομάδες του πρότζεκτ, για παράδειγμα στους σεναριογράφους, τους σκηνοθέτες, τους μουσικούς κλπ). Ενημερώστε επίσης όσους από το σχολικό περιβάλλον θα μπορούσαν να βοηθήσουν ή θα έπρεπε να γνωρίζουν: φυσικά τη Διεύθυνση του σχολείου, τον σχολικό σύμβουλο, τον σύλλογο διδασκόντων, τον Υπεύθυνο σχολικών δραστηριοτήτων κλπ).

Δεύτερο βήμα: το θέμα της ταινίας

Αποφασίστε το θέμα της ταινίας (καλό είναι να προκύπτει από τα ενδιαφέροντα των μαθητών για να εξασφαλίσετε την ένθερμη συμμετοχή τους στο όλο εγχείρημα).

Τρίτο βήμα: Ομάδες και αρμοδιότητες

Χωριστείτε σε ομάδες (ανάλογα με τα ιδιαίτερα ταλέντα των παιδιών αλλά και τις επιθυμίες τους: σεναριογράφοι, μουσικοί, σκηνοθέτες, ηθοποιοί, σκηνογράφοι κλπ). Δώστε στους μαθητές τις απαραίτητες πληροφορίες για τις αρμοδιότητες της κάθε ομάδας. Πιθανόν για κάποιες από τις ομάδες να μην έχουν αρκετές πληροφορίες (π.χ. οπερατέρ, μοντέρ κλπ).

Τέταρτο βήμα: Σενάριο

Γράψτε το σενάριο της ταινίας. Πρώτα θα γραφτεί ένα μικρό κείμενο 2,3 σελίδων που θα αποδίδει περιληπτικά τη δράση. Αφού διαβαστεί και γίνουν οι απαραίτητες διορθώσεις, προσθήκες κλπ, θα αποφασιστούν οι ρόλοι που εμπλέκονται στο σενάριο. Στη συνέχεια θα «κομματιαστεί» το περιληπτικό σενάριο σε σκηνές και πλάνα. Για παράδειγμα:

Σκηνή πρώτη: 4 παιδιά μιλούν δίπλα στη λίμνη για τα περιβαλλοντικά της προβλήματα

Σκηνή δεύτερη: σε ένα σπίτι ένας ψαράς μιλάει με το παιδί του για τα ψάρια της λίμνης

Σκηνή τρίτη: στο δημαρχιακό μέγαρο γίνεται μια σύσκεψη...

Για κάθε σκηνή γράψτε αναλυτικά το σενάριό της με βάση το αρχικό περιληπτικό κείμενο. Χωρίστε την σε πλάνα. Λύστε θέματα σκηνοθεσίας κάθε σκηνής και κάθε πλάνου (πώς στήνονται οι «ηθοποιοί», πού είναι η κάμερα, ύφος ηθοποιών, εκφράσεις προσώπου, στάσεις σώματος) και σκηνογραφίας (θα υπάρχουν αντικείμενα στο πλάνο που πρέπει να προσθέσετε κλπ) ή τυχόν μουσικής επένδυσης. Γυρίστε τις σκηνές μία μία. Είναι προτιμότερο να έχετε μικρές σκηνές (που θα ενώσετε με το movie maker που υπάρχει σε όλους τους υπολογιστές) παρά να γυρίζετε μεγάλες σκηνές 4,5 λεπτών που λόγω λαθών πρέπει να ξαναγυρίζονται ή χρειάζονται ειδικό μοντάζ για να είναι αισθητικά υψηλού επιπέδου.

Πέμπτο βήμα: Χρονοδιάγραμμα

Καθορίστε το χρονοδιάγραμμα της ταινίας. Μία ταινία μικρού μήκους μπορεί να γυριστεί σε λίγες εβδομάδες ενώ υπάρχουν μαθητικά πρότζεκτ που χρειάστηκαν αρκετούς μήνες. Το χρονοδιάγραμμα έχει να κάνει με το θέμα της ταινίας σας, τον αριθμό των σκηνών της, τις τεχνικές ή άλλες προϋποθέσεις της (καιρός, ώρα ημέρας, τεχνικά ζητήματα, αριθμός συμμετεχόντων κλπ).

Έκτο βήμα: γλώσσα του κινηματογράφου

Πριν αρχίσετε τα γυρίσματα μελετήστε την κινηματογραφική γλώσσα (θα βρείτε και σ' αυτή την έκδοση μερικές βασικές πληροφορίες) και εξοικειώστε τα παιδιά με αυτήν.

Έβδομο βήμα: τι είναι ταινία μικρού μήκους

Οι μαθητές σας δεν είναι εξοικειωμένοι με αυτό το κινηματογραφικό είδος. Δεν προβάλλεται στην τηλεόραση ούτε στους κινηματογράφους πλην ελαχίστων εξαιρέσεων. Είναι σημαντικό, λοιπόν, να καταλάβουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους. Βρείτε και προβάλετε στην τάξη παραδείγματα ταινιών μικρού μήκους. Προσθέστε μουσική επένδυση (προτιμότερη να είναι των παιδιών) ή τίτλους ή άλλα εφέ που προσφέρει το movie maker

Όγδοο βήμα: storyboard, καρτέλες γυρισμάτων

Οι καρτέλες γυρισμάτων βοηθούν να οργανώσουμε καλύτερα τα γυρίσματά μας.

Ένατο βήμα: γυρίζουμε

Πριν αρχίσουμε τα γυρίσματα είναι σημαντικό να κάνουμε δοκιμαστικές λήψεις λίγων δευτερολέπτων από όλους τους χώρους που θα χρησιμοποιήσουμε και να ελέγξουμε στη συνέχεια στον υπολογιστή συνθήκες φωτισμού και ηχητικά προβλήματα. Γυρίζουμε με βάση το χρονοδιάγραμμα και χρησιμοποιώντας για κάθε σκηνή καρτέλες γυρισμάτων και/ή storyboards

Δέκατο βήμα: μοντάρουμε

Με τη βοήθεια του Movie maker (ή άλλου λογισμικού) ενώνουμε πλάνα και σκηνές και μοντάρουμε την ταινία μας. Προσθέτουμε εφέ, τίτλους και μουσική επένδυση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Το διδακτικό υλικό που υποστηρίζει τα σχολεία, είναι ένας οδηγός 51 σελίδων που βρίσκεται αναρτημένος στην παρακάτω ηλεκτρονική διεύθυνση: http://dipe.ser.sch.gr/ysd/wordpress/?page_id=17

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Αποτέλεσμα της εξαετούς υλοποίησης του διεθνούς αυτού διαγωνισμού, είναι η δημιουργία 1000 περίπου ταινιών μικρού μήκους από 750 σχολικές μονάδες από την Ελλάδα, την Κύπρο και την Ομογένεια. Πολλές από τις ταινίες αυτές έχουν ταξιδέψει σε φεστιβάλ του εξωτερικού ενώ όλες οι βραβευμένες ταινίες περιλαμβάνονται στο Σπουδαστικό Πανόραμα του Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους της Δράμας. Οι ταινίες αυτές θα συμπεριληφθούν του χρόνου στο ανανεωμένο πρόγραμμα της Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης τη ΕΡΤ.

Σημαντικό είναι να τονιστεί ότι:

- τα σχολεία που «γνωρίζουν» μέσω του διαγωνισμού τον κινηματογράφο ως εκπαιδευτικό εργαλείο, συνεχίζουν και τα επόμενα χρόνια την ενασχόλησή τους με την κινηματογραφική παιδεία
- σε πολλά σχολεία του προγράμματος, δημιουργήθηκαν απογευματινοί προαιρετικοί όμιλοι μαθητών και κινηματογραφικά εργαστήρια
- έχουμε ήδη τους πρώτους μαθητές μας που σπουδάζουν κινηματογράφο στην Ελλάδα και το εξωτερικό

Διερεύνηση αξιοποίησης Οπτικοακουστικού Γραμματισμού στην εκπαιδευτική πράξη: Η περίπτωση του Ούγκο Καμπρέ στο Γυμνάσιο

Δρ. Ελένη Ρώσσιου

Εκπαιδευτικός Πληροφορικής - Μαθηματικών, Πειραματικό Σχολείο Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
rossiou@sch.gr

Ηλίας Γεράκος, MSc

Ιδιότητα, Τίτλος ή Φορέας: Εκπαιδευτικός Πληροφορικής, 28ο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης
gerakosilias@gmail.com

Δρ. Κωνσταντίνα Ηλιοπούλου

Ιδιότητα, Τίτλος ή Φορέας: Φιλόλογος, Πειραματικό Σχολείο Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
ntinailiopoulou@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Η διερεύνηση εφαρμογής Οπτικοακουστικού Γραμματισμού (ΟΑΓ) στο Γυμνάσιο πραγματοποιήθηκε με διαθεματική, διασχολική, εκπαιδευτική δράση με μαθητές Γυμνασίου (48 μαθητές Β' και Γ' Γυμνασίου του

Πειραματικού Σχολείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΠΣΠΘ) και 20 μαθητές της Β΄ Γυμνασίου του 8ου Γυμνασίου Θεσσαλονίκης) και συνάδει με τα Προγράμματα Σπουδών των γνωστικών αντικειμένων: Νέα Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία, Πληροφορική. Στο πλαίσιο αυτό αξιοποιήθηκε η μεικτή μάθηση με παράλληλη χρήση κατάλληλων εργαλείων ΤΠΕ μέσα και έξω από την τάξη (web2.0, eclass, wiki κλπ) καθώς και η ομαδοσυνεργατική μέθοδος εκπόνησης δραστηριοτήτων. Η ταινία που επιλέχτηκε είναι η ταινία HUGO (Σκορτσέζε, 2012) βασισμένη στο βιβλίο «Η εφεύρεση του Ουγκό Καμπρέ» (Σέλζνικ, 2007). Ο ΟΑΓ εφαρμόστηκε σε 16 διδακτικές ώρες (8 δίωρα εργαστήρια) σε τρεις (3) φάσεις με την εκπόνηση δέκα (10) φύλλων εργασίας (ΦΕ), καθένα από τα οποία εξυπηρέτησε συγκεκριμένο σκοπό και καθορισμένους στόχους που γνωστοποιούνταν στους μαθητές. Υπό το ανωτέρω πρίσμα αξιοποιήθηκαν ποικίλες διδακτικές προσεγγίσεις και τεχνικές (μικρές ή μεγάλες ομάδες, διερευνήσεις, πλαίσιο ECLIP) συνεπικουρούμενες από τη μειούμενη καθοδήγηση, ενώ το έργο των ομάδων παρουσιάζονταν στην ολομέλεια.

Με σημείο αναφοράς το ΠΣΠΘ, οι μαθητές της Β΄ Γυμνασίου μυήθηκαν στον ΟΑΓ στο πλαίσιο του μαθήματος ΤΠΕ, ενώ η Γ΄ Γυμνασίου με όχημα το πολιτιστικό πρόγραμμα «Ζήσε το Όνειρο: Ούγκο Καμπρέ» και με σκοπό την αξιοποίηση του ΟΑΓ στη Νεοελληνική Γλώσσα, Νεοελληνική Λογοτεχνία και ΤΠΕ. Στο 8ο Γυμνάσιο ο ΟΑΓ εφαρμόστηκε τόσο στο μάθημα της Πληροφορικής Β΄ Γυμνασίου (μία ώρα τη βδομάδα) όσο και στο αντίστοιχο πολιτιστικό πρόγραμμα.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ:

Η 5μηνη εφαρμογή του ΟΑΓ στο Γυμνάσιο διερευνήθηκε με τα εργαλεία της επισκόπησης: ερωτηματολόγιο, συνέντευξη και παρατήρηση. Το ερωτηματολόγιο απαντήθηκε από 34 μαθητές του ΠΣΠΘ ενώ στην ημιδομημένη συνέντευξη συμμετείχαν 10 μαθητές του ΠΣΠΘ και 4 μαθητές του 8ου Γυμνασίου. Στην παρατήρηση (και στην έρευνα-δράση) συμμετείχαν 4 εκπαιδευτικοί (2 Πληροφορικής, 2 φιλόλογοι).

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ – ΣΚΟΠΟΣ, ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ:

Σκοπός της έρευνας ήταν η διερεύνηση προσεγγίσεων και πρακτικών για τον οπτικοακουστικό γραμματισμό στο Γυμνάσιο. Τα βασικά ερευνητικά ερωτήματα εστίασαν: α) στους παράγοντες που επιδρούν στην «απόλαυση» κινηματογραφικών ταινιών, β) στον τρόπο ανάπτυξης της κριτικής στάσης απέναντι στα μηνύματα των καταναλωτών/θεατών έτσι ώστε να μετατρέπονται σε μελετητές-ερευνητές, γ) στον βαθμό συμβολής στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων του «δημιουργού θεατή», των τεχνικών δημιουργίας των ταινιών και της αναγνώρισης του ρόλου της Τεχνολογίας, δ) στην ανάπτυξη προσχεδιασμένου λόγου (από τα παιδιά), προφορικού, γραπτού και οπτικοποιημένου.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ:

Η ερευνητική διαδικασία αξιοποίησε την έρευνα - δράση, στην οποία συμμετείχε ομάδα ερευνητών - εκπαιδευτικών με ενεργό ρόλο. Με την επισκόπηση συλλέχθηκαν δεδομένα σε συγκεκριμένο χρόνο για την συλλογή των οποίων χρησιμοποιήθηκαν ερωτηματολόγια, παρατήρηση, συνέντευξη. Οι απαντήσεις των ερωτηματολογίων αναλύθηκαν και ερμηνεύτηκαν σε συνδυασμό με τις απαντήσεις των συνεντευξιαζόμενων μαθητών και των φύλλων παρατήρησης των εκπαιδευτικών.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ:

Η ανάδειξη του κινηματογράφου σε εκπαιδευτικό εργαλείο είναι μάθημα «γλωσσικό» και παράλληλα εκπαιδευτικό εργαλείο στο μάθημα Πληροφορικής στο Γυμνάσιο καθώς δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να εξοικειωθούν με τα εργαλεία των νέων τεχνολογιών και να αναπτύξουν έμπρακτα νέες δεξιότητες και ικανότητες. Η με πολλαπλά μέσα αποτίμηση της διαθεματικής εκπαιδευτικής παρέμβασης ανέδειξε: α) τη δυσκολία αξιοποίησης του ΟΑΓ λόγω περιορισμένων διαθέσιμων ωρών διδασκαλίας, β) τα

πλεονεκτήματα του Πιλοτικού Προγράμματος Σπουδών του μαθήματος ΤΠΕ στο Γυμνάσιο (δίωρο εβδομαδιαίως), γ) τη θετική συμβολή της διαδικτυακής συνεργασίας, δ) την αναγκαιότητα εφαρμογής του ΟΑΓ μέσω άλλων σχολικών δραστηριοτήτων αλλά και της προσεκτικής ενσωμάτωσής του στην καθημερινή εκπαιδευτική πράξη με την επιλογή κατάλληλων οπτικοακουστικών προϊόντων, ε) το βαθμό απόκτησης γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων των συμμετεχόντων μαθητών και τη συνακόλουθη αλλαγή στη στάση τους κατά τη θέαση ταινιών. Με την κατάλληλη αξιοποίηση των ΤΠΕ (λογισμικά δημιουργίας και επεξεργασίας πολυμεσικών εφαρμογών) αλλά και χώρων διαδικτυακής συνεργασίας οι μαθητές αναλαμβάνουν νέο ρόλο και ειδικότερα υποδυόμενοι το ρόλο του παραγωγού ταινιών αναπτύσσουν δεξιότητες προσωπικής έκφρασης, οργανώνουν και υλοποιούν οπτικοακουστικά προϊόντα.

ΤΟ ΠΛΑΝΗΤΑΡΙΟ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

το πρώτο Ψηφιακό Φορητό Πλανητάριο τύπου Omnimax στην Ελλάδα

Κωνσταντίνος Σακκάς

Πολιτικός Μηχανικός ΕΜΠ, Ερασιτέχνης Αστρονόμος

ksakkas71@gmail.com

Θεοφάνης Ματσόπουλος

Παραγωγός Ταινιών Θόλου, Σκηνοθεσία - Φωτογραφία - 3D Animation –

Ψηφιακή Επεξεργασία Εικόνων και Βίντεο

fanismatsopoulos@yahoo.gr

Αριστείδης Ζαρίμπας

Μηχανικός Επιστήμης Υλικών, Ερασιτέχνης Αστρονόμος

aris3069@yahoo.gr

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος, βίντεο

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Ο Κωνσταντίνος Σακκάς ως Γραμματέας του Αστεροσκοπείου Ζαγορίου και μέλος της Ομάδας Ερασιτεχνικής Αστρονομίας Ιωαννίνων πραγματοποιεί εθελοντικά παρουσιάσεις-διδασκαλία αστρονομίας σε σχολεία. Το 2015-2016 επισκέφτηκε έξι Δημοτικά Σχολεία και τρία Γυμνάσια.

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια

Τάξη/εις: Όλες οι τάξεις

Χρονολογία εφαρμογής: 2015-2016

Διάρκεια εφαρμογής: Δύο εκπαιδευτικές ώρες ανά τάξη

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Διδασκαλία και διάδοση της αστρονομίας, έμπνευση και παρακίνηση για την επιστήμη, κατανόηση του κόσμου γύρω μας, επιστημονικά ενήμερο κοινό, κριτική σκέψη.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Τα Πλανητάρια προβάλλουν εικόνες του έναστρου ουρανού και αμέτρητα εντυπωσιακά αντικείμενα που συναντάμε στο σύμπαν, δημιουργώντας μια μοναδική εκπαιδευτική εμπειρία που διδάσκει αστρονομία και συναφείς επιστήμες. Δείχνοντας τις συναρπαστικές ανακαλύψεις στην εξερεύνηση του διαστήματος, είναι ένα σημαντικό εργαλείο στη διάδοση της επιστήμης, ανοίγουν τους ορίζοντες των θεατών στην κατανόηση του κόσμου γύρω μας, εμπνέουν και εκπαιδεύουν για όσα μας περιβάλλουν, για την ίδια τη Γη και τη θέση μας στο σύμπαν.

Χάρη στο Ψηφιακό Φορητό Πλανητάριο οι μαθητές θα είναι σε θέση να αποκαλύψουν τα μυστήρια του σύμπαντος χωρίς να αφήσουν το σχολείο τους, βιώνοντας μία μοναδική οπτικοακουστική διδακτική εμπειρία. Το πλανητάριο είναι ένα συναρπαστικό περιβάλλον μάθησης, το φυσικό επόμενο βήμα από έναν πίνακα κιμωλίας και έναν διαδραστικό έξυπνο πίνακα. Πρόκειται για ένα εξαιρετικό εργαλείο πολυμέσων που μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για να διδάξει και άλλα γνωστικά αντικείμενα.

Οι παραστάσεις θα έχουν διαδραστικό χαρακτήρα συνοδευόμενες από παρατήρηση με τηλεσκόπια ή άλλες δραστηριότητες σε περίπτωση νέφωσης.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Ανάπτυξη του διαμέτρου 6m Ψηφιακού Φορητού Πλανητάριου.

Μία διδακτική ώρα προβολή ψηφιακής παράστασης-ταινίας θόλου και την επόμενη παρατήρηση Ηλίου με ηλιακό τηλεσκόπιο ή σε περίπτωση νέφωσης εναλλακτικές διαδραστικές δραστηριότητες.

Διοργάνωση βραδινής αστροπαρατήρησης με τηλεσκόπια για τους μαθητές, η προσέλευση και συμμετοχή των οποίων θα γίνεται με μέριμνα και ευθύνη των γονέων και κηδεμόνων τους.

Ομιλίες-διαλέξεις με αφορμή θέματα της επικαιρότητας όπως αστρονομικές ανακαλύψεις, διαβάσεις πλανητών μπροστά από τον ήλιο, Ηλιακές ή Σεληνιακές εκλείψεις κ.α.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Ψηφιακό Φορητό Πλανητάριο τύπου Omnimax διαμέτρου 6m, τηλεσκόπιο για βραδινή αστροπαρατήρηση, ηλιακό τηλεσκόπιο για παρατήρηση Ηλίου, αναλώσιμα για διαδραστικές δραστηριότητες σε περίπτωση συννεφιάς.

Ταινίες Θόλου, υφιστάμενα ντοκιμαντέρ: “Από τη Γη στο Σύμπαν” παραγωγή Ευρωπαϊκό Νότιο Αστεροσκοπείο (ESO) - Θ. Ματσόπουλος, “Ένα Αθάνατο Σύμπαν - Η ιστορία του τηλεσκοπίου Newall του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών” παραγωγή Θ. Ματσόπουλος, “Το Βίαιο Σύμπαν” παραγωγή AHEAD (Integrated Activities in the High Energy Astrophysics Domain) - Θ. Ματσόπουλος.

Η λειτουργία του Ψηφιακού Φορητού Πλανητάριου θα παρακινήσει και για νέες παραγωγές ταινιών θόλου.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Η ανάπτυξη του Ψηφιακού Φορητού Πλανητάριου στα σχολεία, ειδικά της επαρχίας, είναι βέβαιο ότι θα ανοίξει αυτόν τον τρόπο μάθησης για περισσότερα παιδιά, σε μια εποχή που η ποιοτική επιστημονική εκπαίδευση και η κριτική σκέψη είναι πιο σημαντική από ποτέ και ένα επιστημονικά ενήμερο κοινό είναι ένα ουσιαστικό μέρος της προόδου κάθε χώρας.

Αγαπώ τη Θεσσαλονίκη μέσα από την ταινία μας

Άγγελος Σανδραβέλης

Εκπαιδευτικός ΠΕ70

asandravelis@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Τάξη/εις: Στ' τάξη

Χρονολογία εφαρμογής: 2016

Διάρκεια εφαρμογής: Ιανουάριος – Μάιος 2016

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Μέσα από τη διδακτική εφαρμογή επιδιώκεται οι μαθητές/ριες:

- Να γνωρίσουν την πόλη τους μέσα από την ιστορία της, τα μνημεία, τα αξιοθέατα και τις διάφορες πτυχές της σύγχρονης ζωής
- Να συνειδητοποιήσουν τις αλλαγές που συντελούνται με την πάροδο του χρόνου στην πόλη τους
- Να γνωρίσουν τα βασικά στοιχεία της γλώσσας του κινηματογράφου
- Να κατανοήσουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ταινιών μικρού μήκους
- Να δημιουργήσουν ένα σενάριο και να γυρίσουν μία ταινία μικρού μήκους για την πόλη τους
- Να μάθουν να συλλέγουν υλικό, να επεξεργάζονται πληροφορίες και να εξάγουν συμπεράσματα
- Να εργαστούν συλλογικά σε ομάδες
- Να εκφραστούν δημιουργικά

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Οι μαθητές/ριες της Στ' τάξης του 40ου Δημοτικού Σχολείου-Ιωαννίδειος Σχολή ζουν και αναπνέουν στο ιστορικό κομμάτι της πόλης της Θεσσαλονίκης, αφού το σχολείο τους βρίσκεται ανάμεσα στον Λευκό Πύργο και τη Ροτόντα. Επίσης, η μόνιμη κατοικία τους βρίσκεται πέριξ του σχολείου, ενώ το ίδιο το σχολείο τους αποτελεί από μόνο του ένα ιδιαίτερο σημείο αναφοράς, αφού πρόκειται για το πρώτο ελληνικό δημοτικό σχολείο που ιδρύθηκε στη Θεσσαλονίκη και το οποίο αποτελεί δωρεά του Σιατιστινού ευεργέτη Δημητρίου Ιωαννίδη. Επομένως, η εφαρμογή ενός πολιτιστικού προγράμματος με θέμα την πόλη της Θεσσαλονίκης ήταν επιθυμία όλων των παιδιών της τάξης. Αυτό όμως θα έπρεπε να συνδυαστεί με μια μορφή τέχνης, η οποία θα ήταν προσιτή και αρεστή στα παιδιά της τάξης. Έτσι, επιλέχτηκε η τέχνη του κινηματογράφου και αποφασίστηκε ότι στο τέλος του προγράμματος της τοπικής ιστορίας καλό θα ήταν να γυριζόταν και μια ταινία μικρού μήκους με θέμα την πόλη της Θεσσαλονίκης.

Η μεθοδολογία της διδασκαλίας που ακολουθήθηκε ήταν αυτή της μεθόδου project, της καθοδηγούμενης ανακάλυψης και του εποικοδομισμού μέσα από ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες. Επιπλέον, ακολουθήθηκε η μέθοδος του καταιγισμού των ιδεών (brainstorming) για να εντοπίσουμε τα στοιχεία

εκείνα μιας πόλης, όπως η Θεσσαλονίκη, που θα άξιζε να μελετήσουμε ως τάξη, καθώς και για τους βασικούς συντελεστές παραγωγής μιας κινηματογραφική ταινίας. Αυτή η μέθοδος χρησιμοποιήθηκε αρκετές φορές στην πορεία εφαρμογής του προγράμματος. Σημαντικό μέρος των διδασκαλιών περιλάμβανε συζητήσεις μέσα στην ολομέλεια της τάξης, καθώς και μέσα στις ομάδες των παιδιών. Σε πολλά σημεία της διδασκαλίας χρειάστηκαν τα παιδιά να χρησιμοποιήσουν την μέθοδο της χαρτογράφησης εννοιών (concept mapping), για να ομαδοποιήσουν πληροφορίες, έννοιες και ιδέες που σχετίζονταν με τη Θεσσαλονίκη και τα στάδια παραγωγής μιας ταινίας μικρού μήκους. Τέλος, χρησιμοποιήθηκαν ομαδικά φυλλάδια εργασίας για να εξωτερικεύσουν οι μαθητές/ριες τις ιδέες και τις γνώσεις τους, για να ελέγξουν, να αναπτύξουν και να αντικαταστήσουν προϋπάρχουσες ιδέες, καθώς και για να εφαρμόσουν και να αξιολογήσουν τα νέα γνώση σε σχέση με την αξία του σεβασμού της πόλης της που ζουν και δραστηριοποιούνται.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ- ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Οι δραστηριότητες που ακολουθήθηκαν για την εφαρμογή του προγράμματος :

- Αρχικά έγινε η επιλογή του θέματος από τα παιδιά και το οποίο αφορούσε την ανάδειξη των ιστορικών, πολιτισμικών και περιβαλλοντικών στοιχείων της Θεσσαλονίκης που αξίζει κάθε κάτοικος της πόλης να γνωρίζει και να σέβεται.
- Συγκρότηση της ομάδας/τάξης και το χωρισμό της σε υποομάδες, όπου κάθε ομάδα θα ασχολούνταν με διαφορετικό υπόθεμα, τόσο για την πόλη της Θεσσαλονίκης όσο και για την κατανόηση με τη γλώσσα του κινηματογράφου. Κατά διαστήματα (αρχή και μέση εφαρμογής του προγράμματος) γίνονταν παιχνίδια τόσο για την ανάπτυξη θετικού συναισθηματικού κλίματος μέσα στην τάξη, όσο και για το δέσιμο των υποομάδων.
- Καθορισμός σκοπών και στόχων, που αφορούσαν την απόκτηση γνώσεων και εννοιών για τις πτυχές μια πόλης και του κινηματογράφου.
- Αναζήτηση υλικού για τη Θεσσαλονίκη για μέσα από τη χρήση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας.
- Ενεργή συμμετοχή των μαθητών/ριών γύρω από κάποιες βασικές αρχές του κινηματογράφου: α. ιστορία, β. συντελεστές, γ. αναλύσεις αποσπασμάτων ταινιών, δ. εμπέδωση αρμοδιοτήτων, σταδίων και δυσκολιών μιας ταινίας, ε. πρακτική εφαρμογή με ασκήσεις στη συγγραφή σεναρίων, αναγνώρισης πλάνων ή καλύπτοντας δράσεις με φωτογραφικές μηχανές, προβάροντας κάποιο κείμενο σε ρόλους σκηνοθέτη-ηθοποιού ή αυτοσχεδιάζοντας μια δράση.
- Παρουσίαση των πτυχών της Θεσσαλονίκης: ιστορικά στοιχεία, μνημεία, πλατείες και δρόμοι, αθλητικά σωματεία, δημογραφικά στοιχεία, μουσεία, νεοκλασικά κτίρια, διατροφικές συνήθειες, μέσα μαζικής μεταφοράς και σταθμοί τους, νοσοκομεία, ξενοδοχεία, πολιτιστικές εκδηλώσεις.
- Επίσκεψη στο Αρχαιολογικό και το Βυζαντινό Μουσείο για υλοποίηση προγραμμάτων σχετικών με τη Θεσσαλονίκη.
- Επίσκεψη σε μνημεία της πόλης.
- Επίσκεψη σε έκθεση παλαιών φωτογραφιών της Θεσσαλονίκης.
- Επιλογή από τα παιδιά των ειδικοτήτων για την παραγωγή της ταινίας μικρού μήκους με θέμα τη Θεσσαλονίκη: σκηνοθέτες, σεναριογράφοι, φωτογράφοι, σκηνογράφοι, ηθοποιοί, ενδυματολόγοι, ηχολήπτες.
- Εκμάθηση του βασικού εξοπλισμού ενός κινηματογραφικού γυρίσματος και πρακτική εφαρμογή του
- Γυρίσματα ταινίας μικρού μήκους.
- Προβολή ταινίας στο φεστιβάλ μαθητικών οπτικοακουστικών προϊόντων. (Σχολείο και Πολιτισμός 2016)

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Το διδακτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε ήταν το εξής:

- Φυλλάδια εργασίας για την αναζήτηση πληροφοριών και ταξινόμηση του υλικού για τη Θεσσαλονίκη.

- Ηλεκτρονικοί υπολογιστές για να γίνει η αναζήτηση αυτών των πληροφοριών και συγκεκριμένα το διαδίκτυο, όπου μέσα από κατάλληλες για το γνωστικό επίπεδο των μαθητών/ριών επιλεγμένες ιστοσελίδες επιλέχτηκε το υλικό για τη Θεσσαλονίκη. Το υλικό μεταφέρθηκε σε μορφή ηλεκτρονικών βιβλίων στην πλατφόρμα του i-Nous, με τη χρήση κατάλληλων φωτογραφιών και βίντεο.
- Προβολή αποσπασμάτων ελληνικών κινηματογραφικών ταινιών με θέμα τη Θεσσαλονίκη.
- Προβολή παλαιών φωτογραφιών της Θεσσαλονίκης.
- Κινηματογραφικός εξοπλισμός: κάμερες, καταγραφικό ήχου, πλακέτα για τα γυρίσματα της ταινίας μικρού μήκους.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

- Παραγωγή ταινίας μικρού μήκους με τίτλο: «Κατάσκοποι για κλάματα» με θέμα τα μνημεία της πόλης.
- Καταγραφή σε βίντεο των εντυπώσεων και εμπειριών των μαθητών/ριών για το πρόγραμμα.
- Καταγραφή σε βίντεο αποσπασμάτων από τα γυρίσματα της ταινίας (making of).

Δημιουργία βιντεομαθημάτων (Video Tutorials) με χρήση του λογισμικού ActivePresenter Free Edition

Δήμητρα Σαρακατσιάνου

Πληροφορικός, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

ell16060@uom.edu.gr

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση, βίντεο

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Ο σκοπός του σεναρίου είναι η εξοικείωση των μαθητών με την δημιουργία εκπαιδευτικού βίντεο με χρήση του λογισμικού Active Presenter Free Edition. Οι μαθητές καλούνται να δημιουργήσουν το δικό τους εκπαιδευτικό βίντεο μέσω κατευθυνόμενων διερευνητικών δραστηριοτήτων. Μετά την ολοκλήρωση του σεναρίου οι μαθητές θα:

- ☑ περιγράψουν τα βήματα που απαιτούνται για την παραγωγή ενός εκπαιδευτικού βίντεο
- ☑ γνωρίζουν τις βασικές δυνατότητες δημιουργίας βίντεο με χρήση του λογισμικού Active Presenter Free Edition
- ☑ δημιουργούν εκπαιδευτικά βίντεο στα οποία θα ενσωματώνουν ποικίλα πολυμεσικά στοιχεία (όπως: εικόνες, ήχο, υπότιτλους, βίντεο καταγραφής οθόνης, κ.ά.)
- ☑ βελτιώσουν τις συνεργατικές δεξιότητές τους
- ☑ αναπτύξουν την κριτική και δημιουργική τους σκέψη

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Οι βασικές προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται για την υλοποίηση του σεναρίου είναι η ενεργητική και ομαδοσυνεργατική μάθηση. Πιο συγκεκριμένα, η ανάπτυξη του σεναρίου θα πραγματοποιηθεί μέσω της

μεθόδου της ιστοεξερεύνησης (WebQuest), η οποία αποτελεί μία δραστηριότητα κατευθυνόμενης διερευνητικής μάθησης. Επιπλέον, οι μαθητές θα εργαστούν σε μικρές ομάδες των 3 ατόμων και οι ίδιοι θα επιλέξουν το ρόλο τους (π.χ. σκηνοθέτης, συντονιστής ομάδας, χειριστής λογισμικού, κ.ά.) σύμφωνα με τις δυνατότητές τους και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού θα είναι καθοδηγητικός και συμβουλευτικός.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Οι δραστηριότητες ακολουθούν τα βασικά δομικά στοιχεία της ιστοεξερεύνησης και περιγράφονται στα επόμενα.

Βήμα 1: Εισαγωγή (Introduction) και ανάθεση Εργασίας (Task)

Αρχικά, περιγράφεται το πλαίσιο του σεναρίου καθώς και το παραδοτέο του.

Βήμα 2: Περιγραφή της Διαδικασίας (Process)

Έπειτα, παρατίθενται τα στάδια εκπόνησης της εργασίας και παρουσιάζεται συνοπτικά το περιβάλλον εργασίας του λογισμικού μέσω βιντεοδιαλέξεων. Επιπλέον, παρατίθεται ένα βίντεο υπόδειγμα του παραδοτέου που πρέπει να δημιουργήσουν οι μαθητές.

Βήμα 3: Δημιουργία εκπαιδευτικού βίντεο

Στο βήμα αυτό οι μαθητές θα πρέπει: α) να σχεδιάσουν το σενάριο της ταινίας τους, β) να επιλέξουν και οργανώσουν τα πολυμεσικά στοιχεία της ταινίας στη λωρίδα του χρόνου (timeline) και γ) να εξάγουν σε κατάλληλη μορφή το τελικό προϊόν που δημιούργησαν.

Βήμα 4 – Αξιολόγηση (Evaluation) και Συμπέρασμα (Conclusion)

Τέλος, πραγματοποιείται η παρουσίαση όλων των βίντεο-μαθημάτων και η αξιολόγησή τους στην συνέχεια ακολουθεί συμπερασματική συζήτηση (π.χ. γίνεται αναφορά στις δυσκολίες που προέκυψαν και τον τρόπο αντιμετώπισής τους).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Ιστοεξερεύνηση (WebQuest) η οποία θα εμπεριέχει:

- Οδηγό χρήσης του λογισμικού ActivePresenter Free Edition [Video Tutorials]
- Βίντεο – Υπόδειγμα του παραδοτέου
- Φύλλα εργασίας σε ψηφιακή μορφή
- Δικτυακές πηγές πληροφόρησης και ανάκτησης δωρεάν πολυμεσικού υλικού

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Τα παραγόμενα videos θα αξιολογηθούν από τους μαθητές αλλά και τον εκπαιδευτικό με βάση προκαθορισμένα κριτήρια. Η αξιολόγηση θα είναι ηλεκτρονική και θα πραγματοποιηθεί μέσω Google Forms.

«Με τα μάτια του μυαλού και της καρδιάς», Οπτικοποίηση έρευνας. Ένα παράδειγμα οργάνωσης και παραγωγής ενός ντοκιμαντέρ για την εκπαίδευση μετά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο, στα πλαίσια της τοπικής προφορικής ιστορίας.

Αγλαΐα Σταθώρου

Εκπαιδευτικός Α/θμιας Εκπ/σης

aaaststhor@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ/ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός- οπτικοακουστική εκπαίδευση

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Α/θμια

Τάξη/εις: Ε΄

Χρονολογία εφαρμογής: 2016

Διάρκεια εφαρμογής: 4 μήνες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

1. Καλλιέργεια της αυτενέργειας, της συνεργατικότητας και της έμπρακτης συμμετοχής του μαθητή.
2. Καλλιέργεια της οπτικής αντίληψης του μαθητή.
3. Κατανόηση της διαφοράς Αντικειμενικού-Υποκειμενικού.
4. Η δημιουργική χρήση της τεχνολογίας.
5. Η χαρά της γνώσης και της δημιουργίας μέσα από μια ζωντανή εκπαιδευτική προσέγγιση.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Σχέδιο συνεργατικής έρευνας (μέθοδος project), η οποία βασίστηκε στη δημιουργία ομάδων, στον καταμερισμό αρμοδιοτήτων, στην τήρηση ημερολογίου, στην συνεργασία και την επικοινωνία με άλλους και στον ρόλο του δασκάλου ως συνεργάτη και βοηθού.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΣ

Ευαισθητοποίηση, Επιλογή θέματος, Διερεύνηση θέματος.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Μεθοδολογία, Ασχολία ομάδων, Επιλογή δραστηριοτήτων.

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ

Έρευνα, Συνεντεύξεις, Συγκέντρωση, ταξινόμηση και θεματική οργάνωση υλικού, Παραγωγή οπτικοακουστικού προϊόντος.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

ΒΙΝΤΕΟ που αποτυπώνουν την παλιά σχολική πραγματικότητα

ΕΙΚΟΝΕΣ, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ από όπου οι μαθητές αντλούν πληροφορίες και συνθέτουν την έρευνά τους.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ – ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Η όλη διαδικασία κύλησε πάρα πολύ ευχάριστα για μικρούς και μεγάλους, προσφέροντας τη χαρά της επικοινωνίας, δημιουργικότητας, συνεργασίας.

Θα μπορούσαμε να συνοψίσουμε στα εξής:

Από την πλευρά των ηλικιωμένων που αφηγούνται και δέχονται τις ερωτήσεις των μαθητών :

ΘΥΜΑΜΑΙ, ΑΦΗΓΟΥΜΑΙ, ΑΝΑΠΟΛΩ, ΝΙΩΘΩ

Και από την πλευρά των μαθητών – ερευνητών:

ΑΚΟΥΩ, ΜΑΘΑΙΝΩ, ΦΑΝΤΑΖΟΜΑΙ, ΝΙΩΘΩ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: Το συναίσθημα ανοίγει τα μάτια της ψυχής για να δεχθεί τη γνώση.

Ανακαλύψεις στο χώρο του Θεάτρου και των Επικαίρων

Φώτης Συμεωνίδης

Φιλολόγος (ΜΔΕ) στο 2ο Γ/σιο Ευκαρπίας - Κινηματογραφιστής

fosimeon@yahoo.gr

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστική εκπαίδευση, τηλεόραση

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: ΔΕ

Τάξη/εις: Δύο τάξεις της Α΄ Γυμνασίου (Γυμνάσιο Καλλιθέας)

Χρονολογία εφαρμογής: 27 και 31/1/2012

Διάρκεια εφαρμογής: 2 δ. ώρ.

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Ο Γενικός στόχος του σεναρίου είναι οι μαθητές/τριες αφενός να κατανοήσουν το εξειδικευμένο είδος των Επικαίρων και, αφετέρου, να ασκηθούν στην αξιοποίηση των πληροφοριών που υπάρχουν στην ελληνική οπτικοακουστική κληρονομιά του αρχείου της ΕΡΤ.

Γνωστικοί Στόχοι: Να αναγνωρίσουν το σημειωτικό μέσο μιας εκπομπής και να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους για τον Κινηματογράφο και το Θέατρο. Παιδαγωγικοί Στόχοι: Να αναπτύξουν ερευνητική διάθεση, να ασκηθούν στη δημιουργική σκέψη και να βιώσουν έναν πιο ενεργητικό ρόλο στη διαδικασία της μάθησης. Στόχοι για την ψηφιακή εγγραμματοσύνη: Να αναπτύξουν την οπτική εγγραμματοσύνη και την κριτική εμβάθυνσή τους στην κινούμενη εικόνα.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Το συγκεκριμένο σενάριο δώρης διάρκειας αποτελεί μια δραστηριότητα παραγωγής λόγου που αξιοποιεί δύο παρακαταθήκες της ελληνικής τηλεόρασης: την εκπομπή «Σαν Σήμερα» και το οπτικοακουστικό αρχείο της ΕΡΤ. Ακολουθείται το διερευνητικό – ανακαλυπτικό μοντέλο μέσα από μια ομαδοσυνεργατική διδασκαλία. Στην πρώτη ώρα οι μαθητές δουλεύουν σε δέκα ομάδες των δύο ατόμων, ενώ στην επόμενη ώρα τα ζευγάρια εντάσσονται σε πέντε ομάδες των τεσσάρων ατόμων. Αν και δίνεται σημαντική πρωτοβουλία και ευχέρεια κινήσεων στους μαθητές, ο εκπαιδευτικός επιβλέπει την εργασία κάθε ομάδας και καθοδηγεί τα μέλη αυτών.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Την πρώτη ώρα οι μαθητές παρακολουθούν ένα επεισόδιο επικαίρων της εκπομπής «Σαν Σήμερα», το οποίο περιγράφει με κινούμενες εικόνες τα σημαντικότερα γεγονότα μιας ημέρας του 20ου αιώνα. Οι μαθητές παραλαμβάνουν ένα κοινό φύλλο εργασίας (ΦΕ 1), το οποίο περιέχει έναν πίνακα γεγονότων προς συμπλήρωση. Κάθε ζευγάρι αναλαμβάνει ένα προσδιορισμένο γεγονός. Το ένα μέλος αναλαμβάνει τη συμπλήρωση του πίνακα. Το άλλο μέλος ετοιμάζεται για την παρουσίαση στην ολομέλεια. Καθώς επαναπροβάλλεται η εκπομπή, ο εκπαιδευτικός θέτει σημαντικές ερωτήσεις που αποκαλύπτουν την ιδιαιτερότητα του επικοινωνιακού μέσου.

Στη δεύτερη ώρα ο εκπαιδευτικός διανέμει ένα νέο κοινό φύλλο εργασίας (ΦΕ 2) που προσδιορίζει μια Διαδικτυακή έρευνα στο οπτικοακουστικό Αρχείο της ΕΡΤ. Η πλοήγηση στο συγκεκριμένο χώρο καταλήγει στην επιλογή ενός θεατρικού έργου και τη δημιουργία μιας διαφημιστικής καταχώρισης. Ο εκπαιδευτικός ζητά από τους μαθητές να ολοκληρώσουν τις εργασίες τους στο σπίτι. Δίνεται, τέλος, για το σπίτι μια προσδιορισμένη ατομική άσκηση αναζήτησης στο YouTube (ΦΕ 3) της εκπομπής «Σαν Σήμερα» με την ημερομηνία γέννησης κάθε παιδιού.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Τρία Φύλλα εργασίας

Βιβλία και διαμορφωμένοι πίνακες

Η Πύλη <http://www.ert-archives.gr>

Η εκπομπή «Σαν Σήμερα» από το YouTube

Δυνατότητες επέκτασης του διδακτικού σεναρίου με τη χρήση των λογισμικών PowerPoint, Timelapse (για τη σύνταξη χρονογραμμής) και Google Translate.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Α) Άτυπη, ως μια αναστοχαστική διεργασία κατά τη διάρκεια εφαρμογής των δραστηριοτήτων

Β) Τυπική, ως τελική αξιολόγηση στο τέλος της εφαρμογής με Ανώνυμο ατομικό δελτίο αξιολόγησης του μαθήματος (ΑΔΑ)

To bullying or... NOT TO BULLYING

Αιμίλιος Τάνης

Εκπαιδευτικός ΠΕ70 - Δάσκαλος

atanis2001@yahoo.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Κινηματογράφος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Α'/ΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Τάξη/εις: Ε' ΤΑΞΗ

Χρονολογία εφαρμογής: 2014 – 2015

Διάρκεια εφαρμογής: 6 ΜΗΝΕΣ

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Γνωριμία των μαθητών/τριών με το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας

Είδη του φαινομένου

Γνωριμία με τον «θύτη» και το «θύμα»

Λόγοι που οδηγούν σε αυτή την παραβατική συμπεριφορά

Μέθοδοι και τρόποι αντιμετώπισης

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Προβολή ταινιών, σχετικών με το θέμα του προγράμματος

Ανάγνωση εκπαιδευτικών βιβλίων, σχετικών με το θέμα του προγράμματος

Δημιουργία αφισών (posters)

Δημιουργία και παρουσίαση ταινίας μικρού μήκους, κατόπιν έγκρισης της Δ/νσης του σχολείου και των κηδεμόνων των παιδιών

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Κατά τη διάρκεια των 6 μηνών, έγιναν διάφορες βιωματικές δραστηριότητες, ώστε να μπορέσουν τα παιδιά να προσεγγίσουν το θέμα και να αποκτήσουν βασικές γνώσεις πάνω στο συγκεκριμένο αντικείμενο.

Η αφόρμηση δόθηκε στα παιδιά με την προβολή, στην αίθουσα εκδηλώσεων, τριών επεισοδίων από τρεις κωμικές αμερικάνικες τηλεοπτικές σειρές, με περιεχόμενο συναφές του προγράμματος.

Η επόμενη δραστηριότητα ήταν η ανάγνωση στην τάξη δύο βιβλίων της Εταιρείας Ψυχοκοινωνικής Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου (Ε.Ψ.Υ.Π.Ε.) με τους τίτλους «Delete στον ηλεκτρονικό εκφοβισμό» και «Μίλα, μη φοβάσαι».

Σε επόμενη ώρα της Ευέλικτης Ζώνης, πραγματοποιήθηκε συζήτηση για το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας και του σχολικού εκφοβισμού, για τον θύτη και το θύμα, για εμπειρίες κι ιστορίες που γνώριζαν ή βίωσαν οι ίδιοι οι μαθητές κι οι ίδιες οι μαθήτριες.

Ακολούθησε δημιουργία αφισών με συνθήματα κατά της ενδοσχολικής βίας και μηνύματα εμπύχωσης και θετικής στάσης απέναντι στα θύματα του σχολικού εκφοβισμού.

Ένα μεγάλο κομμάτι του προγράμματος αφιερώθηκε στη δημιουργία ερωτηματολογίου και στη συλλογή απαντήσεων από τους μαθητές και τις μαθήτριες του σχολείου, για να διερευνηθεί το πώς προσεγγίζουν τα υπόλοιπα παιδιά το θέμα της ενδοσχολικής βίας (αν γνωρίζουν τη σημασία, τις μορφές, πού οφείλεται αυτή η συμπεριφορά, αν τα ίδια τα παιδιά βοηθούν στην αντιμετώπιση περιστατικών σχολικού εκφοβισμού). Μετά τη συλλογή των δεδομένων από τα ερωτηματολόγια, ακολούθησε διαδικασία ομαδοποίησης, δημιουργία στατιστικών πινάκων κι εξαγωγή συμπερασμάτων.

Το πρόγραμμα έκλεισε με τη δημιουργία μιας ταινίας μικρού μήκους, όπου πρωταγωνιστούσαν τα ίδια τα παιδιά, και συμμετοχής της σε φεστιβάλ σχολικών ταινιών μικρού μήκους.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Προβολή ταινιών

Ανάγνωση εκπαιδευτικών βιβλίων

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Δημιουργία ερωτηματολογίου και διανομή στο σχολείο, για συλλογή δεδομένων, ανάλυσή τους κι εξαγωγή συμπερασμάτων.

Η καλλιέργεια της κινηματογραφικής παιδείας στα πλαίσια υλοποίησης Πολιτιστικών Προγραμμάτων σε σχολεία της Π.Ε. Αν. Θεσσαλονίκης

Χαρίκλεια Τερζητάνου

Δασκάλα, Υπεύθυνη Πολιτιστικών Θεμάτων Διεύθυνσης Π.Ε. Αν. Θεσσαλονίκης

terzitanou12@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός-οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Η ερευνητική μελέτη αφορά σε δυο έρευνες δράσης και μια ποσοτική έρευνα.

2009-2016: για το Πολιτιστικό Πρόγραμμα «Μέσα από τα μάτια των παιδιών... - κατασκευή ταινίας μικρού μήκους», που υλοποιείται με την υποστήριξη του Τμήματος Κινηματογράφου του Α.Π.Θ. με σκοπό: α) την εξοικείωση των εκπαιδευτικών και μαθητών με τη γλώσσα του κινηματογράφου και με τη διαδικασία παραγωγής μιας ταινίας μικρού μήκους, β) την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στην πράξη, για την απόκτηση βασικών δεξιοτήτων γραφής σεναρίου και σκηνοθεσίας και γ) τη διασύνδεση σχολείου και Α.Ε.Ι.

2013-2016: για το Πολιτιστικό Πρόγραμμα «Παίζοντας και δημιουργώντας με ταινίες μικρού μήκους», που στοχεύει: α) στην κριτική και πολιτιστική προσέγγιση του κινηματογράφου και β) στην ένταξη αυτού ως εκπαιδευτικό εργαλείο για τη δημιουργική προσέγγιση ποικίλων θεμάτων στην Ευέλικτη Ζώνη αλλά και στα διάφορα γνωστικά αντικείμενα.

2012-2013: Ποσοτική έρευνα, σχετική με τις στάσεις και απόψεις των εκπαιδευτικών για τη χρήση της αφηγηματικής κινηματογραφικής ταινίας ως εκπαιδευτικό εργαλείο στην τάξη.

Οι τρεις έρευνες συνδυαστικά στοχεύουν στην καταγραφή του προσφορότερου τρόπου εκπαίδευσης των μαθητών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης «με» και «στον» κινηματογράφο, μέσα από τη διερεύνηση: α) των στάσεων, απόψεων και αναγκών των εκπαιδευτικών, β) του περιεχομένου και της χρησιμότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού υλικού, γ) της αποτελεσματικότητας των προτεινόμενων διδακτικών πρακτικών, δ) των προτιμώμενων ειδών ταινιών από εκπαιδευτικούς και μαθητές και ε) των τελικών επιλογών των εκπαιδευτικών για τον τρόπο ένταξης και χρήσης της κινηματογραφικής ταινίας στην τάξη.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ:

Δείγμα ερευνών δράσης:

2009-2016: 218 τμήματα Ε' και ΣΤ' τάξης 177 δημοτικών σχολείων της Ανατολικής Θεσσαλονίκης

2013-2016: 760 τμήματα 441 δημοτικών σχολείων και 95 τμήματα 87 νηπιαγωγείων της Ανατολικής Θεσσαλονίκης

Δείγμα ποσοτικής έρευνας: Αντιπροσωπευτικό δείγμα 70 εκπαιδευτικών από 35 επιλεγμένα με απλή τυχαία δειγματοληψία δημοτικά σχολεία του Δήμου Θεσσαλονίκης, διαστρωματωμένο κατά φύλο σε 30 άνδρες και 40 γυναίκες.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ – ΣΚΟΠΟΣ, ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ:

Σκοπός ερευνών δράσης: Η εξέταση της εφαρμογής και αποτελεσματικότητας δύο προσχεδιασμένων από τη συγγράφουσα Πολιτιστικών Προγραμμάτων Κινηματογράφου, για την απόκτηση νέας γνώσης και για την αλλαγή/βελτίωση αυτών. Κύριο ερευνητικό ερώτημα: Μπορεί και με ποιον τρόπο να εισαχθεί αποτελεσματικά η κινηματογραφική παιδεία στην Π.Ε.;

Σκοπός ποσοτικής έρευνας: Η διερεύνηση των στάσεων και απόψεων των εκπαιδευτικών σχετικά με τη χρήση του κινηματογράφου ως εποπτικό μέσο διδασκαλίας. Ερευνητικά ερωτήματα: Ποιος είναι ο βαθμός συσχέτισης: α) του φύλου των εκπαιδευτικών, β) της ηλικίας, γ) της διδακτικής προϋπηρεσίας, δ) της προσωπικής θέσης/άποψης για τον κινηματογράφο γενικά και για την παιδαγωγική αξία του ειδικότερα, ε) της τεχνογνωσίας, στ) της σχετικής παιδαγωγικής επάρκειας και ετοιμότητας, ζ) της ύπαρξης/έλλειψης σχετικών επιμορφωτικών προγραμμάτων και η) της ποιότητας της υλικοτεχνικής υποδομής της τάξης και του σχολείου, με τη χρήση (παρακολούθηση, κριτική, πολιτιστική και δημιουργική προσέγγιση, συχνότητα) της κινηματογραφικής ταινίας ως εποπτικό μέσο στην τάξη.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ:

Έρευνες δράσης:

Πολυμεθοδική προσέγγιση με συλλογή δεδομένων από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες (παρατήρηση, ημιδομημένη συνέντευξη, ερωτηματολόγια με ερωτήσεις ανοιχτού και κλειστού τύπου σε μαθητές και εκπαιδευτικούς). Ερμηνεία αποτελεσμάτων με ανάλυση περιεχομένου

Ποσοτική έρευνα:

Κατασκευασμένο ερωτηματολόγιο στάσεων και απόψεων με ερωτήσεις κλειστού τύπου διαβαθμισμένης επιλογής. Στατιστική και περιγραφική ανάλυση (SPSS – Μ.Ο., αναλύσεις συσχέτισης, one-way ΑνοVA, έλεγχου t-Test).

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ:

1. Η στάση των εκπαιδευτικών είναι επιφυλακτική απέναντι στην κινηματογραφική παιδεία. Η συνεχής ενημέρωση, παρώθηση και υποστήριξη με εκπαιδευτικό υλικό, βιωματικές επιμορφώσεις και τεχνικό εξοπλισμό συνιστούν βασικούς παράγοντες για την άρση αυτής της επιφυλακτικότητας. Ωστόσο, η αλλαγή στάσης πραγματοποιείται με πολύ αργούς ρυθμούς, συγκριτικά με άλλα γνωστικά ή καλλιτεχνικά αντικείμενα.
2. Το φύλο, η ηλικία, τα χρόνια προϋπηρεσίας, η θετική σχέση των εκπαιδευτικών με τον κινηματογράφο και η αναγνώριση της παιδαγωγικής αξίας αυτού δεν ασκούν επίδραση στη απόφαση και στη συχνότητα χρήσης των ταινιών στην τάξη. Αντιθέτως, η τεχνογνωσία, η παιδαγωγική κατάρτιση και η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών αποτελούν σημαντικούς παράγοντες επίδρασης. Η έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής καταγράφεται ως ανασταλτικός παράγοντας.
3. Το περιεχόμενο (εκπαιδευτικό υλικό, επιμορφωτικές συναντήσεις, εφαρμογή στην τάξη) των δυο Προγραμμάτων ανταποκρίνεται στις ανάγκες των εκπαιδευτικών και αποφέρει πολλαπλά στοχευόμενα και παράπλευρα αποτελέσματα και οφέλη σε όλους.
4. Η σωστή επιλογή και η κατάλληλη αξιοποίηση των ταινιών μικρού μήκους στη διδακτική πράξη οδηγεί στη διευκόλυνση της επίτευξης των διδακτικών και παιδαγωγικών στόχων, υπό την προϋπόθεση ο/η εκπαιδευτικός να έχει μια στοιχειώδη επάρκεια της κριτικής και πολιτιστικής προσέγγισης του κινηματογράφου και να έχει αποσαφηνίσει τους στόχους του γνωστικού αντικειμένου με το οποίο τον συνδέει.
5. Οι εκπαιδευτικοί, που αποφασίζουν να εντάξουν τον κινηματογράφο στη διδακτική πράξη, αν και αναγνωρίζουν τα οφέλη ενός ολοκληρωμένου προγράμματος κινηματογραφικής παιδείας, προτιμούν την εφαρμογή μεμονωμένων δράσεων στα πλαίσια μιας ωριαίας διδασκαλίας ή ενός project. Ειδικότερα, η προτιμώμενη χρήση των ταινιών με σειρά προτεραιότητας είναι: α) γνωστική προσέγγιση, β) χρήση για κριτική προσέγγιση και ως εκπαιδευτικό μέσο, γ) μόνο ως εκπαιδευτικό μέσο, δ) μόνο για κριτική προσέγγιση, ε) δημιουργία. Αντιθέτως, στους μαθητές, η δημιουργία αποτελεί κύριο ζητούμενο.
6. Οι ταινίες μικρού μήκους και ειδικότερα, οι ταινίες animation σχετικές με ζητήματα ανθρωπίνων σχέσεων και δικαιωμάτων (φιλία, οικογένεια, διαφορετικότητα, ρατσισμός κλπ.), καταλαμβάνουν την πρώτη θέση στις προτιμήσεις των εκπαιδευτικών και στα σενάρια των μαθητών.

Βωβός κινηματογράφος και άτομα με προβλήματα ακοής (deaf/hearing impaired): Σημειωτική και αξιοποίηση για την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού

Σοφία Ειρήνη Τσάλα

Ιστορικός, Υπ. Διδάκτορας

s_tsala@yahoo.gr

Πρόταση εισήγησης ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Κινηματογράφος

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Η μη λεκτική επικοινωνία στις βωβές ταινίες ομοιάζει με την νοηματική-κινηματική γλώσσα των κωφών, αποτελώντας έτσι έναν κοινό τόπο και μοναδικό μέσο επικοινωνίας με τους «άλλους» ανεξάρτητα της γλωσσικής ικανότητας των ατόμων. Τα θεμελιώδη ερωτήματα που τίθενται σχετίζονται με το εάν υπάρχουν συγκλίσεις ή αποκλίσεις στους κώδικες ακουόντων και ατόμων με προβλήματα ακοής και το πώς «βιώνεται» μια ταινία από τα άτομα αυτά.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ:

Η έρευνα εστιάζει στις ταινίες του αμερικανικού βωβού κινηματογράφου και πιο συγκεκριμένα στις ταινίες του Τσάρλι Τσάπλιν, οι οποίες θα αποτελέσουν και το δείγμα.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ – ΣΚΟΠΟΣ, ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ:

Σκοπός της μελέτης είναι η σημειωτική ανάλυση των βωβών ταινιών και η κατάδειξη της σχέσης της νοηματικής γλώσσας και του κινητικού κώδικα των ταινιών. Βασική αρχή της μελέτης είναι να ειπωθεί ο κινηματογράφος με μια ανθρωπολογική-εθνογραφική ματιά, ιδίως όσον αφορά τον τομέα της *anthropology of disability*.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ:

Επειδή η γλώσσα συνιστά το σημαντικότερο κώδικα επικοινωνίας, η ανάλυση αυτή προϋποθέτει την αντιμετώπιση της γλώσσας ως βασικού πολιτισμικού κώδικα, και ως εκ τούτου γίνεται ανάλυση του λόγου (*discourse analysis*) τόσο της εικόνας και των άλλων παραγλωσσικών και γλωσσικών κωδίκων του βωβού κινηματογράφου, όσο και της νοηματικής γλώσσας των ατόμων με προβλήματα ακοής.

Βασικό εργαλείο «ξεκλειδώματος» του φιλμο-κειμένου είναι η φιλμο-σημειωτική. Για την σφαιρικότερη κάλυψη του θέματος, η έρευνα έχει εμπλουτιστεί με στοιχεία σχετικά με την ιστορία του κινηματογράφου και ειδικά του βωβού, καθώς και με πληροφορίες για την Ελληνική Νοηματική Γλώσσα.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ:

Η παρούσα μελέτη βρίσκεται υπό εξέλιξη, ωστόσο έχουν εντοπιστεί αρκετά σημεία του κινητικού κώδικα της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας που συγκλίνουν ή αποκλίνουν από αυτόν του βωβού κινηματογράφου. Για τον λόγο αυτό θα παρουσιαστούν χαρακτηριστικά αποσπάσματα των ταινιών και παραδείγματα κινήσεων, εκφράσεων και χειρομορφών της ΕΝΓ.

Διδασκαλία της τροπικότητας των ρημάτων μέσα από ελληνικές ταινίες. Κλασικός και οπτικοακουστικός γραμματισμός στη Γλωσσική διδασκαλία

Γεωργία Τσίγκα
Φιλολόγος, MEd
zetatsigka@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Γυμνάσιο

Τάξη: Β΄

Χρονολογία εφαρμογής: 18/11/2014 – 12/1/2015

Διάρκεια εφαρμογής: 9 ώρες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Σε τρεις κατευθύνσεις.

1. Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, στάσεις ζωής: πτυχές της ζωής της αστικής ελληνικής οικογένειας (δομή, ρόλοι, εξέλιξη)
2. Γνώσεις για τη γλώσσα: η τροπικότητα των ρημάτων (εγκλίσεις)
3. Γραμματισμοί:
 - Κλασικός γραμματισμός
 - Κριτικός γραμματισμός
 - Ψηφιακός γραμματισμός

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Η εφαρμογή του διδακτικού σεναρίου πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της «πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας» του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας. Η προσέγγιση κινείται στο πεδίο που κατανοεί τον παιδαγωγικό λόγο ως ολιστικό λόγο και αποτυπώνεται στο μοντέλο του ρόμβου της γλωσσικής εκπαίδευσης. Αναγνωρίζει ότι το είδος των επιλογών στη γλωσσική διδασκαλία συμβάλλει στο είδος των μαθητικών ταυτοτήτων που διαμορφώνονται. Εντάσσεται στα πλαίσια των «πολυγραμματισμών».

Τρεις ελληνικές ταινίες (1957-1962) υιοθετούνται ως κειμενικό είδος στο διδακτικό υλικό, αξιοποιούνται στοιχεία της μεθόδου project και ενθαρρύνεται η συνεργατική μάθηση. Οι μαθητές ασκούνται σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας (Πραγματολογία της γλώσσας) και έχουν ενεργό ρόλο: παρακολουθούν αποσπάσματα από τις ταινίες, απομαγνητοφωνούν, μελετούν πώς οι ρόλοι και οι σχέσεις αποτυπώνονται στα γλωσσικά, παραγλωσσικά και εξωγλωσσικά στοιχεία, στα κινηματογραφικά πλάνα και πώς διαμορφώνεται ο κωμικός χαρακτήρας. Διερευνούν, επίσης, τη λειτουργικότητα του κινηματογραφικού κάδρου. Ολοκληρώνοντας, ανά ομάδα παράγουν δημόσιο προφορικό λόγο με μορφή εισήγησης.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

1η -2η ώρα (στην τάξη) - Αφόρμηση, Ενημέρωση μαθητών, Δημιουργία ομάδων:

Προβολή φωτογραφιών από τις ταινίες. Καταγραφή υποθέσεων των μαθητών για τη δομή των οικογενειών που πρωταγωνιστούν και τους ρόλους. Αποσαφήνιση όρων: «εξωγλωσσικά και παραγλωσσικά στοιχεία», «κινηματογραφικό κάδρο», παραδείγματα. Κατανομή ομάδων και ταινιών, διαμοιρασμός φύλλων εργασίας.

3η -4η ώρα (εργαστήριο πληροφορικής και τάξη) - Απομαγνητοφώνηση, Δημιουργία εγγράφου επεξεργασίας κειμένου:

Καταγραφή των εξωγλωσσικών στοιχείων σε έγγραφο, διερεύνηση της τροπικότητας των ρημάτων (εγκλίσεων) και της σχέσης με το ύφος του ομιλούντος προσώπου.

5η-7η ώρα (τάξη και εργαστήριο) - Διερεύνηση των κωμικών στοιχείων, δημιουργία αρχείου παρουσίασης:

Η σύνθεση γλωσσικών επιλογών, εξωγλωσσικών στοιχείων και κινηματογραφικού κάδρου στο επίκεντρο. Δημιουργία παρουσιάσεων (ppt) με ψηφιακό υλικό.

8η -9η ώρα (τάξη) - Προετοιμασία και παρουσίαση εισηγήσεων:

Σύσκεψη, σύνταξη της εισηγήσεων και παρουσίαση στην ολομέλεια.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

1. Κινηματογραφικές ταινίες:

«Η θεία από το Σικάγο», (1958)

«Ο Θόδωρος και το δίκαννο», (1962)

«Μερικοί το προτιμούν κρύο» (1962)

2. Έντυπα

Φύλλα εργασίας

Εγχειρίδιο «Νεοελληνική Γλώσσα» Β' γυμνασίου

3. Λογισμικά

Φυλλομετρητής

Επεξεργαστής κειμένου

Προβολή παρουσίασης

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

-Διεύρυνση γνώσεων για τον κόσμο: αυξημένο ενδιαφέρον των μαθητών και διάλογος για την πρόσφατη εξέλιξη της ελληνικής οικογένειας. Εντοπισμός της σημασίας των κοινωνικών επιταγών και των έμφυλων ταυτοτήτων που αποκρυσταλλώνουν τους ρόλους.

-Κλασικός γραμματισμός: ικανοποιητική κατανόηση της σημασίας και της τυπολογίας των εγκλίσεων που πλαισιώνονται με πολλά άλλα δεδομένα, κοινωνικά και γνωστικά.

-Οπτικοακουστικός γραμματισμός: αναγνώριση του κινηματογράφου ως αντανάκλασης κοινωνικών τάσεων, πρώτα βήματα κατανόησης της κινηματογραφικής γλώσσας, συνειδητοποίηση της αφοπλιστικής λειτουργίας της οθόνης.

Δεξιότητες προσωπικής και επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτικών: ο κόσμος του ήχου και της εικόνας

Μαγδαληνή Τσιόνκη

Εκπαιδευτικός Δ/θμιας ΠΕ06, υπεύθυνη ΣΕΠ, 1ο ΚΕΣΥΠ ΔΥΤ. Θεσσαλονίκης
tsionkhm@gmail.com

Πέτρος Τσίντζος

Εκπαιδευτικός Δ/θμιας ΠΕ1205, υπεύθυνος ΣΕΠ, ΚΕΣΥΠ Θέρμης
isplus@gmail.com

Τριανταφυλλιά Σύβακα

Εκπαιδευτικός Δ/θμιας ΠΕ05, Δ/ντρια Πειραματικού ΓΕΛ Μακεδονίας
sivakatr@yahoo.gr

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Τάξη/εις: εκπαιδευτικοί Δ/θμιας Εκπαίδευσης (ΔΔΕ Δυτ. Θεσ/νίκης)

Χρονολογία εφαρμογής: 22-30 Μαρτίου 2016

Διάρκεια εφαρμογής: 5 ώρες/ομάδα

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Στόχος της διδακτικής εφαρμογής είναι:

- η εισαγωγή και η εξοικείωση των εκπαιδευτικών με τη «γλώσσα» του ήχου και των εικόνων αποκτώντας βασικές δεξιότητες οπτικοακουστικής αγωγής,
- να αναπτύξουν οι εκπαιδευτικοί δεξιότητες στο σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την υλοποίηση οπτικοακουστικών έργων.

Επίσης μέσα στα πλαίσια της προτεινόμενης διδακτικής υλοποίησης, παρουσιάστηκαν λογισμικά που μπορούν να συμβάλουν στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και να αξιοποιηθούν ποικιλοτρόπως για τη δημιουργία οπτικοακουστικών προϊόντων στο πλαίσιο των μαθημάτων γενικά και ειδικότερα στα Προγράμματα Αγωγής Σταδιοδρομίας.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Η επιμορφωτική δράση πραγματοποιήθηκε σε 4 ημέρες.

Κάθε εκπαιδευτικός παρακολούθησε συνολικά 5 ώρες μοιρασμένες δύο επιμορφωτικές ημέρες των 2,5 ωρών.

Επειδή η συμμετοχή και το ενδιαφέρον ήταν μεγαλύτερο από το αναμενόμενο δημιουργήθηκαν δύο επιμορφωτικά τμήματα των 20-25 εκπαιδευτικών.

Την πρώτη ημέρα έγινε κυρίως διάλεξη εμπλουτισμένη με μαθητικές ταινίες μικρού μήκους αλλά και άλλα οπτικοακουστικά παραδείγματα μέσω διαδικτύου.

Την δεύτερη ημέρα ήταν καθαρά βιωματική με εργαστήριο εκμάθησης λογισμικού μοντάζ οπτικοακουστικού υλικού στον Η/Υ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ- ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Με έγγραφο της ΔΔΕ Δυτ. Θες/νίκης έγινε πρόσκληση για συμμετοχή των εκπαιδευτικών σε σεμινάριο του Δικτύου «Ο κόσμος του ήχου και της εικόνας. Δεξιότητες προσωπικής και επαγγελματικής ανάπτυξης».

Κατά την διάρκεια της πρώτης επιμορφωτικής συνάντησης πραγματοποιήθηκαν τα ακόλουθα:

- Γνωριμία των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών στην ομάδα και αναφορά του επιπέδου του οπτικοακουστικού γραμματισμού των συμμετεχόντων.
- Μικρή εισαγωγή στην οπτικοακουστική επικοινωνία και εκπαίδευση και σύντομη περιγραφή του «Οδηγού Σπουδών των Εκπαιδευτικών για την Παιδεία στα Μέσα και την Πληροφορία» της UNESCO.
- Παρουσίαση της δράσης και του ιστότοπου «ΠΑΜΕ ΣΙΝΕΜΑ» και παρακολούθηση – σχολιασμός 1-2 μαθητικών ταινιών σχολείων Δ/θμιας εκπαίδευσης.
- Παρουσίαση υλικού για δημιουργία ταινιών – κινηματογραφική αφήγηση για μαθητές Δ/θμιας.
- Αναλυτική παρουσίαση και σχολιασμός του ιστότοπου «ΚΑΡΠΟΣ» και ειδικά την κατηγορία «ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ». Συζήτηση πάνω στο οπτικό υλικό που παρουσιάστηκε.
- Παρουσίαση τεχνικών επεξεργασίας οπτικοακουστικού υλικού και διαθέσιμου λογισμικού για επεξεργασία ήχου και βίντεο.
- Παρουσίαση επιπλέον συνδέσμων για δωρεάν ασύγχρονη εξ' αποστάσεως επιμόρφωση στην ελληνική γλώσσα.

Κατά την διάρκεια της δεύτερης επιμορφωτικής συνάντησης πραγματοποιήθηκε στο εργαστήριο Η/Υ ταχύρυθμη εκμάθηση του δωρεάν λογισμικού της Microsoft "Movie Maker" με βιωματικό τρόπο και πολλά παραδείγματα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Παρουσιάστηκαν πληθώρα ιστοσελίδων, παρουσιάσεων, βίντεο παραδειγμάτων, διαθέσιμων βιβλίων και εγχειριδίων, λογισμικών και ασύγχρονων μαθημάτων αυτό-κατάρτισης.

Όλο το παραπάνω υλικό συγκεντρώθηκε και κοινοποιήθηκε με «κοινόχρηστο φάκελο στο σύννεφο» σε όλους τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Όλοι οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί κλήθηκαν να συμπληρώσουν μετά 2 εβδομάδες μέσω Η/Υ ανώνυμο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης της επιμόρφωσης.

Από τις 19 συμπληρωμένες απαντήσεις φαίνεται ότι: το 40% και το 65% έκριναν το πρώτο και το δεύτερο μέρος της επιμόρφωσης αντίστοιχα «πάρα πολύ καλό & πολύ καλό».

Επίσης στο ερώτημα «Πώς θα χαρακτηρίζατε αυτά που ακούσατε στις επιμορφωτικές συναντήσεις;» 70% απάντησε «Πρακτικό» και 15% απάντησε «Σημαντικό».

Στα σχόλια υπήρχε παρότρυνση να υπάρχει συνέχεια της επιμορφωτικής προσπάθειας.

Ψηφιακή ιστορία για μαθητές προσχολικής ηλικίας

Χρυσούλα Τσίρμπα

Νηπιαγωγός, 6ο Νηπιαγωγείο Πύργου

tsirmpa.chrysoula@hotmail.com

Κωνσταντίνος Τσογλής

ΠΕ70, Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Ηλείας

psemms13035@aegean.gr

Γεωργία Δούβλη

Π.Ε. 70, 92ο Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης

geodouvli@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Πρωτοβάθμια

Τάξη: Νηπιαγωγείο

Χρονολογία εφαρμογής: Δεκέμβριος 2015 - Μάρτιος 2016

Διάρκεια εφαρμογής: 4 μήνες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Να εξοικειωθούν τα νήπια με διάφορες μορφές επικοινωνίας.

Να προβούν στην εικονική αναπαράσταση ιδεών/γνώσεων/εννοιών και μηνυμάτων.

Να εμπλακούν ενεργητικά στην οικοδόμηση της γνώσης.

Να μετατραπούν από απλοί θεατές εικόνων σε κριτές και παραγωγοί ιστοριών.

Να γνωρίσουν μεθόδους και τεχνικές για να φτιάξουν την ιστορία τους.

Να εξοικειωθούν με διάφορους τρόπους χρήσης των ΤΠΕ.

Να αποκτήσουν κριτική σκέψη.

Να μάθουν να συνεργάζονται.

Να καλλιεργήσουν την αισθητική και πολιτισμική τους αντίληψη.

Να υιοθετήσουν θετικές στάσεις και συμπεριφορές.

Να αποκτήσουν αυτοεκτίμηση και υπευθυνότητα.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Διερευνητική- Ομαδοσυνεργατική μάθηση.

Διαθεματική προσέγγιση της γνώσης.

Χρήση των ΤΠΕ.

Οπτικοακουστικός γραμματισμός.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

1. Μιλήσαμε για την Ευρωπαϊκή Ένωση και την ιδέα δημιουργίας της από τους Schuman και Monnet, με σκοπό την διαφύλαξη της ειρήνης στην Ευρώπη.
2. Γνωρίσαμε παραμύθια από διάφορες ευρωπαϊκές χώρες και δώσαμε εθνική ταυτότητα στους ήρωες.
3. Αποφασίσαμε να γράψουμε το δικό μας ευρωπαϊκό παραμύθι, εμπλέκοντας διάφορους ήρωες και βασισμένο στην ιδέα δημιουργίας της ΕΕ.
4. Βρήκαμε τον τίτλο του παραμυθιού, που ήταν «Η Ενωμένη Παραμυθοχώρα».
5. Αποφασίσαμε για τους δυο κεντρικούς ήρωες και ξεκινήσαμε να καταγράφουμε τις ιδέες που αφορούσαν την πλοκή της ιστορίας.
6. Εστίασαμε στα βασικά χαρακτηριστικά στοιχεία συγγραφής ενός παραμυθιού, όπως: Πρόσωπα/Τόπος/Χρόνος/Πρόβλημα/Επίλυση/Ευχάριστο τέλος.
7. Αφότου γράψαμε την ιστορία μας, επόμενο βήμα ήταν η εικονογράφηση.
8. Αποφασίσαμε να ζωγραφίσουν όλοι όποιες εικόνες ήθελαν και να χρησιμοποιήσουμε την τεχνική του κολλάζ για να κάνουμε το παραμύθι μας.
9. Τα λόγια που αντιστοιχούσαν στην κάθε σελίδα, τα γράψαμε στον υπολογιστή, τα κόψαμε και τα κολλήσαμε και αυτά πάνω στις σελίδες του βιβλίου.
10. Το εξώφυλλο το κάναμε στο Photoshop. Βάλαμε τον χάρτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πάνω σε κάθε χώρα αντιστοιχούσε κάποιος ήρωας παραμυθιού ή κάποιο χαρακτηριστικό πολιτιστικό στοιχείο της εκάστοτε χώρας.
11. Επόμενο βήμα να κάνουμε ψηφιακή την ιστορία μας και να συνδυάσουμε εικόνα και ήχο.
12. Αφότου σκανάραμε τις εικόνες του παραμυθιού, χρησιμοποιήσαμε το λογισμικό Littlebirdtales, και βάλαμε μουσική, λόγια και εικόνες στο παραμύθι μας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Εκτός από διάφορα βιβλία, εικόνες και παραμύθια, που αποτελούν τα κύρια διδακτικά υλικά κάθε μαθησιακής διαδικασίας, δόθηκε έμφαση σε ορισμένα εκπαιδευτικά λογισμικά όπως το Photoshop και το Littlebirdtales που έκαναν τη μάθηση πιο ελκυστική και ενδιαφέρουσα

Με το Photoshop φτιάξαμε το εξώφυλλο για το παραμύθι μας. Επιλέξαμε το χάρτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διαλέξαμε εικόνες με ήρωες παραμυθιών και τους εντάξαμε μέσα σε κάθε χώρα. Για τις χώρες που δεν είχαμε την εικόνα ενός χαρακτηριστικού ήρωα, βάλαμε φωτογραφίες με διάφορα πολιτιστικά στοιχεία της χώρας. Εκτός από εικόνες, είχαμε τη δυνατότητα να γράψουμε και κείμενο. Γράψαμε λοιπόν, τον τίτλο της ιστορία μας και το όνομα του νηπιαγωγείου μας.

Με το λογισμικό Littlebirdtales, καταφέραμε να κάνουμε ψηφιακή την ιστορία μας. Σε πρώτη φάση, σκανάραμε τις εικόνες που είχαμε κάνει με την τεχνική του κολλάζ και κατόπιν επιλέγαμε και αποθηκεύαμε στο συγκεκριμένο πρόγραμμα την κάθε εικόνα. Για κάθε σελίδα της ιστορίας μας, επιλέγαμε μια εικόνα και μετά μιλούσαμε στο μικρόφωνο και έτσι προσθέταμε και ήχο με τα λόγια μας. Στο τέλος επιλέξαμε και μουσική σαν επένδυση, για την ιστορία μας.

Η ψηφιακή μας ιστορία κατόπιν, αποθηκεύτηκε σε αρχείο ταινίας video, για να υπάρχει η δυνατότητα δημοσιοποίησης της και να γίνει κτήμα και άλλων.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Μέσω του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού σεναρίου δόθηκε η δυνατότητα στα νήπια να έρθουν σε επαφή με τις ΤΠΕ, να γνωρίσουν διάφορες μορφές επικοινωνίας, να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους σε ορισμένα λογισμικά εκπαιδευτικά προγράμματα και να δημιουργήσουν τα ίδια μια ιστορία που συνδυάζει εικόνα, ήχο και κείμενο.

Ήταν μια ευχάριστη και ενδιαφέρουσα δραστηριότητα, που έκανε πιο ελκυστική τη μάθηση και τα νήπια ανακάλυψαν και έμαθαν πράγματα μέσα από διάφορες βιωματικές δραστηριότητες. Έπαιξαν, διασκέδασαν, δημιούργησαν, έμαθαν και υιοθέτησαν θετικές στάσεις και συμπεριφορές.

Επιπλέον, η γνώση που αποκτήθηκε δεν έμεινε στα στενά όρια της σχολικής τάξης, αλλά μέσω της δημιουργίας της ψηφιακής μας ιστορίας, έχει τη δυνατότητα να γίνει κτήμα και άλλων μαθητών και ενδιαφερομένων.

Όλα τα παραπάνω συνάδουν στη σπουδαιότητα και τη σημασία που δίνεται στον οπτικοακουστικό γραμματισμό, προκειμένου τη διαμόρφωση κριτικά σκεπτόμενων και ενεργών πολιτών του αύριο.

Δημιουργώντας ταινία animation με αφορμή την ενσυναίσθηση

Αικατερίνη Τσίτα

Εκπαιδευτικός Πληροφορικής, Διάθεση Π.Ε. Ανατολικής Θεσ/νίκης

katetsita@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος, βίντεο

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση Ανατολικής Θεσσαλονίκης

Τάξη/εις: Στ' του 1ου Δ.Σ. Πανοράματος Θεσ/νίκης

Χρονολογία εφαρμογής: 2016

Διάρκεια εφαρμογής: 3 μήνες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Η προσπάθειά μας είχε στόχο: την ανάπτυξη του οπτικοακουστικού γραμματισμού, την εξοικείωση μαθητών και εκπαιδευτικών με το animation, την ανάπτυξη ικανοτήτων παρατήρησης, καταγραφής, επεξεργασίας και παραγωγής οπτικοακουστικού υλικού, την καλλιέργεια κλίματος συνεργασίας μεταξύ συμμετεχόντων μαθητών και εκπαιδευτικών, μέσω της ανάληψης αρμοδιοτήτων στο πλαίσιο ομαδικών εργασιών.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Σήμερα τα παιδιά έχουν εξοικειωθεί με το animation καθώς υπάρχουν προγράμματα στην τηλεόραση, σε ταινίες, σε video games και σε παιχνίδια στον Η/Υ που το εμπεριέχουν. Η εκπαίδευση στο animation δεν περιέχει μόνο την «ανάγνωση» των εικόνων αλλά και την «συγγραφή» αυτών. Τα παιδιά μπορούν να εκφράσουν απλές ή περίπλοκες και αφηρημένες ιδέες, να κριτικάρουν κοινωνικά θέματα, να «μιλήσουν» καλύτερα μέσω της κίνησης παρά μέσω του προφορικού ή του γραπτού λόγου.

Οι μαθητές δούλεψαν ομαδοσυνεργατικά και δημιούργησαν μία αρθρωτή ταινία animation με 5 αυτοτελείς ιστορίες. Τα θέματα που αναπτύχθηκαν είναι: α) η κατανόηση της θέσης και της συμπεριφοράς του άλλου, β) ο εκφοβισμός γ) η αποξένωση της τρίτης ηλικίας, δ) ο ρατσισμός στα δύο

φύλα και ε) η διαφορετικότητα. Η ταινία ξεκινάει με ένα μουσικό βίντεο και αμέσως μετά ακολουθεί η παρουσίαση της εφαρμογής στο μινιζυ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

1η φάση) Σχηματισμός ομάδων και ανάθεση ρόλων για το κάθε μέλος

2η φάση) Επίδειξη του λογισμικού και προβολή εκπαιδευτικών tutorials

3η φάση) Εισήγηση του θέματος "ενσυναίσθηση"

4η φάση) Οι μαθητές αναγινώσκουν τα κόμικς της Ε.Ε. "Ρατσιστής εγώ;"

5η φάση) Οι μαθητές γίνονται μικροί σεναριογράφοι

6η φάση) Χρήση του μινιζυ στους υπολογιστές, δημιουργία σκηνής, χαρακτήρων, κινήσεων και ηχογραφήσεις.

7η φάση) Σύνθεση των ιστοριών σε μια αρθρωτή ταινία στο movie maker
https://www.youtube.com/watch?v=Ukp7l_RbvsY

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Το animation είναι μια τέχνη που μπορεί να συνδυάσει/ συνδέσει αλλά και εμπεριέχει όλες τις υπόλοιπες τέχνες. Επίσης, σύμφωνα με τη διεπιστημονικότητα στην εκπαίδευση από τις πρώτες βαθμίδες αυτής, θα έπρεπε να αναζητούνται συνεχώς τρόποι υποβοήθησης της εκμάθησης των γνωστικών αντικειμένων. Το animation μπορεί να αποτελέσει ένα θαυμάσιο διδακτικό εργαλείο για τη διδασκαλία άλλων γνωστικών αντικειμένων. Προσφέρει συνεχώς ευκαιρίες στους μαθητές να παράγουν – καθώς ερευνούν θέματα – προφορικό ή γραπτό λόγο, εικόνες και καρτέ, τα οποία βασίζονται στην εμπειρία τους και λαμβάνουν υπόψη τους την επικοινωνιακή περίσταση.

Το πρόγραμμα που χρησιμοποιήσαμε είναι το μινιζυ. Διατίθεται στο διαδίκτυο δωρεάν, είναι φιλικό προς τον μαθητή και αρκούν μόνο λίγες ώρες να ασχοληθεί κανείς για να κάνει εντυπωσιακές ταινίες animation.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Οι μαθητές ήταν πολύ εξοικειωμένοι με την χρήση των Η/Υ και τη δημιουργία ψηφιακού κόμικς. Ωστόσο, ήταν η πρώτη φορά που δημιουργήσαμε ταινία animation.

Οι μαθητές συμμετείχαν ενεργά στη διαδικασία μάθησής τους από τη σύλληψη της αρχικής ιδέας ως τον σχεδιασμό, την υλοποίηση, αλλά και την αποτίμηση επίτευξης των αρχικών στόχων.

Παρατηρήθηκαν κάποια λειτουργικά προβλήματα λόγω παλαιότητας του υπάρχοντος εξοπλισμού Η/Υ. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού σε όλες τις δραστηριότητες ήταν καθοδηγητικός και υποστηρικτικός, ώστε να εξασφαλιστούν ισότιμες ευκαιρίες μάθησης σε όλους τους μαθητές.

Το animation μπορεί να αποτελέσει έναν εναλλακτικό τρόπο εκμάθησης διαφόρων γνωστικών αντικειμένων. Συνεπώς, οι άμεσα εμπλεκόμενοι με την εκπαίδευση θα πρέπει να πεισθούν για τον σημαντικό ρόλο των animation workshops και να τα υποστηρίξουν επίσημα.

**«Στην Ευρώπη λέμε ΝΑΙ» - Διδακτική εφαρμογή με αξιοποίηση του
λογισμικού οπτικού προγραμματισμού scratch**

Κωνσταντίνος Τσογλής

Π.Ε.70, Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Ηλείας

psemms13035@aegean.gr

Αιμιλία Κυριαζή

Π.Ε. 70, 2ο Δημοτικό Σχολείο Λεχαινών Ηλείας

emilypatra@yahoo.gr

Γεωργία Δούβλη

Π.Ε. 70, 92ο Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης

geodouvli@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ (Συμπληρώνεται μόνο, εάν έχει εφαρμοστεί):

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση Ν. Ηλείας

Τάξη: Στ΄

Χρονολογία εφαρμογής: Σχολικό Έτος 2015 – 2016

Διάρκεια εφαρμογής: Δεκέμβριος – Απρίλιος 2016

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Η παρούσα διδακτική εφαρμογή «Στην Ευρώπη λέμε ΝΑΙ» υλοποιήθηκε στα πλαίσια του εκπαιδευτικού προγράμματος Teachers4Europe στο 2ο Δημοτικό Σχολείο Λεχαινών Ηλείας από τους μαθητές της έκτης τάξης και εστιάζει στην ενημέρωσή τους σχετικά με θέματα που άπτονται της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με έμφαση στην ευρωπαϊκή πολυμορφία και διαφορετικότητα.

Το σύνθημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Ενωμένοι στην πολυμορφία» χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά το 2000 και τονίζει την απόφαση των Ευρωπαίων να ενωθούν δημιουργώντας την Ε.Ε. και να συνεργαστούν για την ειρήνη και την ευημερία, αποκομίζοντας ταυτόχρονα οφέλη από τον πολιτιστικό πλούτο, τις παραδόσεις και τις γλώσσες της Ευρώπης. Κύριος στόχος του προγράμματος ήταν να συνειδητοποιήσουν και να ευαισθητοποιηθούν οι μαθητές, μέσα από βιωματικές και παιγνιώδεις δράσεις, ότι εκτός από Έλληνες πολίτες ταυτόχρονα είναι και Ευρωπαίοι πολίτες με υποχρεώσεις και δικαιώματα, προωθώντας τη συνεργασία και το σεβασμό μεταξύ των λαών της Ευρώπης, επιδιώκοντας την ενότητα και τη συνεργασία, αποκλείοντας κάθε είδους ρατσισμού και προκαταλήψεων, ενώ συγχρόνως αποδέχονται και διαφυλάσσουν την πολυμορφία, έτσι ώστε να καταλήξουν στο συμπέρασμα ότι πρέπει να «ζούμε σε μια πολυπολιτισμική Ευρώπη δίχως να χάσουμε την ταυτότητά μας».

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ :

- ☒ Να γνωρίσουν την ιστορία ίδρυσης, τα κράτη – μέλη και τα σύμβολα της Ε.Ε.
- ☒ Να συνειδητοποιήσουν και να αναδείξουν τον ενιαίο ευρωπαϊκό χώρο στον οποίο ανήκουν και ζουν, αναλαμβάνοντας κοινές δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής τους.
- ☒ Να καλλιεργήσουν το ομαδικό πνεύμα και την κριτική και δημιουργική σκέψη μέσα από συνεργατικές, ανακαλυπτικές και βιωματικές δραστηριότητες.
- ☒ Να αξιοποιούν τις δεξιότητές τους και να εκφράζονται μέσα από ομαδικές δραστηριότητες.
- ☒ Να εξοικειωθούν και να αναπτύξουν δεξιότητες αναζήτησης, συλλογής και αξιοποίησης των πληροφοριών στο διαδίκτυο, καθώς και στον τρόπο παρουσίασής τους.

- ☒ Να χρησιμοποιούν το λογισμικό οπτικού προγραμματισμού scratch για την παραγωγή μαθησιακού υλικού.
- ☒ Να αναπτύξουν την αυτογνωσία και να ενισχύσουν την αυτοεκτίμησή τους.
- ☒ Διάχυση της αποκτηθείσας γνώσης στη σχολική κοινότητα και στην τοπική κοινωνία, μέσω της παρουσίασης – προβολής των δραστηριοτήτων τους.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Ένα από τα σπουδαιότερα ζητούμενα για τους εκπαιδευτικούς είναι η ενεργητική συμμετοχή των μαθητών τους και ο απεγκλωβισμός τους από την παθητική στάση. Καθοριστικός παράγοντας για την επιτυχία της διδασκαλίας είναι το διδακτικό υλικό που θα χρησιμοποιηθεί και η μέθοδος και οι μορφές της διδασκαλίας που θα υιοθετήσει ο εκπαιδευτικός. Με τον όρο μέθοδο εννοούμε τις ενέργειες και τη διαδοχική σειρά με την οποία πρέπει να εκτελεστούν, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της διδασκαλίας που έχουν τεθεί (Τριλιανός, 2004).

Η βιωματική παιδαγωγική/παιδαγωγική της βιωματικής εμπειρίας αναπτύχθηκε από τον Dewey (1938), ο οποίος υποστήριξε πως μόνο ό,τι δέχτηκες με την ψυχή σου, μόνο αυτό μαθαίνεις και ενσωματώνεις στη ζωή σου και στο χαρακτήρα σου. Στο χώρο της εκπαίδευσης με τον όρο βιωματική μάθηση αναφερόμαστε στην άμεση σχέση και εμπλοκή των διδασκομένων με το αντικείμενο της μάθησης που καλούνται να μελετήσουν. Η μαθησιακή διαδικασία οργανώνεται με βάση το «Learning by doing», δηλαδή μάθηση μέσα από την πράξη, η οποία έχει στόχο την ενεργό συμμετοχή του μαθητή στην εκπαιδευτική διαδικασία και τη συμμετοχή του σε ομάδες εργασίας. Οι συμμετοχικές τεχνικές βιωματικής μάθησης, με κύρια χαρακτηριστικά την αυτενέργεια, την κριτική σκέψη, την ανάληψη πρωτοβουλίας και δημιουργικότητας, τη φαντασία και το σεβασμό των διαφορετικών απόψεων των μαθητών, περιλαμβάνουν μια σειρά από είδη δραστηριοτήτων, όπως: τα παιχνίδια ρόλων, καταιγισμός ιδεών, μελέτη περίπτωσης, αλληλοδιδασκαλία, διαλέξεις και προβολές ταινιών - διαφανειών, debate, δραστηριότητες άμεσης εμπειρίας, μυθοπλασία, δραματοποίηση, δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού, οργάνωση συζήτησης, στρογγυλής τραπέζης, δραστηριότητες δημιουργικής έκφρασης, κ.λ.π.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Ο σχεδιασμός του διδακτικού σεναρίου, στα πλαίσια του προγράμματος T4E, άπτεται των ευρωπαϊκών θεμάτων, και πιο συγκεκριμένα έχει ως αφορμή την αναγνώριση και την αποδοχή της διαφορετικότητας των κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω της κατανόησης και της συνεργασίας.

☒ Προπαρασκευαστικές δράσεις.

- Οι μαθητές, με τη χρήση Η/Υ και βιντεοπροβολέα, ακολουθώντας τον παρακάτω σύνδεσμο: <https://www.youtube.com/watch?v=42dee6LtCAE> παρακολούθησαν ένα ολιγόλεπτο βίντεο για το μύθο αρπαγής της Ευρώπης, την προέλευση και την υιοθέτηση του ονόματος από την ευρωπαϊκή ήπειρο, ενώ προσπάθησαν, ανά ομάδες, να εκφράσουν την ερμηνεία του.

- Οι μαθητές παρακολούθησαν μια παρουσίαση powerpoint που σκοπό είχε να τους ενημερώσει για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη – μέλη της. Πιο συγκεκριμένα οι μαθητές γνώρισαν την ιστορία ίδρυσης της Ε.Ε, τα 6 ιδρυτικά μέλη και τις σταδιακές διευρύνσεις/προσχωρήσεις των κρατών – μελών, τις πρωτεύουσες των χωρών, τα θεσμικά όργανα και τη λειτουργία τους, την ενιαία νομισματική μονάδα (ευρώ), τα σύμβολα της Ε.Ε, όπως τη σημαία, τον ύμνο και την ημέρα της 9ης Μαΐου/Ημέρα της Ευρώπης. Ακολούθησε διάλογος με ερωτήσεις – απορίες και απαντήσεις είτε από τους μαθητές είτε από το δάσκαλο, καθώς και συζήτηση για το σύνθημα «Ενωμένοι στην πολυμορφία» (united in diversity). Οι μαθητές εξέφρασαν τις απόψεις τους σχετικά με την πολυπολιτισμικότητα της Ευρώπης και την ανάγκη ενότητας μεταξύ των λαών της.

☒ 1η Δράση – Σύνθεση – Διασκευή – Ηχογράφηση τραγουδιού.

Οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες των τριών ατόμων, με ενθουσιασμό και διαθέτοντας δημιουργική διάθεση και φαντασία, ανέλαβαν να δημιουργήσουν ένα τραγούδι για την Ευρώπη. Έπειτα από αρκετή αναζήτηση, κατέληξαν να διασκευάσουν με το δικό τους μοναδικό τρόπο ένα ελληνικό τραγούδι, δίνοντάς του τον τίτλο «Στην Ευρώπη λέμε ΝΑΙ!». Πρόκειται για ένα τραγούδι που ενθαρρύνει τη συνεργασία, τη δημοκρατία, τη φιλοξενία, την ελπίδα και την αγάπη των λαών της Ευρώπης, ενώ ταυτόχρονα καταδικάζει τον πόλεμο, τη βία, την αδικία και το ρατσισμό. Στο τέλος, το τραγούδι ηχογραφήθηκε με μια ψηφιακή συσκευή καταγραφής ήχου, μορφής mpreg4, και στη συνέχεια με το πρόγραμμα freemake audio converter μετατράπηκε σε μορφή mp3.

☒ 2η Δράση - Δημιουργία οπτικοακουστικού υλικού/σεναρίου στο λογισμικό scratch

Το scratch είναι ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον προγραμματισμού, προσιτό στα παιδιά (από 8 ετών και πάνω) και στους εφήβους, το οποίο διαθέτει γραφική γλώσσα προγραμματισμού (συνένωση εικονικών εντολών που μοιάζουν με τουβλάκια/block) και στο οποίο δίνεται η δυνατότητα δημιουργίας ηλεκτρονικών παιχνιδιών, κινούμενων σχεδίων, αλληλεπιδραστικών ιστοριών κλπ., με τη χρήση διάφορων μέσων όπως γραφικά, κινούμενα σχέδια, μουσική και ήχους!

Αρχικά οι μαθητές, χωρισμένοι σε ομάδες, αναζήτησαν στο διαδίκτυο εικόνες, σχετικές με τους στίχους του τραγουδιού τους. Στη συνέχεια τις χρησιμοποίησαν και τις ενέταξαν στο λογισμικό scratch ως υπόβαθρα, τα οποία εναλλάσσονταν μαζί με το τραγούδι., δημιουργώντας, έτσι, ένα βίντεο.

Μάλιστα, αξίζει να επισημανθεί ότι οι μαθητές ήταν ήδη εξοικειωμένοι με τη χρήση του scratch από το προηγούμενο σχολικό έτος, γεγονός που διευκόλυνε και επιτάχυνε ακόμη περισσότερο το έργο τους.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Στην παρούσα εργασία ακολουθήθηκαν και υιοθετήθηκαν οι τεχνικές της δημιουργίας εκπαιδευτικού οπτικοακουστικού υλικού. Κατά τη διαδικασία αυτή, οι μαθητές εργάστηκαν σε ομάδες στο εργαστήριο Η/Υ και στην αίθουσα εκδηλώσεων του σχολείου, χρησιμοποιώντας Η/Υ, ψηφιακή συσκευή καταγραφής ήχου, βιντεοπροβολέα, το πρόγραμμα freemake audio converter, καθώς και το λογισμικό οπτικού προγραμματισμού scratch. Οι μαθητές καθ' όλη τη διάρκεια των δραστηριοτήτων τους είχαν πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Η διδακτική εφαρμογή αποτελείται από δύο μέρη:

☒ Τη δημιουργία ενός τραγουδιού. Οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες των 3 ατόμων ανέλαβαν να δημιουργήσουν ένα τραγούδι για την Ευρώπη. Πρόκειται για διασκευή ενός ελληνικού τραγουδιού («Λέμε ναι», Λουκιανός Κηλαηδόνης, 1986), στο οποίο έγραψαν τους στίχους και έδωσαν τον τίτλο «Στην Ευρώπη λέμε ΝΑΙ». Στη συνέχεια το ηχογράφησαν και το μετέτρεψαν σε ψηφιακή μορφή (mp3).

☒ Οπτικοποίηση τραγουδιού – Δημιουργία βίντεο. Οι μαθητές χρησιμοποιώντας το λογισμικό scratch, ένα εκπαιδευτικό περιβάλλον προγραμματισμού προσιτό για μαθητές 11 – 12 ετών, δημιούργησαν ένα μικρής διάρκειας βίντεο, με εικόνες που αναζήτησαν στο διαδίκτυο (σκηνικό - υπόβαθρο), καθώς και την εισαγωγή του τραγουδιού τους (ήχος).

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Κάνοντας την αποτίμηση της διδακτικής εφαρμογής, μπορούμε να επισημάνουμε ότι τα οφέλη που αποκόμισαν οι μαθητές ήταν πολλαπλά και οι στόχοι που τέθηκαν αρχικά επιτεύχθηκαν σε μεγάλο βαθμό. Η υλοποίησή της δημιούργησε μια ευρωπαϊκή διάσταση στη μαθησιακή διαδικασία και διδασκαλία, βοηθώντας τους μαθητές να γνωρίσουν τα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την ιστορία και σύμβολά της, οικοδομώντας έτσι την ιδεολογία του ευρωπαϊσμού. Κατά τη διάρκεια του προγράμματος οι μαθητές εργάστηκαν ομαδοσυνεργατικά, αναπτύσσοντας τις διαπροσωπικές τους σχέσεις μέσα από βιωματικές δραστηριότητες, ενώ, ταυτόχρονα, χρησιμοποίησαν την τεχνολογία με δημιουργικό τρόπο: αναζήτηση και άντληση πληροφοριών, αλλά και επεξεργασία και δημιουργία ψηφιακού οπτικοακουστικού υλικού.

Κινηματογράφος - ψαλίδι - φωτογραφική: Οι μαθητές φιλάρουν, παίζουν, δημιουργούν

Ζωάννα Υφαντίδου

Εκπαιδευτικός Θεατρικής Αγωγής στο 3ο Δημοτικό Σχολείο Πολίχνης,
Φοιτήτρια του Τμήματος Κινηματογράφου, Σχολή Καλών Τεχνών, Α.Π.Θ.

zoanna_nagia@yahoo.gr

Ιλόνα Αγγελίδου

Φοιτήτρια του Τμήματος Κινηματογράφου, Σχολή Καλών Τεχνών Α.Π.Θ.

aggelidou_ilona@hotmail.com

Νάνσυ Χατζηπροδρόμου

Φοιτήτρια του Τμήματος Κινηματογράφου, Σχολή Καλών Τεχνών Α.Π.Θ.

tokiohotelini@hotmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Κινηματογράφος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Πρωτοβάθμια

Τάξη/εις: Ε΄

Χρονολογία εφαρμογής: 2015-2016

Διάρκεια εφαρμογής: 2 μήνες

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Η επιδίωξη ήταν να λάβουν οι μαθητές βασικές γνώσεις για την ιστορία του κινηματογράφου. Να κατανοήσουν τα είδη των ταινιών και των πλάνων, πώς γράφεται ένα σενάριο και ποια είναι τα επαγγέλματα της βιομηχανίας του κινηματογράφου. Ο βασικός στόχος ήταν η δημιουργία τεσσάρων μικρού μήκους ταινιών με την μέθοδο του stop motion από τους μαθητές (ιδέα- προετοιμασία – υλοποίηση) με απλά υλικά (ψαλίδια, περιοδικά, φωτογραφική μηχανή).

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Θεωρητικές εισηγήσεις, μαθητοκεντρική-ομαδοσυνεργατική διδασκαλία

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ- ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

1. Θεωρητικά στοιχεία του κινηματογράφου (ιστορία, είδη, πλάνα) – Παιχνίδι ερωτοαπαντήσεων
2. Πρακτική επαφή με την φωτογραφική μηχανή (οι μαθητές δοκιμάζουν πλάνα)
3. Προβολή ταινιών (σχολιασμός πάνω στις ταινίες)

4. Θεωρητικά στοιχεία για το σενάριο (από την ιδέα στο γραπτό κείμενο)
5. Προβολή ταινιών με την μέθοδο stop-motion animation (ερωτήσεις, απορίες, κριτική)
6. Δημιουργία ομάδων, μοίρασμα περιοδικών και ψαλιδιών, brainstorming ιδεών, δημιουργία ιστορίας και σεναρίου, υλοποίηση ταινίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Υπολογιστής, βιντεοπροβολέας και power point ώστε να προβληθούν τα θεωρητικά στοιχεία για τον κινηματογράφο.

Ιστορία κινηματογράφου σε μορφή παιχνιδιού (κουίζ ερωτήσεων πολλαπλών επιλογών)

Μικρού μήκους ταινίες των Lumiere και Melies, μεγάλου μήκους ταινία Hugo του Scorsese και βίντεο φτιαγμένα με την μέθοδο του stop motion animation.

Φωτοτυπίες με τις κατηγορίες των πλάνων και με απόσπασμα σεναρίου ώστε να κατανοήσουν τα παιδιά τα είδη των πλάνων και πώς μια ιδέα γίνεται σενάριο και στην συνέχεια ταινία.

Μαύρα χαρτόνια (mini frames) ώστε οι μαθητές να δουν πρακτικά τι και πως διαλέγει να τοποθετήσει ο σκηνοθέτης στο κάδρο του.

Περιοδικά, ψαλίδια, χαρτόνια, μαρκαδόροι για την δημιουργία των κινούμενων εικόνων.

Φωτογραφική μηχανή και τρίποδο ώστε να κάνουν πρακτική εξάσκηση τα παιδιά πριν αρχίσουν να τραβούν φωτογραφίες για τις ταινίες τους, αλλά και για την δημιουργία των stop motion ταινιών τους.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Πραγματοποιήθηκε γραπτή αξιολόγηση από τους μαθητές, προσωπική αξιολόγηση από τις φοιτήτριες που υλοποίησαν το πρόγραμμα και βαθμολογική αξιολόγηση από τον υπεύθυνο καθηγητή του μαθήματος 7ΠΓ1 του τμήματος Κινηματογράφου Παύλο Πανταζή.

Αρμενίζω μ' ένα πλοίο που 'χει τ' όνομα βιβλίο!

Μαρία Φαλακίδου

Δασκάλα (ΠΕ70), 2ο Δημ. Σχ. Ν. Μηχανιώνας

maria.falakidou@yahoo.gr

Άννα Παυλίδου

Δασκάλα (ΠΕ70), 1ο Δημ. Σχ. Ν. Μηχανιώνας

anna.pavlidou95@gmail.com

**Πρόταση εισήγησης
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ**

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση, βίντεο, ραδιόφωνο

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Πρωτοβάθμια Δημοτικής Εκπαίδευσης

Τάξη/εις: Δ' (Τετάρτη) τάξη

Χρονολογία εφαρμογής: Σχολικό έτος 2014-2015

Διάρκεια εφαρμογής: Δεκέμβριος 2014-Απρίλιος 2015

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Το διδακτικό σενάριο που εφαρμόστηκε στα πλαίσια της Φιλαναγνωσίας είχε ως στόχο του, οι μαθητές:

- Να χαρούν την ανάγνωση ενός λογοτεχνικού κειμένου
- Να γνωρίσουν τη συγγραφέα των βιβλίων που διάβασαν
- Να αναπτύξουν την κρίση και τη φαντασία τους
- Να συνεργαστούν
- Να αναγνωρίσουν τη δυνατότητα και την αξία της εξ αποστάσεως συνεργασίας δύο τμημάτων διαφορετικών σχολείων
- Να αξιοποιήσουν τα μέσα τεχνολογίας, επικοινωνίας και ενημέρωσης, για να εκφραστούν
- Να δημιουργήσουν δική τους ιστορία με την υποστήριξη της τεχνολογίας

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Συνεργατική διερεύνηση στα πλαίσια των κοινωνικοπολιτισμικών προσεγγίσεων

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Δύο τμήματα της Δ' τάξης από δύο διαφορετικά σχολεία, 1ο και 2ο Δημ. Σχ. Ν. Μηχανιώνας, στα πλαίσια της Φιλαναγνωσίας, διάβασαν δύο διαφορετικά βιβλία της συγγραφέας Φώτου Γιώτας, «Αόρατος Πολ» και «Μασάς, φυσάς και πετάς». Προσέγγισαν τα βιβλία με τη δημιουργία ατομικού βιβλίου από κάθε παιδί με βάση εικόνες των βιβλίων, συζήτησαν και ανέλυσαν της θεματολογία των βιβλίων (διαφορετικότητα-ρατσισμός, η δύναμη των μέσων επικοινωνίας και ενημέρωσης στη διαμόρφωση σκέψεων και στάσεων ζωής) και ολοκλήρωσαν τη συνεργασία τους και τη φιλαναγνωστική τους δράση με τη γραφή δύο τραγουδιών, ένα για κάθε βιβλίο, που πλαισίωσαν με τη δημιουργία video τα οποία αναρτήθηκαν στο Youtube. Επίσης με το «Μασάς, φυσάς και πετάς» τα παιδιά ζωντάνεψαν θεατρικά σκηνές του βιβλίου τους.

Επίσης με την υποστήριξη των Google docs και με βασικές λέξεις και έννοιες και των δύο βιβλίων δημιούργησαν τη δική τους κοινή ιστορία «παντρεύοντας» ουσιαστικά τα δύο λογοτεχνικά σενάρια.

Με αφετηρία και πάλι τα βιβλία, και τα δύο τμήματα, συμμετείχαν στον Φεστιβάλ Ευρωπαϊκού Ραδιοφώνου παίρνοντας μέρος στο διαγωνισμό για τη δημιουργία ραδιοφωνικού μηνύματος.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

ΕΝΤΥΠΟ ΥΛΙΚΟ: Βιβλία «Αόρατος Πολ» και «Μασάς, φυσάς και γελάς» της συγγραφέα Φώτου Γιώτας

ΕΠΟΠΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ: 1 ηλεκτρονικός υπολογιστής, βιντεοπροβολέας, 2 ηχεία, μικρόφωνο, εκτυπωτής

ΨΗΦΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ: Σύνδεση στο διαδίκτυο, Google docs,

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

ΔΙΑΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: Κριτήριο αξιολόγησης ήταν το αμείωτο και έντονο ενδιαφέρον των μαθητών, η συμμετοχή τους που υπήρξε ζωντανή και εντυπωσιακή, η εκδήλωση συναισθημάτων και η αλλαγή στάσεων και απόψεων

ΤΕΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ: Η φιλαναγνωστική αυτή δράση κρίθηκε επιτυχής με κριτήριο όλα όσα την πλαισίωσαν

Οπτικοποιώντας τον Ιστορικό Χρόνο: Χρονική Γραμμή - Animation της Αρχαϊκής Εποχής για το μάθημα της Ιστορίας της Α' Γυμνασίου

Κυριακή Φαρδή

Εκπαιδευτικός (ΠΕ60)-PhD Ιστορίας-Διδακτικής της Ιστορίας

kyrfardi@gmail.com

Κατερίνα Προκοπίου

Εκπαιδευτικός (ΠΕ02)-Δημιουργός Κόμικς

katproko@hotmail.com

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός - οπτικοακουστική εκπαίδευση, κινηματογράφος

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Τάξη/εις: Α' Γυμνασίου

Το προτεινόμενο project διενεργείται από τους μαθητές/τριες παράλληλα με τη διδασκαλία του 4ου κεφαλαίου της Αρχαίας Ιστορίας της Α' Γυμνασίου.

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Η γνωριμία των παιδιών με τον ιστορικό χρόνο και χώρο.

Η κατανόηση του ιστορικού χρόνου.

Η κατανόηση ιστορικών εννοιών όπως η ομοιότητα και η διαφορά στο χρόνο, η συνέχεια και η αλλαγή.

Η ενσωμάτωση στοιχείων οπτικού γραμματισμού στις σύγχρονες εκπαιδευτικές εφαρμογές.

Η καλλιέργεια ικανοτήτων και δεξιοτήτων οπτικού γραμματισμού στους μαθητές/τριες.

Η ευαισθητοποίηση για την ιστορία και το ιστορικό παρελθόν ως θεμελιώδη στοιχεία πολιτισμού.

Η συμμετοχική και ενεργητική μάθηση.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Παρατήρηση πρωτότυπου animation.

Κριτική προσέγγιση.

Συζήτηση (Ερωτήσεις-Απαντήσεις). Σύνδεση του animation με το σχολικό εγχειρίδιο (λειτουργική χρήση του animation).

Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία (δημιουργία φακέλων υλικού από τα ίδια τα παιδιά σε ομάδες, δημιουργία wiki).

Σχέδιο εργασίας (project) με θέμα τη διερεύνηση των πηγών, καταχώρηση του υλικού στους φακέλους εργασίας, ενημέρωση του wiki, τήρηση ηλεκτρονικού ημερολογίου, παρουσίαση της έρευνας στην ολομέλεια της τάξης.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ- ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

- 1) Προβολή και παρουσίαση του animation στην ολομέλεια της τάξης.
- 2) Συζήτηση στην ολομέλεια με την μορφή ερωτήσεων-απαντήσεων.
- 3) Χωρισμός σε ομάδες και δημιουργία φακέλων με υλικό που θα συγκεντρώσουν οι ίδιοι οι μαθητές/τριες, ώστε να διεξάγουν την έρευνά τους για τον ιστορικό χρόνο και την αρχαϊκή περίοδο, ειδικά. Δημιουργία ηλεκτρονικών φακέλων (wiki).
- 4) Ανάλυση σχεδίου εργασίας από κάθε ομάδα (δημιουργία εννοιολογικού χάρτη, σχεδιασμός και εφαρμογή δραστηριοτήτων).
- 5) Ολοκλήρωση του σχεδίου εργασίας και παρουσίαση των αποτελεσμάτων του στην ολομέλεια της τάξης.
- 6) Δημιουργία βίντεο ή προβολή παρουσίασης σε powerpoint ή κόμικς ή animation από τους ίδιους τους μαθητές/τριες.
- 7) Σε όλα τα προηγούμενα στάδια των δραστηριοτήτων ενημερώνονται σελίδες wiki από τις ομάδες των μαθητών/τριών και τηρείται ηλεκτρονικό ημερολόγιο.
- 7) Δραστηριότητα αξιολόγησης: Ερωτηματολόγιο αξιολόγησης. Συζήτηση. Κριτικός αναστοχασμός.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

Πρωτότυπο animation.

Το σχολικό εγχειρίδιο ιστορίας Α' τάξης Γυμνασίου.

Χρήση ηλεκτρονικών πηγών (internet).

Wiki.

Μουσειακά αντικείμενα, Ιστορικές Πηγές.

Πληροφοριακό υλικό (χάρτες κ.ά.)

Εκπαιδευτικά λογισμικά, Λογισμικά Γενικής χρήσης, Ειδικά λογισμικά για την επεξεργασία εικόνας και ήχου, λογισμικά δημιουργίας video, λογισμικά δημιουργίας κόμικς.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Διαμορφωτική Αξιολόγηση (σε όλα τα διδακτικά βήματα).

Αξιολόγηση από τους μαθητές με την χρήση ερωτηματολογίου.

Κριτικός Αναστοχασμός.

**Από τη σύνθεση έτοιμου ψηφιακού υλικού στην πολυτροπική οικοδόμηση
νοήματος: Τα πρώτα βήματα μιας μετάβασης**

Κατερίνα Φραγκιαδουλάκη

Υπ. Διδάκτωρ, Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού,

Πανεπιστήμιο Αιγαίου

fragkiadoulaki@aegean.gr

Αγγελική Δημητρακοπούλου

Καθηγήτρια, ΤΕΠΑΕΣ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

adimitr@aegean.gr

Μαρία Παπαδοπούλου

Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

mariapap@uth.gr

Πρόταση εισήγησης ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Οπτικοακουστικός γραμματισμός, πολυτροπικότητα, βίντεο, YouTube, έτοιμο ψηφιακό υλικό, πολιτειότητα

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Από το Δεκέμβριο του 2008 και έως σήμερα, μία πληθώρα πολιτικών και οικονομικών καταστάσεων έθεσαν την Ελλάδα στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των Μ.Μ.Ε. τα οποία, σε συνδυασμό με την επικράτηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, οδήγησαν στην έντονη παραγωγή κειμένων με τη μορφή βίντεο, μέρος των οποίων προβλήθηκε στο YouTube. Σε αυτά κατασκευάζονταν «λόγοι» διαφορετικοί από τους κυρίαρχους σε Μ.Μ.Ε. Σε πολλές περιπτώσεις στα βίντεο που κατασκευάστηκαν κατά αυτή την περίοδο γίνεται επανάχρηση έτοιμου οπτικοακουστικού υλικού.

Στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής πρακτικής και έρευνας, η παραγωγή βίντεο με χρήση έτοιμου ψηφιακού υλικού εγγράφεται στο παράδειγμα της ψηφιακής αφήγησης.

Η προσέγγιση της παρούσας έρευνας είναι στενά συνυφασμένη με το συγκεκριμένο κοινωνικό-πολιτικό-τεχνολογικό πλαίσιο και αφορά αποκλειστικά στην πολυτροπική σύνθεση λόγου πειθούς από τον πολίτη ως «σχεδιαστή» και ρήτορα.

Στην εισήγηση παρουσιάζεται το πρώτο στάδιο μιας έρευνας που αφορά στην διερεύνηση της διαδικασίας πολυτροπικής οικοδόμησης νοήματος στο πλαίσιο ψηφιακών χώρων επικοινωνίας. Συγκεκριμένα, συζητούνται τα αποτελέσματα πιλοτικής έρευνας που είχε ως κύριο σκοπό τη διερεύνηση στο μικρο-επίπεδο των παραχθέντων βίντεο του τρόπου «οικειοποίησης» οπτικοακουστικού υλικού που διατίθεται στο διαδίκτυο.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ:

Η πιλοτική έρευνα διενεργήθηκε στο Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αιγαίου, κατά τη διάρκεια του εαρινού εξαμήνου 2012-13. Συμμετείχαν 26 άτομα Γ/ετείς και Δ/ετείς φοιτήτριες.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ – ΣΚΟΠΟΣ, ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Στη μελέτη περίπτωσης που παρουσιάζεται οι φοιτήτριες συνέθεσαν βίντεο με λόγο πειθούς ως απάντηση σε μια ταινία μικρού μήκους με θέμα τον ρατσισμό.

Έχοντας ως κύριο σκοπό έρευνας τη μελέτη των μορφολογικών και σημασιολογικών χαρακτηριστικών των παραγωγών, τέθηκαν τα ακόλουθα ερευνητικά ερωτήματα που θα παρουσιαστούν στην παρούσα εισήγηση: (α) Παρουσιάζουν τα βίντεο κοινά χαρακτηριστικά; (β) Παρουσιάζονται στοιχεία διαφοροποιήσεων και τί είδους;

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ:

Ως μονάδα ανάλυσης κρίθηκε καταλληλότερο το «media / 5sec». Μετά την κωδικοποίηση των δεδομένων αναζητήθηκαν τα μοτίβα πολυτροπικής οργάνωσης της σχέσης λόγου-εικόνας-ήχου και διερευνήθηκαν τα χαρακτηριστικά των εικόνων. Από την κωδικοποίηση προέκυψαν δυο διακριτές κατηγοριοποιήσεις: οι περισσότερες παραγωγές χρησιμοποίησαν ένα κοινό μοντέλο ενώ ένας μικρός αριθμός βίντεο παρουσίασαν διαφορετικά χαρακτηριστικά.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ:

Τα περισσότερα βίντεο (20) αποτελούν μια εμπειρία ανάγνωσης με μουσική υπόκρουση, όπου δίνεται προτεραιότητα στο λόγο. Γίνεται χρήση δημοφιλών εικόνων στη μηχανή αναζήτησης Google και διαφορετικών γραμματοσειρών και μεταβάσεων. Οι έξι παραγωγές βίντεο οι οποίες διέφεραν από τις υπόλοιπες περιείχαν μέρος από τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: (1) διαφορετικό εννοιολογικό πεδίο εικόνων, (2) διαφορετικά είδη εικόνων, (3) χρήση αλληλουχίας εικόνων, (4) χρήση ρητορικών σχημάτων, (5) remix, (6) αξιοποίηση περιεχομένου του στίχου, (7) ενιαίο στυλ γραμματοσειράς.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα φαίνεται ότι οι βέλτιστες διδακτικές παρεμβάσεις για την παραγωγή κειμένων πειθούς με μορφή βίντεο θα έπρεπε να λαμβάνουν υπόψη (i) την ανάδειξη της πολυτροπικής οικοδόμησης του νοήματος, (ii) την υιοθέτηση της ρητορικής προσέγγισης της επικοινωνίας προκειμένου να αναδεικνύονται οι επιλογές του πολίτη ως «σχεδιαστή» και ρήτορα σε ψηφιακά περιβάλλοντα επικοινωνίας.

Το σκοτεινό Αμφιθέατρο: Προσεγγίζοντας την εκπαίδευση εκπαιδευτικών μέσα από τον κινηματογράφο

Νικόλαος Χανιωτάκης

Αναπληρωτής Καθηγητής, ΠΤΔΕ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
chaniot@uth.gr

Κωνσταντίνος Μάγος

Επίκουρος Καθηγητής, ΠΤΠΕ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
magos@uth.gr

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Κινηματογράφος, βίντεο

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Τριτοβάθμια, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Τάξη/εις: Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης και Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης

Χρονολογία εφαρμογής: Ακαδημαϊκά έτη 2014-15 και 2015-16

Διάρκεια εφαρμογής: Σε δύο εξάμηνα σπουδών

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

Σκοπός του μαθήματος ήταν οι φοιτητές/τριες να μελετήσουν μέσα από μία πρωτότυπη και διαφορετική οπτική, εκείνης του κινηματογράφου, το θεσμό του σχολείου, εστιάζοντας στον παιδαγωγικό του ρόλο και τις κοινωνικές του λειτουργίες. Μέσα από βιωματικές και διαδραστικές διαδικασίες που πρόσφερε το μάθημα επιδιώξαμε να κινητοποιήσουμε τους φοιτητές/τριες προκειμένου να αναστοχαστούν και να κατανοήσουν καλύτερα τη σπουδαιότητα του μελλοντικού εκπαιδευτικού τους ρόλου ιδιαίτερα στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές τάξεις, καθώς και ευρύτερα ζητήματα σχετικά με την εκπαίδευση, την παιδική ηλικία και την ετερότητα.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

Εμπλουτισμένες εισηγήσεις από τους διδάσκοντες, παρουσιάσεις από φοιτητές/τριες, παρακολούθηση κινηματογραφικών έργων, συζήτηση - ανάλυση των έργων, παραγωγή ταινιών μικρού μήκους από τους/τις ίδιους/ες τους φοιτητές/τριες, ομαδοσυνεργατικές-βιωματικές προσεγγίσεις.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

Το μάθημα περιελάμβανε τρία εισαγωγικά μαθήματα τα οποία εστίαζαν α) στις κοινωνικές και παιδαγωγικές λειτουργίες που επιτελεί στην εποχή μας ο σχολικός θεσμός, β) στις αλλαγές που καταγράφονται σήμερα, σε σχέση με το παρελθόν, αφενός στο σχολείο και αφετέρου στην παιδική ηλικία γ) σε ζητήματα ανάλυσης κινηματογραφικής εικόνας, καθώς και στη χρήση της ως εκπαιδευτικού υλικού. Στα μαθήματα που ακολούθησαν, οι φοιτητές/τριες παρακολουθούσαν κινηματογραφικές ταινίες με θέματα τη σχολική ζωή, την παιδική ηλικία, τις παραδοσιακές ή εναλλακτικές παιδαγωγικές και διδακτικές πρακτικές του εκπαιδευτικού στην τάξη, τις αντιφάσεις και τις δυσκολίες του εκπαιδευτικού ρόλου, τις συγκρούσεις και την επαγγελματική κοινωνικοποίηση των εκπαιδευτικών στα πλαίσια της σχολικής κοινότητας, τα προβλήματα εξουσίας στην εκπαιδευτική ιεραρχία, την επικοινωνία γονέων-σχολείου, τις σχέσεις μεταξύ παιδιών, την ετερότητα ως δομικό στοιχείο της σχολικής τάξης κ.ά. Στην αρχή του μαθήματος γινόταν σύντομη παρουσίαση της κάθε ταινίας, ακολουθούσε η προβολή και στη συνέχεια συζήτηση και ανάλυση με βάση συγκεκριμένα κριτήρια που απορρέουν από τη θεωρία του σχολείου, την παιδαγωγική έρευνα, διαπολιτισμικές προσεγγίσεις κ.ά.

Την ακαδημαϊκή χρονιά 2015-16 στο πλαίσιο του μαθήματος υπήρξε εξ αποστάσεως (με χρήση skype) συνεργασία και διδασκαλία με το Department of Education, Seiryō University, Japan (Professor: Dr Kazuhisa Shimizu).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

- Ενδεικτικές ταινίες που προβλήθηκαν: α) Ούτε ένας λιγότερος (Κίνα), β) Το σκασιαρχείο (Γαλλία), γ) Το καναρινί ποδήλατο (Ελλάδα), δ) Ο ψύλλος (Ελλάδα), ε) Τα παιδιά της χορωδίας (Γαλλία), στ) Το κύμα (Γερμανία) ζ) Τα παιδιά του παραδείσου (Ιράν), η) Όλα τα αθέατα παιδιά (συλλογική) θ) Η γλώσσα της πεταλούδας (Ισπανία) ι) Ο κύκλος των χαμένων ποιητών ια) Είμαι και έχω (Γαλλία) κ.ά.

- Προβλήθηκαν οι ταινίες που έφτιαξαν οι φοιτητές/τριες

- Δόθηκαν γραπτές οδηγίες παραγωγής ταινιών στους φοιτητές/τριες

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Γραπτές ομαδικές εργασίες από φοιτήτριες με θέμα την ανάλυση ταινιών που συνδέονταν με εκπαιδευτικά θέματα.

Αξιολόγηση ταινιών μικρού μήκους που δημιούργησαν οι φοιτητές/τριες

To Love or Not to Love – Shakespeare goes to Hollywood

Αθηνά Χαραλαμπίδου

1ο Γυμνάσιο Ευκαρπίας, Θεσσαλονίκης

a-ha@hotmail.gr

Πρόταση εισήγησης ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Κινηματογράφος, Ραδιόφωνο

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

Βαθμίδα Εκπαίδευσης: Δευτεροβάθμια

Τάξη/εις: Γ Γυμνασίου

Χρονολογία εφαρμογής: 2015-16

Διάρκεια εφαρμογής: Διδακτικό Έτος

ΣΤΟΧΟΙ - ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ:

- ☑ Επεξεργασία του πολυτροπικού μηνύματος που προσφέρει μια ταινία (εικόνα-μουσική-κείμενο)
- ☑ Audio visual literacy – οπτικοακουστικός εγγραμματισμός. Επαφή και αποκωδικοποίηση της γλώσσας και του κώδικα του κινηματογράφου
- ☑ Η μετατροπή των μαθητών από παθητικούς δέκτες σε ενεργούς θεατές
- ☑ Η αφήγηση στον Κινηματογράφο
 - ☑ Σχέση κινηματογραφικής εικόνας και λογοτεχνικού κειμένου
 - ☑ Τα αφηγηματικά στοιχεία μέσα από το κινηματογραφικό κείμενο
 - ☑ Η «οικονομία» της εικόνας και της υποκριτικής
 - ☑ Ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, της δημιουργικής έκφρασης και της έκφρασης ιδεών των μαθητών.
 - ☑ Γνωριμία με τα στάδια παραγωγής μιας ταινίας
 - ☑ Παραγωγή ταινίας

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:

- Ομαδοσυνεργατική μέθοδος
- Χρήση ΤΠΕ
- Χρήση φύλλων εργασίας
- Δραματοποίηση
- Καταιγισμός ιδεών
- Χρήση Social Media
- Συνεργασίες
- Μουσείο Κινηματογράφου
- Μουσείο Φωτογραφίας
- Φωτογραφικό Κέντρο Θεσσαλονίκης
- Ραδιοφωνικός Σταθμός ΕΡΤ 3
- European School Radio

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ - ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΗΜΑΤΑ:

- Εισαγωγή στο Ελισαβετιανό Θέατρο – Φύλλο εργασίας
- Περίληψη της υπόθεσης στα Αγγλικά μέχρι κάποιο σημείο από το σχολικό εγχειρίδιο
- Αυθεντικό Σαιξπηρικό θεατρικό κείμενο, Πράξη 2 Σκηνή 2, (σκηνή στο μπαλκόνι) και ανάλυσή του (πραγματολογική, γλωσσική)
- Παρακολούθηση αποσπασμάτων από τις ταινίες Romeo and Juliet του 1966 και του 2013 (σκηνή στο μπαλκόνι) και συγκριτική ανάλυση (σκηνικά, κοστούμια, ρυθμός, ύφος κλπ) – Μελέτη της αισθητικής των ταινιών : Ατμόσφαιρα, ενδυματολογία κλπ.
- Ανάλυση πλάνων – σκηνή στο μπαλκόνι στις δύο ταινίες με το αντίστοιχο λογοτεχνικό απόσπασμα. Συζήτηση, έκφραση προτιμήσεων.
- Παρακολούθηση όλης της ταινίας
- Παρακολούθηση της θεατρικής παράστασης του ΚΘΒΕ Romeo and Juliet on the Road
- Συζήτηση – συνέντευξη, με το σκηνοθέτη και τους συντελεστές της παράστασης.
- Προσέγγιση της αφήγησης και των βασικών στοιχείων της αφηγηματολογίας μέσα από την ταινία και το θεατρικό.
- Διερεύνηση – Συζήτηση των θεμάτων , των λογοτεχνικών στοιχείων , των λογοτεχνικών όρων και της δομής του κινηματογραφικού-λογοτεχνικού κειμένου.
- Προετοιμασία και παρουσίαση στο Ραδιοφωνικό Σταθμό της ΕΡΤ, 102 FM , εκπομπής με θέμα τον εφηβικό έρωτα σήμερα.
- Συγγραφή ομαδική: Ερωτικές Ιστορίες μετ' εμποδίων.
- Δραματοποίηση σκηνών από τις διαφορετικές ομάδες. Συνεργασία με Δραματική Σχολή
- Θεωρητική κατάρτιση για τα στάδια και την παραγωγή μιας ταινίας
- Κινηματογράφηση των δικών μας ιστοριών
- Γράφουμε στίχους αγγλικούς πάνω στο ερωτικό τραγούδι «Whishlist» των Pearl Jam
- Δημιουργία ομαδικού ποιήματος-τραγουδιού – συμμετοχή στο διαγωνισμό του European School Radio
- Συνεργασία με το μουσείο φωτογραφίας, φωτογραφίζουμε τα μάτια μας και τα χέρια μας εμπνευσμένοι από το Σαιξπηρικό κείμενο αλλά και ταινίες εφηβικές και συμμετέχουμε στην έκθεση φωτογραφίας του Φωτογραφικού Κέντρου Θεσσαλονίκης
- Φύλλο Εργασίας – Συζήτηση και καταγραφή των κανόνων και των βασικών στοιχείων και των βημάτων κατασκευής μιας αστυνομικής ιστορίας
- Αποκωδικοποίηση των μηνυμάτων της εικόνας με σταματήματα σε συγκεκριμένα πλάνα
- Ανάλυση του ρόλου της μουσικής και του χρώματος στην γενική ατμόσφαιρα της ταινίας.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ:

- Κείμενο Θεατρικού έργου – Διδασκαλία- Ανάλυση
- Κινηματογραφικές ταινίες – Αποκωδικοποίηση – Συγκριτική Ανάλυση
- Βίντεο Συνέντευξης ηθοποιών – Αφορμή για συζήτηση και κριτική
- Φυλλάδιο του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης – Γνωριμία με την τέχνη του κινηματογράφου – Εκπαίδευση για τα στάδια παραγωγής ταινίας.
- Διαδικτυακό Μάθημα Βιντεοσκόπησης & Ηχοληψίας από τον ιστοχώρο του κέντρου εκπαιδευτικών δράσεων Karpos on the web

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

Συμπλήρωση Ερωτηματολογίου από τους μαθητές

Αρχαιολογία για όλους

Ελένη Χρυσοπούλου

Αρχαιολόγος, MSc, Απόφοιτη Τμήματος Κινηματογράφου, Α.Π.Θ.

EChrysop@gmail.com

Πρόταση εισήγησης ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ: Τηλεόραση

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ:

Το αρχαιολογικό ντοκιμαντέρ είναι κατεξοχήν τηλεοπτικό είδος και αποτελεί την πιο σημαντική πηγή ενημέρωσης του κοινού σε ζητήματα αρχαιολογίας. Τρεις είναι οι κύριες προσεγγίσεις/είδη που επιλέγονται για αυτού του είδους τα ντοκιμαντέρ: α) το μοτίβο του δοκιμίου πάνω σε ένα συγκεκριμένο θέμα, β) το ντοκιμαντέρ της προσωπικότητας και γ) το ντοκιμαντέρ μυστήριο. Το τελευταίο είδος, γνωστό και ως *infotainment*, έχει γνωρίσει μεγάλη ανάπτυξη και τηλεθέαση. Θα γίνει ιδιαίτερη αναφορά στα γνωρίσματα του τελευταίου είδους και θα διερευνηθεί η δυνατότητα να χρησιμοποιηθεί ως αποτελεσματικό εκπαιδευτικό εργαλείο σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ:

Η μεθοδολογία που επιλέχθηκε είναι η κειμενική ανάλυση του αρχαιολογικού ντοκιμαντέρ «Τα Μυστικά του Λαβυρίνθου» (Νίκος Νταγιαντάς, 2007).

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ – ΣΚΟΠΟΣ, ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Σκοπός: Να διερευνηθεί ποιο είδος αρχαιολογικού ντοκιμαντέρ μπορεί να λειτουργήσει ως ένα αποτελεσματικό εκπαιδευτικό εργαλείο στην Πρωτοβάθμια και στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Υποθέσεις: Τα «υβριδικά» αρχαιολογικά ντοκιμαντέρ μπορούν να προσελκύσουν το ενδιαφέρον των μαθητών, καθώς αυτοί αποτελούν μέρος της παγκόσμιας κοινότητας των τηλεθεατών.

Ερευνητικά Ερωτήματα: Ποια είναι τα είδη των αρχαιολογικών ντοκιμαντέρ; Σκοπός τους είναι η εκπαίδευση ή η ψυχαγωγία των θεατών; Ποιος είναι ο στόχος των «υβριδικών» αρχαιολογικών ντοκιμαντέρ; Ποια είναι τα γνωρίσματα του κοινού τους;

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ:

Θα παρουσιαστούν η δομή και τα αφηγηματικά στοιχεία των «υβριδικών» αρχαιολογικών ντοκιμαντέρ, όπως αυτά αποτυπώνονται στα «Μυστικά του Λαβυρίνθου» και θα γίνει αναφορά στην εκπαιδευτική και ψυχαγωγική αξία του συγκεκριμένου ντοκιμαντέρ.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ:

Ακολουθώντας τις κοινωνικές, ιστορικές και οικονομικές εξελίξεις, αλλά και την τεχνολογική πρόοδο, το αρχαιολογικό ντοκιμαντέρ απευθύνεται στο κοινό του με διαφορετικό λεξιλόγιο και συμβάσεις κάθε φορά. Αφού διένυσε την εποχή της νεωτερικότητας μέσα από ντοκιμαντέρ-δοκίμια, που αναζητούσαν και

παρουσίαζαν την απόλυτη και αντικειμενική αρχαιολογική και ιστορική Αλήθεια, πέρασε στην εποχή της μετανεωτερικότητας και του μεταμοντερνισμού, όπου καταργούνται οι ριζικές διχοτομίες "αντικειμενικότητα-υποκειμενικότητα", "επιστημονική αλήθεια-μη αλήθεια", "παρελθόν-παρόν" και οι "μικροαφηγήσεις" παρουσιάζονται με νέους και μη αναμενόμενους τρόπους. Στη σημερινή εποχή η δημιουργία αρχαιολογικών ντοκιμαντέρ που σέβονται τους θεατές και δεν υποτιμούν τη νοημοσύνη τους, που χρησιμοποιούν ευχάριστα δραματουργικά στοιχεία και ταυτόχρονα ικανοποιούν τις εκπαιδευτικές ανάγκες, μέσα από μια καλή ισορροπία ανάμεσα στην ανακατασκευή του παρελθόντος και στην παροχή επεξηγηματικού υλικού, είναι αναγκαία και επιβεβλημένη. Αρχαιολογικά ντοκιμαντέρ, όπως τα "Μυστικά του Λαβυρίνθου" δείχνουν το δρόμο.